ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី
នឹង
សេចក្ដីប្រែជាភាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិដក
ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក
ឯកាទសមភាគ
៦២

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ
ព.ស ២៥០៣

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឯកាទសមភាគ

៦២

ព.ស. ២៥០៣

សុត្តន្តបិដកេ

ខុទ្ទកនិកាយស្ស ជាតកំ

ឯកាទសមោ ភាគោ

មហានិបាតជាតកំ

តេមិយជាតកំ(១)

(១) មា បណ្ឌិច្ចយំ វិភាវយ ពាលមតោ ភវ សព្វបាណិនំ

សព្វោ តំ ជនោ ឱចិនាយតុ ឯវំ តវ អត្ថោ ភវិស្សតិ ។

(២) ករោមិ តេ តំ វចនំ យំ មំ ភណសិ ទេវតេ

អត្ថកាមាសិ មេ អម្ម ហិតកាមាសិ ទេវតេ ។

(៣) កិន្នុ សន្តរមានោវ កាសុំ ខណសិ សារថិ

បុដ្ឋោ មេ សម្ម អក្ខាហិ កឹ កាសុយា ករិស្សសិ ។

(៤) រញ្ញោ មូគោ ច បក្ខោ ច បុត្តោ ជាតោ អចេតសោ

សោម្ហិ រញ្ញា សមជ្ឈិដ្ឋោ បុត្តំ មេ និខណំ វនេ ។

១ ម. មូគបក្ខជាតកំ ។

សុត្តន្តបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ ជាតក

ឯកាទសមភាគ

មហានិបាតជាតក

តេមិយជាតក

(១) (ទេវតាពោលថា) អ្នកកុំប្រកាសខ្លួនថាជាអ្នកប្រាជ្ញ ចូរឲ្យជនទាំងពួង ដឹងថាជាមនុស្សល្ងង់ ជនទាំងអស់ចូរមើលងាយអ្នកចុះ សេចក្តីចំរើននឹងមានដល់អ្នក ដោយវិធីយ៉ាងនេះ ។

(២) (ព្រះមហាសត្វត្រាស់ថា) បពិត្រទេវតា អ្នកនិយាយពាក្យណានឹងខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងធ្វើតាមពាក្យរបស់អ្នកនោះ បពិត្រទេវតា អ្នកឈ្មោះថាប្រាថ្នានូវសេចក្តីចំរើនដល់ខ្ញុំ បពិត្រទេវតា អ្នកឈ្មោះថាប្រាថ្នានូវប្រយោជន៍ (ដល់ខ្ញុំ) ។

(៣) (ព្រះមហាសត្វ) នែនាយសារថី អ្នកប្រញាប់ប្រញាល់ជីករណ្តៅ តើព្រោះហេតុអ្វី ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកដែលខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់មកចុះ អ្នកនឹងធ្វើនូវអ្វីដោយរណ្តៅ ។

(៤) (នាយសារថី) ព្រះរាជបុត្រកើតមកហើយ គផង ខ្វិនផង ជាអចិត្ត ឯខ្ញុំនោះព្រះរាជាទ្រង់ត្រាស់ប្រើមកហើយថា អ្នកត្រូវជីកកប់កូនអញក្នុងព្រៃចុះ ។

(៥) ន ពធិរោ ន មូគោស្មិ ន បក្ខោ ន ច បង្គុលោ(១)
អធម្មំ សារថិ កយិរា មំ ចេ ត្វំ និខណំ វនេ ។
ឩរូ ពាហុ ច មេ បស្ស ភាសិតញ្ច សុណោហិ មេ
អធម្មំ សារថិ កយិរា មំ ចេ ត្វំ និខណំ វនេ ។
(៦) ទេវតា នុសិ គន្ធព្វោ អាទុ សក្កោ បុរិន្ទទោ
កោ វា ត្វំ កស្ស វា បុត្តោ កថំ ជានេមុ តំ មយំ ។
(៧) នម្ហិ ទេវោ ន គន្ធព្វោ នាបិ សក្កោ បុរិន្ទទោ
កាសិរញ្ញោ អហំ បុត្តោ យំ កាសុយា និខញ្ញសិ
តស្ស រញ្ញោ អហំ បុត្តោ យំ ត្វំ សម្មូបជីវសិ
អធម្មំ សារថិ កយិរា មំ ចេ ត្វំ និខណំ វនេ
យស្ស រុក្ខស្ស ឆាយាយ និសីទេយ្យ សយេយ្យ វា
ន តស្ស សាខំ ភញ្ជេយ្យ មិត្តទុព្ភោ ហិ បាបកោ
យថា រុក្ខោ តថា រាជា យថា សាខា តថា អហំ
យថា ឆាយូបគោ បោសោ ឯវំ ត្វមសិ សារថិ
អធម្មំ សារថិ កយិរា មំ ចេ ត្វំ និខណំ វនេ ។

១ ម. ន ច បង្គុលោ ។ ឱ. ន ច វិកលោ ។

(៥) (ព្រះមហាសត្វ) ខ្ញុំមិនថ្លង់ មិនគ មិនខ្វិនទេ មិនមែនពិការទេ នែនាយសារថី បើអ្នកកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថាធ្វើនូវអធម៌ អ្នកចូរមើលភ្លៅនិងដើមដៃខ្ញុំ ចាំចូរស្ដាប់សំដីខ្ញុំ នែនាយសារថី បើអ្នកកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថា ធ្វើនូវអធម៌ ។

(៦) (នាយសារថី) អ្នកជាទេវតា ឬជាគន្ធព្វ ឬក៏ជាបុរិន្ទទសក្កទេវរាជ អ្នកជាអ្វី ជាកូនអ្នកណា យើងនឹងស្គាល់អ្នកបាន ដោយប្រការដូចម្ដេច ។

(៧) (ព្រះមហាសត្វ) ខ្ញុំមិនមែនជាទេវតា មិនមែនជាគន្ធព្វ មិនមែនជាបុរិន្ទទសក្កទេវរាជទេ អ្នកកប់បុគ្គលណាក្នុងរណ្ដៅ បុគ្គលនោះ គឺខ្ញុំជាកូនរបស់ព្រះបាទកាសិក: អ្នករស់នៅដោយស្រួល (ព្រោះអាស្រ័យ) នូវព្រះរាជាណា ខ្ញុំជាកូនរបស់ព្រះរាជានោះ នែនាយសារថី បើអ្នកនឹងកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថាធ្វើនូវអធម៌ បុគ្គលគប្បីអង្គុយ ឬដេកក្រោមម្លប់ឈើណា មិនគប្បីកាច់បំបាក់មែកឈើនោះទេ ព្រោះថាអ្នកប្រទូស្តមិត្រជាមនុស្សលាមក នែនាយសារថី ព្រះរាជាទុកដូចជាដើមឈើ ខ្ញុំទុកដូចជាមែកឈើដែរ អ្នក-ឯងទុកដូចបុរស ដែលចូលទៅជ្រកក្រោមម្លប់ឈើដូច្នោះ នែនាយសារថី បើអ្នកកប់ខ្ញុំក្នុងព្រៃ អ្នកឈ្មោះថាធ្វើនូវអធម៌ ។

(៨) បហូតភក្ខោ ភវតិ វិប្បវុត្ថោ សកាឃរា
ពហូ នំ ឧបជីវន្តិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។
យំ យំ ជនបទំ យាតិ និគមេ រាជធានិយោ
សព្វត្ថ បូជិតោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។
នាស្ស ចោរា បសហន្តិ នាតិមញ្ញេតិ ខត្តិយោ
សព្វេ អមិត្តេ តរតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។
អក្កុទ្ធោ សឃរំ ឯតិ សភាយ បដិនន្ទិតោ
ញាតីនំ ឧត្តមោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។
សក្កត្វា សក្កតោ ហោតិ គរុ ហោតិ សគារវោ
វណ្ណកិត្តិភតោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។
បូជកោ លភតេ បូជំ វន្ទកោ បដិវន្ទនំ
យសោកិត្តិញ្ច បប្បោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។
អគ្គិ យថា បជ្ជលតិ ទេវតាវ វិរោចតិ
សិរិយា អជហិតោ ហោតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។

(៨) បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តចំពោះមិត្រទាំងឡាយ បុគ្គលនោះបើចេញផុតអំពីផ្ទះរបស់ខ្លួនហើយ ជាអ្នកមានភក្សាហារច្រើន ជនច្រើននាក់តែងចិញ្ចឹមជីវិត (អាស្រ័យ) បុគ្គលនោះ ។ បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តចំពោះមិត្រទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ ទៅកាន់ជនបទនិគមរាជធានីណា ៗ តែងតែមានអ្នកបូជាក្នុងទីទាំងអស់នោះ ។ បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តចំពោះមិត្រទាំងឡាយ ពួកចោរមិនគំរាមគំហែងបុគ្គលនោះ ក្សត្រក៏មិនមើលងាយបុគ្គលនោះ បុគ្គលនោះ រមែងឆ្លងនូវសត្រូវទាំងអស់ ។ បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តចំពោះមិត្រទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មិនខឹង មកកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ជាអ្នកគេទទួលរីករាយក្នុងទីសម្រាប់ប្រជុំ ជាបុគ្គលឧត្តមរបស់ពួកញាតិ ។ បុគ្គលធ្វើសក្ការៈចំពោះ (មិត្រ) រមែងត្រូវមិត្រធ្វើសក្ការៈវិញ ជាអ្នកគោរព (មិត្រ) រមែងបានសេចក្ដីគោរពវិញ បុគ្គលមិនប្រទូស្តមិត្រ រមែងពេញដោយគុណនឹងកិត្តិសព្ទ ។ បុគ្គលអ្នកបូជាមិត្រ រមែងបានការបូជាវិញ ជាអ្នកសំពះមិត្រ រមែងបានការសំពះតបវិញ បុគ្គលមិនប្រទូស្តមិត្រ រមែងដល់នូវយសបរិវារនិងកិត្តិសព្ទ ។ បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តមិត្រទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ រមែងរុងរឿងដូចភ្លើង រុងរឿងដូចទេវតា ជាអ្នកមិនលះបង់ចាកសិរីឡើយ ។

គាវោ តស្ស បជាយន្តិ ខេត្តេ វុត្តំ វិរូហតិ

វុត្តានំ ផលមស្នាតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។

ទរិតោ បព្វតាតោ វា រុក្ខតោ បតិតោ នរោ

ចុតោ បតិដ្ឋំ លភតិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។

វិរូឡ្ហមូលសន្តានំ និគ្រោធមិវ មាលុតោ

អមិត្តា នប្បសហន្តិ យោ មិត្តានំ ន ទុព្ភតិ ។

(៩) ឯហិ តំ បដិនេស្សាមិ រាជបុត្ត សកំ ឃរំ

រជ្ជំ ការេហិ ភទ្ទន្តេ កឹ អរញ្ញេ ករិស្សសិ ។

(១០) អលំ មេ តេន រជ្ជេន ញាតកេហិ ធនេន វា

យំ មេ អធម្មចរិយាយ រជ្ជំ លព្ភេថ សារថិ ។

(១១) បុណ្ណបត្តំ មំ លាភេហិ រាជបុត្ត ឥតោ គតោ

បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តមិត្រទាំងឡាយ គោទាំងឡាយរបស់បុគ្គល នោះរមែងបង្កើតកូនដោយស្រួល ពូជដែលបុគ្គលនោះសាបព្រោះក្នុង ស្រែរមែងដុះដាល បុគ្គលនោះ រមែងបរិភោគផ្លែនៃពូជទាំងឡាយ ដែលខ្លួនសាបព្រោះហើយ ។ បុគ្គលណា មិនប្រទូស្តមិត្រទាំង ឡាយ បុគ្គលនោះសូម្បីធ្លាក់ទៅក្នុងជ្រោះក្តី អំពីភ្នំក្តី អំពីដើមឈើ ក្តី ធ្លាក់ហើយ រមែងបានទីពឹង ។ បុគ្គលណាមិនប្រទូស្តមិត្រ ទាំងឡាយ សត្រូវទាំងឡាយគ្របសង្កត់បុគ្គលនោះមិនបាន ដូច ខ្យល់មិនអាចគ្របសង្កត់ដើមជ្រៃ ដែលមានឫសនិងព្រួតដុះហើយ ។

(៩) (នាយសារថី) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ សូមទ្រង់ស្តេចមក ទូល ព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងនាំទ្រង់ទៅកាន់ដំណាក់របស់ព្រះអង្គ សូមទ្រង់ សោយរាជ្យចុះសេចក្តីចំរើនចូរមានដល់ទ្រង់ ទ្រង់នឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

(១០) (ព្រះមហាសត្វ) នែនាយសារថី រាជសម្បត្តិណាដែល ខ្ញុំគប្បីបានដោយអធម្មចរិយៈ ខ្ញុំមិនត្រូវការដោយរាជសម្បត្តិនោះ ទាំងដោយជនជាញាតិ ទាំងដោយទ្រព្យទេ ។

(១១) (នាយសារថី) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ សូមទ្រង់ស្តេចទៅអំពី ទីនេះ ហើយញុំាងទូលព្រះបង្គំឲ្យបានមុខត្រឡប់ជាទីត្រេកអរ

បិតា មាតា ច តេ ទជ្ជុំ រាជបុត្ត តយី គតេ ។

ឱរោធា ច កុមារា ច វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា

តេបិ អត្តមនា ទជ្ជុំ រាជបុត្ត តយី គតេ ។

ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា

តេបិ អត្តមនា ទជ្ជុំ រាជបុត្ត តយី គតេ ។

ពហុធញ្ញា ជានបទា នេគមា ច សមាគតា

ឧបាយនានិ មេ ទជ្ជុំ រាជបុត្ត តយី គតេ ។

(១៦) បិតុ មាតុ ចហំ ចត្តោ រដ្ឋស្ស និគមស្ស ច

អថោ សព្វកុមារានំ នត្ថិ មយ្ហំ សកំ ឃរំ ។

អនុញ្ញាតោ អហំ មត្យា សញ្ចត្តោ បិតរា អហំ

ឯកោ អរញ្ញេ បព្វជិតោ ន កាមេ អភិបត្ថយេ ។

បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាលបើព្រះអង្គស្ដេចទៅហើយ ព្រះរាជបិតា និងព្រះមាតា គប្បីប្រទាន (រង្វាន់) ដល់ខ្លួនព្រះបង្គំ ។ បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាលទ្រង់ស្ដេចទៅហើយ ពួកស្រីស្នំនឹងរាជ-កុមារ ពួកឈ្មួញនឹងពួកព្រាហ្មណ៍ ជនទាំងនោះមានចិត្តត្រេកអរ គប្បីឲ្យ (រង្វាន់ដល់ខ្លួនព្រះបង្គំ) ។ បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាលទ្រង់ស្ដេចទៅហើយ ពួកពលដំរី ពួកពលសេះព្រះអង្គ ពួកពលរថ ពួកថ្មើរជើង ជនទាំងនោះ មានចិត្តត្រេកអរ គប្បីឲ្យ (រង្វាន់ដល់ខ្លួនព្រះបង្គំ) ។ បពិត្រព្រះរាជបុត្រ កាលទ្រង់ស្ដេចទៅ ពួកអ្នកជនបទ នឹងពួកអ្នកនិគម មានធញ្ញាហារច្រើន មកប្រជុំគ្នា គប្បីឲ្យគ្រឿងបណ្ណាការទាំងឡាយដល់ខ្លួនព្រះបង្គំ ។

(១៦) (ព្រះមហាសត្វ...) ខ្ញុំដែលព្រះបិតាមាតា អ្នកដែន អ្នកនិគមនឹងពួករាជកុមារទាំងពួង បានលះបង់លះហើយ ផ្ទះរបស់ខ្លួនខ្ញុំមិនមានទេ ខ្ញុំដែលព្រះមាតាបានអនុញ្ញាតឲ្យចេញបួស ៗ ហើយ ខ្ញុំដែលព្រះបិតាលះបង់ស្រឡះហើយ ខ្ញុំនឹងបួសនៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង មិនប្រាថ្នានូវកាមទាំងឡាយឡើយ ។

(១៣) អបិ អតរមានានំ ផលាសាវ សមិជ្ឈតិ
វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ ឯវំ ជានាហិ សារថិ ។
អបិ អតរមានានំ សម្មទត្ថោ វិបច្ចតិ
វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ និក្ខន្តោ អកុតោភយោ ។
(១៤) ឯវំ វគ្គុកថោ សន្តោ វិសដ្ឋវចនោ ច សោ
កស្មា បិតុ ច មាតុ ច សន្តិកេ ន ភណី តទា ។
(១៥) នាហំ អសន្ធិតា បក្ខោ ន ពធិរោ អសោតតា
នាហំ អជិវ្ហតា មូគោ មា មំ មូគមធារយិ ។
បុរិមំ សរាមហំ ជាតឹ យត្ថ រជ្ជមការយឹ
ការយិត្វា តហឹ រជ្ជំ បាបត្ថំ និរយំ ភុសំ ។
វីសតិញ្ចេវ វស្សានិ តហឹ រជ្ជមការយឹ
អសីតិវស្សសហស្សានិ និរយម្ហិ អបច្ចិសឹ ។
តស្ស រជ្ជស្សហំ(១) ភីតោ មា មំ រជ្ជាភិសេចយុំ
តស្មា បិតុ ច មាតុ ច សន្តិកេ ន ភណឹ តទា ។

១- រជ្ជស្សាហន្តិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

(១៣) សេចក្តីប្រាថ្នាជាផល តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ (អស់ ១៦ ឆ្នាំ) ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចារ្យធម៌ចាស់ក្លាហើយ នែនាយសារថី អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។ ប្រយោជន៍ដ៏ប្រពៃ តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចារ្យធម៌ចាស់ក្លាហើយ ខ្ញុំចេញបួសហើយ មិនមានភ័យអំពីណា ។

(១៤) (នាយសារថី...) ខ្ញុំនោះមានព្រះបន្ទូលពីរោះ មានព្រះបន្ទូលច្បាស់ល្អយ៉ាងនេះ ហេតុអ្វីបានជាខ្ញុំ មិនមានព្រះបន្ទូលក្នុងសំណាក់ នៃព្រះបិតាព្រះមាតា ក្នុងកាលនោះ ។

(១៥) (ព្រះមហាសត្វ...) ខ្ញុំមិនមែនខ្វិនព្រោះមិនមានសន្លាក់ទេ ខ្ញុំមិនមែនថ្លង់ព្រោះមិនមានសោតប្រសាទទេ ខ្ញុំមិនមែនគរព្រោះមិនមានជិវ្ហាប្រសាទទេ អ្នកកុំសំគាល់ខ្ញុំថាជាមនុស្សគរឡើយ ។ ខ្ញុំរលឹកឃើញនូវជាតិមុន ជាជាតិដែលខ្ញុំបានសោយរាជ្យ លុះខ្ញុំសោយរាជ្យក្នុងជាតិនោះហើយ ក៏ធ្លាក់ទៅនរកខ្លាំងក្រៃ ។ ខ្ញុំសោយរាជ្យក្នុងជាតិនោះអស់ ២០ ឆ្នាំ បានឆេះក្នុងនរកអស់ ៨ ម៉ឺនឆ្នាំ ។ ខ្ញុំខ្លាចរាជ្យនោះ កុំឲ្យព្រះមាតាបិតាអភិសេកខ្ញុំក្នុងរាជ្យ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមិននិយាយក្នុងសំណាក់ នៃព្រះបិតាមាតាក្នុងកាលនោះ ។

ឧច្ឆង្គេ មំ និសីទេត្វា បិតា អត្ថានុសាសតិ
ឯកំ ហនេថ ពន្ធេថ ឯកំ ខារាបតច្ឆកំ(១) ។
ឯកំ សូលស្មឹ ឧប្បេថ ឥច្ចស្សុ អនុសាសតិ
តាយាហំ ផរុសំ សុត្វា វាចាយោ សមុទីរិតា ។
អមូគោ មូគវណ្ណេន អបក្ខោ បក្ខសម្មតោ
សកេ មុត្តករីសស្មឹ អច្ឆាហំ សម្បរិប្លុតោ ។
កសិរញ្ច បរិត្តញ្ច តញ្ច ទុក្ខេន សំយុតំ
កោ តំ ជីវិតមាគម្ម វេរំ កយិរាថ កេនចិ ។
បញ្ញាយ ច អលាភេន ធម្មស្ស ច អទស្សនា
កោ តំ ជីវិតមាគម្ម វេរំ កយិរាថ កេនចិ ។
អបិ អតរមានានំ ផលាសាវ សមិជ្ឈតិ
វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ ឯវំ ជានាហិ សារថិ ។
អបិ អតរមានានំ សម្មទត្ថោ វិបច្ចតិ
វិបក្កព្រហ្មចរិយោស្មិ និក្ខន្តោ អកុតោភយោ

១ ខារាបតច្ឆកន្តិ [illegible] ទិស្សតិ ។

ព្រះរាជបិតាបានឲ្យខ្ញុំអង្គុយលើព្រះឧរុ ហើយទ្រង់ទូន្មានថា អ្នកទាំងឡាយចូរសំឡាប់ ចោរ ១ នាក់ ចូរចងចោរ ១ នាក់ (ចូរចោរ ១ នាក់)ឲ្យប្រឡាក់ដោយទឹកក្បួង ។ ចូរដោតចោរ ១ នាក់លើឈើស្រួច ព្រះរាជបិតាត្រាស់បង្គាប់មហាជន ដោយប្រការដូច្នេះ លុះខ្ញុំស្តាប់នូវវាចាដ៏គគ្រោកនោះ ដែលព្រះរាជបិតា ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ។ ខ្ញុំមិនគរ តែមានភេទដូចជាមនុស្សគ ខ្ញុំមិនខ្វិន តែសន្មតថាដូចជាខ្វិន ខ្ញុំបានទៅប្រឡាក់ប្រឡូសក្នុងមូត្រនឹងករីសរបស់ខ្លួន ។ ជីវិត (របស់សត្វ) លំបាកផង តិចផង ជីវិតនោះប្រកបដោយទុក្ខ បុគ្គលណាអាស្រ័យនូវជីវិតនេះហើយ គប្បីធ្វើនូវពៀរដោយហេតុណានីមួយ ។ បុគ្គលណាអាស្រ័យនូវជីវិតនេះហើយ គប្បីធ្វើនូវពៀរ ដោយហេតុណានីមួយ ព្រោះមិនបានបញ្ញាផង ព្រោះមិនឃើញធម៌ផង ។ សេចក្តីប្រាថ្នាជាផលតែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចរិយធម៌ចាស់ក្លាហើយ ម្នាលសារថី អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ ។ ប្រយោជន៍ដ៏ប្រពៃ តែងសម្រេចដល់ខ្ញុំកាលមិនប្រញាប់ប្រញាល់ ខ្ញុំជាអ្នកមានព្រហ្មចរិយធម៌ចាស់ក្លាហើយ ខ្ញុំចេញបួសហើយ មិនមានភ័យអំពីណា ។

(១៦) អហម្បិ បព្វជិស្សាមិ រាជបុត្ត តវន្តិកេ

អវ្ហាយស្សុ មំ ភទ្ទន្តេ បព្វជ្ជា មម រុច្ចតិ ។

(១៧) រថំ និយ្យាតយិត្វាន អណណោ ឯហិ សារថិ

អណណស្ស ហិ បព្វជ្ជា ឯតំ ឥសីហិ វណ្ណិតំ ។

(១៨) យទេវ ត្យាហំ វចនំ អការំ ភទ្ទមត្ថុ តេ

តទេវ មេ ត្វំ វចនំ យាចិតោ កត្តុមរហសិ ។

ឥធេវ តាវ អច្ឆស្សុ យាវ រាជានមានយេ

អប្បេវ តេ បិតា ទិស្វា បតីតោ សុមនោ សិយា ។

(១៩) ករោមិ តេ តំ វចនំ យំ មំ ភណសិ សារថិ

អហម្បិ ទដ្ឋុកាមោស្មិ បិតរំ មេ ឥធាគតំ ។

(១៦) (នាយសារថី) បពិត្រព្រះរាជបុត្រ ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងបួស ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជបុត្រដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ត្រាស់ហៅខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំ (ឲ្យបួសផង) ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំពេញចិត្តនឹងបព្វជ្ជាដែរ ។

(១៧) (ព្រះមហាសត្វ) នែនាយសារថី អ្នកចូរប្រគល់នូវរថហើយ ជាអ្នកមិនមានបំណុលសឹមមកចុះ ព្រោះថាបព្វជ្ជា (ដែលនឹងសម្រេច) ដល់បុគ្គលមិនមានបំណុល បព្វជ្ជានោះពួកឥសីសរសើរហើយ ។

(១៨) (នាយសារថី) សេចក្តីចំរើនចូរមានដល់ទ្រង់ ពាក្យណាដែលទ្រង់បានថ្លែងហើយ ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងធ្វើតាមពាក្យនោះ ទ្រង់ដែលខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំអង្វរហើយ គួរធ្វើតាមពាក្យរបស់ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំនោះដែរ ។ សូមទ្រង់ស្តេចគង់នៅក្នុងទីនេះ ដរាបដល់ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នាំព្រះរាជាមកដល់ ព្រះបិតារបស់ទ្រង់ទតឃើញហើយ សប្បាយមានព្រះហឫទ័យត្រេកអរក៏ការ ។

(១៩) (ព្រះមហាសត្វ) នែនាយសារថី អ្នកនិយាយពាក្យណានឹងខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងធ្វើតាមពាក្យរបស់អ្នកនោះ ខ្ញុំក៏មានបំណង ដើម្បីចួបព្រះបិតារបស់ខ្ញុំ ដែលទ្រង់ស្តេចយាងមកក្នុងទីនេះដែរ ។

ឯហិ សម្ម និវត្តស្សុ កុសលំ វជ្ជាសិ ញាតិនំ
មាតរំ បិតរំ មយ្ហំ វុត្តោ វជ្ជាសិ វន្ទនំ ។
(២០)តស្ស បាទេ គហេត្វាន កត្វា ច នំ បទក្ខិណំ
សារថិ រថមារុយ្ហ រាជទ្វារំ ឧបាគមិ ។
(២១)សុញ្ញំ មាតា រថំ ទិស្វា ឯកំ សារថិមាគតំ
អស្សុបុណ្ណេហិ នេត្តេហិ រោទន្តី នំ ឧទិក្ខតិ
អយំ សោ សារថិ ឯតិ និហន្ត្វា មម អត្រជំ ។
និហតោ នូន មេ បុត្តោ បថព្យា ភូមិវឌ្ឍនោ
អមិត្តា នូន នន្ទន្តិ បតីតា នូន វេរិនោ
អាគតំ សារថឹ ទិស្វា និហន្ត្វា មម អត្រជំ ។
សុញ្ញំ មាតា រថំ ទិស្វា ឯកំ សារថិមាគតំ
អស្សុបុណ្ណេហិ នេត្តេហិ រោទន្តី បរិបុច្ឆតិ ។
កិន្នុ មូគោ កិន្នុ បក្ខោ កិន្នុ សោ វិលបី តទា
និហញ្ញមានោ ភូមិយា តំ មេ អក្ខាហិ សារថិ ។

ម្នាលសំឡាញ់ អ្នកទៅចុះហើយ ចូរមកវិញ ចូរត្រឡប់ទៅវិញចុះ អ្នកប្រាប់នូវសេចក្ដីសុខដល់ញាតិទាំងឡាយ អ្នកដែលខ្ញុំប្រាប់ហើយ គប្បីក្រាបទូលនូវការថ្វាយបង្គំ ចំពោះព្រះមាតាបិតា ។

(២០) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) នាយសារថី កាន់ព្រះបាទានៃព្រះមហាសត្វនោះ ហើយក៏ធ្វើប្រទក្សិណព្រះមហាសត្វនោះ រួចឡើងជិះរថ បរចូលទៅកាន់រាជទ្វារ ។

(២១) ព្រះមាតាទតឃើញរថទទេ គឺមានព្រះនេត្រពេញដោយព្រះអស្សុ ទ្រង់ព្រះកន្សែង ទៀតមើលទៅនាយសារថីនោះ ដែលមកវិញតែម្នាក់ឯង ដោយគិតថា នាយសារថីនេះ សម្លាប់កូនបង្កើតរបស់អញ ហើយមកវិញ ។ កូនរបស់អញចំរើនផែនដី នាយសារថីកប់ក្នុងផែនដីដោយពិត ពួកសត្រូវ រីករាយត្រេកអរ ដោយពិត ពួកវេរីមានចិត្តត្រេកអរហើយដោយពិត ព្រោះឃើញនាយសារថី សម្លាប់កូនបង្កើតរបស់អញ ហើយមកវិញ ។ ព្រះមាតាទតឃើញរថទទេ គឺមានព្រះនេត្រពេញដោយព្រះអស្សុ ទ្រង់ព្រះកន្សែង សួរទៅនាយសារថីនោះ ដែលមកវិញតែម្នាក់ឯងថា កូនរបស់ខ្ញុំនោះ ជាមនុស្សគ ឬក៏ ជាមនុស្សខ្វិនឬក៏ កាលអ្នកកប់ក្នុងផែនដី ក្នុងកាលនោះ កូនរបស់ខ្ញុំពិលាបដែរឬ ម្នាលនាយសារថី អ្នកចូរប្រាប់នូវរឿងនោះដល់ខ្ញុំ ។

ឥទំ ហត្ថេហិ បាទេហិ មុខេន បរេត្វា វិហេឋយិ(១)

និហញ្ញមានោ កន្ទិយោ តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

(៦២)អក្កោសន្តេ អហំ អយ្យេ ជច្ចាសំ អភយំ មម

យំ មេ សុតំ វា ទិដ្ឋំ វា រាជបុត្តស្ស សន្តិកេ ។

(៦៣)អភយំ សម្ម តេ ទម្មិ អភីតោ ភណ សារថិ

យន្តេ សុតំ វា ទិដ្ឋំ វា រាជបុត្តស្ស សន្តិកេ ។

(៦៤)ន សោ មូគោ ន សោ បក្ខោ វិសដ្ឋវចនោ ច សោ

រជ្ជស្ស កិរ សោ ភីតោ អការា អាលយេ ពហូ ។

បុរិមំ សរតិ សោ ជាតិំ យត្ថ រជ្ជមការយិ

ការយិត្វា តហឹ រជ្ជំ បាតត្ថ និរយំ ភុសំ ។

វីសតិញ្ចេវ វស្សានិ តហឹ រជ្ជមការយិ

អសីតិវស្សសហស្សានិ និរយម្ហិ អបច្ចិ សោ ។

---

១ វិវដ្ឋយិ ឥតិ [illegible] ទិស្សតិ ។

(កូនរបស់ខ្ញុំនោះ) ជាមនុស្សគ ជាមនុស្សខ្វិន កាលអ្នកកប់រណ្តៅផែនដី បានគោះម្រឹកដៃជើងដើម្បីដូចម្តេចដែរ (ម្នាលនាយសារថី) អ្នកដែលខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់រឿងនោះ ។

[៦២] (នាយសារថី) បពិត្រព្រះនាងម្ចាស់ (បើ) ព្រះនាងឲ្យអភ័យដល់ខ្លួនព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ហេតុណាដែលខ្ញុំបានឮហើយ ឬបានឃើញហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះរាជបុត្រ ខ្លួនព្រះបង្គំជាខ្ញុំ នឹងក្រាបទូលនូវហេតុនោះ ដល់ព្រះនាង ។

[៦៣] (ព្រះទេវី) ម្នាលសារថីសំឡាញ់ ខ្ញុំឲ្យអភ័យដល់អ្នក ហេតុណាដែលអ្នកបានឮហើយ ឬបានឃើញហើយក្នុងសំណាក់នៃព្រះរាជបុត្រ អ្នកកុំភិតភ័យ ចូរប្រាប់នូវហេតុនោះចុះ ។

[៦៤] (នាយសារថី) ព្រះរាជបុត្រនោះ មិនមែនគទេ ព្រះរាជបុត្រនោះមិនមែនខ្វិនទេ ឯព្រះរាជបុត្រនោះ មានព្រះបន្ទូលក្បោះក្បាយ ដោយពិត ព្រះរាជបុត្រនោះ ខ្លាចរាជ្យ ទើបបានធ្វើនូវពុតត្បុតច្រើនយ៉ាង ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ ទ្រង់រលឹកឃើញនូវជាតិមុន ជាតិដែលបានទ្រង់សោយរាជ្យ លុះសោយរាជ្យក្នុងទីនោះហើយ ធ្លាក់ទៅក្នុងនរកដ៏ក្រៃលែង ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ បានសោយរាជ្យក្នុងទីនោះ អស់ ២០ ឆ្នាំ គត់ បានឆេះក្នុងនរកអស់ ៨ ម៉ឺនឆ្នាំ ។

តស្ស រជ្ជស្ស សោ ភីតោ មា មំ រជ្ជាភិសេចយុំ
តស្មា បិតុ ច មាតុ ច សន្តិកេ ន ភណី តទា ។
អង្គបច្ចង្គសម្បន្នោ អារោហបរិណាហវា
វិសដ្ឋវចនោ បញ្ញោ មគ្គេ សគ្គស្ស តិដ្ឋតិ ។
សចេ ត្វំ ទដ្ឋុកាមាសិ រាជបុត្តំ តវត្រជំ
ឯហិ តំ បាបយិស្សាមិ យត្ថ សម្មតិ តេមិយោ ។
(៦៨) យោជយន្តុ រថេ អស្សេ កច្ឆំ នាគានំ ពន្ធថ
ឧទីរយន្តុ សង្ខបណវា វាទន្តុ(១) ឯកបោក្ខរា ។
វាទន្តុ ភេរី សន្នទ្ធា វគ្គូ វាទន្តុ ទុន្ទុភី
នេគមា ច មំ អន្វេន្តុ គច្ឆំ បុត្តនិវាទកោ ។
ឱរោធា ច កុមារា ច វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា
ខិប្បំ យានានិ យោជេន្តុ គច្ឆំ បុត្តនិវាទកោ ។
ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
ខិប្បំ យានានិ យោជេន្តុ គច្ឆំ បុត្តនិវាទកោ ។

១ ឱ. អំ។ ម. ភិន្ទុ ។

ព្រះរាជបុត្រនោះ ខ្លាចរាជ្យនោះហើយ (គិតក្នុងព្រះរាជហឫទ័យថា) ព្រះរាជមាតាបិតា កុំអភិសេកអញក្នុងរាជ្យ ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះរាជបុត្រ មិនមានបន្ទូលក្នុងសំណាក់នៃព្រះបិតា និងព្រះមាតាក្នុងកាលនោះ ។ ព្រះរាជបុត្រនោះ បរិបូណ៌ដោយអវយវៈតូចធំ មានកំពស់និងទំហំ (ដ៏សមគួរ) មានព្រះបន្ទូលជាក្បោះក្បាយ មានបញ្ញា ឋិតនៅក្នុងផ្លូវសួគ៌ ។ បើព្រះនាងមានប្រាថ្នា ដើម្បីឃើញព្រះរាជបុត្រ ជាកូនបង្កើតរបស់ព្រះនាង សូមព្រះនាងយាងមកចុះ តេមិយកុមារគង់នៅក្នុងទីណា ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំនឹងនាំព្រះនាងឲ្យដល់ទីនោះ ។

(៦៨)(ព្រះបាទកាសិក:) នាយសារថីទាំងឡាយ ចូរទឹមសេះក្នុងរថ ពួកហ្មត់ទាំងឡាយ ចូរចងផ្ចង់ដំរី ស័ង្ខនិងស្គរ ចូរលាន់សំឡេងឡើង ស្គរមានមុខតែម្ខាង ចូរលាន់សំឡេងឡើង ។ ស្គរដែលគេតាំងល្អ ហើយចូរបន្លឺសំឡេង ស្គរមានសំឡេងពីរោះចូរលាន់សំឡេងឡើង ទាំងពួកអ្នកនិគម ចូរទៅតាមយើងចុះ យើងនឹងទៅឲ្យឱវាទដល់កូនរបស់យើង ។ ពួកស្រីស្នំ និងរាជកុមារ ពួកឈ្មួញ និងពួកព្រាហ្មណ៍ ចូរតាំងនាទឹមយានឲ្យឆាប់ យើងនឹងទៅឲ្យឱវាទដល់កូនរបស់យើង ។ ពួកហ្មដំរី ពួកពលសេះ ពួកពលរថ ពួកពលថ្មើរជើង ចូរតាំងនាទឹមយានឲ្យឆាប់ យើងនឹងទៅឲ្យឱវាទដល់កូនរបស់យើង ។

សមាគតា ជានបទា នេគមា ច សមាគតា
ឧបយ្យ យាចន្តិ យោធេន្តុ គន្ធំ បុព្ពនិកនគរោ ។
(២៦)អស្សេ ច សារថី យុត្តេ សាធុរេ សីឃវាហនេ
កជ្ជារំ ខុជាគញ្ញំ យុត្តា ទេវ នយេ ហយា ។
(២៧) ថូលា ជាវេន ហាយន្តិ តីសា ហាយន្តិ ថាមសា(១)
តីសេ ថូលេ វិវជ្ជិត្វា សំសគ្គា យោជិតា ហយេ ។
(២៨)តតោ ច ភជា ទាសារោ យុត្តមារុយ្ហ សន្ទនំ
ឥន្ទាការំ អជ្ឈកាសិ សក្កោ អមុរេភិ បំ ។
ភល្លវីជនមុណ្ហីសំ ខគ្គំ ឆត្តញ្ច បណ្ឌរំ
ឧបាហិ វេជមារុយ្ហ សុវណ្ណហិ អលង្កតា ។
តតោ ច ភជា តយោតរិ បុរក្ខិត្វាន សារថី
ឧប្បាថោ ខុជាគញ្ញំ យុត្តំ សន្ទនំ ទេវិយេក ។

១ ម. ថាមុតា ។ ឧ, កាមុត ។

អ្នកជនបទ មកប្រជុំគ្នា ពួកអ្នកនិគមក៏មកប្រជុំគ្នា ហើយទូលថា សូមព្រះអង្គ លើកទ័ពទៅច្បាំង ផល់គួរបស់យើង ។

(២៦) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ឯព្រាហ្មណ៍សារថី (បានទាំងពួក) នូវសេះសិន្ធពទាំងឡាយ ជាសត្វមានសន្ទុះដ៏លឿន ដែលទឹម ហើយចូលទៅកាន់ទ្វារ (ព្រះបរមរាជវាំង) ហើយក្រាបទូលថា ទេព សេះទាំងឡាយនេះ ចូលព្រះបន្ទំផ្ទាល់ទឹមរួចហើយ ។

(២៧) (ព្រះរាជា) ពួកសេះធាត់ៗ រមែងសាបសូន្យចាកសន្ទុះ ពួកសេះស្គមៗ រមែងសាបសូន្យចាកកម្លាំង អ្នកទាំងឡាយត្រូវវៀរចេញនូវពួកសេះស្គមនិងសេះធាត់ចេញ ហើយទឹមតែពួកសេះដែលប្រកប (ដោយវ័យសម្បូរ សន្ទុះ កម្លាំង) វិញ ។

(២៨) លំដាប់នោះ ព្រះរាជាទ្រង់ប្រញាប់ប្រញាល់ឡើងគង់លើរថដែលនាយសារថីទឹមហើយ ទ្រង់ក្រសាលទៅនឹងស្រីស្នំថា នាងទាំងអស់គ្នា ចូរទៅតាមយើងចុះ ។ នាងទាំងឡាយប្រដាប់ដោយតាមទាំងឡាយ ហើយកាន់យកនូវផ្លិត មកុដ ព្រះខាន់ស្លុក-ព្រះ និងស្បែកជើង រួចឡើងជិះរថមក ។ បន្ទាប់តែនោះមក ព្រះរាជាបានឲ្យនាយសារថីដើរមុខ ហើយទ្រង់ស្តេចយាងទៅ គង់យកព្រាហ្មណ៍ក្នុងទីណា ក៏យាងទៅក្នុងទីនោះយ៉ាងឆាប់ ។

(២៩) តញ្ច ទិស្វាន អាយន្តំ ជលន្តមិវ តេជសា
ខត្តសង្ឃបរិព្យូឡ្ហំ(១) តេមិយោ ឯតទព្រវិ ។
កច្ចិ នុ តាត កុសលំ កច្ចិ តាត អនាមយំ
សព្វា ច រាជកញ្ញាយោ អរោគា មយ្ហ មាតរោ ។
(៣០) កុសលញ្ចេវ មេ បុត្ត អថោ បុត្ត អនាមយំ
សព្វា ច រាជកញ្ញាយោ អរោគា តុយ្ហ មាតរោ ។
(៣១) កច្ចិ អមជ្ជបោ តាត កច្ចិ តេ សុរមប្បិយំ
កច្ចិ សច្ចេ ច ធម្មេ ច ទានេ តេ រមតី មនោ ។
(៣២) អមជ្ជបោ អហំ បុត្ត អថោ មេ សុរមប្បិយំ
អថោ សច្ចេ ច ធម្មេ ច ទានេ មេ រមតី មនោ ។
(៣៣) កច្ចិ អរោគំ យោគ្គន្តេ កច្ចិ វហតិ វាហនំ
កច្ចិ តេ ព្យាធយោ នត្ថិ សរីរស្សុបតាបិយា ។

១ ម. ខត្តសង្ឃបរិព្ពូឡ្ហំ ។ ឱ. ខត្តសង្ឃបរិព្យុឡ្ហំ ។

(២៩) តេមិយៈ ទតឃើញព្រះបិតានោះ កំពុងស្តេចយាងមក ហាក់ដូចជារុងរឿងដោយតេជៈ ដែលពួកនាមាត្យអ្នកកាន់ព្រះខាន់ ហែហមហើយ ទើបក្រាបទូលសួរព្រះបិតាថា បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គមានសេចក្តីសុខសប្បាយទេឬ បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គមិនមានព្រះរោគាពាធទេឬ រាជកញ្ញាទាំងអស់ ជាព្រះមាតារបស់ខ្ញុំមិនមានរោគទេឬ ។

(៣០) (ព្រះរាជបិតា) នែកូនខ្ញុំសុខសប្បាយទេ នែកូនខ្ញុំមិនមានជម្ងឺឈឺចាប់ទេ រាជកញ្ញាទាំងអស់ជាមាតារបស់អ្នក មិនមានរោគទេ ។

(៣១) (មហាសត្វ) បពិត្រព្រះបិតា ព្រះអង្គមិនសោយទឹកស្រវឹងទេឬ សុរាមិនពេញព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គទេឬ ព្រះទ័យរបស់ព្រះអង្គ ត្រេកអរក្នុងសច្ចៈក្នុងធម៌ក្នុងទានដែរឬ ។

(៣២) (ព្រះរាជបិតា) នែកូន ខ្ញុំមិនផឹកទឹកស្រវឹងទេ មួយទៀត សុរាមិនពេញចិត្តខ្ញុំទេ ឯចិត្តរបស់ខ្ញុំ តែងត្រេកអរក្នុងសច្ចៈ ក្នុងធម៌ក្នុងទាន ។

(៣៣) (មហាសត្វ) យានរបស់ព្រះអង្គមិនខូចទេឬ វាហនៈរបស់ព្រះអង្គតែងប្រព្រឹត្តទៅបានដែរឬ ព្យាធិទាំងឡាយជាគ្រឿងដុតកំដៅសរីរៈ មិនមានដល់ព្រះអង្គទេឬ ។

(៣៦)អហោ អកេតិ យោគ្គំ មេ អហោ ភយាតិ ភយានំ

អហោ មេ ញាតិយោ ចត្តា សព្វស្សបរិច្ចាយោ ។

(៣៧)យាចិ អត្ថា ច តេ ដីតា បវេជ្ជ ច គហណា តវ

គោធាការញ្ច គោសញ្ញ យាចិ តេ បដិសណ្ឋិតំ ។

(៣៨)អហោ អត្ថា ច មេ ដីតា បវេជ្ជ ច គហណា មម

មម គោធាការញ្ច គោសញ្ញ សព្វំ មេ បដិសណ្ឋិតំ ។

(៣៩)ស្វាគតន្តេ មហារាជ អហោ តេ អនុកម្បិតំ

បតិដ្ឋាបេតុ បល្លង្កំ យត្ថ រាជា និសក្កតិ ។

(៤០)ឋិតេ តេ និសិន្នស្ស និយតេ បណ្ណសន្ថរេ

បរិត្តា ខុទកមាភាយ ទានេ បក្ខាលយស្សុ តេ ។

(៤១)ឥទម្បិ បណ្ណកំ មយ្ហំ រន្ធំ រាជ អលោណកំ

បរិភុញ្ជ មហារាជ បាហុនោ មេសិ អាគតោ ។

(៣៦) (ព្រះរាជា) ឱហោ ភោគរបស់ខ្ញុំវិនាសទៅហើយ ភ័យនៃ
របស់ខ្ញុំកើតប្រព្រឹត្តទៅបានដោយស្រួល ញាតិទាំងឡាយជាគ្រឿង
ផុតទៅហើយ មិនមានផលខ្ញុំទេ ។

(៣៧) (មហាសត្វ) ជនបទនៅនៃប្រទេសផែន របស់ព្រះអង្គ
(ស្រុកនិគម) របស់ព្រះអង្គតាំងមូល ដែលតាំងនៅកណ្ដាល
ផែនដី ជាស្រុកសម្បូណ៌ផែប្ល ហ្វាំងនិងដង្រើក ព្រះអង្គបាន
តម្កល់ទុកស្រួលបួលទេឬ ។

(៣៨) (ព្រះរាជា) ជនបទនៅនៃប្រទេសផែនរបស់ខ្ញុំ (ស្រុកនិគម)តាំងមូលរបស់ខ្ញុំ ដែលតាំងនៅកណ្ដាលផែនជាស្រុកសម្បូណ៌
ហ្វាំងនិងដង្រើកតាំងអស់ ខ្ញុំបានតម្កល់ទុកស្រួលបួលហើយ ។

(៣៩) (មហាសត្វ) បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គស្ដេចយាងមកល្អ
ហើយ មួយទៀត ព្រះអង្គស្ដេចមកមិនមែនអាក្រក់ទេ កន្ទុរស
ចូររៀបចំបល្ល័ង្កជាទីគង់របស់ព្រះរាជា ។

(៤០) ព្រះអង្គគង់លើកម្រាលស្លឹកឈើ ដែលគេតែងតាំងហើយ
សូមព្រះអង្គយកទឹកអំពីទីនេះ លាងព្រះបាទា របស់ព្រះអង្គចុះ ។

(៤១) បពិត្រព្រះរាជា ស្លឹកនេះដែលអាត្មាភាពចំអិនហើយ ជា
របស់មិនមានអំបិល បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គស្ដេចសោយចុះ
ព្រះអង្គទើបស្ដេចយាងមកដល់ ទុកជាភ្ញៀវរបស់អាត្មាភាព ។

(៦០)ន វាហំ បណ្ណកំ ភុញ្ជេ ន ហេតំ មយ្ហ ភោជនំ
សាលីនំ ឱទនំ ភុញ្ជេ សុចិំ មំសូបសេចនំ ។

(៦១)អច្ឆេរកំ មំ បដិភាតិ ឯកកម្បិ រហោគតំ
ឯទិសំ ភុញ្ជមានានំ កេន វណ្ណោ បសីទតិ ។

(៦២)ឯកោ រាជ និបជ្ជាមិ និយតេ បណ្ណសន្ថរេ
តាយ មេ ឯកសេយ្យាយ រាជ វណ្ណោ បសីទតិ ។

ន ច នេត្តិំសពទ្ធា មេ រាជរក្ខា ឧបដ្ឋិតា
តាយ មេ ឯកសេយ្យាយ រាជ វណ្ណោ បសីទតិ ។

អតីតំ នានុសោចាមិ នប្បជប្បាមនាគតំ
បច្ចុប្បន្នេន យាបេមិ តេន វណ្ណោ បសីទតិ ។

អនាគតប្បជប្បាយ អតីតស្សានុសោចនា
ឯតេន ពាលា សុស្សន្តិ នឡោវ ហរិតោ លុតោ ។

(៦០) (ព្រះរាជា) ខ្ញុំមិនបរិភោគស្លឹកឈើទេ ព្រោះស្លឹកឈើនេះមិនមែនជាភោជនរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំបរិភោគតែបាយ នៃស្រូវសាលីដែលលាយដោយសាច់ស្អាត ។

(៦១) សេចក្តីអស្ចារ្យកើតប្រាកដដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ (លោក) នៅស្ងាត់តែម្នាក់ឯង កាលលោកបរិភោគភោជនបែបនេះ សម្បុរនៅតែស្រស់ថ្លាដោយហេតុដូចម្តេច ។

(៦២) (មហាសត្វ) បពិត្រព្រះរាជា អាត្មាភាពម្នាក់ឯងសិងលើគ្រោះស្លឹកដែលតាំងទុកហើយ បពិត្រព្រះរាជា វណ្ណៈរបស់អាត្មាភាពស្រស់ថ្លា ដោយដំណេកម្នាក់ឯងនោះ ។ ពួកអ្នកគ្រប់គ្រងព្រះរាជាដែលសៀតព្រះខាន់ មិនប្រាកដដល់អាត្មាភាពទេ បពិត្រព្រះរាជា វណ្ណៈរបស់អាត្មាភាព ថ្លាស្រស់ដោយដំណេកម្នាក់ឯងនោះ ។ អាត្មាភាព មិនកាន់សោកនឹងអារម្មណ៍ ដែលកន្លងហើយ មិនប្រាថ្នាអារម្មណ៍ដែលមិនទាន់មកដល់ ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយវត្ថុដែលកើតឡើងចំពោះមុខ ហេតុនោះ ទើបវណ្ណៈរបស់អាត្មាភាព រមែងថ្លាស្រស់ ។ ជនពាលតែងស្ងួយ រីងរៃស្ងួត ព្រោះសេចក្តីប្រាថ្នាអារម្មណ៍ ដែលមិនទាន់មកដល់ ព្រោះសេចក្តីកាន់សោកស្តាយអារម្មណ៍ ដែលកន្លងទៅហើយនេះ ដូចជាដើមបបុសតាំងសម្បុរខៀវ ដែលគេដកហាលថ្ងៃក្តៅ ។

(៦៣) ហត្ថានីកំ រថានីកំ អស្សេ បត្តី ច វម្មិនោ
និវេសនានិ រម្មានិ អហំ បុត្ត ទទាមិ តេ ។
ឥត្ថាគារម្បិ តេ ទម្មិ សព្វាលង្ការភូសិតំ
តា បុត្ត បដិបជ្ជស្សុ ត្វំ នោ រាជា ភវិស្សសិ ។
កុសលា នច្ចគីតស្ស សិក្ខិតា ចាតុរិត្ថិយោ
កាមេ តំ រមយិស្សន្តិ កឹ អរញ្ញេ ករិស្សសិ ។
បដិរាជូហិ តេ កញ្ញា អានយិស្សំ អលង្កតា
តាសុ បុត្តេ ជនេត្វាន អថ បច្ឆា បព្វជិស្សសិ ។
យុវា ច ទហរោ ចាសិ បឋមុប្បត្តិតោ សុសុ
រជ្ជំ ការេហិ ភទ្ទន្តេ កឹ អរញ្ញេ ករិស្សសិ ។
(៦៤) យុវា ចរេ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចារី យុវា សិយា
ទហរស្ស ហិ បព្វជ្ជា ឯតំ ឥសីហិ វណ្ណិតំ ។
យុវា ចរេ ព្រហ្មចរិយំ ព្រហ្មចារី យុវា សិយា
ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សាមិ នាហំ រជ្ជេនមត្ថិកោ ។

(៦៣) (ព្រះរាជា) នែកូន ខ្ញុំនឹងឲ្យពួកពលដំរី ពលរថ ពលសេះ ពលថ្មើរជើង ពួកជនពាក់គ្រឿងក្រោះ នឹងនិវេសនដ្ឋានទាំងឡាយ ជាទីត្រេកអរដល់អ្នក ។ មួយទៀត ខ្ញុំឲ្យពួកស្រីស្នំដែលស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួងដល់អ្នក នែកូន ចូរអ្នកគ្រប់គ្រងពួកស្រីទាំងនោះចុះ អ្នកជាព្រះរាជារបស់យើង ។ ស្រីចាំ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការរាំនិងច្រៀង បានសិក្សា (ក្នុងកិច្ចស្រី) ញុំាងអ្នកឲ្យត្រេកអរក្នុងកាម អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។ ខ្ញុំនឹងនាំយកកញ្ញាដែលតាក់តែងប្រដាប់ហើយ អំពីពួកព្រះរាជាដទៃដល់អ្នក អ្នកចូរញុំាងកូនទាំងឡាយ ឲ្យកើតក្នុងស្រីទាំងនោះ ហើយសឹមបួសក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។ អ្នកនៅក្មេងកម្លោះប្រកបដោយបឋមវ័យ មានសក់ខ្មៅស្រិល ចូរសោយរាជ្យ សេចក្តីចំរើនចូរមានដល់អ្នក អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

(៦៤) (មហាសត្វ) បុគ្គលនៅកម្លោះគប្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ គប្បីជាកម្លោះ ព្រោះថា បព្វជ្ជារបស់បុគ្គលនៅកម្លោះ នេះពួកឥសីទាំងឡាយសរសើរហើយ ។ បុគ្គលនៅកម្លោះ គប្បីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ គប្បីនៅកម្លោះ អាត្មាភាព នឹងប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាភាព មិនត្រូវការ ដោយរាជ្យទេ ។

បស្សាមិ វោហំ ទហរំ   អភិរូបំ វណ្ណវន្តំ
កាញ្ចនលង្កំ បុយំ·បុត្តំ   អប្បត្តោវ ជរំ មតំ ។
បស្សាមិ វោហំ ទហរិំ   កុមារិំ ចារុទស្សនិំ
នវវំសកឡីរំវ(១)   បលុត្តំ(២) ជីវិតក្ខយំ ។
ទហរាបិ ហិ មីយន្តិ   នរា ច អថ នារិយោ
តត្ថ កោ វិស្សសេ បោសោ   ទហរោម្ហីតិ ជីវិតេ ។
យស្ស រត្យា វិវសានេ   អាយុ អប្បតរំ សិយា
អប្បោទកេវ មច្ឆានំ   កិន្នុ កោមារកំ តហិំ ។
និច្ចមព្ភាហតោ លោកោ   និច្ចញ្ច បរិវារិតោ
អមោឃាសុ វជន្តីសុ   កិំ មំ រជ្ជេភិសិញ្ចសិ ។
(២៨) កេនមព្ភាហតោ លោកោ   កេន ច បរិវារិតោ
កាយោ អមោឃា គច្ឆន្តិ   តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។
(២៩) មច្ចុនាព្ភាហតោ លោកោ   ជរាយ បរិវារិតោ
រត្យោ អមោឃា គច្ឆន្តិ   ឯវំ ជានាហិ ខត្តិយ ។

---
១ ម. វេឡុវំសកឡីរំ ។ ២ ម. ឧ. ចលុត្តំ ។

បពិត្រព្រះរាជាជាទីពឹង ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញនាងនៅក្មេង ទើបនឹងពេញវ័យ ជាកូន ចាស់ស្រស់ល្អ ដែលមាតាបិតាចិញ្ចឹមថែរក្សា មិនទាន់ចាស់ត្រាំត្រាហើយស្លាប់ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គ ឃើញនាងកុមារីមានសម្បុរដូចមាស ដែលមនុស្ស ចាប់ផ្ដាច់ជីវិតហើយ ដូចជាដែកខ្លៅទំពាំងឫស្សីខ្ចី ។ នាងនោះទាំងឡាយ ឬនាងទាំងឡាយ សូម្បីនៅក្មេងក៏តែងស្លាប់ តើសត្វណាគប្បីទុកចិត្តក្នុងជីវិតនោះថា អាត្មាអញនៅក្មេងដូច្នេះ ។ ការសម្រេចកុមារភាពមានប្រមាណតិច ដោយការក្ខិតទៅនៃយប់នីមួយៗ ភាពនៃកូនជាកុមារក្នុងវ័យនោះ នឹងធ្វើដូចម្ដេចកើត ដូចទឹកមានតិចរបស់ត្រីទាំងឡាយ ។ សត្វលោក ត្រូវសេចក្ដីស្លាប់បៀតបៀនជានិច្ចផង ត្រូវសេចក្ដីចាស់ហ៊ុមព័ទ្ធជានិច្ចផង កាលយប់នីមួយៗទាំងឡាយមិនកន្លងទៅទទេ ទេ តើព្រះអង្គនឹងអភិសេកខ្ញុំព្រះអង្គក្នុងរាជ្យដូចម្ដេច ។

(២៨) (ព្រះរាជា) សត្វលោកនេះ ត្រូវសេចក្ដីអ្វីបៀតបៀនផង ត្រូវសេចក្ដីអ្វីហ៊ុមព័ទ្ធផង ពួកជាតិដូចម្ដេច មិនកន្លងទៅទទេ ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់នូវសេចក្ដីនោះ ។

(២៩) (ព្រះមហាសត្វ) សត្វលោកត្រូវមច្ចុបៀតបៀនផង ត្រូវជរាហ៊ុមព័ទ្ធផង រាត្រីទាំងឡាយ រមែងកន្លងទៅមិនទទេ បពិត្រក្សត្រិយ៍ សូមព្រះអង្គ ជ្រាបយ៉ាងនេះចុះ ។

យថាបិ តន្តេ វិតន្តេ យំ យទេវូបវិយ្យតិ
អប្បកំ ហោតិ វេតព្វំ ឯវំ មច្ចាន ជីវិតំ ។
យថា វារិវហោ បូរោ គច្ឆំ ន បរិវត្តតិ
ឯវមាយុ មនុស្សានំ គច្ឆំ ន បរិវត្តតិ ។
យថា វារិវហោ បូរោ វហេ រុក្ខេ បកូលជេ
ឯវំ ជរាយ មរណេន វុយ្ហន្តេ សព្វបាណិនោ ។
(៤៨) ហត្ថាជីតំ រថាជីតំ អស្សេ បត្តិញ្ច ចម្មិនោ
និវេសនានិ រម្មានិ អហំ បុត្ត ទទាមិ តេ ។
ឥត្ថាគារម្បិ តេ ទម្មិ សព្វាលង្ការភូសិតំ
តា បុត្ត បដិបជ្ជស្សុ ត្វំ នោ រាជា ភវិស្សសិ ។
កុសលា នច្ចគីតស្ស សិក្ខិតា ចាតុរិត្ថិយោ
កាមេ តំ រមយិស្សន្តិ កឹ អរញ្ញេ ករិស្សសិ ។
បដិរាជូហិ តេ កញ្ញា អានយិស្សំ អលង្កតា
តាសុ បុត្តេ ជនេត្វាន អថ បច្ឆា បព្វជិស្សសិ ។

កាលតម្បាញដែលបុគ្គលត្បាញ ហើយណា ៗ ដែលបុគ្គលនឹងត្បាញ របស់ដែលត្រូវត្បាញ (នោះៗ) ជារបស់នៅសល់តិច យ៉ាងណាមិញ ជីវិតរបស់សត្វទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ផ្លូវទឹកដ៏ពេញកាលហូរទៅ មិនត្រឡប់ថយក្រោយវិញ យ៉ាងណាមិញ អាយុរបស់មនុស្សទាំងឡាយ កាលកន្លងទៅ មិនត្រឡប់វិញយ៉ាងនោះដែរ ។ ផ្លូវទឹកដ៏ពេញ តែងបណ្តាក់ទៅនូវដើមឈើទាំងឡាយ ដែលដុះនៅច្រាំង យ៉ាងណាមិញ សត្វទាំងអស់ ត្រូវជរានិងមរណៈបណ្តាក់ទៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៨) (ព្រះរាជបិតា) នែកូន ពុកនឹងឲ្យពលដំរី ពលរថ ពលសេះ ពលថ្មើរជើង ពួកពលពាក់គ្រឿងក្រោះនិងនិវេសនដ្ឋានទាំងឡាយ ជាទីត្រេកអរដល់អ្នក ។ មួយទៀត យើងនឹងឲ្យស្ត្រីស្នំដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួងដល់អ្នក នែកូន អ្នកចូរគ្រប់គ្រងពួកស្ត្រីទាំងនោះចុះ អ្នកនឹងជាស្តេចរបស់យើង ស្ត្រីទាំង ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងការរាំនិងច្រៀង សិក្សា (ក្នុងកិច្ចរបស់ស្ត្រី) នឹងញ៉ាំងអ្នកឲ្យត្រេកអរក្នុងកាម អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។ យើងនឹងនាំយកពួកកញ្ញាដែលតាក់តែងប្រដាប់ហើយ អំពីពួកព្រះរាជាដទៃដល់អ្នក អ្នកញ៉ាំងកូនទាំងឡាយ ឲ្យកើតក្នុងពួកនាងកញ្ញាទាំងនោះ ហើយសឹមបួស ក្នុងកាលជាខាងក្រោយចុះ ។

យុវា ច ទហរោ ចាសិ បឋមុប្បត្តិកោ សុសុ
រជ្ជំ ការេហិ ភទ្ទន្តេ កឹ អរញ្ញេ ករិស្សសិ ។
កោដ្ឋាគារេ ច កោសេ ច វាហនានិ ពលានិ ច
និវេសនានិ រម្មានិ អហំ បុត្ត ទទាមិ តេ ។
គោមណ្ឌលបរិព្យូឡ្ហោ ទាសីសង្ឃបុរក្ខតោ
រជ្ជំ ការេហិ ភទ្ទន្តេ កឹ អរញ្ញេ ករិស្សសិ ។
(៥៨) កឹ ធនេន យំ ខីយេថ កឹ ភរិយាយ មរិស្សតិ
កឹ យោព្វនេន ជិណ្ណេន យំ ជរាយាភិភុយ្យតិ ។
តត្ថ កា នន្ទិ កា ខិឌ្ឌា កា រតិ កា ធនេសនា
កឹ មេ បុត្តេហិ ទារេហិ រាជ មុត្តោស្មិ ពន្ធនា ។
យោហំ ឯវំ បជានាមិ មច្ចុ មេ នប្បមជ្ជតិ
អន្តកេនាធិបន្នស្ស កា រតិ កា ធនេសនា ។
ផលានមិវ បក្កានំ និច្ចំ បតនតោ ភយំ
ឯវំ ជាតាន មច្ចានំ និច្ចំ មរណតោ ភយំ ។

អ្នកនៅក្មេងកំលោះប្រកបដោយបឋមវ័យ មានសក់ខ្មៅស្រិល ចូរសោយរាជ្យចុះ សេចក្តីចំរើននឹងមានដល់អ្នក អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។ នែកូន ខ្ញុំនឹងឲ្យជង្រុក ឃ្លាំង ពាហនៈ ពល និងនិវេសនដ៏គួររីករាយ ជាទីត្រេកអរដល់អ្នក ។ អ្នកដែលហ្វូងគោចោមរោម មានចំណោមស្រីបម្រើហែហមហើយ មានពួកនៃទាសីហែហមហើយ ចូរសោយរាជ្យចុះ សេចក្តីចំរើននឹងមានដល់អ្នក អ្នកនឹងធ្វើអ្វីក្នុងព្រៃ ។

(៥៨) (ព្រះមហាសត្វ) ប្រយោជន៍អ្វីដោយទ្រព្យដែលអស់ទៅ ព្រោះទ្រព្យនឹងអស់ទៅ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភរិយា ព្រោះភរិយាក៏នឹងស្លាប់ ប្រយោជន៍អ្វីដោយវ័យដែលចាស់ជរា ដែលត្រូវជរាគ្របសង្កត់ហើយ ។ ក្នុងលោកសន្និវាសនេះ នៅមានសេចក្តីត្រេកអរអ្វី ការលេងសើចអ្វី ការត្រេកអរអ្វី ការស្វែងរកទ្រព្យអ្វី មហារាជ ប្រយោជន៍អ្វីដោយកូននឹងប្រពន្ធ បពិត្រព្រះរាជា អាត្មាភាពផុតស្រឡះចាកចំណងហើយ ។ អាត្មាភាពដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា មច្ចុមិនធ្វេសប្រហែសចំពោះអាត្មាអញឡើយ អាត្មាភាពនោះ ត្រូវសេចក្តីស្លាប់គ្របសង្កត់ហើយ នៅមានសេចក្តីត្រេកអរអ្វីបាន ការស្វែងរកទ្រព្យអ្វីបានទៀត ។ ផ្លែឈើទុំទាំងឡាយ តែងមានភ័យអំពីការជ្រុះជានិច្ច យ៉ាងណាមិញ សត្វទាំងឡាយ កើតមកហើយ តែងមានភ័យអំពីសេចក្តីស្លាប់ ជានិច្ច យ៉ាងនោះដែរ ។

សាយមាសេ ន បស្សន្តិ បាតោ ទិដ្ឋា ពហូ ជនា

បាតោ ឯកេ ន បស្សន្តិ សាយំ ទិដ្ឋា ពហូ ជនា ។

អជ្ជេវ កិច្ចមាតប្បំ កោ ជញ្ញា មរណំ សុវេ

ន ហិ នោ សង្គរន្តេន មហាសេនេន មច្ចុនា ។

ចោរា ធនស្ស បត្ថេន្តិ រាជ មុត្តោស្មិ ពន្ធនា

ឯហិ រាជ និវត្តស្សុ នាហំ រជ្ជេនមត្ថិកោតិ ។

តេមិយជាតកំ បឋមំ ។

ជនជាច្រើន ពួកខ្លះដែលគេឃើញក្នុងវេលាព្រឹក តែគេមិនឃើញក្នុងវេលាល្ងាច ជនជាច្រើន ពួកខ្លះដែលគេឃើញក្នុងវេលាល្ងាច តែគេមិនឃើញក្នុងវេលាព្រឹក ។ សេចក្តីព្យាយាមក្នុងកុសល គេគួរធ្វើក្នុងថ្ងៃនេះឯង បុគ្គលណា គប្បីដឹងថា សេចក្តីស្លាប់នឹងមានក្នុងថ្ងៃស្អែក ព្រោះការបណ្តោះបណ្តោយអំពីសេចក្តីស្លាប់ ដែលមានសេនាច្រើននោះ មិនមានដល់យើងទេ ។ ពួកចោរតែងប្រាថ្នាទ្រព្យ បពិត្រព្រះរាជា អាត្មាភាព រួចស្រឡះហើយអំពីចំណង បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គមក សូមព្រះអង្គត្រឡប់ព្រះហឫទ័យទៅវិញចុះ អាត្មាភាពមិនត្រូវការដោយរាជ្យទេ ។

ចប់ តេមិយជាតក ទី ១ ។

(៧៩) កោយំ មជ្ឈេ សមុទ្ទស្មឹ អបស្សំ តីរមាយុហេ
កឹ ត្វំ អត្ថវសំ ញត្វា ឯវំ វាយមសេ ភុសំ ។

(៨០) និសម្ម វត្តំ លោកស្ស វាយាមស្ស ច ទេវតេ
តស្មា មជ្ឈេ សមុទ្ទស្មឹ អបស្សំ តីរមាយុហេ ។

(៨១) គម្ភីរេ អប្បមេយ្យស្មឹ តីរំ យស្ស ន ទិស្សតិ
មោឃោ តេ បុរិសវាយាមោ អប្បត្វាវ មរិស្សសិ ។

(៨២) អនណោ ញាតីនំ ហោតិ ទេវានំ បិតុនញ្ច សោ
ករំ បុរិសកិច្ចានិ ន ច បច្ឆានុតប្បតិ ។

(៨៣) អបារណេយ្យំ យំ កម្មំ អផលំ កិលមថុទ្ទយំ
តត្ថ កោ វាយាមេនត្ថោ មច្ចុ យស្សាភិនិប្បតំ ។

(៧៩) (នាងទេវតាឈ្មោះមណីមេខលាសួរថា) បុគ្គលណានេះ កាលមិនឃើញត្រើយ ក៏ព្យាយាម (ហែល) ក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ អ្នកដឹងនូវអំណាចនៃប្រយោជន៍ដូចម្តេច ក៏ព្យាយាមក្រៃពេកម៉្លេះ ។

(៨០) (ព្រះមហាសត្វត្រាស់តបថា) ម្នាលទេវតា ខ្ញុំពិចារណានូវវត្តនៃសត្វលោក និងការតស៊ូនៃសេចក្តីព្យាយាម ព្រោះហេតុដូច្នោះ ខ្ញុំសូម្បីមិនឃើញត្រើយ ក៏នៅតែព្យាយាមក្នុងកណ្តាលសមុទ្រ ។

(៨១) (នាងមណីមេខលា) អ្នកមិនឃើញត្រើយនៃសមុទ្រដ៏ជ្រៅប្រមាណមិនបាន ការព្យាយាមជាបុរសរបស់អ្នក ជាព្យាយាមឥតប្រយោជន៍ទេ អ្នកមិនដល់នូវត្រើយទេ មុខជានឹងស្លាប់ ។

(៨២) (ព្រះមហាសត្វ) បុគ្គលធ្វើនូវកិច្ចរបស់បុរស ទើបជាអ្នកមិនជាប់បំណុល (គឺរួចបំណុល) ពួកញាតិ ពួកទេវតា និងពួកបិតា (ព្រហ្ម) ទាំងមិនក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ ។

(៨៣) (នាងមណីមេខលា) ការងារណា មិនគប្បីសម្រេច (ដោយសេចក្តីព្យាយាមទេ) ការងារនោះ ជារបស់ឥតផល មានសេចក្តីលំបាកជាកម្រៃ សេចក្តីស្លាប់ រមែងសម្រេចដល់បុគ្គលណា បុគ្គលនោះមានប្រយោជន៍ដូចម្តេច ដោយសេចក្តីព្យាយាមក្នុងការងារនោះ ។

(៤៦) អបារណេយ្យមច្ចន្តំ យោ វិធិត្វាន ទេវតេ
ន រក្ខេ អត្តនោ បាណំ ជញ្ញា សោ យទិ ហាបយេ
អធិប្បាយផលំ ឯកេ អស្មិំ លោកស្មិំ ទេវតេ
បយោជយន្តិ កម្មានិ តានិ ឥជ្ឈន្តិ វា ន វា ។
សន្ទិដ្ឋិកំ កម្មផលំ ននុ បស្សសិ ទេវតេ
សន្នា អញ្ញេ តរាមហំ តញ្ច បស្សាមិ សន្តិកេ
សោ អហំ វាយមិស្សាមិ យថាសត្តិ យថាពលំ
គច្ឆំ បារំ សមុទ្ទស្ស កស្សំ បុរិសការិយំ ។
(៤៧) យោ ត្វំ ឯវំ គតេ ឱឃេ អប្បមេយ្យេ មហណ្ណវេ
ធម្មវាយាមសម្បន្នោ កម្មុនា នាវសីទសិ
សោ ត្វំ តត្ថេវ គច្ឆាហិ យត្ថ តេ និរតោ មនោ ។

(៤៦) (ព្រះមហាសត្វ) ម្នាលទេវតា បុគ្គលណាដឹងច្បាស់ថាការងារមិនគប្បីសម្រេចដោយពិត ហើយមិនរក្សាជីវិតរបស់ខ្លួន បុគ្គលនោះ បើបន្ថយសេចក្តីព្យាយាមនោះដឹង (នូវផលនៃសេចក្តីខ្ជិលនោះមិនបាន) ។ ម្នាលទេវតា បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ (កាលឃើញ) នូវផលនៃសេចក្តីប្រាថ្នាហើយ រមែងប្រកបនូវការងារទាំងឡាយ ការងារទាំងនោះ សម្រេចខ្លះ មិនសម្រេចខ្លះ ។ ម្នាលទេវតា ក្រែងអ្នកបានឃើញផលនៃកម្មដែលជាក់ច្បាស់ដោយខ្លួនឯងដែរឬ ជនទាំងឡាយដទៃលិចលង់ហើយ ខ្ញុំនៅឆ្លង ទាំងបានឃើញនាងដែលឋិតនៅក្នុងទីជិតនៃខ្ញុំ ។ ខ្ញុំនោះ នឹងព្យាយាមតាមសមគួរដល់សេចក្តីអាច នឹងសមគួរដល់កម្លាំង ខ្ញុំកាលទៅដល់ត្រើយនៃសមុទ្រ នឹងធ្វើនូវសេចក្តីព្យាយាមដែលជារបស់បុរស ។

(៤៧) (នាងមណីមេខលា) កាលមហាសមុទ្រមានអន្លង់ទឹកដ៏ជ្រៅប្រមាណមិនបាន ប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះ អ្នកណាប្រកបដោយសេចក្តីព្យាយាមដោយធម៌ រមែងមិនលិចចុះដោយកម្ម គឺសេចក្តីព្យាយាម ចិត្តរបស់អ្នកត្រេកអរក្នុងទីណា អ្នកនោះ ចូរទៅក្នុងទីនោះចុះ ។

(៤៦) សុរិយុគ្គមនេ និធិ　　អថោ ឱគ្គមនេ[១] និធិ
អន្តោ និធិ ពហិ និធិ　　ន អន្តោ ន ពហិ និធិ
អារោហនេ មហានិធិ　　អថោ ឱរោហនេ និធិ
ចតូសុ មហាសាលេសុ　　សមន្តា យោជនេ និធិ
ទន្តគ្គេសុ មហានិធិ　　ពាលគ្គេសុ ច កេបុកេ
រុក្ខគ្គេសុ មហានិធិ　　សោឡសេតេ មហានិធី
សហស្សថាមោ បល្លង្កោ　　សីវលារាធនេន ច ។

(៤៧) អាសីសេថេវ បុរិសោ　　ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សាមិ វោហំ អត្តានំ　　យថា ឥច្ឆឹ តថា អហុ ។
អាសីសេថេវ បុរិសោ　　ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សាមិ វោហំ អត្តានំ　　ឧទកា ថលមុព្ភតំ ។
វាយមេថេវ បុរិសោ　　ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សាមិ វោហំ អត្តានំ　　យថា ឥច្ឆឹ តថា អហុ ។
វាយមេថេវ បុរិសោ　　ន និព្វិន្ទេយ្យ បណ្ឌិតោ
បស្សាមិ វោហំ អត្តានំ　　ឧទកា ថលមុព្ភតំ ។

១ ម. ឱគ្គមនេ ។

(៤៦) (ព្រះបាទមហាជនក) កំណាប់ទាំង ១៦ នេះគឺ កំណាប់ត្រង់ទីព្រះអាទិត្យរះ កំណាប់ត្រង់ទីព្រះអាទិត្យលិច កំណាប់ខាងក្នុងកំណាប់ខាងក្រៅ កំណាប់មិនមែនខាងក្នុង មិនមែនខាងក្រៅ កំណាប់ត្រង់ទីសម្រាប់ឡើង កំណាប់ត្រង់ទីសម្រាប់ចុះ កំណាប់ត្រង់សាលព្រឹក្សធំទាំងបួន កំណាប់ត្រង់ទីមួយយោជន៍ជុំវិញ កំណាប់ត្រង់ចុងភ្លុកដំរីទាំងពីរ កំណាប់ត្រង់ចុងកន្ទុយ កំណាប់ក្នុងទឹក កំណាប់ត្រង់ចុងដើមឈើសហស្សថាម បល្ល័ង្កបំរុង និងញុំាងនាងសីវលីទេវីឲ្យត្រេកអរ ។

(៤៧) (ព្រះបាទមហាជនក) បុរសជាបណ្ឌិត គប្បីតែប្រាថ្នា មិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួនឯង យើងប្រាថ្នាយ៉ាងណា ក៏បានយ៉ាងនោះ ។ បុរសជាបណ្ឌិត គប្បីតែប្រាថ្នា មិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួន (ដែលទេវតា) ស្រង់អំពីទឹកមកដាក់លើគោក ។ បុរសជាបណ្ឌិត គប្បីតែព្យាយាម មិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួន យើងប្រាថ្នាយ៉ាងណា ក៏បានយ៉ាងនោះ ។ បុរសជាបណ្ឌិត គប្បីតែព្យាយាមមិនត្រូវនឿយណាយទេ យើងឃើញច្បាស់ចំពោះខ្លួន (ដែលទេវតា) ស្រង់អំពីទឹកមកដាក់លើគោក ។

ទុក្ខូបនីតោបិ នរោ សបញ្ញោ
អាសំ ន ឆិន្ទេយ្យ សុខាគមាយ
ពហូ ហិ ផស្សា អហិតា ហិតា ច
អវិតក្កិតា មច្ចុមុបព្វជន្តិ ។
អចិន្តិតម្បិ ភវតិ ចិន្តិតម្បិ វិនស្សតិ
ន ហិ ចិន្តាមយា ភោគា ឥត្ថិយា បុរិសស្ស វា ។
(៥៨) អបោរាណំ វត ភោ រាជា សព្វភុម្មោ ទិសម្បតិ
នាជ្ជ នច្ចេ និសាមេតិ ន គីតេ កុរុតេ មនោ ។
ន មិគេ នបិ ឧយ្យានេ នបិ ហំសេ ឧទិក្ខតិ
មូគោវ តុណ្ហិមាសីនោ ន អត្ថមនុសាសតិ ។
(៥៩) សុខកាមា រហោសីលា វធពន្ធា ឧបារតា
កស្ស នុ អជ្ជ អារាមេ ទហរា វុទ្ធា ច អច្ឆរេ ។
អតិក្កន្តវនថា ធីរា នមោ តេសំ មហេសិនំ
យេ ឧស្សុក្កម្ហិ លោកម្ហិ វិហរន្តិ អនុស្សុកា ។

នរជនមានប្រាជ្ញា សូម្បីសេចក្តីទុក្ខប៉ះពាល់ហើយ មិនគប្បីកាត់សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីដល់នូវសេចក្តីសុខទេ ព្រោះផស្សៈប៉ះពាល់ដ៏ច្រើន ឥតប្រយោជន៍ក៏មាន មានប្រយោជន៍ក៏មាន ពួកជនអ្នកមិនត្រិះរិះ រមែងដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ ។ ហេតុដែលបុគ្គលមិនបានគិត សម្រេចក៏មាន ហេតុដែលបុគ្គលគិតហើយ វិនាសទៅក៏មាន ព្រោះភោគៈទាំងឡាយ របស់ស្ត្រីឬបុរស មិនមែនសម្រេចដោយការគិតទេ ។

(៥៨) (មហាជន) ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន ព្រះរាជាព្រះអង្គនៃផែនដីទាំងមូល ជាម្ចាស់នៃទិស មិនដូចជាពីដើមសោះ ថ្ងៃនេះមិនទ្រង់ត្រាស់រាំ មិនទ្រង់ធ្វើទុកក្នុងព្រះហឫទ័យចំពោះចម្រៀង មិនទតម្រឹគ មិនទតឧទ្យាន មិនទតហង្ស ទ្រង់គង់នៅស្ងៀម ហាក់ដូចជាមនុស្សគ មិនទ្រង់កាត់សេចក្តី ។

(៥៩) (ព្រះបាទមហាជនក) ព្រះបច្ចេកពុទ្ធទាំងឡាយ ទាំងក្មេងទាំងចាស់ អ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ មានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាប្រក្រតី ផុតស្រាលចាកចំណងគឺកិលេស គង់នៅក្នុងឧទ្យាននៃបុគ្គលណាហ្ន៎ ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយណា បានកន្លងនូវតណ្ហា ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយ នៅក្នុងលោក ដែលកំពុងខ្វល់ខ្វាយ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំអ្នកប្រាជ្ញទាំងនោះ ជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ។

តេ ឆេត្វា មុទុតោ ជាលំ តន្តំ មាយាវិនោ ទឡ្ហំ
ឆិន្នាលយត្តា គច្ឆន្តិ កោ តេសំ គតិ មាបយេ ។

(២០) កទាហំ មិថិលំ ផីតំ វិភត្តំ ភាគសោ មិតំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា(១) សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ វិសាលំ សព្វតោ បភំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ ពហុបាការតោរណំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ ទឡ្ហមដ្ដាលកោដ្ឋកំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ សុវិភត្តំ មហាបថំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ សុវិភត្តន្តរាបណំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

១ ម. តំ កុទស្សុ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយនោះ កាត់ទំលាយនូវសំណាញ់ជាបណ្ដាញដ៏មាំ របស់មច្ចុដែលមានមាយាចេញទៅរួច បុគ្គលណា គប្បីញ៉ាំងដំណើរ ឲ្យដល់នូវគតិ (ដំណើរ) នៃអ្នកប្រាជ្ញទាំងនោះបាន ។

(២០) កាលណាអញនឹងលះនគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ ដែលជាទីចែកហើយ (ដោយវាំងនិងគេហនិវេសន៍ជាដើម) វាស់ហើយដោយចំណែក (នៃគ្រួនីមួយៗ) ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ទូលាយ មានពន្លឺផ្សាយជុំវិញ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានកំពែងនិងក្លោងទ្វារដ៏ច្រើន ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានប៉មនិងស៊ុមទ្វារដ៏មាំមួន ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ ដែលគេចែកល្អ មានផ្លូវធំ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានកណ្ដាលផ្សារ ដែលគេចែកដោយល្អ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ មិថិលំ ផីតំ គវស្សរថបីឡិតំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ អារាមវនមាលិនិំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ ឧយ្យានវនមាលិនិំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ បាសាទវនមាលិនិំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ មិថិលំ ផីតំ តិបុរំ រាជពន្ធុនិំ
មាបិតំ សោមនស្សេន វេទេហេន យសស្សិនា
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ វេទេហេ ផីតេ និចិតេ ធម្មរក្ខិតេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ វេទេហេ ផីតេ អជេយ្យេ ធម្មរក្ខិតេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ ដ៏កុះករដោយគោ សេះ នឹងរថ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិ-ថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរបៀបនៃព្រៃសួន ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរបៀប នៃព្រៃឧទ្យាន ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានរបៀបនៃប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នគរមិថិលា ជាក្រុងសម្បូណ៌ មានកំពែង៣ជាន់ ពេញដោយរាជវង្សានុវង្ស ដែលព្រះបាទវេទេហៈព្រះនាមសោមនស្សមានយសទ្រង់សាងទុក ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវដែនវិទេហៈ ជាដែនសម្បូណ៌ ប្រមូលដោយការសន្សំ (ស្រូវធញ្ញ ឬភាជាដើម) ដែលគេរក្សាដោយធម៌ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវដែនវិទេហៈ ជាដែនសម្បូណ៌ ដែលបច្ចាមិត្រផ្ចាញ់មិនបាន ជាដែនរក្សាដោយធម៌ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ អន្តេបុរំ រម្មំ   វិភត្តំ ភាគសោ មិតំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ អន្តេបុរំ រម្មំ   សុធាមត្តិកលេបនំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ អន្តេបុរំ រម្មំ   សុចិគន្ធំ មនោរមំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ កូដាគារេ ច   វិភត្តេ ភាគសោ មិតេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ កូដាគារេ ច   សុធាមត្តិកលេបនេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ កូដាគារេ ច   សុចិគន្ធេ មនោរមេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ កូដាគារេ ច   លិត្តេ ចន្ទនផោសិតេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សុវណ្ណបល្លង្កេ   គោណកេ ចិត្តសន្ថតេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវអន្តេបុរ ដែលជាទីរីករាយ ដែលជាទីចែកកំណត់ដោយចំណែក ហើយបួស កាលបើនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវអន្តេបុរ ជាទីរីករាយដែលបូកដោយកំបោរនឹងដី ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវអន្តេបុរជាទីរីករាយ មានក្លិនក្រអូប ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវតំណាក់កំពូលទាំងឡាយ ដែលជាទីចែកហើយ កំណត់ហើយដោយចំណែក ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវតំណាក់កំពូលទាំងឡាយ ដែលបូកដោយកំបោរនឹងដី ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវតំណាក់កំពូលទាំងឡាយ ដែលមានក្លិនក្រអូបជាទីរីករាយនៃចិត្ត ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវតំណាក់កំពូលទាំងឡាយ ដែលលាបល្អហើយ ប្រោះព្រំដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវគ្រែមាសទាំងឡាយ មានព្រំជាកម្រាលដ៏វិចិត្រ ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កោធាហំ មណាំបលុត្តោ តោលោតោ ចិត្តសន្តតេ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កាមា សុ ករិស្សតិ ។
កោធាហំ កាឡាសាកោសេយ្យំ ខោមកោទុម្ពរានិ ច
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កាមា សុ ករិស្សតិ ។
កោធាហំ បោក្ខរណី រម្មា ចក្កវាកបកូជិតា
មន្ទាលកេហិ សញ្ឆន្នា បទុមុប្បលកេហិ ច
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កាមា សុ ករិស្សតិ ។
កោធាហំ ហត្ថិគុម្ពេ ច សព្វាលង្ការភូសិតេ
សុវណ្ណកច្ឆេ នាគេន្ទេ ហេមកប្បនិវាសសេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ តោមរង្កុសបាណិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កាមា សុ ករិស្សតិ ។
កោធាហំ អស្សគុម្ពេ ច សព្វាលង្ការភូសិតេ
អាជានីយេវ ជាតិយា សិន្ធវេ សីឃវាហនេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ ឥន្ទិយាចាបធារិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កាមា សុ ករិស្សតិ ។

១ ម. ឥល្លិយាចាបធារិភិ ។

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវមេល៉ុងកែវមណី មានច្រាំងក្រោលដ៏វិចិត្រ ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចនូវកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់ នូវសំពត់ម៉ាហុះនិងសំពត់សូត្រ សំពត់ទាំងឡាយដែលកើតក្នុងដែនខោមៈនិងកើតក្នុងដែនកោទុម្ពរ ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចនូវកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់ នូវស្រះបោក្ខរណីទាំងឡាយ ជាទីរីករាយ មានសត្វចក្រពាកយំច្រហឹង ដេរដាសដោយចង្កូលណីទាំងឡាយផង ដោយឈូកនិងក្រលិតទាំងឡាយផង ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចនូវកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកដំរី មានតង្កៈ ដែលស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់មុខ មានខ្សែបង្កង់មាស មានគ្រឿងស្លាក់ដោយបណ្ដាញមាស ដែលហ្មដំរីមានលំពែងនិងកង្វេរក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចនូវកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកសេះ អាជានេយ្យតាំងពីកំណើត ជាសេះសិន្ធព ដែលស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់មុខ ជាជំទាះលឿន ដែលអ្នកបង្ហាត់សេះកាន់លំពែងនិងធ្នូ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលបើនោះ នឹងសម្រេចនូវកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ រថេសេចិរេហ	សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ	សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ(១)
ឱហាយ បព្វជិស្សាមិ	តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សោវណ្ណរថេ	សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ	សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
ឱហាយ បព្វជិស្សាមិ	តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សជ្ឈុរថេ ច	សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ	សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
ឱហាយ បព្វជិស្សាមិ	តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ អស្សរថេ ច	សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ	សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ	ចាបហត្ថេហិ ចម្មិភិ
ឱហាយ បព្វជិស្សាមិ	តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

១ ម. ឧ. វម្មិភិ ។

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួករថ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងព័ទ្ធដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូនិងស្រោមក្រោះដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួករថមាស ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងព័ទ្ធដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹង ខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូនិងស្រោមក្រោះដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវរថប្រាក់ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងព័ទ្ធដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូនិងស្រោមក្រោះដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវរថទឹមសេះ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងព័ទ្ធដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថីមានធ្នូនិងស្រោមក្រោះដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ ឧដ្ឋរថេ ច   សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ   សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ   ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កទាហំ គោណរថេ ច   សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ   សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ   ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កទាហំ អជរថេ ច   សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ   សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ   ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កទាហំ មេណ្ឌរថេ ច   សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ   សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ   ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថទឹមឧដ្ឋ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថទឹមគោ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថទឹមពពែ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវរថទឹមចៀម ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងបិទបាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ រថសេនេ ច　　សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ　　សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ　　ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ ហត្ថារោហេ ច　　សព្វាលង្ការភូសិតេ
នីលវម្មធរេ សូរេ　　តោមរង្កុសបាណិនោ[1]
បហាយ បព្វជិស្សាមិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ អស្សារោហេ ច　　សព្វាលង្ការភូសិតេ
នីលវម្មធរេ សូរេ　　ឥល្លិយាចាបធារិនោ[2]
បហាយ បព្វជិស្សាមិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ រថារោហេ ច　　សព្វាលង្ការភូសិតេ
នីលវម្មធរេ សូរេ　　ចាបហត្ថេ កលាបិនោ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ ធនុគ្គហេ ច　　សព្វាលង្ការភូសិតេ
នីលវម្មធរេ សូរេ　　ចាបហត្ថេ កលាបិនោ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

១ ម.ឆ. តោមរង្កុសបាណយោ ។ ២ ម.ឆ. ឥល្លិយាចាបធារយោ ។

កាលណាអញនឹងលះបង់នូវរថចំបាំង ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើក ហើយ តាំងផែនទាំងដោយស្បែកខ្លាដំបងនិងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលមានសារថីមានធ្នូនិងទ្រនុកនៅដៃ ឡើងជិះហើយ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកអ្នកជិះដំរី ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកក្លៀវក្លា មានលំពែងស្នែងក្របីនិងកង្វេរក្នុងដៃ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួកអ្នកជិះសេះ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកក្លៀវក្លាប្រដាប់នូវព្រួញនិងធ្នូ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួកអ្នកជិះរថ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកក្លៀវក្លា មានធ្នូនិងព្រួញក្នុងដៃ ការលះបង់នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកខ្មាន់ធ្នូ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់ខែលមានពណ៌ខៀវ ជាអ្នកក្លៀវក្លា មានធ្នូនិងបំពង់ព្រួញក្នុងដៃ ហើយបួស ការលះបង់នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ រាជបុត្តេ ច   សព្វាលង្ការភូសិតេ
ចិត្រចម្មធរេ សូរេ   កញ្ចនាវេឡធារិនោ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កុទាស្សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ អរិយគណេ   វតវន្តេ អលង្កតេ
ហរិចន្ទនលិត្តង្គេ   កាសិកុត្តមធារិនោ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កុទាស្សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ អមច្ចគណេ   សព្វាលង្ការភូសិតេ
បីតចម្មធរេ សូរេ   បុរតោ គច្ឆមាលិនោ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កុទាស្សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សត្តសតា ភរិយា   សព្វាលង្ការភូសិតា
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កុទាស្សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សត្តសតា ភរិយា   សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កុទាស្សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សត្តសតា ភរិយា   អស្សវា បិយភាណិនី
បហាយ បព្វជិស្សាមិ   តំ កុទាស្សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណាអញនឹងលះបង់នូវពួកព្រះរាជបុត្រ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់នូវលំពែងវិចិត្រ ជាអ្នកក្លៀវក្លាទ្រទ្រង់នូវមាសគឺផែកក្បៀ [?] ហើយបួស កាលបើដូច្នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកអរិយជន ពិរោះល្អណាស់ដែលមានសំពត់ មានគ្រឿងប្រដាប់ហើយ មានខ្លួនលាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ស្លៀកដណ្ដប់ដោយសំពត់ ដែលបានមកអំពីដែនកាសីដ៏ឧត្ដម ហើយបួស កាលបើដូច្នោះនឹងសម្រេច ក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកអាមាត្យ ដែលស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង កាន់នូវលំពែងមានពណ៌លឿង ជាអ្នកក្លៀវក្លាមានរបៀបដើរខាងមុខ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកស្រីស្នំ ៧០០ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ហើយបួស កាលបើដូច្នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវពួកស្រីស្នំ ៧០០ ជាអ្នកសង្រួមល្អ មានចង្កេះរៀវ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអញ នឹងលះបង់នូវស្រីស្នំ ៧០០ ជាស្ត្រីស្ដាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ សតបល្ល(១)កំសំ សោវណ្ណំ សតរាជិកំ
បហាយ បព្វជិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ ហត្ថិគុម្ពា សព្វាលង្ការភូសិតា
សុវណ្ណកច្ឆា មាតង្គា ហេមកប្បនវាសសា ។
អារូឡ្ហា គាមណីយេហិ តោមរង្កុសបាណិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ អស្សគុម្ពា សព្វាលង្ការភូសិតា
អាជានីយាវ ជាតិយា សិន្ធវា សីឃវាហនា
អារូឡ្ហា គាមណីយេហិ ឥន្ទិយា ចាបធារិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ រថសេណិយោ សន្នទ្ធា ឧស្សិតទ្ធជា
ទីបា អថោបិ វេយ្យគ្ឃា សព្វាលង្ការភូសិតា
អារូឡ្ហា គាមណីយេហិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

១ ម. សតផលំ កំសំ ។ ឱ សតបលំ កំសំ ។

កាលណាអាត្មាអញនឹងលះបង់នូវភាជន៍មាស មានទម្ងន់ ១០០ បលៈ ប្រកបដោយស្នាមចំឡាក់ ១០០ ហើយបួស កាលបើដូច្នោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកដំរីទាំងឡាយរបស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង មានខ្សែរុំទ្រូងមាស មានគ្រឿងស្អាង ដោយបណ្តាញមាស ដែលហ្មដំរីមានលំពែងស្រួចក្រៃ និងកន្ត្រែក្នុងដៃឡើងជិះហើយ នឹងមិនដើរតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកសេះរបស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ជាសេះអាជានេយ្យដោយជាតិ ជាសេះសិន្ធព ជាពាហនៈដ៏លឿន ដែលពួកអ្នកក្រុងសេះ កាន់សរនិងធ្នូ ឡើងជិះហើយ នឹងមិនដើរតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេច ក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួករថរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ពាំងជិតជុំង ដោយស្បែកខ្លាដំបង និងខ្លាធំ ស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថី មានធ្នូនិងខែលក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ នឹងមិនដើរតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេច ក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទា សុ មំ សុវណ្ណរថា សន្នទ្ធា ឧស្សិតទ្ធជា
ទីបា អថោបិ វេយ្យគ្ឃា សព្វាលង្ការភូសិតា
អារុឡ្ហា គាមណីយេភិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កទា សុ មំ សជ្ឈុរថា សន្នទ្ធា ឧស្សិតទ្ធជា
ទីបា អថោបិ វេយ្យគ្ឃា សព្វាលង្ការភូសិតា
អារុឡ្ហា គាមណីយេភិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កទា សុ មំ អស្សរថា សន្នទ្ធា ឧស្សិតទ្ធជា
ទីបា អថោបិ វេយ្យគ្ឃា សព្វាលង្ការភូសិតា
អារុឡ្ហា គាមណីយេភិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កទា សុ មំ ឱដ្ឋរថា សន្នទ្ធា ឧស្សិតទ្ធជា
ទីបា អថោបិ វេយ្យគ្ឃា សព្វាលង្ការភូសិតា
អារុឡ្ហា គាមណីយេភិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណាពួករថមាសរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំវិញ ដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូក្នុងដៃ ពាក់ក្រោះឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួករថប្រាក់របស់អញ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំវិញដោយស្បែកខ្លាដំបង នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូក្នុងដៃ ពាក់ក្រោះឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថសេះរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំវិញដោយស្បែកខ្លាដំបង នឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូក្នុងដៃ ពាក់ក្រោះឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថឱដ្ឋរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំវិញដោយស្បែកខ្លាដំបងនឹងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់យ៉ាង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូក្នុងដៃ ពាក់ក្រោះឡើងជិះហើយ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កទា សុ ហំ គោណរថេ សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ ហំ អជរថេ សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ ហំ មេណ្ឌរថេ សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ ហំ មិគរថេ សន្នទ្ធេ ឧស្សិតទ្ធជេ
ទីបេ អថោបិ វេយ្យគ្ឃេ សព្វាលង្ការភូសិតេ
អារុឡ្ហេ គាមណីយេហិ ចាបហត្ថេហិ វម្មិភិ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណារថទឹមគោ របស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំ ដោយស្បែកខ្លាដំបងនិងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថី មានធ្នូនៅក្នុងដៃ ឡើងជិះហើយ ទាំងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថទឹមពពែរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំដោយស្បែកខ្លាដំបងនិងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃឡើងជិះហើយ ទាំងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថទឹមចៀមរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំដោយស្បែកខ្លាដំបង និងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃឡើងជិះហើយ ទាំងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណារថទឹមម្រឹគរបស់អញ ប្រដាប់ហើយ មានទង់លើកហើយ ព័ទ្ធជុំដោយស្បែកខ្លាដំបងនិងខ្លាធំ ស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ដែលពួកនាយសារថីមានធ្នូនៅក្នុងដៃឡើងជិះហើយ ទាំងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។

កាចា សុ មំ ចាត្តាភរិយា   សព្វាលង្ការភូសិតា
ទីលចម្មធរ សុភ   គោបរត្ថិសតាណាំគោ
យន្តំ មំ ចាតុយិស្សន្តិ   តំ កាចា សុ ករិស្សតិ ។
កាចា សុ មំ អស្សាភរិយា   សព្វាលង្ការភូសិតា
ចិលចម្មធរ សុភ   ឥន្ទិយាចាបធារិនោ
យន្តំ មំ ចាតុយិស្សន្តិ   តំ កាចា សុ ករិស្សតិ ។
កាចា សុ មំ រថាភរិយា   សព្វាលង្ការភូសិតា
ទីលចម្មធរ សុភ   ចាបហត្ថា កលាបិនោ
យន្តំ មំ ចាតុយិស្សន្តិ   តំ កាចា សុ ករិស្សតិ ។
កាចា សុ មំ ធនុគ្គហា   សព្វាលង្ការភូសិតា
ចិលចម្មធរ សុភ   ចាបហត្ថា កលាបិនោ
យន្តំ មំ ចាតុយិស្សន្តិ   តំ កាចា សុ ករិស្សតិ ។
កាចា សុ មំ កញ្ញបុត្តា   សព្វាលង្ការភូសិតា
ចិត្រចម្មធរ សុភ   កញ្ចនាវេឡុធារិនោ
យន្តំ មំ ចាតុយិស្សន្តិ   តំ កាចា សុ ករិស្សតិ ។

កាលណាកូនស្ត្រីដ៏ប្រពៃរបស់ខ្ញុំ ស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់គ្រាន់ កាន់នូវសមានគណ្ឌីទៀត ជាអ្នកត្រៀមត្រា មានសំពត់ស្បែកក្របីនឹងកន្ទ្រើកក្រងនៃ នឹងចំទៅតាមខ្ញុំកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាកូនស្ត្រីសេះរបស់ខ្ញុំ ដែលស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់គ្រាន់ កាន់នូវសមានគណ្ឌីទៀត ជាអ្នកត្រៀមត្រា ប្រដាប់ខ្លួនដោយខ្លឹមខ្ញុំ នឹងចំទៅតាមខ្ញុំកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាកូនស្ត្រីរថរបស់ខ្ញុំ ដែលស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់គ្រាន់ កាន់នូវសមានគណ្ឌីទៀត ជាអ្នកត្រៀមត្រា មានខ្លួនដ៏ចំពាក់ព្រួញ ក្នុងដៃ នឹងចំទៅតាមខ្ញុំកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេច ក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាកូនស្ត្រីដំរីរបស់ខ្ញុំ ដែលស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់គ្រាន់ កាន់នូវសមានគណ្ឌីទៀត ជាអ្នកត្រៀមត្រា មានខ្លួនដ៏ចំពាក់ព្រួញក្នុងដៃ នឹងចំទៅតាមខ្ញុំកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាកូនកដុបុត្ររបស់ខ្ញុំ ដែលស្លៀកស្លាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់គ្រាន់ កាន់នូវសំពត់ចិត្រ ជាអ្នកត្រៀមត្រា ប្រដាប់ខ្លួនដោយសំពត់កៅស៊ូ នឹងចំទៅតាមខ្ញុំកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។

កទា សុ មំ ព្រាហ្មណគណា　　វត្ថវន្តោ អលង្កតា
ហរិចន្ទនលិត្តង្គា　　កាសិកុត្តមធារិនោ
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ អមច្ចគណា　　សព្វាលង្ការភូសិតា
បីតមដ្ឋជា សុភា　　ចុរោតា គច្ឆមាលិនី
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ សត្តសតា ភរិយា　　សព្វាលង្ការភូសិតា
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ សត្តសតា ភរិយា　　សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទា សុ មំ សត្តសតា ភរិយា　　អស្សវា បិយភាណិនី
យន្តំ មំ នានុយិស្សន្តិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ បត្តំ គហេត្វាន　　មុណ្ឌោ សង្ឃាដិបារុតោ
បិណ្ឌិកាយ ចរិស្សាមិ　　តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។

កាលណាពួកគណៈផង ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមានសំពត់ មានគ្រឿងប្រដាប់ហើយ មានខ្លួនលាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ទ្រទ្រង់នូវសំពត់ដ៏ឧត្តមដែលបានមកអំពីដែនកាសី នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកអាមាត្យរបស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការ ពាក់ពួកកាច់ខែល មានគណៈល្បី ជាអ្នកក្លៀវក្លា មានរបៀបរើសមុខ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកស្រីស្នំ ៧០០ របស់អញ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការតាំងពីក្បាល នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកស្រីស្នំ ៧០០ របស់អញ ជាស្រីស្រស់ល្អ មានចង្កេះរៀវ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាពួកស្រីស្នំ ៧០០ របស់អញ ជាស្ត្រីស្អាតបំផុត ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ នឹងមិនទៅតាមអញកាលទៅ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអាត្មាអញនឹងកាន់បាត្រ ជាអ្នកកោរក្បាល ឃ្លុំសង្ឃាដិ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ដំណើរនោះនឹងសម្រេចដល់កាលណាហ្ន៎ ។

កទាហំ បំសុកូលានំ ឧជ្ឈិតានំ មហាបថេ
សង្ឃាដឹ ធារយិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សត្តាហំ មេឃេ ឱវុដ្ឋោ អល្លចីវរោ
បិណ្ឌិកាយ ចរិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ សព្វណ្ហំ គន្ត្វា រុក្ខា រុក្ខំ វនា វនំ
អនបេក្ខោ គមិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ គិរិទុគ្គេសុ បហីនភយភេរវោ
អទុតិយោ គមិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ វីណំវ រុជ្ជកោ សត្តតន្តឹ មនោរមំ
ចិត្តំ ឧជុំ ករិស្សាមិ តំ កទា សុ ភវិស្សតិ ។
កទាហំ រថការោវ បរិកន្តំ ឧបាហនំ
កាមសំយោជនេ ឆេជ្ជំ(*) យេ ទិព្វេ យេ ច មានុសេ ។

(៦១) តា ច សត្តសតា ភរិយា សព្វាលង្ការភូសិតា
ពាហា បគ្គយ្ហ បក្កន្ទុំ កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។

* ម. ឆេច្ឆំ ។

កាលណាហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងទ្រទ្រង់នូវសង្ឃាដិ ដែលគេដេរភ្ជាប់បង្សុកូលទាំងឡាយ ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងផ្លូវធំ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអាត្មាអញ កាលដែលមេឃបង្អុរភ្លៀងចុះអស់ ៧ ថ្ងៃហើយ នឹងត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតទាំងចីវរទទឹក ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអាត្មាអញនឹងចេញទៅអំពីដើមឈើមួយ ទៅកាន់ដើមឈើមួយ អំពីព្រៃមួយទៅកាន់ព្រៃមួយ ហួសថ្ងៃនិងយប់ទាំងអស់ ត្រាច់ទៅឥតអាឡោះអាល័យ ដំណើរនោះ នឹងសម្រេច ក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអាត្មាអញនឹងលះបង់នូវភ័យខ្លាច ហើយមិនមានគ្នាជាគំរប់ពីរនាក់ ដើរទៅលើជ្រោះភ្នំទាំងឡាយ ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអាត្មាអញធ្វើចិត្តឲ្យត្រង់ ដូចជាអ្នកលេងពិណ កែខ្សែពិណទាំង ៧ ឲ្យជាទីរីករាយចិត្តបាន ដំណើរនោះនឹងសម្រេចក្នុងកាលណាហ្ន៎ ។ កាលណាអាត្មាអញនឹងកាត់នូវកាមសំយោជនៈជាទិព្វ ទាំងជារបស់មនុស្សបាន ដូចជាជាងរទេះកាត់នូវស្បែកជើងដូច្នោះ ។

(៦១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកស្រីស្នំទាំង ៧០០ នាក់នោះ ដែលស្អិតស្អាង ដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ផ្គងដៃឡើង យំថា ព្រះអង្គនឹងលះបោលពួកខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី ។

តា ច សត្តសតា ភរិយា សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
ពាហា បគ្គយ្ហ បក្កន្ទុំ កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។
តា ច សត្តសតា ភរិយា អស្សវា បិយភាណិនី
ពាហា បគ្គយ្ហ បក្កន្ទុំ កស្មា នោ វិជហិស្សសិ ។
តា ច សត្តសតា ភរិយា សព្វាលង្ការភូសិតា
ហិត្វា សម្បទ្ទវី[1] រាជា បព្វជ្ជាយ បុរក្ខតោ ។
តា ច សត្តសតា ភរិយា សុសញ្ញា តនុមជ្ឈិមា
ហិត្វា សម្បទ្ទវី រាជា បព្វជ្ជាយ បុរក្ខតោ ។
តា ច សត្តសតា ភរិយា អស្សវា បិយភាណិនី
ហិត្វា សម្បទ្ទវី រាជា បព្វជ្ជាយ បុរក្ខតោ ។
ហិត្វា សតបលំ កំសំ សោវណ្ណំ សតរាជិកំ
អគ្គហិ មត្តិកាបត្តំ តំ ទុតិយាភិសេចនំ ។

---
១ ម សំពទ្ធ ។

ពួកស្រីស្នំ ៧០០ នាក់នោះ ជាស្ត្រីសទ្រើមល្អ មានចង្កេះរៀវ ផ្គងដើមដៃឡើងយំថា ព្រះអង្គនឹងលះបោលពួកខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ពួកស្រីស្នំទាំង ៧០០ នាក់នោះ ជាស្ត្រីស្តាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ផ្គងដើមដៃឡើងយំថា ព្រះអង្គនឹងលះបោលពួកខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះនូវសម្បត្តិ ចុះលះបង់ពួកស្រីស្នំទាំង ៧០០ នាក់នោះ ដែលស្អិតស្អាងដោយគ្រឿងអលង្ការទាំងពួង ព្រះអង្គទ្រង់បព្វជ្ជាជាបុគ្គលនៅខាងមុខហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់នូវសម្បត្តិ ចុះលះបង់ពួកស្រីស្នំ ៧០០ នាក់នោះ ជាស្ត្រីសទ្រើមល្អ មានចង្កេះរៀវ ទ្រង់បព្វជ្ជាជាបុគ្គលនៅខាងមុខហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់នូវសម្បត្តិ ចុះលះនូវពួកស្រីស្នំ ៧០០ នាក់នោះ ជាស្ត្រីស្តាប់បង្គាប់ ពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ទ្រង់បព្វជ្ជាជាបុគ្គលនៅខាងមុខហើយ ។ ព្រះរាជាទ្រង់លះបង់នូវភាជន៍មាស មានទម្ងន់មួយរយបល ប្រកបដោយស្នាមបន្ទាត់មួយរយ ចុះកាន់យកនូវបាត្រដី ការកាន់នូវបាត្រដីនោះ ទុកជាអភិសេកទី ២ ។

(៦៦)ភេស្មា អគ្គិសមា ជាលា កោសា ឌយ្ហន្តិ ភាគសោ
រជតំ ជាតរូបញ្ច មុត្តា វេឡុរិយា ពហូ
មណយោ សង្ខមុត្តា ច វត្ថិកំ ហរិចន្ទនំ
អជិនំ ទន្តភណ្ឌញ្ច លោហំ កាឡាយសំ ពហុំ
ឯហិ រាជ និវត្តស្សុ មា តេ តំ វិនស្សា ធនំ ។
(៦៧)សុសុខំ វត ជីវាម យេសំ នោ នត្ថិ កិញ្ចនំ
មិថិលាយ ទយ្ហមានាយ ន មេ កិញ្ចិ អទយ្ហថ ។
(៦៨)អដវិយោ សមុប្បន្នា រដ្ឋំ វិទ្ធំសយន្តិ តំ
ឯហិ រាជ និវត្តស្សុ មា រដ្ឋំ វិនសា ឥទំ ។
(៦៩) សុសុខំ វត ជីវាម យេសំ នោ នត្ថិ កិញ្ចនំ
រដ្ឋេ វិលុម្បមានម្ហិ ន មេ កិញ្ចិ អហីរថ
សុសុខំ វត ជីវាម យេសំ នោ នត្ថិ កិញ្ចនំ
បីតិភក្ខា ភវិស្សាម ទេវា អាភស្សរា យថា ។

(៦៦) (ព្រះនាងសីវលីទេវី) ឃ្លាំងទាំងឡាយ គឺឃ្លាំងប្រាក់ ឃ្លាំងមាស ឃ្លាំងកែវមុក្តា ឃ្លាំងកែវពិទូរ្យ ឃ្លាំងកែវមណី ឃ្លាំងស័ង្ខ ឃ្លាំងកែវមុក្តាដ៏ច្រើន ឃ្លាំងសំពត់ ឃ្លាំងខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ឃ្លាំងស្បែកខ្លាឃ្មុំ ឃ្លាំងរបស់ធ្វើពីភ្លុក ឃ្លាំងទង់ដែង និងឃ្លាំងដែកខ្មៅដ៏ច្រើនជាឃ្លាំងដែលភ្លើងឆេះរៀបចំដោយចំណែក ភ្លើងនេះមានអណ្តាតភ្លើងស្មើគ្នា គួរខ្លាច បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គស្តេចមក សូមស្តេចត្រឡប់វិលវិញ កុំឲ្យទ្រព្យរបស់ព្រះអង្គនោះវិនាស ។

(៦៧) (ព្រះរាជា) កង្វល់មិនមាន ដល់យើងណា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា រស់នៅជាសុខ កាលបើក្រុងមិថិលាត្រូវភ្លើងឆេះ ភ្លើងមិនឆេះនូវទ្រព្យបន្តិចបន្តួចរបស់ខ្ញុំទេ ។

(៦៨) (ព្រះនាងសីវលីទេវី) ចោរក្នុងដងព្រៃកើតឡើងហើយ បំផ្លាញដែនរបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គស្តេចមក សូមស្តេចត្រឡប់វិលវិញ កុំឲ្យដែននេះវិនាស ។

(៦៩) (ព្រះរាជា) កង្វល់មិនមាន ដល់យើងណា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា រស់នៅជាសុខ កាលបើដែនត្រូវពួកចោរប្លន់ ពួកចោរមិនបាននាំយកទ្រព្យបន្តិចបន្តួចរបស់ខ្ញុំទេ កង្វល់មិនមានដល់យើងណា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា រស់នៅជាសុខ យើងជាអ្នកមានបីតិជាអាហារ ដូចពួកអាភស្សរទេវតា ។

(៦៦)កិម្ហេសោ មហតោ ឃោសោ កានុ គាមេវ កីឡិយា
សមណ តេវ បុច្ឆាម កត្ថេសោ អភិសដោ ជនោ

(៦៧) មមំ ឱហាយ គច្ឆន្តំ ឯត្ថេសោ អភិសដោ ជនោ
សីមាតិក្កមនំ យន្តំ មុនិមោនស្ស បត្តិយា
មិស្សំ នន្ទីហិ គច្ឆន្តំ កិំ ជានមនុបុច្ឆសិ ។

(៦៨)មាស្សុ តិណ្ណោ អមញ្ញិត្ថ សរីរំ ធារយំ ឥមំ
អតីរណេយ្យមិទំ កម្មំ ពហូ ហិ បរិបន្ថយោ ។

(៦៩)កោ នុ មេ បរិបន្ថស្ស មមំ ឯវំវិហារិនោ
យោ នេវ ទិដ្ឋេ នាទិដ្ឋេ កាមានមភិបត្ថយេ ។

(៧០) និទ្ទា តន្ទិ វិជម្ភិតា អរតិ ភត្តសម្មទោ
អាវសន្តិ សរីរដ្ឋា ពហូ ហិ បរិបន្ថយោ ។

១ ម. ធំ ។

(៦៦) (នារទតាបស) សំឡេងអឺងកងនៃជនច្រើននេះ តើព្រោះហេតុអ្វី ល្បែងដូចអ្វី លេងជាមួយក្នុងស្រុក ដូចក្នុងស្រុក បព្វជិតសមណៈ ខ្ញុំសួរលោកថា មហាជននុ៎ះ ប្រជុំគ្នាដើម្បីអ្វី ។

(៦៧) (ព្រះរាជា) ខ្ញុំកាលលះបង់នូវមហាជន ហើយចេញទៅ បានជាមហាជនប្រជុំគ្នាក្នុងទីនេះ ខ្ញុំកន្លងនូវដែនកិលេស ហើយទៅដើម្បីបាននូវមោនធម៌ (គោលញាណរបស់អនាគារិយៈ) មុនី ខ្ញុំកាលទៅកាន់ទីប្រឡូកប្រឡំដោយសេចក្ដីត្រេកអរទាំងឡាយ អង្គដឹង ហើយសួរឬ (ម្ដេចដឹង) ។

(៦៨) (នារទតាបស) ព្រះអង្គកាលទ្រទ្រង់នូវសរីរៈនេះ កុំសំគាល់ថាអញឆ្លងកិលេសហើយឡើយ កម្ម(គឺកិលេស)នេះបុគ្គលមិនទាន់ឆ្លងផុតទេ ព្រោះថាសេចក្ដីអន្តរាយ មានច្រើន ។

(៦៩)(ព្រះរាជា) ខ្ញុំណាមិនប្រាថ្នានូវកាមទាំងឡាយក្នុងមនុស្សលោកដែលបុគ្គលឃើញហើយ មិនប្រាថ្នានូវកាមទាំងឡាយក្នុងទេវលោក ដែលបុគ្គលមិនឃើញហើយ សេចក្ដីអន្តរាយដូចម្ដេចនឹងមានដល់ខ្ញុំនោះ ដែលមានកិរិយានៅយ៉ាងនេះ ។

(៧០) (នារទតាបស) ដ្បិតថា សេចក្ដីអន្តរាយ ទាំងឡាយច្រើន គឺការដេកលក់ សេចក្ដីខ្ជិល ការទំពត់ សេចក្ដីអផ្សុក ការពុលបាយ តាំងនៅក្នុងសរីរៈ រមែងកើត (ក្នុងសរីរៈវិញ) ។

[៧១] កល្យាណំ វត មំ ភវំ ព្រាហ្មណ អនុសាសសិ

ព្រាហ្មណ ត្វេវ បុច្ឆាមិ កោ នុ ត្វមសិ មារិស ។

[៧២] នារទោ ឥតិ នាមេន កស្សបោ ឥតិ មំ វិទូ

ភោតោ សកាសេ អាគច្ឆិំ សាធុ សព្ភិ សមាគមោ ។

តស្ស តេ សព្វោ អានន្ទោ វិហារោ ឧបវត្តតុ

យទូនំ[១] តំ បរិបូរេហិ ខន្តិយា ឧបសមេន ច ។

បសារយ សន្នតញ្ច ឧន្នតញ្ច បហារយ

កម្មំ វិជ្ជញ្ច ធម្មញ្ច សក្កត្វាន បរិព្វជ ។

[៧៣] ពហូ ហត្ថី ច អស្សេ ច នគរេ ជនបទានិ ច

ហិត្វា ជនក បព្វជិតោ កបាលេ រតិមជ្ឈគា ។

កច្ចិ នុ តេ ជានបទា មិត្តាមច្ចា ច ញាតកា

ទុព្ភី អកំសុ ជនក កស្មា តេ តំ អរុច្ចថ ។

១ ម. យំ ឩនំ

[៧១] (ព្រះរាជា) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ លោកជាអ្នកប្រៀនប្រដៅខ្ញុំល្អណាស់ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំសួរលោក បពិត្រលោកនិទ្ទុក្ខ លោកជាអ្វី ។

[៧២] (នារទតាបស) ជនទាំងឡាយស្គាល់អាត្មាភាពដោយនាមថា នារទៈ ដោយគោត្រថា កស្សបៈ អាត្មាភាពមកកាន់សំណាក់ព្រះអង្គនឹងចំរើន ដោយហេតុថា សមាគមដោយសប្បុរសទាំងឡាយ ជាកិច្ចញ៉ាំងប្រយោជន៍ឲ្យសម្រេច ។ សេចក្ដីត្រេកអរ (គួរបញ្ចូល) ទាំងអស់ នឹងព្រហ្មវិហារ ចូរកើតដល់ព្រះអង្គនោះចុះ បរិកម្មនឹងឈានណា ការប្រកាន់ (ដោយស័លនឹងឈាន)ណា ព្រះអង្គចូរបំពេញនូវការប្រកាន់នោះចុះ ព្រះអង្គ (ចូរប្រកប) ដោយអត់សន្ដុ នឹងឧបសមៈ ។ ព្រះអង្គចូរលាយះពាលនូវសេចក្ដីមើលងាយ នឹងសេចក្ដីក្រអឺតក្រទម ចូរធ្វើការគោរពនូវកុសលកម្ម នូវវិជ្ជា នឹងធម៌ ។

[៧៣] (មិគាជិនតាបស) បពិត្រព្រះជនក ព្រះអង្គលះបង់នូវដំរីសេះ ពួកអ្នកនគរ នឹងជនបទជាច្រើន ហើយទ្រង់ព្រះផ្នួស ដល់នូវសេចក្ដីត្រេកអរនឹងអាឡៀង បពិត្រព្រះជនក ពួកអ្នកជនបទ មិត្រអាមាត្យ នឹងញាតិ បានធ្វើនូវការប្រទូស្តចំពោះព្រះអង្គខ្លះដែរឬ ព្រោះហេតុអ្វី ក៏ព្រះអង្គពេញព្រះហឫទ័យនឹងអាឡៀងរបស់ព្រះអង្គនោះ ។

(៧៤) ន មិគាជិន ជាតុច្ចេ អហំ កញ្ចិ កុទាចនំ
អធម្មេន ជិនេ ញាតឹ ន ចាបិ ញាតយោ មមំ ។

(៧៥) ទិស្វាន លោកវត្តន្តំ ខជ្ជន្តំ កទ្ទមីកតំ
ហញ្ញរេ ពជ្ឈរេ ចេត្ថ យត្ថ សត្តោ បុថុជ្ជនោ
ឯតាហំ ឧបមំ កត្វា ភិក្ខាកោស្មិ មិគាជិន ។

(៧៦) កោ នុ តេ ភគវា សត្ថា កស្សេតំ វចនំ សុចិ
ន ហិ កប្បំ វ វិជ្ជំ វ បច្ចក្ខាយ រថេសភ
សមណាហុ វទន្តំ យថា ទុក្ខស្សតិក្កមោ ។

(៧៧) ន មិគាជិន ជាតុច្ចេ អហំ កញ្ចិ កុទាចនំ
សមណំ ព្រាហ្មណំ វាបិ សក្កត្វា អនុបាវិសឹ ។
មហតា ចានុភាវេន គច្ឆន្តោ សិរិយា ជលំ
គីយមានេសុ គីតេសុ វជ្ជមានេសុ វគ្គុសុ

(៧៤) (ព្រះមហាជនក) បពិត្រមិគាជិនៈ ក្នុងកាលណាមក ខ្ញុំមិនដែលផ្ចាញ់នូវញាតិណាមួយ ដោយអធម៌ជាដាច់ខាត ចំណែកពួកញាតិ ក៏មិនដែលផ្ចាញ់ខ្ញុំ ដោយអធម៌ដែរ ។

(៧៥) បពិត្រមិគាជិនៈ ខ្ញុំបានឃើញនូវប្រវត្តិនៃសត្វលោក ដែលកិលេសកំពុងទំពាស៊ីធ្វើឲ្យដូចជាភក់ ថ្លុកថ្លន លិចចុះហើយ ក្នុងកិលេសវត្ថុណា សត្វទាំងឡាយ តែងបៀតបៀនគ្នាផង តែងជាប់ក្នុងកិលេសវត្ថុនោះផង ហើយតាំងនូវពួកបុថុជ្ជនទាំងនេះឲ្យជាគ្រឿងប្រៀបធៀប ទើបបួសជាភិក្ខុ ។

(៧៦) (មិគាជិនតាបស) បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរក្នុងរថ បុគ្គលមានជោគណា ជាសាស្តារបស់ព្រះអង្គ ពាក្យពិតនេះ ជាពាក្យរបស់បុគ្គលណា ព្រោះថាអ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនរៀននូវការសូត្រសាស្ត្រឬគតិញ្ញា ចូលព្រះបរមត្ថពួកដែលប្រកបដោយវិជ្ជា ហើយពោលនូវសមណៈថា អ្នកមានវត្ត ជាគ្រឿងកន្លងនូវទុក្ខទេ ។

(៧៧) (ព្រះមហាជនក) បពិត្រមិគាជិនៈ ខ្ញុំមិនដែលចូលទៅគោរពសមណៈនឹងព្រាហ្មណ៍ណាមួយ ដោយដាច់ខាត ក្នុងកាលណាមួយឡើយ ។ បពិត្រមិគាជិនៈ ខ្ញុំកាលទៅ ដោយអានុភាពធំ រុងរឿង ដោយសិរី កាលចម្រៀងដែលបុគ្គលកំពុងច្រៀង កាលគ្រឿងតន្ត្រីមានសំឡេងពីរោះ ដែលបុគ្គលកំពុងប្រគំ

តុរិយតាលិតសង្ឃុដ្ឋេ   សម្មតាលសមាហិតេ
សមិគាជិនមុយ្យានំ   ផលឹ អម្ពំ(១) តិរោច្ឆទំ
តុទមានំ(២) មនុស្សេហិ   ផលកាមេហិ ជន្តុភិ
សោ ខោ តន្តិ សិរឹ ហិត្វា ឱរោហិត្វា មិគាជិន
មូលំ អម្ពស្សុបាគញ្ឆិ   ផលិនោ និប្ផលស្ស ច
ផលឹ អម្ពំ ហតំ ទិស្វា   វិទ្ធស្តំ វិនឡីកតំ
អថេតំ ឥតរំ អម្ពំ   នីលោភាសំ មនោរមំ
ឯវមេវ នូនម្ហេបិ   ឥស្សរេ ពហុកណ្ដកេ
អមិត្តា នោ វធិស្សន្តិ   យថា អម្ពោ ផលី ហតោ
អជិនម្ហិ ហញ្ញតេ ទីបិ   នាគោ ទន្តេហិ ហញ្ញតេ
ធនម្ហិ ធនិនោ ហន្តិ   អនិកេតមសន្ថវំ
ផលី(៣) អម្ពោ អផលោ ច   តេ សត្ថារោ ឧភោ មម ។

(៧៨) សព្វោ ជនោ បព្យធិតោ រាជា បព្វជិតោ ឥតិ
ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា   រថិកា បត្តិការកា
អស្សាសយិត្វា ជនតំ   ឋបយិត្វា បដិច្ឆទំ
បុត្តំ រជ្ជេ ឋបេត្វាន   អថ បច្ឆា បព្វជិស្សសិ ។

១ ម. ផលឹ ។ ម. ផលំ អម្ពំ ។ ២ ម. តុទមានំ ។ ម. ហញ្ញមានំ ។ ៣ ម. ផលោ ។

បានឃើញស្វាយមានផ្លែ ទាំងក្រាស់ក្រៃដែលពួកមនុស្សអ្នកត្រូវការផ្លែ បេះផ្តិតឲ្យបានដែលគេគក់ដោយការប្រេកក្ដ្រី ដាច់ទាំងប្រេកប ដោយសូវប្រុងពីភ័ព បពិត្រមិត្តជិនៈ ខ្ញុំនោះបានលះបង់សិរីនោះ ហើយចុះ (អំពីដំរី) ចូលទៅកាន់គល់ស្វាយដែលមានផ្លែនិងមិនមានផ្លែ បានឃើញស្វាយមានផ្លែដែលបុគ្គលបៀតបៀនហើយ កំចាត់ហើយ ធ្វើមិនឲ្យមានស្លឹកនិងស្វាយចន្ធោះក្រោះ មានពុំទៀតជាទីរីករាយនៃចិត្ត សត្រូវទាំងឡាយគប្បីសម្លាប់យើងដែលជាឥស្សរៈមានបច្ចាមិត្រច្រើនដោយពិត ដូចដើមស្វាយដែលមានផ្លែដែលបុគ្គលសម្លាប់ហើយ ខ្លាដំបង ត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះស្បែក ដំរីត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះភ្លុក បុគ្គលអ្នកមានទ្រព្យត្រូវគេសម្លាប់ព្រោះទ្រព្យ តើនរណា នឹងសម្លាប់បុគ្គលអ្នកមិនមានផ្ទះ មិនមានសន្ថវៈ ដើមស្វាយមានផ្លែនិងមិនមានផ្លែទាំងពីរនោះជាសាស្តារបស់ខ្ញុំ ។

(៧៨) (នាងសីវលី) ជនទាំងពួង គឺសេនាដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង បានពូថា ព្រះរាជាទ្រង់ផ្នួសហើយក៏តក់ស្លុត សូមព្រះអង្គលួងលោមឲ្យប្រជុំជន ហើយតាំងទុកឲ្យការពារទាំងព្រះរាជបុត្រសោយរាជសម្បត្តិ ហើយសឹមទ្រង់ព្រះផ្នួសក្នុងកាលជាខាងក្រោយចុះ ។

(៧៩)ចត្តា មយា ជានបទា មិត្តាមច្ចា ច ញាតកា

សន្តិ បុត្តា វិទេហានំ ទីឃាវុ រដ្ឋវឌ្ឍនោ

តេ រជ្ជំ ការយិស្សន្តិ មិថិលាយំ បជាបតិ ។

(៨០) ឯហិ តំ អនុសិក្ខាមិ យំ វាក្យំ មម រុច្ចតិ

រជ្ជំ តុំ ការយន្តោ បាបំ ទុច្ចរិតំ ពហុំ

កាយេន វាចា មនសា យេន គច្ឆសិ ទុគ្គតិំ

បរទិន្នកេន បរនិដ្ឋិតេន បិណ្ឌេន យាបេហិ ស ធីរធម្មោ

(៨១)យោបិ ចតុត្ថេ ភត្តកាលេ ន ភុញ្ជេ

អជុដ្ឋមារីវ ខុទាយ មិយ្យេ

ន ត្វេវ បិណ្ឌំ លុឡិតំ អនរិយំ

កុលបុត្តរូបោ សប្បុរិសោ ន សេវេ

តយិទំ ន សាធុ តយិទំ ន សុដ្ឋុ

សុនខុច្ឆិដ្ឋកំ ជនក ភុញ្ជសេ តុវំ ។

(៧៩) (ព្រះមហាជនក) ពួកជនបទ មិត្រអាមាត្យនិងញាតិ
ទាំងឡាយដែលយើងលះបង់ហើយ កូនរបស់អ្នកដែលវិទេហៈឈ្មោះ
ទីឃាវុកុមារអ្នកញុំាងដែនឲ្យចំរើន ម្នាលបជាបតី កូនទាំងនោះនឹង
សោយរាជ្យក្នុងក្រុងមិថិលា ។

(៨០) នាងទូលថា៖ ពាក្យណាដែលគាប់ចិត្ត ខ្ញុំនឹង
ប្រាប់នូវពាក្យនោះ ព្រះអង្គនឹងទៅកាន់ទុគ្គតិ ដោយកាយវាចាចិត្ត
ណា ព្រះអង្គការសោយរាជ្យ (ឈ្មោះថាធ្វើ)នូវបាបទុច្ចរិត
ដ៏ច្រើន ដោយកាយវាចាចិត្តនោះ ការញុំាងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយដុំបាយ ដែលបុគ្គលដទៃឲ្យហើយ ដែលបុគ្គលដទៃ
សម្រេចហើយ (នេះ)ជាធម៌របស់អ្នកប្រាជ្ញ ។

(៨១) (នាងសីវលី) បុគ្គលណាមិនបរិភោគអាហារក្នុង
កាលនៃភត្តទី ៤ បុគ្គលនោះគប្បីស្លាប់ដោយសេចក្តី
ស្រេកឃ្លានដូចបុគ្គលដល់នូវសេចក្តីស្លាប់ដ៏ពិត មានសភាពជា
កុលបុត្រមិនគប្បីបរិភោគដុំបាយ ដែលប្រឡាក់ដោយធូលី មិន
ស្អាតទេ ឬការបរិភោគនោះ មិនល្អទេ មិនប្រសើរទេ បពិត្រ
មហាជនក ព្រះអង្គសោយនូវដុំបាយដែលសល់អំពីឆ្កែ ។

(៨២) ន ចាបិ មេ សីលសិ សោ អកល្លោ

យំ ហោតិ ចត្តំ គិហិនោ សុខស្ស ក

យេ កេចិ ភោគា ឥធ ធម្មលទ្ធា

សព្វោ សោ ភក្ខោ អនវយាតិ វុត្តោ ។

(៨៣) កុមារិកេ ឧបសេនិយេ និច្ចំ និគ្គឡមណ្ឌិតេ

កស្មា តេ ឯកោ ភុជោ ជនតិ ឯកោ តេ ន ជនតិ ភុជោ ។

(៨៤) ឥមស្មិំ មេ សមណ ហត្ថេ បដិមុក្កា ទុនីវរា

សង្ឃដ្ដា ជាយតេ សទ្ទោ ទុតិយស្សេវ សា គតិ

ឥមស្មិំ មេ សមណ ហត្ថេ បដិមុក្កោ ឯកនីវរោ

សោ អទុតិយោ ន ជនតិ មុនិភូតោវ តិដ្ឋតិ

វិវាទប្បត្តោ ទុតិយោ កេនេកោ វិវទិស្សតិ

តស្ស តេ សគ្គកាមស្ស ឯកត្តមុបរោចតំ ។

(៨២) (ព្រះរាជា) ម្នាលសីវលី វត្ថុណាដែលគ្រហស្ថ ឬសុខរបស់បងហើយ វត្ថុនោះ មិនមែនជាការគួរមិនគួរ នាំទេ ពោលគឺភោគៈទាំងឡាយណា ដែលមកក្នុងលោកនេះ ដែល បានដោយធម៌ ភោគៈទាំងអស់នោះ លោកពោលថាជា អាហារមិនមានទោស ។

(៨៣) (ព្រះរាជា) ម្នាលនាងកុមារិកា ជាកូនស្រីអ្នកជិតគាត នៅស្លៀកពាក់គ្រឿងប្រដាប់មិនឃ្លាតអំពីខ្លួនជានិច្ច ដៃម្ខាងរបស់ នាងលាន់ឮសំឡេង ដៃម្ខាងមិនលាន់ឮសំឡេង តើព្រោះហេតុអ្វី ។

(៨៤) (នាងកុមារិកា) បពិត្រសមណៈ កងពីរដែលពាក់នឹង ដៃរបស់ខ្ញុំនេះប៉ះគ្នាហើយ សំឡេងក៏កើតឡើង នោះជាគតិនៃកង ទាំងពីរ បពិត្រសមណៈ កងមួយដែលពាក់នឹងដៃរបស់ខ្ញុំនេះ កង នោះមិនមានកងឯទៀតជាគំរប់ពីរ ទើបមិនលាន់ឮសំឡេង ដូច មុនីបុគ្គល ជាអ្នកស្ងប់ស្ងៀម ឯបុគ្គលមានគ្នាជាគំរប់ពីរនោះ រមែងដល់នូវការជជែកគ្នា បុគ្គលម្នាក់នឹងជជែកជាមួយនឹងបុគ្គល ណាកើត ព្រះអង្គនោះជាអ្នកប្រាថ្នានូវឋានសួគ៌ សូមទ្រង់ពេញ ចិត្តនឹងភាពនៃបុគ្គលម្នាក់ឯងចុះ ។

(៤៥)សុណាសិ សីវលី កថា កុមារិយា បវេទិតា
បេលិស្សា មំ គរហិត្ថោ ទុតិយស្សេវ សា គតិ
អយំ ទ្វេធា បថោ ភទ្ទេ អនុចិណ្ណោ បថាវិហិ
តេសំ ត្វំ ឯកំ គណ្ហាហិ អហមេកំ បុនាបរំ
មា ច មំ ត្វំ បតិ មេតិ នាហំ ភរិយាតិ វា បុន ។
ឥមមេវ កថយន្តា ថូណំ នគរុបាគមុំ ។
កោដ្ឋកេ ឧសុការស្ស ភត្តកាលេ ឧបដ្ឋិតេ
តត្រ ច សោ ឧសុការោ ឯកំ ទណ្ឌំ ឧជុំ កតំ
ឯកញ្ច ចក្ខុំ និគ្គយ្ហ ជិម្ហមេកេន បេក្ខតិ ។
(៤៦)ឯវំ នោ សាធុ បស្សសិ ឧសុការ សុណោហិ មេ
យទេកំ ចក្ខុំ និគ្គយ្ហ ជិម្ហមេកេន បេក្ខសិ ។
(៤៧)ទ្វីហិ សម្ម ចក្ខូហិ វិសាលំ វិយ ខាយតិ
អប្បត្វា(១) បរំ លិង្គំ នុជ្ជុភាវាយ កប្បតិ ។

១ ម. អសម្បត្វា ។

(៤៥) (ព្រះរាជា) ម្នាលនាងសីវលី នាងឮនាងដែល
នាងកុមារីនោះពោលហើយឬទេ នាងកុមារីតិះដៀលខ្ញុំថា ខ្ញុំជា
អ្នកបំរើ នោះឯងនាងនឹងបានបុគ្គលទីពីរ ម្នាលនាងដ៏ចំរើន ផ្លូវបែក
ជាពីរនេះ ដែលអ្នកដើរផ្លូវតែងដើរទៅ បណ្ដាផ្លូវទាំងពីរនោះ
នាងចូរកាន់ផ្លូវ ១ ខ្ញុំនឹងកាន់ផ្លូវ ១ ផងទៀត នាងកុំហៅខ្ញុំ
ថាជាស្វាមីរបស់អញ ខ្ញុំក៏មិនហៅនាងថាជាប្រពន្ធទៀតដែរ ។
(អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះរាជាទ្រង់និងនាងសីវលី កាលពោលនូវពាក្យ
នេះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ថូណនគរ ។ កាលបើដល់វេលាភត្ត
ព្រះរាជា (ក៏យាង) ចូលទៅនៃជាងព្រួញ ជាងព្រួញនោះបិទ
ភ្នែកម្ខាង សំឡឹងមើលដងព្រួញវៀចមួយ ដែលធ្វើឲ្យត្រង់ដោយ
ភ្នែកម្ខាង ដ៏នៅក្នុងរោងនោះ ។

(៤៦) (ព្រះរាជា) ម្នាលជាងព្រួញ អ្នកចូរស្ដាប់ពាក្យខ្ញុំ អ្នក
បិទភ្នែកម្ខាងសំឡឹងមើលដងព្រួញវៀច អ្នកមើលយ៉ាងនេះស្រួលឬ ។

(៤៧) (ជាងព្រួញ) បពិត្រសមណៈ ទិដ្ឋភាព
ដូចជាទូលាយ ដោយភ្នែកពីរ ក៏ដូចជាយ៉ាងណ៎ះ នៃព្រួញត្រង់
រមែងមិនសម្រេច ព្រោះមិនឃើញ ផ្លូវវៀចខាងមុខ ។

ឯកាកា បក្កុំ និក្ខម្ម ជិឃច្ឆមោកាស បេក្ខតោ
សម្បត្តា បរមំ លទ្ធំ ខុជ្ជកាយ គាថ្វតិ ។
វិភជម្បក្កា ធុតំយោ គោលោតោ វិវជិស្សតិ ។
តស្ស តេ សព្វកាមស្ស ឯកគ្គមុបេចតំ ។
(៤៨) សុណសិ សិរិសិ កាជា ខុសុតាបន វេជិតា
បេសិយា មំ តរហំ ត្វា ធុតំយស្សេ សា តតំ
អយំ ធ្មតា បតោ កត្ដ អនុចិណ្ណា ចជាវិហំ
តេសំ ត្វំ ឯកំ កណ្ហាមិ អយាមេតំ បុតាចរំ
ចេរ មំ ត្វំ បតិ មេតិ ណាហំ ករិយាតិ តំ បុន
ធុញ្ញា ក្លិសកា[១] បញ្ញោ ឯកា វិហារ សិរិសិតិ ។

ខរាជិកាជាតកំ ទុតិយំ ។

១ ឧ. ធុញ្ញវិសិកា បរវិប្លោ ។ ម. ធុញ្ញវិសិកា បញ្ញប្ឡោ ។

កាលបុគ្គលបរេបួ វិក្កត្តាន សំឡឹងមើលចំពៀង ដោយតែក្តាន ពិត្ថារាយការ តែព្រេញក្រេង វេងនិសប្រេច ព្រោះឃើញចំពៀងខាងមុខ ។ បុគ្គលដាក់ប៉ែក វេងនិដល់ខ្លួនកាដែរគ្នា បុគ្គលម្នាក់ឯង ទីដែលគ្នាជាមួយទីណ្ណែកណាកើត កាលព្រះអង្គនោះព្រាប់ខ្លួនឯងស្មើ សូមពេញព្រះទ័យនិងកាលនៃបុគ្គលម្នាក់ឯងចុះ ។

(៤៨) (ព្រះកជា...)នែនាងសិរី នាងឮនាងដែលជាងព្រេញពោលហើយថ្នាច ជាងព្រេញតែងរៀលតាក្នុងជាអ្នកបរិ នោះជាគតិនៃបុគ្គលតែនាក់ ម្នាលនាងដឹងដែរ ខ្លួនឯកជាពីរនេះ ដែលអ្នកមើលខ្លួ វែងងើរចេញ បណ្ដាខ្លួនទាំងពីរនោះ នាងខ្លួកាច់យកខ្លួ ១ តាត្នានិងកាច់យកខ្លួ ១ ដែលទៀត នាងកុំហៅតាក្នុងជាស្វាមីរបស់អញ តាក្នុងមិនហៅនាងថាជាភរិយារបស់តាក្នុងដែរ ម្នាលនាងសិរី នាងចូរទៅម្នាក់ឯងចុះ ដូចស្តាយបុទ្ធដែលតាក្នុងផតហើយ ។

ចប់ ខរាជិកជាតក ទី ២ ។

សុវណ្ណសាមជាតកំ

(៨៩) កោ នុ មំ ឧសុនា វិជ្ឈិ បមត្តំ ឧទហារកំ
ខត្តិយោ ព្រាហ្មណោ វេស្សោ កោ មំ វិទ្ធា និលីយសិ ។
ន មេ មំសានិ ខជ្ជានិ ចម្មេនត្ថោ ន វិជ្ជតិ
អថ កេន នុ វណ្ណេន វិទ្ធេយ្យំ មំ អមញ្ញថ ។
កោ វា ត្វំ កស្ស វា បុត្តោ កថំ ជានេមុ តំ មយំ
បុដ្ឋោ មេ សម្ម អក្ខាហិ កិំ មំ វិទ្ធា និលីយសិ ។

(៩០) រាជាហមស្មិ កាសីនំ បីឡិយក្ខោតិ មំ វិទូ
លោភា រដ្ឋំ បហិត្វាន មិគមេសំ(១) ចរាមហំ
ឥស្សត្ថេ ចស្មិ កុសលោ ទឡ្ហធម្មោតិ វិស្សុតោ
នាគោបិ មេ ន មុច្ចេយ្យ អាគតោ ឧសុបាតនំ ។
កោ វា ត្វំ កស្ស វា បុត្តោ កថំ ជានេមុ តំ មយំ
បិតុនោ អត្តនោ ចាបិ នាមគោត្តំ បវេទយ ។

១ ម. មិគមេសោ ។

សុវណ្ណសាមជាតក

(៨៩) (សុវណ្ណសាមបណ្ឌិតសួរថា) នរណាហ្ន៎ បាញ់ខ្ញុំជាអ្នកដងទឹក ភ្លេចស្មារតី(១) ដោយព្រួញ ជនណាជាក្សត្រិយ៍ព្រាហ្មណ៍ឬជាវេស្សៈ បាញ់ខ្ញុំហើយពួន ។ សាច់ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ មិនមែនជារបស់គួរទំពាស៊ីទេ សេចក្តីត្រូវការដោយស្បែកមិនមានទេ កាលបើដូច្នេះ តើអ្នកសំគាល់នូវខ្ញុំ ថាគួរបាញ់ដោយហេតុដូចម្តេច ។ អ្នកជាអ្វី ជាបុត្ររបស់អ្នកណា យើងស្គាល់អ្នក ដូចម្តេចបាន សំឡាញ់ អ្នកខ្ញុំសួរហើយ ចូរប្រាប់ ម្តេចក៏បាញ់ខ្ញុំហើយពួន ។

(៩០) (ព្រះបាទបិលយក្ខត្រាស់ថា) ខ្ញុំជាព្រះរាជារបស់ពួកអ្នកកាសី គេស្គាល់ខ្ញុំថា ឈ្មោះបិលយក្ខ ខ្ញុំលះបង់នូវដែនមកព្រោះស្វែងរកម្រឹគ ព្រោះលោភ (គឺសាច់) ។ មួយវិញទៀត ខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងសិល្បធ្នូ ជាអ្នកមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធ្នូដ៏មាំមួន(២) សូម្បីដំរីដែលមកត្រង់មុខព្រួញរបស់ខ្ញុំហើយ មិនរួចបានទេ ។ ចុះអ្នកជាអ្វី ជាបុត្ររបស់អ្នកណា ដូចម្តេចទើបយើងស្គាល់អ្នកបាន សូមអ្នកប្រាប់នូវនាមនិងគោត្ត របស់បិតាផង របស់ខ្លួនផង ។

១ ពាក្យនេះ [illegible] ។ ២ [illegible] ។

(៤១) នេសាទបុត្តោ ភទ្ទន្តេ សាមោ ឥតិ មំ ញាតយោ

អាមន្តយឹសុ ជីវន្តំ ស្វាជ្ជេវង្គតោ សយេ ។

វិទ្ធោស្មិ បុថុសល្លេន សវិសេន យថា មិគោ

សកម្ហិ លោហិតេ រាជ បស្ស សេមិ បរិប្លុតោ ។

បដិវាមគតំ សល្លំ បស្ស ធិម្ហាមិ លោហិតំ

អាតុរោ ត្យានុបុច្ឆាមិ កឹ មំ វិទ្ធា និលីយសិ ។

អជិនម្ហិ ហញ្ញតេ ទីបិ នាគោ ទន្តេហិ ហញ្ញតេ

អថ កេន នុ វណ្ណេន វិទ្ធេយ្យំ មំ អមញ្ញថ ។

(៤២) មិគោ ឧបដ្ឋិតោ អាសិ អាគតោ ឧសុបាតនំ

តំ ទិស្វា ឧព្វិជី សាម តេន កោធោ មមាវិសិ ។

(៤៣) យតោ សរាមិ អត្តានំ យតោ បត្តោស្មិ វិញ្ញុតំ

ន មំ មិគា ឧត្តសន្តិ អរញ្ញេ សាបទានិបិ ។

---

១ ឱ. ម. បរិប្លុតោ ។

(៤១) (ព្រះមហាសត្វ...) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំ (ជាកូនរបស់ឥសី) ជាបុត្ររបស់ពួកនេសាទ ពួកញាតិហៅទូលបង្គំជាខ្ញុំកាលនៅរស់ថាសាមៈ ថ្ងៃនេះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំនោះដល់ (នូវមច្ចុរាជ) ហើយដេកនៅយ៉ាងនេះ ។ ខ្ញុំដែលព្រះអង្គបាញ់ហើយ ហាក់ដូចម្រឹគ ដែលព្រានព្រៃបាញ់ហើយ ដោយព្រួញដ៏ប្រកបដោយថ្នាំពិសដូច្នោះ បពិត្រព្រះរាជា សូមទ្រង់ទតចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ដេកត្រាំនៅក្នុងឈាមរបស់ខ្លួន ។ សូមទ្រង់ទតព្រួញដែលមុតធ្លាយទៅកាន់ខ្នង ទូលបង្គំជាខ្ញុំខ្ជាក់ឈាម ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ឈឺចាប់ពេកណាស់ បានជាសួរព្រះអង្គរឿយៗ ម្តេចក៏ទ្រង់បាញ់ទូលបង្គំជាខ្ញុំហើយពួន ។ ខ្លាដំបងីគេសម្លាប់ព្រោះតែស្បែក ដំរីគេសម្លាប់ព្រោះភ្លុកទាំងឡាយ កាលបើដូច្នោះ ចុះព្រះអង្គសំគាល់នូវទូលបង្គំជាខ្ញុំថា គួរបាញ់ដោយហេតុដូចម្តេច ។

(៤២) (ព្រះបាទបិលយក្ខត្រាស់ថា) ម្រឹគមកប្រាកដចំពោះព្រួញរបស់ខ្ញុំហើយ ឃើញអ្នកហើយក៏ផ្អើលទៅ ម្នាលសាមៈ ព្រោះហេតុនោះ បានជាខ្ញុំមានសេចក្តីក្រោធគ្របសង្កត់ ។

(៤៣) (ព្រះមហាសត្វ...) តាំងពីកាលដែលខ្ញុំរឭកឃើញនូវខ្លួន តាំងពីកាលដែលខ្ញុំដល់នូវភាពជាអ្នកដឹងក្តី ម្រឹគទាំងឡាយសូម្បីជាសត្វសាហាវក្នុងព្រៃ មិនដែល (ឃើញ) ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ហើយតក់ស្លុតទេ ។

យតោ ឋិតំ បរិហរិ យតោ បត្តោសិ យោព្វនំ
ន មំ មិគា ឧត្រាសន្តិ អរញ្ញេ សាបទានិបិ ។
ភីរូ កិម្បុរិសា រាជ បព្វតេ គន្ធមាទនេ
សម្មោទមានា គច្ឆាម បព្វតានិ វនានិ ច
អថ កេន នុ វណ្ណេន ឧត្រាសន្តិ មិគា មមំ ។

(៤៦) ន តំ តស(១)មិគោ សាម កិន្តាហំ អលិកំ ភណេ
កោធលោភាភិភូតាហំ ឧសុំ តេ តំ អវស្សជិំ ។
កុតោ នុ សាម អាគម្ម កស្ស វា បហិតោ តុវំ
ឧទហារោ នទិំ គច្ឆ អាគតោ មិគសម្មតំ ។

(៤៧) អន្ធា មាតាបិតា មយ្ហំ តេ ភរាមិ ព្រហាវនេ
តេសាហំ ឧទកាហារោ អាគតោ មិគសម្មតំ ។

(៤៨) អត្ថិ នេសំ ឧសាមត្តំ អថ សាហស្ស ជីវិតំ
ឧទកស្ស អលាភេន មញ្ញេ អន្ធា មរិស្សរេ ។

១ ម. ន តស្សា ។ ឆដ្ឋ. ន ឧត្តសតិ ន ឧត្តសាមិ អត្ថិភាសិ វិចារណា ។

តាំងពីកាលដែលខ្ញុំស្លៀកដណ្ដប់សំពត់សំបកឈើ តាំងពីកាលដែលខ្ញុំដល់នូវវ័យចំរើន ម្រឹគទាំងឡាយ សូម្បីជាសត្វសាហាវក្នុងព្រៃ មិនដែល (ឃើញ) ខ្ញុំហើយតក់ស្លុតទេ ។ បពិត្រព្រះរាជា ពួកកិន្នរទាំងឡាយ ដែលជាសត្វខ្លាច(គេ)នាក្នុងភ្នំគន្ធមាទន៍(មិនដែលឃើញខ្ញុំហើយតក់ស្លុតទេ) យើងទាំងឡាយតែងរីករាយជាមួយគ្នា ទៅកាន់ភ្នំ នឹងព្រៃ កាលបើដូច្នោះ ម្រឹគទាំងឡាយ (ឃើញ) ខ្ញុំចូលបន្តិចខ្ញុំ ហើយតក់ស្លុតដោយហេតុដូចម្ដេច ។

(៤៦) (ព្រះបាទបីលយក្ស) ម្នាលសាមៈ ម្រឹគមិនតែងភ្ញាក់ផ្អើលនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំនឹងនិយាយកុហកធ្វើអ្វី ខ្ញុំមានសេចក្ដីក្រោធនឹងសេចក្ដីលោភគ្របសង្កត់ហើយ ទើបបាញ់អ្នកនឹងព្រួញនោះ ។ ម្នាលសាមៈ អ្នកមកអំពីប្រទេសណា ឬនរណាប្រើមកថា អ្នកដងទឹក ចូរទៅកាន់ស្ទឹងដូច្នេះ បានជាអ្នកមកកាន់ស្ទឹងមិគសម្មតៈ (១០១) ។

(៤៧) (ព្រះមហាសត្វ) មាតាបិតារបស់ទូលបង្គំខ្វាក់ ទូលបង្គំខ្ញុំតែងចិញ្ចឹមគាត់ក្នុងព្រៃធំ ទូលបង្គំខ្ញុំជាអ្នកដងទឹកដើម្បីអ្នកមានគុណទាំងឡាយ បានជាមកកាន់ស្ទឹងមិគសម្មតៈ(១០២) ។

(៤៨) (ព្រះមហាសត្វពិលាប) មាតាបិតាទាំងឡាយនោះ មានត្រឹមតែកំដៅ កាលបើយ៉ាងនេះ (ជីវិតនឹងប្រព្រឹត្តទៅ) ត្រឹម ៦ ថ្ងៃ ព្រោះតែខ្វាក់ មុខជានឹងស្លាប់ដោយឥតទឹកពុំខាន ។

ឧ ទេ ឥធំ គតា ចុក្ខំ លទ្ធា ហិ ចុម្ពតា ឥធំ

យញ្ច អន្នំ ឧ ចស្សាមិ តំ មេ ទុក្ខតរំ ឥតោ។

ឧ ទេ ឥធំ គតា ចុក្ខំ លទ្ធា ហិ ចុម្ពតា ឥធំ

យញ្ច ពាតំ ឧ ចស្សាមិ តំ មេ ទុក្ខតរំ ឥតោ។

សោ ឡុង ការណោ អម្មា ចរំ ខ្លោយ វុទ្ធិ

អន្តរាខ្លេវ រខ្ល ក ធនីរ អាស្សុរស្សតិ ។

សោ ឡុង ការណោ តាតោ ចរំ ខ្លោយ វុទ្ធិ

អន្តរាខ្លេរ រខ្ល ក ធនីរ អាស្សុរស្សតិ ។

ទុគ្គាឧតាគចរិយោយ ភជ សម្ពាហាឧស្ស ច

សាម ភាគ វិលបន្តា ហំណ្ហាំសន្តតិ ព្រហារេធ។

អឋបម្ពុ ទុតិយំ សព្វំ ការេឡកិ ហាឧយំ មម

យញ្ច អាទ្វ ឧ បស្សាមិ ខញ្ញោ(១)ហំសាមិ ជីវិតំ។

---

១ ម. ម. កវស្សន្តិ ។ ៤ ម. តំ ១៤ ។

ទុក្ខនេះមិនមែនជាទុក្ខរបស់ខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំប៉ុណ្ណោះទេ ព្រោះថា ទុក្ខនេះ ប្រុសស្រីឯទៀតមានច្រើនដែលខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំ បានឃើញមក ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាទុក្ខដ៏ក្រៃលែងរបស់ខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំ ជាងទុក្ខនេះ (ទៅទៀត) ។ ទុក្ខនេះ មិនមែនជាទុក្ខរបស់ខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំប៉ុណ្ណោះទេ ព្រោះជាទុក្ខនេះប្រុសស្រីឯទៀតមាន ច្រើនដែលខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំ បានឃើញចំពោះ ដោយហេតុណា ហេតុនោះ ជាទុក្ខដ៏ក្រៃលែងរបស់ខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំជាងទុក្ខនេះ (ទៅទៀត) ។ មាតុះ សមមាតាទៅកំព្រា ខ្លួនញយំ តាំងពីការប្រោកតនិងទីបំផុតនៃរាត្រី អស់កាលជាយូរអង្វែង មុខជានឹងរីងស្ងួតទៅ ដូចជាស្ទឹង (ក្នុងគិម្ហរដូវ) ពុំខាន ។ មាតុះ សមចិត ទៅកំព្រា ខ្លួនញយំតាំងពីការប្រោក និងទីបំផុតនៃរាត្រី អស់កាលជាយូរអង្វែង មុខជានឹងរីងស្ងួតដូចជាស្ទឹងពុំខាន ។ បពិត្រព្រាហ្មណ៍ មួយវិញទៀត (ខ្ញុំនឹងក្រាបទូលមួយរបស់តីរបីផង) ដើម្បីជំរំពារាជាយព្យាយាម នឹងដើម្បីកក់ប្រដាប់ ម្ចាស់សមតាត់នឹងដើរចរប្រវាក្នុងព្រៃ ជាញើយហៅថាគិតុសាម: ដូច្នេះពុំខានឡើយ ។ របើខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំ មានឃើញជននាក់តាំងពីពាក់ដោយហេតុណា ហេតុនោះឯង ទុក្ខជាសរទីពីដែលញាំងហឫទ័យរបស់ខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំឲ្យញាប់ញ័រ មុខជានឹងខ្លួនបន្តិចជាខ្ញុំនឹងវិនាសពុំខាន ។

(៤៧) មា ពាឡ្ហំ បរិទេវេសិ សាម កល្យាណទស្សន

អហំ កម្មករោ ហុត្វា ភរិស្សាមិ ព្រហាវនេ ។

ឥស្សត្ថេ ចស្មិ កុសលោ ទឡ្ហធម្មោតិ វិស្សុតោ

អហំ កម្មករោ ហុត្វា ភរិស្សាមិ ព្រហាវនេ ។

មិគានំ វិឃាសមន្វេសំ វនមូលផលានិ ច

អហំ កម្មករោ ហុត្វា ភរិស្សាមិ ព្រហាវនេ ។

កតមន្តំ វនំ សាម យត្ថ មាតាបិតា តវ

អហន្តេ តថា ករិស្សំ យថា តេ អករី តុវំ ។

(៤៨) អយំ ឯកបទី រាជ យោយំ ឧស្សីសកេ មម

ឥតោ គន្ត្វា អឌ្ឍយោសំ(១) តត្ថ នេសំ អគារកំ

យត្ថ មាតាបិតា មយ្ហំ តេ ភរស្សុ ឥតោ គតោ ។

(៤៩) នមោ តេ កាសិរាជត្ថុ នមោ តេ កាសិវឌ្ឍន

អន្ធា មាតាបិតា មយ្ហំ តេ ភរស្សុ ព្រហាវនេ ។

---

១ ម. ឧ. អឌ្ឍកោសំ ។

(៤៧) (ព្រះបាទបិលយក្ខ) ម្នាលសាមៈ ជាអ្នកមានរូបល្អ គួរឲ្យរមិលគន់ អ្នកកុំខ្សឹកខ្សួលខ្លាំងពេកឡើយ ខ្ញុំនឹងជាអ្នកធ្វើការងារ ចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយទាំងពីរនាក់នោះ ក្នុងព្រៃធំ ។ មួយវិញទៀត ខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងសិល្បៈធ្នូស្រាច់ មានឈ្មោះល្បីល្បាញថាជាអ្នកប្រើអាវុធមាំ ខ្ញុំជាអ្នកធ្វើការងារ ចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយទាំងពីរនាក់នោះ ក្នុងព្រៃធំ ។ ខ្ញុំនឹងជាអ្នកធ្វើការងារ ស្វែងរកកាកសំណល់ម្រឹគ និងមើមឈើផ្លែឈើ ចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយក្នុងព្រៃ ហើយនឹងចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយទាំងពីរនាក់នោះ ក្នុងព្រៃធំ ។ ម្នាលសាមៈ មាតាបិតារបស់អ្នកនៅក្នុងព្រៃណា ព្រៃនោះដូចម្តេច អ្នកធ្លាប់ចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយយ៉ាងណា ខ្ញុំក៏នឹងចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយយ៉ាងនោះដែរ ។

(៤៨) (ព្រះមហាសត្វ) បពិត្រព្រះរាជា ផ្លូវដើរតែម្នាក់ឯងនៅខាងក្បាលដំណេកខ្លួនទូលបង្គំជាខ្ញុំ ព្រះអង្គយាងទៅអំពីទីនេះ អស់កន្លះកោសៈ (នឹងឃើញ)ខ្ទមជាទីនៅរបស់មាតាបិតាទូលបង្គំជាខ្ញុំនោះ ព្រះអង្គយាងទៅអំពីទីនេះ សូមទ្រង់ចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយក្នុងទីនោះចុះ ។

(៤៩) បពិត្រព្រះរាជាជាធំក្នុងដែនកាសី ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ធ្វើសេចក្តីចំរើនក្នុងដែនកាសី ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ មាតាបិតាទាំងពីររបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំ ជាមនុស្សខ្វាក់ សូមទ្រង់ចិញ្ចឹមឪពុកម្តាយ ក្នុងព្រៃធំផង ។

អញ្ជលិំ តេ បគ្គណ្ហាមិ កាសិរាជ នមត្ថុ តេ
បិតរំ មាតរំ មយ្ហំ វុត្តោ វជ្ជាសិ វន្ទនំ ។

(១០០) ឥទំ វត្វាន សោ សាមោ យុវា កល្យាណទស្សនោ
មុច្ឆិតោ វិសវេគេន វិសញ្ញី សមបជ្ជថ ។

(១០១) ស រាជា បរិទេវេសិ ពហុំ ការុញ្ញសញ្ហិតំ
អជរាមរោហំ អាសឹ អជ្ជេតំ ញាមិ នោ បុរេ
សាមំ កាលកតំ ទិស្វា នត្ថិ មច្ចុស្ស នាគមោ
យស្សុ មំ បដិមន្តេតិ សវិសេន សមប្បិតោ ។
ស្វាជ្ជេវំ គតេ កាលេ ន កិញ្ចិ មភិភាសតិ
និរយំ នូន គច្ឆាមិ ឯត្ថ មេ នត្ថិ សំសយោ ។
តទា ហិ បកតំ បាបំ ចិររត្តាយ កិព្ពិសំ[1]
ភវន្តិ តស្ស វត្តារោ គាមេ កិព្ពិសការកោ[2]
អរញ្ញេ និម្មនុស្សម្ហិ កោ មំ វត្តុមរហតិ ។

១ កិព្ពិសន្តិ អត្ថកថាយំ ទិស្សតិ ។ ២ កិព្ពិសការកន្តិ បាឋោ ។

ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមផ្គងអញ្ជលីចំពោះព្រះអង្គ បពិត្រព្រះរាជា ជាធំក្នុងដែនកាសី ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ទូលបង្គំជាខ្ញុំ សូមផ្ដាំទុក សូមទ្រង់ដំណាលនូវការថ្វាយបង្គំ ចំពោះមាតាបិតារបស់ទូលបង្គំជាខ្ញុំផង ។

(១០០) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សាមៈ កំលោះ អ្នកមានរូបល្អ គួរពិតពិលមើលនោះ លុះពោលនូវពាក្យនេះរួចហើយ ក៏ដល់សន្លប់ដោយកម្លាំងពិស ។

(១០១) ព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់ព្រះកន្សែងរៀបរាប់នូវពាក្យដែលប្រកបដោយសេចក្តីករុណា មានប្រមាណច្រើនថា អាត្មាអញធ្លាប់យល់ថា អញ មិនចាស់មិនស្លាប់ ថ្ងៃនេះ អញឃើញនូវសុវណ្ណសាមនេះ ធ្វើកាលកិរិយាហើយ ទើបដឹងនូវហេតុនោះ ពីដើមមិនដឹងថា ការមកនៃសេចក្តីស្លាប់ មិនមែនមិនមានដូច្នេះ ។ សាមៈដែលជាប់ដោយព្រួញពិស កំពុងនិយាយជាមួយនឹងអញ (ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ) ឥឡូវនេះ ក៏លែងនិយាយពាក្យតិចតួចក្នុងកាលប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះក្នុងថ្ងៃនេះ អាត្មាអញមុខជានឹងទៅកាន់នរកពុំខាន អាត្មាអញឥតមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុងដំណើរនេះទេ ។ ព្រោះថា អំពើបាបដែលអាត្មាអញ ធ្វើហើយក្នុងគ្រានោះ នឹងជាទោសឲ្យផលអស់កាលជាអង្វែង (បើ) ក្នុងស្រុក គង់មានពួកអ្នកតិះដៀលអញនោះថា ព្រះអង្គជាអ្នកធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ដូច្នេះ តែក្នុងព្រៃនេះ ដែលឥតមនុស្ស តើនរណាតិះដៀលអញបាន ។

សាយន្តិ ហិ កម្មានិ   កាលេ សន្តិ មាណវា
អរញ្ញេ និទ្ធុស្សន្តិ   តោ ទុមំ សាយំសន្តិ ។

(១០២)សា ទេវតា អន្តរហិតា បព្វតេ គន្ធមាទនេ
រញ្ញោ អនុកម្បាយ   ឥមា គាថា អភាសថ ។
អាគុំ កិរ មហារាជ   អករិ កម្មទុក្កដំ
អទូសកា បិតាបុត្តា   តយោ ឯកូសុនា ហតា ។
ឯហិ តំ អនុសិក្ខាមិ   យថា តេ សុគតី សិយា
ធម្មេនន្ធេ[១] វនេ បោស   មញ្ញេហំ សុគតី សិយា ។

(១០៣) ស រាជា បរិទេវិត្វា   ពហុំ ការុញ្ញសញ្ហិតំ
ឧទកកុម្ភមាទាយ   បក្កាមិ ទក្ខិណាមុខោ ។

(១០៤)កស្ស នុ ឯសោ បទសទ្ទោ មនុស្សស្សេវ អាគតោ
នេសោ សាមស្ស និគ្ឃោសោ កោ នុ ត្វមសិ មារិស ។
សន្តំ ហិ សាមោ វជតិ   សន្តំ បាទានិ នេយតិ[២]
នេសោ សាមស្ស និគ្ឃោសោ កោ នុ ត្វមសិ មារិស ។

---

១ ម. ធម្មេន វនេ ។ ២ ម. [illegible] ។ ៣ ហញ្ញតិ [illegible] វិសុទ្ធិ ។

ហើយក៏ស្រេក ពួកតាបសប្រជុំគ្នា ហើយបានប្រកាន់នូវក្អមទឹកឲ្យ (របស់អញ) ក្នុងអរញ្ញប្រទេសដែលឥតមនុស្ស តើនរណានឹងបានទ្រ ប្រកាន់អញ ។

(១០២) ទេវតានោះ[១] បាត់អង្គក្នុងភ្នំគន្ធមាទន៍ ហើយពោលនូវគាថា ទាំងឡាយនេះ ដោយអនុគ្រោះព្រះរាជា បពិត្រមហារាជ បាន ឮថា ព្រះអង្គទ្រង់បានធ្វើនូវបាបកម្ម ដែលជាអំពើអាក្រក់ ជន ទាំងបីនាក់គឺមាតាបិតានិងបុត្រ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ទ្រង់បានសម្លាប់ ហើយដោយព្រួញតែមួយ ។ សូមទ្រង់មក សុគតិគត នឹងមានដល់ ព្រះអង្គដោយហេតុណា ខ្ញុំនឹងពន្យល់ព្រះអង្គដោយហេតុនោះ សូមទ្រង់ចិញ្ចឹមនូវ ជនខ្វាក់ទាំងពីរនាក់នោះនៅក្នុងព្រៃដោយធម៌ ខ្ញុំយល់ថា សុគតិគង់មាន ។

(១០៣) ព្រះរាជានោះ ទ្រង់កំសត់ការៀបរាប់ ប្រកបដោយ សេចក្តីករុណាទាំងប្រមាណច្រើន ហើយកាន់ក្អមទឹកយាងទ្រង់ចេញទៅ ទិសទក្សិណ ។

(១០៤)(ទុកូលបណ្ឌិត...)សូរជើងរបស់នរណាហ្ន៎ ដែលដើរមកនេះគិត ជាសូរជើងមនុស្ស តែសូរជើងនេះ មិនមែនជាសូរជើងសាមៈទេ ម្នាលអ្នក និទ្ទុក្ខ អ្នកជាអ្វីហ្ន៎ ។ ព្រោះសាមៈតែងដើរថយៗ ដើរដាក់ជើងស្រាលៗ សូរជើងនេះ មិនមែនជាសូរជើងសាមៈទេ ម្នាលអ្នកនិទ្ទុក្ខ អ្នកជាអ្វីហ្ន៎

---

១ គឺទេវតានោះ [illegible] ។

(១០៥)រាជាហមស្មិ កាសីនំ បិលយក្ខោតិ មំ វិទូ

លោភា រដ្ឋំ បហិត្វាន មិគមេសំ ចរាមហំ ។

ឥស្សត្ថេ ចស្មិ កុសលោ ទឡ្ហធម្មោតិ វិស្សុតោ

នាគោបិ មេ ន មុច្ចេយ្យ អាគតោ ឧសុបាតនំ ។

(១០៦)ស្វាគតន្តេ មហារាជ អថោ តេ អទុរាគតំ

ឥស្សរោសិ អនុប្បត្តោ យំ ឥធត្ថិ បវេទយ ។

តិន្ទុកានិ បិយាលានិ មធុកេ កាសុមារិយោ

ផលានិ ខុទ្ទកប្បានិ ភុញ្ជ រាជ វរំ វរំ ។

ឥទម្បិ បានីយំ សីតំ អាភតំ គិរិគព្ភរា

តតោ បិវ មហារាជ សចេ ត្វំ អភិកង្ខសិ ។

(១០៧)នាលំ អន្ធា វនេ ទដ្ឋុំ កោ នុ វោ ផលមាហរិ

អនន្ធស្សេវយំ សម្មា និវាបោ មយ្ហ ខាយតិ ។

(១០៥) (ព្រះបុទ្ធបិលយក្ខ...) ខ្ញុំជាព្រះរាជារបស់ពួកអ្នកដែនកាសី គេស្គាល់ខ្ញុំថាបិលយក្ខ ខ្ញុំលះបង់នូវដែន ត្រាច់ស្វែងរកម្រឹគ ព្រោះលោភ (សាច់) ។ មួយទៀត ខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងសិល្បៈធ្នូ មានឈ្មោះល្បីល្បាញថាជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវធ្នូមាំមួន សូម្បីដំរី មកចំមុខព្រួញរបស់ខ្ញុំហើយ មិនគប្បីរួចទេ ។

(១០៦)(ទុក្ខលចណ្ឌិត...)បពិត្រមហារាជ ព្រះករុណាដំណើរមករបស់ព្រះអង្គល្អហើយ ព្រោះដំណើរមករបស់ព្រះអង្គមិនអាក្រក់ទេ ព្រះអង្គជាធំ ទ្រង់យាងមកដល់ហើយ វត្ថុណាមានក្នុងទីនេះ សូមទ្រង់មានព្រះបន្ទូលចុះ ។ បពិត្រព្រះរាជា ផ្លែឈើ គឺផ្លែទន្លាប់ ផ្លែបែន ស្រង់ សឹងមានរសផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ កញ្ចាត ប្រមូលមកក្នុងទីជាមួយគ្នា សូមទ្រង់សោយនូវផ្លែឈើ មានសេដ្ឋៗ ។ នេះ ទឹកត្រជាក់ សម្រាប់សោយដែលខ្ញុំនាំមកអំពីជ្រោះភ្នំ បពិត្រមហារាជ បើទ្រង់សព្វព្រះទ័យ ទ្រង់ (ផឹក)អំពីទីនេះសោយចុះ ។

(១០៧) (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងពីរៈមនុស្សខ្វាក់ មិនអាចឃើញ (ផ្លូវ) ក្នុងព្រៃទេ ចុះនរណា ប្រមូលនូវផ្លែឈើ មកជូនអ្នក អាហារដែល (ខ្ញុំ) ឃើញប្រាកដនេះ ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ដូចជាអាហាររបស់មនុស្សមិនខ្វាក់ ។

(១០៨) ឥធាគមា យុវា ជាតិមន្តោ សាមោ កល្យាណទស្សនោ
ទីឃស្ស កេសា អសិតា អថោ សូនគ្គវេល្លិតា ។
សោ ហវេ ឧទកមាហរិត្វា ឥតោ អាទាយ កមណ្ឌលុំ
នទី គតោ ឧទហារោ មញ្ញេ ន ទូរមាគតោ ។
(១០៩) អហន្តំ អវធឹ សាមំ យោ តុយ្ហំ បរិចារកោ
យំ កុមារំ បវេទេថ សាមំ កល្យាណទស្សនំ ។
ទីឃស្ស កេសា អសិតា អថោ សូនគ្គវេល្លិតា
តេសុ លោហិតលិត្តេសុ សេតិ សាមោ មយា ហតោ ។
(១១០) កេន ទុកូល មន្តេសិ ហតោ សាមោតិ វាទិនា
ហតោ សាមោតិ សុត្វាន ហទយំ មេ បវេធតិ ។
អស្សត្ថស្សេវ តរុណំ បវាឡំ មាលុតេរិតំ
ហតោ សាមោតិ សុត្វាន ហទយំ មេ បវេធតិ ។
(១១១) បារិកេ កាសិរាជាយំ សោ សាមំ មិគសម្មតេ
កោធសា ឧសុនា វិជ្ឈិ តស្ស មា បាបមិច្ឆិម្ហា ។
(១១២) កិច្ឆា លទ្ធោ បិយោ បុត្តោ យោ អន្ធេ អភរី វនេ
តំ ឯកបុត្តំ ឃាតិម្ហិ កថំ ចិត្តំ ន កោបយេ ។

(១០៨) (ទុកូលបណ្ឌិត...) សាមៈ កំលោះមានត្រកូល មិនខ្ពស់ មិនទាបពេក ជាមនុស្សមានរូបល្អគួរគយគន់ មានសក់វែងខ្មៅ រួញខាងចុង ទន់ល្មម ។ សាមៈនោះឯង កែងស្វែងរកផលាផល ជាអ្នកដងទឹក បានកាន់យកក្អមទឹកអំពីទីនេះ ទៅកាន់ស្ទឹង ប្រហែលជាជិតមកដល់ហើយ ។

(១០៩) (ព្រះបាទបិលយក្ខ...) សាមៈជាអ្នកបម្រើ អ្នកទាំងឡាយ សំដៅកុមារឈ្មោះសាមៈណា ដែលមានរូបគួរគយគន់ សាមៈនោះ ខ្ញុំសម្លាប់ហើយ ។ សាមៈ ដែលមានសក់វែង ពណ៌ខ្មៅ ចុងទន់ល្មម (ដូច្នេះ) ខ្ញុំសម្លាប់ផ្ដួលដេកលើសក់ទាំងនោះ ប្រឡាក់ហើយដោយឈាម ។

(១១០) (នាងបារិកា) បពិត្រទុកូល អ្នកប្រឹក្សាជាមួយនរណា ដែលបាននិយាយថា ខ្ញុំសម្លាប់សាមៈហើយ បេះដូងខ្ញុំញាប់ញ័រ ព្រោះឮថា សាមៈស្លាប់ហើយ ។ ហឫទ័យខ្ញុំញាប់ញ័រ ហាក់ដូចត្រួយពោធិព្រឹក្ស ដែលមានខ្យល់បក់ទង្គិច ព្រោះឮថា សាមៈ ស្លាប់ហើយ ។

(១១១) (ទុកូលបណ្ឌិត...) ម្នាលនាងបារិកា នេះជាព្រះរាជា ជាធំក្នុងដែនកាសី ព្រះអង្គបាញ់សាមៈដោយព្រួញ ក្បែរស្ទឹងមិគសម្មតៈ ដោយសេចក្ដីក្រោធ យើងកុំគិតឲ្យមានបាបដល់ព្រះអង្គឡើយ ។

(១១២) (នាងបារិកា..) បុត្រដែលចិញ្ចឹមយើងនឹងកើតមកដោយលំបាកក្នុងព្រៃ ជាបុត្រជាទីស្រឡាញ់ យើងរកបានដោយក្រ ចិត្តមិនគប្បីខឹងនឹងអ្នកដែលជាអ្នកសម្លាប់កូនប្រុសតែមួយនោះ ដូចម្ដេចបាន ។

(១១៣) កិច្ឆា លទ្ធោ បិយោ បុត្តោ យោ អម្ហេ អភរី វនេ

តមេកបុត្តឃាតម្ហិ អក្កោធំ អាហុ បណ្ឌិតា ។

(១១៤) មា ពាឡ្ហំ បរិទេវេថ ហតោ សាមោតិ ជានថ

អហំ កម្មករោ ហុត្វា ភរិស្សាមិ ព្រហាវនេ ។

ឥស្សត្ថេ ចស្មិ កុសលោ ទឡ្ហធម្មោតិ វិស្សុតោ

អហំ កម្មករោ ហុត្វា ភរិស្សាមិ ព្រហាវនេ ។

មិគានំ វិឃាសមន្វេសំ វនមូលផលានិ ច

អហំ កម្មករោ ហុត្វា ភរិស្សាមិ ព្រហាវនេ ។

(១១៥) នេស ធម្មោ មហារាជ នេតំ អម្ហេសុ កប្បតិ

រាជា ត្វមសិ អម្ហាកំ បាទេ វន្ទាម តេ មយំ ។

(១១៦) ធម្មំ នេសាទ ភណសិ កតា អបចិតី តយា

បិតា ត្វមសិ អម្ហាកំ មាតា ត្វមសិ បារិកេ ។

(១១៧) នមោ តេ កាសិរាជត្ថុ នមោ តេ កាសិវឌ្ឍន

អញ្ជលឹ តេ បគ្គណ្ហាម យាវ សាមានុបាបយ ។

(១១៣) (ទុក្ខលទ្ធោ...) បុត្តដែលចិញ្ចឹមយើងទាំងពីរក្នុងព្រៃ ជាបុត្តជាទីស្រឡាញ់ យើងរកបានដោយកម្រ បណ្ឌិតទាំងឡាយ សរសើរសេចក្តីមិនក្រោធ ចំពោះបុរសអ្នកសម្លាប់នូវបុត្តតែមួយនោះ ។

(១១៤) (ព្រះបាទចាំលយក្ខ...) អ្នកទាំងពីរ កុំគប្បីទ្រហោយំខ្លាំង ចំពោះខ្ញុំអ្នកគប្បីដឹងថា សាមៈខ្ញុំសម្លាប់ហើយ ខ្ញុំនឹងជាអ្នកធ្វើការគោរពចិញ្ចឹម (អ្នកទាំងពីរ) ក្នុងព្រៃធំ ។ ព្រោះខ្ញុំជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងសិល្បៈធ្នូ មានឈ្មោះល្បីល្បាញថា ជាអ្នកប្រទ្រង់នូវធ្នូដ៏មាំ ខ្ញុំនឹងធ្វើការគោរពចិញ្ចឹម (អ្នក) ក្នុងព្រៃធំ ។ ខ្ញុំនឹងធ្វើការដើរ ស្វែងរកនូវចំណីរបស់ម្រឹគទាំងឡាយ ទាំងមើមឈើ ផ្លែឈើ ហើយចិញ្ចឹម (អ្នក) ក្នុងព្រៃធំ ។

(១១៥) (ជនទាំងពីរ...) បពិត្រមហារាជ នេះមិនមែនជាទំនៀមទេ កិរិយានុ៎ះមិនគួរ (របស់ព្រះអង្គ) នេះ មិនសមគួរដល់យើងទេឡើយ ព្រះអង្គជាព្រះរាជារបស់យើង ។ សូមថ្វាយបង្គំព្រះបាទរបស់ព្រះអង្គ ។

(១១៦) (ព្រះរាជា...) បពិត្រអ្នកនេសាទ អ្នកពោលនូវធម៌ អ្នកធ្វើនូវសេចក្តីគោរព (ចំពោះខ្ញុំ) អ្នកទុកជាបិតារបស់ខ្ញុំ បពិត្រនាងបារិកា នាងទុកជាមាតារបស់ខ្ញុំ ។

(១១៧) (ជនទាំងពីរ...) បពិត្រព្រះរាជា ជាធំក្នុងដែនកាសី ខ្ញុំសូមបង្គំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើនក្នុងដែនកាសី ខ្ញុំសូមបង្គំ សូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ខ្ញុំបង្គំទាំងឡាយ សូមប្រណម្យអញ្ជលីចំពោះព្រះអង្គ

តស្ស បាទេ សមជ្ជន្តា(១) មុខញ្ច ភុជទស្សនំ

សំសុម្ភមានា អត្តានំ កាលមាគមយាមសេ ។

(១១៨) ព្រហារញ្ញមិគាកិណ្ណំ អាកាសន្តំវ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ ហតោ សេតិ ចន្ទោវ បតិតោ ឆមា ។

ព្រហារញ្ញមិគាកិណ្ណំ អាកាសន្តំវ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ ហតោ សេតិ សុរិយោ បតិតោ ឆមា ។

ព្រហារញ្ញមិគាកិណ្ណំ អាកាសន្តំវ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ ហតោ សេតិ បំសុនា បរិកុណ្ឋិតោ(២) ។

ព្រហារញ្ញមិគាកិណ្ណំ អាកាសន្តំវ ទិស្សតិ

យត្ថ សាមោ ហតោ សេតិ ឥធេវ វសថស្សមេ ។

(១១៩) យទិ តត្ថ សហស្សានិ សតានិ នហុតានិ ច

នេវម្ហាកំ ភយំ កោចិ វនេ វាឡេសុ វិជ្ជតិ ។

១ ម. បរិមជ្ជន្តា ។ ២ ម. ឆ. បរិកុណ្ឋិតោ ។

សូមព្រះអង្គនាំខ្ញុំម្ចាស់ទៅដល់សាមៈ ខ្ញុំម្ចាស់ទាំងពីរនាក់ នឹងច្របាច់ជើង ស្ទាបមុខល្អគួរមើលរបស់សាមៈ ទាំងគក់ទ្រូងខ្លួនឯង ចាំសេចក្ដីស្លាប់ចុះ ។

(១១៨) (ព្រហារញ្ញមិគាកិណ្ណំ...) សាមៈ ដែលស្លាប់ហើយ ដេកដូចជាព្រះចន្ទធ្លាក់មកលើផែនដី ក្នុងទីព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រេង សឹងដេរដាសដោយម្រឹគសាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស ។ សាមៈ ដែលស្លាប់ហើយ ដេកដូចជាព្រះអាទិត្យធ្លាក់មកលើផែនដីក្នុងទីព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រេង សឹងដេរដាសដោយម្រឹគសាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស ។ សាមៈដែលស្លាប់ហើយ ដេកប្រឡាក់ប្រឡូសដោយធូលីដី នៅក្នុងព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រេង សឹងដេរដាសដោយម្រឹគសាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស ។ សាមៈ ដែលស្លាប់ហើយ ដេកនៅក្នុងទីព្រៃណា ព្រៃនោះឯង ជាព្រៃស្រោងស្រេង សឹងដេរដាសដោយម្រឹគសាហាវ ប្រាកដដូចជាទីបំផុតនៃអាកាស (ព្រោះហេតុនោះ) អ្នកទាំងឡាយ ចូរនៅតែក្នុងអាស្រមនេះហើយ ។

(១១៩) (យទិ តត្ថ...) បើទុកណាជាទីនោះ (មានម្រឹគសាហាវ) រយ ពាន់ ម៉ឺនក្ដី ខ្ញុំបាទទាំងពីរនាក់ ឥតមានសេចក្ដីភ័យតិចតួច ព្រោះពួកសាហាវទាំងឡាយក្នុងព្រៃ ។

(១៦០) តតោ អត្តានមាទាយ កាសិកោ ព្រហ្មទេ
ហារេត្វា កាយេត្វា បញ្ញាយំ យត្ថ សាមោ មហាតោ អហុ ។

(១៦១) ទិស្វាន បតិតំ សាខំ ឆុឌ្ឌំ បំសុគុណ្ឋិតំ
អបវិទ្ធំ ព្រហារេន ឆិន្នំ បតិតំ ឆមា ។
ទិស្វាន បតិតំ សាខំ ឆុឌ្ឌំ បំសុគុណ្ឋិតំ
អបវិទ្ធំ ព្រហារេន សុរិយេ បតិតំ ឆមា ។
ទិស្វាន បតិតំ សាខំ ឆុឌ្ឌំ បំសុគុណ្ឋិតំ
អបវិទ្ធំ ព្រហារេន កាលុង្គ(១) បវិតេយ្យុំ ។
ទិស្វាន បតិតំ សាខំ ឆុឌ្ឌំ បំសុគុណ្ឋិតំ
តាហា បក្ខេហិ បក្ខិនំ អនុប្បត្តំ ចរំ កោ ឥតិ ។
ធញ្ញំ មេ ត្វំ បមត្តោសិ(២) សាម កល្យាណទស្សន
យោ អដ្ឋវស្សិកោ កាលេ ន កិញ្ចិ អភិភាសសិ ។
ធញ្ញំ មេ ត្វំ បមត្តោសិ(៣) សាម កល្យាណទស្សន
យោ អដ្ឋវស្សិកោ កាលេ ន កិញ្ចិ អភិភាសសិ ។
ធញ្ញំ មេ ត្វំ បក្កុទ្ធោសិ(៤) សាម កល្យាណទស្សន
យោ អដ្ឋវស្សិកោ កាលេ ន កិញ្ចិ អភិភាសសិ ។

១ ម. ករុំ ។ ២ ម. ប្បមត្តោ ។ ៣ ម. ឧព្ភត្តោ ។ ៤ ម. បមត្តោ ។

(១៦០) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា...) គ្រានោះ ព្រះរាជា ជាធំក្នុងដែនកាសី តាំងនៅក្នុង (ចាំងពីរ) មិនដែលនៅក្នុងព្រៃ ក្រឹកនៅទីដែលសាមៈស្លាប់ ។

(១៦១) ព្រះមាតាបិតា ឃើញនូវសាខៈ ជាបុត្តដួលប្រឡាក់ប្រឡូស ដោយកាចម៉ឺដី ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងព្រៃ ហាក់ដូចជាព្រះខន្ធដែលធ្លាក់មកលើប្រថពី ។ ឃើញនូវសាមៈ ជាបុត្ត ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយកាចម៉ឺដី ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងព្រៃ ដូចព្រះអាទិត្យដែលធ្លាក់មកលើប្រថពី ។ ឃើញនូវសាមៈ ជាបុត្តដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយកាចម៉ឺដី ដែលគេបោះបង់ចោលក្នុងព្រៃ ក៏យំកន្ទក់កន្ទេញនូវសេចក្តីទុក្ខ ។ ឃើញសាមៈ ជាបុត្ត ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយកាចម៉ឺដី ហើយនិយាយបង្អែង យំទន្ទឹងឡើងខ្សឹកខ្សួល ថាបុត្តពីមុនអើយ (ការស្លាប់នេះ) ជាអធម៌មកដល់ខ្លួនហើយ ។ ម្នាលសាមៈ ជាអ្នកមានរូបល្អ គួរឱ្យត្រេកត្រអាលមើល ព្រោះអ្នកជាមនុស្សប្រហែសធ្វេសពេក ធ្លាប់ដល់អាយុ ៨ ឆ្នាំ ក្នុងកាលដែលដល់នូវវេលានេះ ឥឡូវនេះ អ្នកមិននិយាយការអ្វីបន្តិចបន្តួចសោះ ។ ម្នាលសាមៈ ជាអ្នកមានរូបល្អ គួរឱ្យត្រេកត្រអាលមើល ព្រោះអ្នកជាមនុស្សរាំងរ៉ុស ក្នុងកាលដែលដល់នូវវេលានេះ ឥឡូវនេះ អ្នកមិននិយាយការអ្វីបន្តិចបន្តួចសោះ ។ ម្នាលសាមៈ អ្នកមានរូបល្អ គួរឱ្យត្រេកត្រអាលមើល ព្រោះអ្នកខឹងនឹងយើង ក្នុងកាលដែលដល់នូវវេលានេះ ឥឡូវនេះ អ្នកមិននិយាយការអ្វី បន្តិចបន្តួចសោះ ។

ពាឡ្ហំ ខោ ត្វំ បសុត្តាសិ សាម កល្យាណទស្សន
យោ អជ្ជេវំគតេ កាលេ ន កិញ្ចិ បតិភាសសិ ។
ពាឡ្ហំ ខោ ត្វំ វិមនោសិ សាម កល្យាណទស្សន
យោ អជ្ជេវំគតេ កាលេ ន កិញ្ចិ បតិភាសសិ ។
ជដំ វលិនំ(១) បំសុគតំ កោ ទានិ សណ្ឋបេស្សតិ
សាមោ អយំ កាលកតោ អម្ហាកំ បរិចារកោ ។
កោ មេ សម្មជ្ជនាទាយ សម្មជ្ជិស្សតិ អស្សមំ
សាមោ អយំ កាលកតោ អម្ហាកំ បរិចារកោ ។
កោ ទានិ ន្ហាបយិស្សតិ សីតេនុណ្ហោទកេន ច
សាមោ អយំ កាលកតោ អម្ហាកំ បរិចារកោ ។
កោ ទានិ ភោជយិស្សតិ វនមូលផលានិ ច
សាមោ អយំ កាលកតោ អម្ហាកំ បរិចារកោ ។
(១៦៦) ទិស្វាន បតិតំ សាមំ បុត្តកំ បំសុកុណ្ឋិតំ
អដ្ដិតា(២) បុត្តសោកេន មាតា សច្ចំ អភាសថ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ ធម្មចារី បុរេ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

[illegible]

ម្នាលសាមៈ អ្នកមានរូបល្អគួរឲ្យក្រឡេកមើល ម្នាលអ្នកដេកលក់ស៊ប់ ព្រោះថា ក្នុងកាលដែលដល់នូវមរណៈក្នុងថ្ងៃនេះ ម្នាលអ្នកនិយាយទៅក៏មិនឆ្លើយតបនូវសោះ ។ ម្នាលសាមៈ មានរូបល្អគួរឲ្យក្រឡេកមើល ម្នាលអ្នកជាបុគ្គលខូចចិត្តខ្លាំង ម្នាលអ្នកក្នុងកាលដែលដល់នូវមរណៈក្នុងថ្ងៃនេះ ម្នាលអ្នកនិយាយទៅមិនឆ្លើយតបនូវសោះ ។ ឥឡូវនេះ នរណានឹងរៀបចំជដា ដ៏សៅហ្មងប្រឡាក់ប្រឡូសដោយធូលីដី ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងទាំងពីរនេះ ធ្វើមរណកាលហើយ ។ នរណា នឹងកាន់អំបោស បោសអាស្រមដើម្បីយើង ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងទាំងពីរនេះ ធ្វើមរណកាលហើយ ។ ឥឡូវនេះ នរណានឹងផ្ងូត (យើង) ដោយទឹកត្រជាក់ទឹកក្តៅ ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងទាំងពីរនេះ ធ្វើមរណកាលហើយ ។ ឥឡូវនេះ នរណា នឹងឲ្យយើងបរិភោគ មើមឈើ ផ្លែឈើ ព្រោះសាមៈ ជាអ្នកបំរើយើងទាំងពីរនេះ ធ្វើមរណកាលហើយ ។

(១៦៦) មាតា ឃើញសាមៈ ជាបុត្រ ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយធូលីដី ត្រូវសេចក្តីសោក ព្រោះកូន បៀតបៀនហើយ បានពោលនូវពាក្យសច្ចៈថា ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដោយសច្ចៈណា សូមពិស របស់សាមៈ សាបរលាបទៅដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។

យេន សច្ចេនយំ សាមោ ព្រហ្មចារី បុរេ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ សច្ចវាទី បុរេ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ មាតាបេត្តិភរោ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិកោ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ បាណា បិយតរោ មម
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យង្កិញ្ចិត្ថិ កតំ បុញ្ញំ មយ្ហញ្ចេវ បិតុច្ច តេ
សព្វេន តេន កុសលេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
(១៦៣) ទិស្វាន បតិតំ សាមំ បុត្តកំ បំសុកុណ្ឋិតំ
អដ្ដិតោ បុត្តសោកេន បិតា សច្ចំ អភាសថ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ ធម្មចារី បុរេ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ ព្រហ្មចារី បុរេ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យសត្យដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ សាមៈនេះ ជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកោតក្រែងនូវបុគ្គលជាធំក្នុងត្រកូលដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ សាមៈនេះ ជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេសរបស់ខ្ញុំ ជាងជីវិត ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ បុណ្យណាមួយ ដែលខ្ញុំផង ដែលបិតារបស់អ្នកផង បានធ្វើហើយ ដោយកុសលទាំងអស់នោះ សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។

(១៦៣) បិតាឃើញសាមៈ ជាបុត្រ ដួលប្រឡាក់ប្រឡូសដោយកម្ទេចដី ត្រូវសេចក្តីសោកព្រោះកូនបៀតបៀនហើយ បានពោលនូវពាក្យសច្ចៈថា ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ប្រសើរ ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈសាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។

យេន សច្ចេនយំ សាមោ សព្វរត្តិំ បុរេ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ មាតាបេត្តិភរោ អហុ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ កុលេ ជេដ្ឋាបចាយិកោ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យេន សច្ចេនយំ សាមោ បាណា បិយតរោ មម
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
យង្កិញ្ចត្ថិ កតំ បុញ្ញំ មយ្ហញ្ចេវ បិតុច្ច តេ
សព្វេន តេន កុសលេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
(១៦៦) សា ទេវតា អន្តរហិតា បព្វតេ គន្ធមាទនេ
សាមស្ស អនុកម្បាយ ឥមំ សច្ចំ អភាសថ ។
បព្វត្យាហំ គន្ធមាទនេ ចិរំ រត្តំ និវាសិនី
ន មេ បិយតរោ កោចិ អញ្ញោ សាមេន វិជ្ជតិ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។
សព្វេ វនា គន្ធមយា បព្វតេ គន្ធមាទនេ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន វិសំ សាមស្ស ហញ្ញតុ ។

ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកពោលនូវពាក្យសច្ច ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ ក្នុងកាលមុន សាមៈនេះ ជាអ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ សាមៈនេះ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តកោតក្រែងនូវបុគ្គលជាធំក្នុងត្រកូល ដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ ។ សាមៈនេះ ជាបុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ដោយវិសេសរបស់ខ្ញុំជាងជីវិតដោយសច្ចៈណា សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ដោយការពោលសច្ចនុ៎ះ ។ បុណ្យណានីមួយ ដែលខ្ញុំផង ដែលមាតារបស់អ្នកផង ធ្លាប់ធ្វើហើយ ដោយកុសលទាំងអស់នោះ សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។

(១៦៦) ទេវតានោះ បាត់អំពីភ្នំគន្ធមាទន៍ ក៏ពោលនូវពាក្យសច្ចៈនេះ ដោយសេចក្ដីអនុគ្រោះសាមៈថា ខ្ញុំនៅអាស្រ័យលើភ្នំគន្ធមាទន៍ អស់កាលជាយូរអង្វែងហើយ ឥតមាននរណាដទៃ ដែលជាទីស្រឡាញ់ ដោយវិសេសរបស់ខ្ញុំជាងសាមៈទេ ដោយការពោលសច្ចៈនុ៎ះ សូមឲ្យពិសរបស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។ នៅភ្នំគន្ធមាទន៍ សុទ្ធតែព្រៃព្រឹក្សទាំងឡាយ សុទ្ធសឹងតែមានក្លិនក្រអូប ដោយការពោលសច្ចៈនេះសូមឲ្យពិស របស់សាមៈ សាបរលាបទៅ ។

តេសំ លាលប្បមានានំ ពហុំ ការុញ្ញសញ្ហិតំ
ខិប្បំ សាមោ សមុដ្ឋាសិ យុវា កល្យាណទស្សនោ ។

(១២៨) សាមោហមស្មិ ភទ្ទំ វោ សោត្ថិនាម្ហិ សមុដ្ឋិតោ
មា ពាឡ្ហំ បរិទេវេថ មញ្ជុនាភិវទេថ មំ ។

(១២៩) ស្វាគតន្តេ មហារាជ អថោ តេ អទុរាគតំ
ឥស្សរោសិ អនុប្បត្តោ យំ ឥធត្ថិ បវេទយ ។
តិន្ទុកានិ បិយាលានិ មធុកេ កាសុមារិយោ
ផលានិ ខុទ្ទកប្បានិ ភុញ្ជ រាជ វរំ វរំ ។
អត្ថិ មេ បានិយំ សីតំ អាភតំ គិរិគព្ភរា
តតោ បិវ មហារាជ សចេ ត្វំ អភិកង្ខសិ ។

(១៣០) សម្មុយ្ហាមិ បមុយ្ហាមិ សព្វា មុយ្ហន្តិ មេ ទិសា
បេតំ សាម មទ្ទក្ខឹ កោ នុ ត្វំ សាម ជីវសិ ។

កាលបើជនទាំងនោះ កំពុងតែយំរៀបរាប់នូវពាក្យ ប្រកបដោយសេចក្តីករុណា មានប្រមាណច្រើន សាមៈជាមនុស្សកំលោះ មានរូបល្អគួរឲ្យរមិលមើល ក៏ក្រោកឡើងភ្លាម ។

[១២៨] (មហាសត្វ...) ខ្ញុំឈ្មោះសាមៈ សេចក្តីចំរើន ចូរមានដល់លោកទាំងឡាយ ខ្ញុំក្រោកឡើងដោយសួស្តីហើយ សូមលោកទាំងឡាយកុំខ្សឹកខ្សួលខ្លាំងឡើយ សូមលោកទាំងឡាយបរាប់តោះខ្ញុំ ដោយពាក្យពីរោះ ។

[១២៩] បពិត្រមហារាជ ព្រះរាជដំណើររបស់ព្រះអង្គមកល្អហើយ ទ្រង់យាងមកមិនអាក្រក់ទេ ព្រះអង្គជាម្ចាស់ទ្រង់យាងមកដល់ហើយ វត្ថុណាមានក្នុងទីនេះ សូមទ្រង់មានព្រះបន្ទូល ។ បពិត្រមហារាជ ផ្លែផល មានផ្លែទន្លាប់ មរំចេន ស្រង់ សីងមានរសផ្អែមដូចទឹកឃ្មុំ ខ្លួនបង្គំជាខ្ញុំប្រមូលមកទុកក្នុងទីជាមួយគ្នា សូមទ្រង់សោយនូវផលផ្លែផល ដ៏ឆ្ងាញ់ៗ ។ បពិត្រមហារាជ ទឹកសម្រាប់សោយដ៏ត្រជាក់ ខ្លួនបង្គំជាខ្ញុំបាននាំមកអំពីជ្រោះភ្នំ បើព្រះអង្គមានសេចក្តីត្រូវការ សូមទ្រង់ផឹកអំពីទឹកនោះសោយចុះ ។

[១៣០] (ព្រះបាទបិលយក្ស...) ខ្ញុំវង្វេង ភាន់ភាំងស្មារតី ទិសទាំងអស់ សព្វទិសាសុទ្ធតែច្រឡំ ព្រោះតែឃើញសាមៈដល់នូវមរណកាលហើយ ម្នាលសាមៈ អ្នកដូចម្តេច ក៏រស់ឡើងវិញ ។

(១២៨) អបិ ជីវំ មហារាជ   បុរិសំ គាឡ្ហវេទនំ
ឧបនីតមនសង្កប្បំ   ជីវន្តំ មញ្ញតេ មតំ ។
អបិ ជីវំ មហារាជ   បុរិសំ គាឡ្ហវេទនំ
តំ និរោធគតំ សន្តំ   ជីវន្តំ មញ្ញតេ មតំ ។

(១២៩) យោ មាតរំ បិតរំ វា   មច្ចោ ធម្មេន បោសតិ
ទេវាបិ នំ តិកិច្ឆន្តិ   មាតាបេត្តិភរំ នរំ ។
យោ មាតរំ បិតរំ វា   មច្ចោ ធម្មេន បោសតិ
ឥធេវ នំ បសំសន្តិ   បេច្ច សគ្គេ បមោទតិ ។

(១៣០) ឯស ភិយ្យោ បមុយ្ហាមិ   សព្វា មុយ្ហន្តិ មេ ទិសា
សរណំ សាម គច្ឆាមិ   ត្វញ្ច មេ សរណំ ភវ ។

(១៣១) ធម្មញ្ចរ មហារាជ   មាតាបិតូសុ ខត្តិយ
ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន   រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។
ធម្មញ្ចរ មហារាជ   បុត្តទារេសុ ខត្តិយ
ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន   រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

(១២៨) (មហាសត្វ...) បពិត្រមហារាជ (សត្វលោក) តែងសំគាល់នូវបុរសដែលមានវេទនាខ្លាំង តែនៅរស់ ឬមានសេចក្ដីត្រិះរិះនូវចិត្ត ធ្លាក់ចុះក្នុងភពក្ដី ដែលនៅរស់ ថាស្លាប់ ។ បពិត្រមហារាជ មួយទៀត (សត្វលោក) តែងសំគាល់នូវបុរសដែលមានវេទនាខ្លាំង តែនៅរស់ ឬចូលនិរោធ នៅរស់នោះ ថាស្លាប់ហើយ ។

(១២៩) សត្វណា តែងចិញ្ចឹមនូវមាតាបិតាដោយធម៌ ទេវតាទាំងឡាយ តែងរក្សានូវសត្វ អ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតានោះ ។ សត្វណា តែងចិញ្ចឹមមាតាបិតាដោយធម៌ បណ្ឌិតទាំងឡាយក្នុងលោកនេះឯង តែងសរសើរនូវសត្វនោះ សត្វនោះ លុះលះបង់លោកនេះទៅ រមែងរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ ។

(១៣០) (ព្រះបាទបិលយក្ខ...) ខ្ញុំរឹតតែវង្វេងក្រៃពេក កំពុងវង្វេងស្មារតី ងងឹតងងល់សព្វទិសានុទិស ម្នាលសាមៈ ខ្ញុំសូមយកអ្នកជាទីពឹង អ្នកចូរជាទីពឹងរបស់ខ្ញុំ ។

(១៣១) (មហាសត្វ...) បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះមាតាបិតា បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះបុត្តនិងភរិយា បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ មិត្តាមច្ចេសុ ខត្តិយ

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ វាហនេសុ ពលេសុ ច

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ គាមេសុ និគមេសុ ច

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ រដ្ឋេសុ ជនបទេសុ ច

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ សមណេសុ ព្រាហ្មណេសុ ច

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ មិគបក្ខីសុ ខត្តិយ

ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះមិត្តនិងអាមាត្យទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះសត្វពាហនៈនិងពល បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះស្រុកនិងនិគមទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះព្រះអង្គបានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះអ្នកដែននិងអ្នកជនបទទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់បានប្រព្រឹត្តធម៌ ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ចំពោះសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់បានប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ ជាក្សត្រ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ចំពោះម្រឹគនិងបក្សី បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់ប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ ធម៌ដែលប្រព្រឹត្តល្អហើយតែងនាំមកនូវសុខ បពិត្រព្រះរាជា លុះទ្រង់ប្រព្រឹត្តធម៌ក្នុងលោកនេះហើយ នឹងទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។

ធម្មញ្ចរ មហារាជ ធម្មោ ចិណ្ណោ សុខាវហោ
ឯត ធម្មំ ចរិត្វាន រាជ សគ្គំ គមិស្សសិ ។
ធម្មញ្ចរ មហារាជ ឥន្ទា ទេវា សព្រហ្មកា
សុចិណ្ណេន ទិវំ បត្តា មា ធម្មំ រាជ បាមទោ ។

សុវណ្ណសាមជាតកំ គាថាយំ ។

បពិត្រព្រះមហារាជ សូមព្រះអង្គប្រព្រឹត្តធម៌ (ព្រោះ) ទេវតាទាំងព្រហ្ម ដែលបានដល់ នូវឋានសួគ៌ ក៏ព្រោះធម៌ ដែលខ្លួនប្រព្រឹត្តល្អហើយ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គកុំប្រហែសធ្វេសនឹងធម៌ឡើយ ។

ចប់ សុវណ្ណសាមជាតក ទី ៣ ។

នេមិរាជជាតកំ

(១៣២) អច្ឆេរំ វត លោកស្មឹ ឧប្បជ្ជន្តិ វិចក្ខណា
យទា អហុ និមិរាជា បណ្ឌិតោ កុសលត្ថិកោ
រាជា សព្វវិទេហានំ អទា ទានំ អរិន្ទមោ ។
តស្ស តំ ទទតោ ទានំ សង្កប្បោ ឧទបជ្ជថ
ទានំ វា ព្រហ្មចរិយំ វា កតមំ សុ មហប្ផលំ ។
(១៣៣) តស្ស សង្កប្បមញ្ញាយ មឃវា ទេវកុញ្ជរោ
សហស្សនេត្តោ បាតុរហុ វណ្ណេន វិហនំ តមំ(១) ។
សលោមហដ្ឋោ មនុជិន្ទោ វាសវំ អវចា និមិ
ទេវតា នុសិ គន្ធព្វោ អាគុ សក្កោ បុរិន្ទទោ ។
ន ច មេ តាទិសោ វណ្ណោ ទិដ្ឋោ វា យទិ វា សុតោ
អាចិក្ខ មេ ត្វំ ភទ្ទន្តេ កថំ ជានេមុ តំ មយំ ។
សលោមហដ្ឋំ ញត្វាន វាសវោ អវចា និមឹ
សក្កោហមស្មិ ទេវិន្ទោ អាគតោស្មិ តវន្តិកេ
អលោមហដ្ឋោ មនុជិន្ទ បុច្ឆ បញ្ហំ យមិច្ឆសិ ។

១ ម. តិមិរំ ។

នេមិរាជជាតក

(១៣២) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ក្នុងកាលដែលព្រះបាទនេមិ ជាបណ្ឌិត អ្នកត្រូវការដោយកុសល ជាព្រះរាជាអ្នកទូន្មានខ្មាំងសត្រូវ ទ្រង់តែងឲ្យទានដល់ជនអ្នកនៅក្នុងដែនវិទេហៈទាំងឡាយគ្រប់គ្នា គ្រានោះ (មនុស្សដទៃទៀតទាំងឡាយតែងសរសើរថា) គួរអស្ចារ្យណាស់ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា កើតឡើងក្នុងលោកហើយ ។ កាលព្រះរាជាអង្គនោះ ទ្រង់ឲ្យទាននោះ សេចក្តីត្រិះរិះកើតឡើងថា ទានក្តី ព្រហ្មចរិយៈក្តី កុសលណាហ្ន៎ មានផលច្រើនជាង ។

(១៣៣) ទេវរាជឈ្មោះមឃវៈ ជាទេវកុញ្ជរ ជាសហស្សនេត្រ បានជ្រាបព្រះតម្រិះរបស់ព្រះរាជានោះ ហើយមកប្រាកដ (ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះរាជា) កំចាត់បង់នូវងងឹតដោយវណ្ណៈ ។ ព្រះបាទនេមិរាជ ជាធំជាងមនុស្ស ទ្រង់ព្រឺព្រោមលោមា ហើយត្រាស់នឹងទេវរាជឈ្មោះវាសវៈថា អ្នកជាទេវតា ឬជាគន្ធព្វ ឬក៏ជាសក្កៈ បុរិន្ទទៈ ។ សម្បុរអ្នកដូច្នោះ ខ្ញុំពុំដែលឃើញ ទាំងមិនធ្លាប់ឮឡើយ បពិត្រអ្នកដ៏ចំរើន អ្នកចូរប្រាប់ខ្ញុំ ធ្វើម្តេចយើងស្គាល់អ្នកបាន ។ ទេវរាជឈ្មោះវាសវៈជ្រាបថា ព្រះបាទនេមិព្រឺព្រោមលោមាហើយ ទើបឆ្លើយថា ខ្ញុំជាព្រះឥន្ទ្រ ជាធំជាងទេវតា មកកាន់សំណាក់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងមនុស្ស ទ្រង់កុំព្រឺព្រោមលោមាឡើយ ព្រះអង្គមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីសួរនូវប្រស្នាណា សូមទ្រង់សួរចុះ ។

សោ ច ទេវ ការកោ ភាសី អេតទព្រវិ

ពុច្ឆាមិ តំ មហារាជ សព្វភូតានមិស្សរ

ទានំ វា ព្រហ្មចរិយំ វា កតមំ សុ មហប្ផលំ ។

សោ បុដ្ឋោ នរទេវេន វាសវោ អេតទព្រវិ

វិបាកំ ព្រហ្មចរិយស្ស ជានំ អក្ខាសិ ជានតោ ។

ហីនេន ព្រហ្មចរិយេន ខត្តិយេ ឧបបជ្ជតិ

មជ្ឈិមេន ច ទេវត្តំ ឧត្តមេន វិសុជ្ឈតិ ។

ន ហេតេ សុលភា កាយា យាចយោគេន កេនចិ

យេ កាយេ ឧបបជ្ជន្តិ អនាគារា តបស្សិនោ ។

ចំណែកព្រះបាទនេមិរាជក្សត្រនោះ លុះព្រះរាជទ្រង់បាន ធ្វើការសួរហើយ គឺទ្រង់ត្រាស់សួរព្រះឥន្ទដែលឈ្មោះវាសវៈថា បពិត្រទេវរាជជាឥស្សរៈនៃសព្វសត្វទាំងឡាយ ខ្ញុំសូមសួរព្រះអង្គថា ទានក្តី ព្រហ្មចរិយៈក្តី កុសលណាមានផលច្រើនជាង ។ ព្រះវាសវៈនោះ ដែលព្រះបាទនេមិ ជានរទេពសួរហើយ គឺឆ្លើយតបព្រះបាទនេមិវិញ ព្រះវាសវៈនោះ ក្រាបទូលផលនៃព្រហ្មចរិយៈ ជូនចំពោះព្រះបាទនេមិ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា បុគ្គលកើតក្នុងត្រកូលក្សត្រ ដោយព្រហ្មចរិយៈជាអធម(១) ដល់នូវភាពជាទេវតាដោយព្រហ្មចរិយៈជាកណ្តាល(២) បរិសុទ្ធស្អាតដោយព្រហ្មចរិយៈខ្ពង់ខ្ពស់(៣) ។ ពួកអ្នកបួសប្រព្រឹត្តតបៈទាំងឡាយ ទៅកើតក្នុងពួកព្រហ្មណា ពួកព្រហ្មទាំងនុ៎ះ បុគ្គលអ្នកប្រកបក្នុងការសូមណាមួយមិនអាចបានសោះទេ ។

១-២-៣ តាមសេចក្តីយល់របស់សក្កទេវរាជ បាលតាមបាលីអដ្ឋកថា សីលដែលប្រព្រឹត្តបៀតបៀនគេ ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈជាអធម អាចនាំបុគ្គលឲ្យទៅកើតក្នុងត្រកូលក្សត្រ ។ បរិយាប្បន្ន ហៅថា ព្រហ្មចរិយៈជាកណ្តាល អាចនាំបុគ្គលឲ្យទៅកើតជាទេវតា។ សមាបត្តិប្រាំបីហៅថា ព្រហ្មចរិយៈខ្ពង់ខ្ពស់ អាចនាំបុគ្គលឲ្យទៅកើតក្នុងព្រហ្មលោក ។ ពួកតាបសអាស្រ័យព្រហ្មណាភាគនៃសមាបត្តិនោះ ។ ក្នុងសាសនា ព្រហ្មចរិយៈរបស់ភិក្ខុ ដែលមានសីលបរិសុទ្ធ ដែលប្រាថ្នាយកទេវនិកាយណាមួយ ជាន់ជាព្រហ្មចរិយៈអធម សមាបត្តិប្រាំបី ជាព្រហ្មចរិយៈកណ្តាល អរហត្តមគ្គ ជាន់ជាព្រហ្មចរិយៈខ្ពង់ខ្ពស់ ។

(១៣៦) ទុទ្ទីបោ សាគរោ សេលោ មុចលិន្ទោ ភគីរសោ(១)
ឧសីន្នរោ អដ្ឋកោ(២) ច អស្សកោ ច បុថុជ្ជនោ(៣)។
ឯតេ ចញ្ញេ ច រាជានោ ខត្តិយា ព្រាហ្មណា ពហូ
បុថុយញ្ញំ យជិត្វាន បេតត្តំ នាតិវត្តិសុ(៤)។

(១៣៧) យេ អទុតិយា ន រមន្តិ ឯកិកា
វិវេកជំ យេ ន លភន្តិ បីតិ
កិញ្ចាបិ តេ ឥន្ទសមានភោគា
តេ វេ បរាធីនសុខា វរាកា ។

(១៣៨) អថាយិមេ អវត្តិំសុ(៥) អនាគារា តបស្សិនោ
សត្តិសយោ យាមហនុ សោមយាគោ មនោជវោ។
សមុទ្ទោ មាឃោ ភរតោ(៦) ឥសិ កាលបុរក្ខតោ
អង្គីរសោ កស្សបោ ច កិសវច្ឆោ អកត្តិ(៧)ច ។

---

១ ឱ. ទុទ្ទីបោ ភគីរសោ ។ ទុទ្ទីបោ ភគ្គីរសោតិ អត្ថោ ។ ២ ឱ. ឧសីន្នរោ កស្សបោ ០ ។ ៣ ឱ. បុថុជ្ជនោ ។ ៤ ឱ. បេតត្តំ នាតិវត្តិសុន្តិ ។ ៥ អថាយិមេ អវត្តិំសុ ។ ៦ ឱ. ភរតោ ។ ៧ ឱ. អកិត្តិ ០ ។ ៨ ឱ. អកត្តិ ០ ។

(១៣៦) ព្រះបាទទុទ្ទីបៈ១ ព្រះបាទសាគរៈ១ ព្រះបាទសេលៈ១ ព្រះបាទមុចលិន្ទ១ ព្រះបាទភគីរសៈ១ ព្រះបាទឧសីន្នរៈ១ ព្រះបាទអដ្ឋកៈ១ ព្រះបាទអស្សកៈ១ ព្រះបាទបុថុជ្ជនៈ១ ។ ព្រះរាជាទាំងឡាយអដ្ឋនេះក្តី ព្រះរាជាទាំងឡាយដទៃក្តី ក្សត្រ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាច្រើនក្តី ដែលបូជាគ្រឿងយញ្ញ យ៉ាងច្រើន មិនប្រព្រឹត្តកន្លងនូវបេតភាព (កាមាវចរភូមិ) ឡើយ ។

(១៣៧) ជនទាំងឡាយណា មិនមានគូ ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ហើយមិនត្រេកអរ (ត្រេកអរតែក្នុងការនៅប្រឡូកប្រឡំដោយពួក) ជនទាំងឡាយណា មិនមានបីតិ ដែលកើតអំពីវិវេក ទេ ជនទាំងឡាយនោះ ទុកជាមានភោគៈស្មើដោយព្រះឥន្ទ ក៏ដោយចុះ ជនទាំងឡាយនោះ ក៏ឈ្មោះថាជាបុគ្គលកំសត់ មានសេចក្តីសុខព្រោះតែអាស្រ័យនូវបុគ្គលដទៃដោយពិត ។

(១៣៨) ឥសីទាំងនេះ គឺឥសីឈ្មោះយាមហនុ១ សោមយាគៈ១ មនោជវៈ១ សមុទ្ទៈ១ មាឃៈ១ ភរតៈ១ ឥសីឈ្មោះកាលបុរក្ខតៈ១ គឺឥសីទាំងឡាយ ៤ អង្គ គឺ ឥសីឈ្មោះអង្គីរសៈ១ កស្សបៈ១ កិសវច្ឆៈ១ អកត្តិ១ ជាអនាគារិកបុគ្គល មានតបៈជាធម៌ បានកន្លងនូវ (កាមាវចរភូមិ) ដោយពិត ។

(១៣៧) ឧត្តរេន នទី សីតា គម្ភីរា ទុរតិក្កមា

នឡគ្គិវណ្ណា(*) ជោតន្តិ សទា កាញ្ចនបព្វតា ។

បរូឡ្ហកច្ឆា តគរា បរូឡ្ហកច្ឆា វនា នគា

តត្រាសុំ ទសសហស្សា ពោរាណា ឥសយោ បុរេ ។

អហំ សេដ្ឋោស្មិ ទានេន សញ្ញមេន ទមេន ច

អនុត្តរំ វតំ កត្វា បក្ខិរាជី សមាហិតេ ។

ជាតិមន្តំ អជច្ចញ្ច អហំ ឧជុគតំ នរំ

អតិវេលំ នមស្សិស្សំ កម្មពន្ធូ ហិ មាណវា ។

សព្វេ វណ្ណា អធម្មដ្ឋា បតន្តិ និរយំ អធោ

សព្វេ វណ្ណា វិសុជ្ឈន្តិ ចរិត្វា ធម្មមុត្តមំ ។

(១៣៨) ឥទំ វត្វាន មឃវា ទេវរាជា សុជម្បតិ

វេទេហមនុសាសិត្វា សគ្គកាយំ អបក្កមិ ។

* ម. និឡគ្គិវណ្ណាតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។

(១៣៧) នៅប្រទេសជាប់ខាងជើងនេះ មានស្ទឹងឈ្មោះសីតា មានជម្រៅជ្រៅ អ្នកផងឆ្លងបានដោយក្រ (ជាទីកើតនៃស្ទឹងនោះ) មានភ្នំមាស ពណ៌ដូចភ្លើងឆេះឡើង ភ្លឺរុងរឿងសព្វៗកាល ។ (ទៀបច្រាំងស្ទឹងនោះ) សឹងមានដើមក្រឹស្នាល្អលាស់ខ្ជីខ្ជាល មានភ្នំព្រៃជាតិផ្សេងៗ មានគុម្ពល្អលាស់ (គឺ[illegible]) ក្នុងកាលមុន មានពួកឥសីចាស់ៗ មួយម៉ឺននាក់ នៅក្នុងទីនោះឯង ។ ខ្ញុំជាបុគ្គលប្រសើរដោយការឲ្យទានការប្រព្រឹត្តទៅ ដោយការសង្រួមនិងការទូន្មាន (ខ្លួនឯង) ហើយប្រព្រឹត្ត (ម្នាក់ឯង) វតដ៏ (ក្រៃ) ជាអ្នកមានចិត្តតាំងមាំ ។ ខ្ញុំមិនរើសខ្ពស់ទាបអ្នកមានជាតិមានមន្តនិងមិនមានជាតិខ្ពស់ នមស្ការហួសវេលា អ្នកមានចិត្តត្រង់មិនមានកំណត់កាលវេលាឡើយ ព្រោះថា សត្វទាំងឡាយមានកម្មជាផៅពង្ស ។ វណ្ណៈ(*)ទាំងអស់ អ្នកមិនតាំងនៅក្នុងធម៌ រមែងធ្លាក់ចុះក្នុងនរក ជាទីក្រោម វណ្ណៈទាំងអស់ បានប្រព្រឹត្តធម៌ដ៏ឧត្តមហើយ រមែងបរិសុទ្ធ ។

(១៣៨) មឃវាទេវរាជ សុជម្បតិ ត្រាស់ពាក្យនេះ ទ្រង់ប្រៀនប្រដៅព្រះបាទនេមិរាជ ជាម្ចាស់ដែនវិទេហៈ រួចហើយទ្រង់ចៀសចេញទៅកាន់ពួកទេវតាក្នុងឋានសួគ៌ ។

* សំដៅយក ពួកក្សត្រិយ៍, ព្រាហ្មណ៍, វេស្សៈ និង សូទ្រ ។

(១៥៩) ឥមំ ភោន្តោ និសាមេថ យាវន្តេត្ថ សមាគតា

ធម្មិកានំ មនុស្សានំ វណ្ណំ ឧច្ចាវចំ ពហុំ ។

យថា អយំ និមិរាជា បណ្ឌិតោ កុសលត្ថិកោ

រាជា សព្វវិទេហានំ អទា ទានំ អរិន្ទមោ ។

តស្ស តំ ទទតោ ទានំ សង្កប្បោ ឧទបជ្ជថ

ទានំ វា ព្រហ្មចរិយំ វា កតមំ សុ មហប្ផលំ ។

(១៦០) អព្ភុតោ វត លោកស្មឹ ឧប្បជ្ជិ លោមហំសនោ

ទិព្វោ រថោ បាតុរហុ វេទេហស្ស យសស្សិនោ ។

(១៦១) ទេវបុត្តោ មហិទ្ធិកោ មាតលិ ទេវសារថិ

និមន្តយិត្ថ រាជានំ វេទេហំ មិថិលគ្គហំ ។

ឯហិមំ រថមារុយ្ហ រាជសេដ្ឋ ទិសម្បតិ

ទេវា ទស្សនកាមា តេ តាវតិំសា សឥន្ទកា

សរមានា ហិ តេ ទេវា សុធម្មាយំ សមច្ឆរេ ។

(១៥៩) (ព្រះវគ្គ...) ម្នាលអ្នកទាំងឡាយដ៏ចំរើន អ្នកទាំងឡាយទាំងប៉ុន្មានដែលបានមកប្រជុំគ្នាហើយក្នុងទីនេះ ចូរចាំស្តាប់នូវគុណខ្ពស់និងទាប (១) នានប្រមាណច្រើននេះ របស់មនុស្សទាំងឡាយ អ្នកប្រកបដោយធម៌ ។ ដូចជាព្រះបាទនេមិរាជនេះ ជាបណ្ឌិត ជាអ្នកត្រូវការដោយកុសល ជាព្រះរាជាឈ្នះនូវសត្រូវ បានឲ្យទានដល់អ្នកដែនវិទេហៈទាំងឡាយគ្រប់ៗគ្នា ។ កាលដែលព្រះរាជាអង្គនោះ កំពុងឲ្យនូវទាននោះ សេចក្តីត្រិះរិះកើតឡើងថា ទានក្តី ព្រហ្មចរិយៈក្តី កុសលណា មានផលច្រើនជាង ។

(១៦០) (អព្ភុត...) ធ្ញុំ សេចក្តីព្រឺរោម មិនធ្លាប់កើតមាន ក៏កើតឡើងហើយក្នុងលោក រថទិព្វកើតប្រាកដហើយ ដល់ព្រះបាទវិទេហៈ មានយស ។

(១៦១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) មាតលីទេវបុត្រ អ្នកមានឫទ្ធិច្រើន ជាទេវសារថី បាននិមន្តព្រះបាទវិទេហៈ អ្នកគ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលាថា ។ បពិត្រព្រះរាជា ដ៏ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស សូមព្រះអង្គយាងមក ហើយស្តេចឡើងកាន់រថនេះ ដ្បិតទេវតាទាំងឡាយ នៅឋានតាវត្តិង្ស ព្រមទាំងព្រះឥន្ទ្រ ចង់ឃើញព្រះអង្គ ព្រោះទេវតាទាំងឡាយនោះ នឹករលឹក (ព្រះអង្គ) កំពុងនៅប្រជុំក្នុងធម្មសភា ឈ្មោះសុធម្មា ។

---

១ សព្ទនេះ សំដៅយកសីលជាដើមគុណខ្ពស់ ទានជាគុណទាប ។ អដ្ឋកថា ។

(១៦២) តតោ ច រាជា តរមានោ វេទេហោ មិថិលគ្គហោ

អាសនា វុដ្ឋហិត្វាន បមុខោ រថមារុហិ ។

អភិរូឡ្ហំ រថំ ទិព្វំ មាតលិ ឯតទព្រវិ

កេន តំ នេមិ មគ្គេន រាជសេដ្ឋ ទិសម្បតិ

យេន វា បាបកម្មន្តា បុញ្ញកម្មា ច យេ នរា ។

(១៦៣) ឧភយេនេវ មំ នេហិ មាតលិ ទេវសារថិ

យេន វា បាបកម្មន្តា បុញ្ញកម្មា ច យេ នរា ។

(១៦៤) កេន តំ បឋមំ នេមិ រាជសេដ្ឋ ទិសម្បតិ

យេន វា បាបកម្មន្តា បុញ្ញកម្មា ច យេ នរា ។

(១៦៥) និរយេ តាវ បស្សាមិ អាវាសេ បាបកម្មិនំ

ឋានានិ លុទ្ទកម្មានំ ទុស្សីលានញ្ច យា គតិ ។

(១៦៦) ទស្សេសិ មាតលិ រញ្ញោ ទុគ្គំ វេតរណឹ នទឹ

កុថិតំ ខារសំយុត្តំ តត្តំ អគ្គិសិខូបមំ ។

(១៦២) លំដាប់នោះ ព្រះបាទវិទេហៈ អ្នកគ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលា ប្រញាប់ក្រោកចាកអាសនៈ ហើយព្រះអង្គឡើងកាន់រថ ។ មាតលិទេវបុត្រ ទូលសួរព្រះបាទនេមិរាជ ដែលស្តេចឡើងកាន់រថទិព្វហើយ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះរាជាដ៏ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស ខ្ញុំបាទនឹងនាំព្រះអង្គទៅតាមផ្លូវណា តាមផ្លូវដែលសត្វមានបាបកម្ម ឬតាមផ្លូវដែលសត្វមានបុណ្យកម្ម ។

(១៦៣) (ព្រះបាទនេមិ...) នែមាតលិទេវសារថី អ្នកចូរនាំខ្ញុំទៅតាមផ្លូវទាំងពីរ គឺផ្លូវដែលសត្វមានបាបកម្មផង ផ្លូវដែលសត្វមានបុណ្យកម្មផង ។

(១៦៤) (មាតលិ...) បពិត្រព្រះរាជាដ៏ប្រសើរ ជាម្ចាស់នៃទិស ខ្ញុំបាទនឹងនាំព្រះអង្គទៅតាមផ្លូវណាមុន តាមផ្លូវដែលសត្វមានបាបកម្មមុនឬ ឬតាមផ្លូវដែលសត្វមានបុណ្យកម្មមុន ។

(១៦៥) (ព្រះបាទនេមិ...) ខ្ញុំចង់ឃើញនរកជាទីនៅនៃសត្វអ្នកមានបាបកម្មជាដំបូង ខ្ញុំចង់ឃើញឋាននៃសត្វអ្នកមានកម្មលាមក និងគតិនៃសត្វទ្រុស្តសីលជាដំបូងមុន ។

(១៦៦) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) មាតលិទេវសារថី បង្ហាញព្រះរាជានូវស្ទឹងឈ្មោះវេតរណី ដែលសត្វឆ្លងបានដោយកម្រ ប្រកបព្រមដោយទឹកអំបិលប្រៃពុះកញ្ជ្រោល ក្តៅដូចអណ្តាតភ្លើង ។

(១៦៣) នេមិ ហវេ មាតលិមជ្ឈភាសិ(១)
ទិស្វា ជនំ បតមានំ វិទុគ្គេ
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា វេតរណឹ បតន្តិ ។

(១៦៤) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ ទុព្ពលេ ពលវន្តា ជីវលោកេ
ហឹសន្តិ រោសេន្តិ សុបាបធម្មា
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា វេតរណឹ បតន្តិ ។

(១៦៥) សាមា ច សោណា សពលា ច គិជ្ឈា
កាកោលសង្ឃា ច អទេន្តិ ភេរវា
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនេ កាកោលសង្ឃា អទេន្តិ ។

---
១ ម. ប. មាតលិ អជ្ឈភាសិ ។

(១៦៣) ព្រះបាទនេមិ ទ្រង់ឃើញសត្វកំពុងធ្លាក់ទៅក្នុងស្ទឹងវេតរណីជាទីដែលនឹងឡើងបានដោយកម្រក្រៃលែង ហើយត្រាស់សួរមាតលិទេវសារថីថា ម្នាលទេវបុត្រអ្នកបរទ្រ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ (សត្វកំពុងធ្លាក់ទៅក្នុងស្ទឹងវេតរណី) ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក សត្វទាំងឡាយនេះធ្លាក់ទៅកាន់ស្ទឹងវេតរណី តើពួកសត្វនេះ បានធ្វើបាបកម្មអ្វី ។

(១៦៤) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយក៏ក្រាបទូលនូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ពួកសត្វណា មានកំឡាំង មានធម៌ដ៏លាមក បៀតបៀនប្រទូស្តសា នូវពួកសត្វដែលមានកំឡាំងខ្សោយ ក្នុងជីវលោក ពួកសត្វមានកម្មលាមកនោះរមែងធ្វើបាប ពួកសត្វទាំងនោះឯង តែងធ្លាក់ទៅកាន់ស្ទឹងវេតរណី ។

(១៦៥) (ព្រះបាទនេមិ...) ពួកឆ្កែព្រៃសម្បុរក្រហម និងពពាល ពួកត្មាត ពួកក្អែក ជាសត្វគួរខ្លាច តែងចិកស៊ី (សត្វនរកដែលខ្ញុំប្រទះឃើញ) ម្នាលទេវបុត្រអ្នកបរទ្រ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ហ្វូងក្អែកតែងជញ្ជែងស៊ីនូវសត្វទាំងឡាយនេះ តើសត្វទាំងឡាយនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

(១៨០) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ លោចិមេ ឧប្បីឡោ កាណរិយា
បរិភាសកា សមណព្រាហ្មណានំ
ហឹសេន្តិ រោសេន្តិ សុបាបធម្មា
តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនេ កាកោលសង្ឃា អទេន្តិ ។

(១៨១) សញ្ជោតិភូតា បឋវឹ កមន្តិ
តត្តេហិ ខន្ធេហិ ច បោថយន្តិ
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា ខន្ធហតា សយន្តិ ។

(១៨២) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

(១៨០) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករនូវផលនៃកម្មដែលខ្លួនដឹង ចំពោះព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា សត្វទាំងឡាយណាមួយ មានសេចក្ដីកំណាញ់ កំណាញ់ស្វិតស្វាញមានចរិយាមកគេក ជាអ្នកជេរប្រទេចរៀករៀនប្រទូស្តសមណព្រាហ្មណ៍ សត្វអ្នកមានកំពើលាមកទាំងនោះ រមែងធ្វើបាប ទើបហ្វូងក្អែកនាំគ្នាចឹកស៊ីសត្វទាំងឡាយនោះ ។

(១៨១) (ព្រះរាជា ...) សត្វនរកទាំងឡាយ មានសរីរៈឆេះសន្ធោសន្ធៅ ដើរលើផែនដីដែក ដែលទាំងនាយនិរយ-បាលសំពង ដោយដំបងដែកទាំងឡាយ ដែលក្តៅនោះ ឆ្អាលរគេចម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលនាយនិរយបាលកាយដោយដំបង ដូចនេះ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើបាបដូចម្ដេច ។

(១៨២) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករនូវផលបាបកម្មដែលខ្លួនដឹង ចំពោះព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា

យេ ជីវលោកស្មិំ សុបាបធម្មិនោ
នរា ច នារី អបាបធម្មី
ហិំសេន្តិ រោសេន្តិ សុបាបធម្មា
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា ទុប្បហតា សយន្តិ ។

[១៨៣] អង្គារកាសុំ អបរេ ផុណន្តិ
នរា រុទន្តា បរិទឌ្ឍគត្តា
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមការុ បាបំ
យេមេ ជនា អង្គារកាសុំ ផុណន្តិ ។

[១៨៤] តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ កេចិ បូគាយ ធនស្ស ហេតុ
សក្ខឹ ករិត្វា ឥណំ ជាបយន្តិ
តេ ជាបយិត្វា ជនតំ ជនិន្ទ
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា អង្គារកាសុំ ផុណន្តិ ។

ជនទាំងឡាយមានបាបធម៌ ពេញបន្ទុក បៀតបៀនប្រទេចផ្តាសា នូវបុរសស្ត្រីដែលឥតបាបធម៌ ក្នុងជីវលោក ឈ្មោះថាជាអ្នកមានបាបធម៌ពេញបន្ទុក ជនអ្នកមានកម្មសាហាវទាំងនោះ រមែងកើតបាប ជនទាំងឡាយនោះឯងហើយ ដែលត្រូវនិរយបាលបៀតបៀនដោយដំបង ដួលដេកនៅ ។

[១៨៣] (ព្រះរាជា...) ពួកសត្វដទៃទៀតមានខ្លួនឆេះជុំវិញ កំពុងទ្រហោយំ (ធ្លាក់ទៅ)កាន់រណ្តៅរងើករភ្លើងហើយថ្ងូរ ម្នាលអ្នកបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក សត្វទាំងឡាយដែលធ្លាក់ទៅកាន់រណ្តៅរងើករភ្លើង ហើយថ្ងូរ ទើបពួកសត្វទាំងឡាយនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

[១៨៤] មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករនូវផលនៃបាបកម្មដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណានីមួយ ពោលតាំងសាក្សី (កោង) ក្នុងហេតុនៃទ្រព្យរបស់ប្រជុំជន ហើយញ៉ាំងទ្រព្យបំណុលនោះឲ្យវិនាស បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ជនទាំងឡាយនោះញ៉ាំងពួកជនឲ្យវិនាសហើយ ជនទាំងឡាយអ្នកមានកម្មសាហាវនោះ រមែងកើតបាប ទើបជនទាំងឡាយនោះឯង (ធ្លាក់ទៅ) កាន់រណ្តៅរងើករភ្លើង ហើយថ្ងូរថ្ងូរ ។

(១៥៥) សញ្ចោតិភូតា ជលិតា បទិត្តា
បធំសត្តិ មហតី លោហកុម្ភី
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ (ជនា) អវំសិរា លោហកុម្ភឹ បតន្តិ ។

(១៥៦) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ សីលវន្តំ សមណំ ព្រាហ្មណំ វា
ហឹសេន្តិ រោសេន្តិ សុតាបន្នា
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា (អវំសិរា) លោហកុម្ភឹ បតន្តិ ។

(១៥៧) លុញ្ចន្តិ គីវំ អថ វេឋយិត្វា
ឧណ្ហោទកស្មឹ បកិលោទយិត្វា(១)
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា លុត្តសិរា សយន្តិ ។

១ ម. បកិលោទយិត្វា ។ បកិលេទយិត្វា ឥតិបាឋោ ទិស្សតិ ។

(១៥៥) (ព្រះរាជា...) ខ្ញុំឃើញផើងធំ មានភ្លើងឆេះ សន្ធោសន្ធៅ ឆ្លោលព្រោលភ្លៅ ក្រហមឆ្អៅស្លក ម្នាលទេពសារថី ភ័យមកដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកសត្វទាំងនេះ (មានក្បាលសំយុងចុះ) ធ្លាក់ទៅកាន់ខ្ទះពេញដោយទឹកទង់ដែង តើពួកសត្វទាំងនេះធ្វើបាបដូចម្តេច ។

(១៥៦) មាតលិ ទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយ ក៏ក្រាបទូលនូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាមានកម្មដ៏លាមកពេក បៀតបៀនប្រទូស្តនូវសមណៈ ឬព្រាហ្មណ៍អ្នកមានសីល ជនអ្នកមានកម្មដ៏លាមកទាំងឡាយនោះ កើតកើនទូបាប ជនទាំងនោះ (មានក្បាលសំយុងចុះ) ធ្លាក់ទៅកាន់ខ្ទះពេញដោយទឹកទង់ដែង ។

(១៥៧) (ព្រះរាជា...) ពួកនាយនិរយបាល ក្រៀចកនៃសត្វនរក ហើយកាប់ក្បាលបោះទៅក្នុងទឹកក្តៅ ម្នាលទេពសារថី ភ័យមកដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកសត្វដែលមានក្បាលដាច់ ហើយដេកនៅនេះ តើសត្វពួកនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

(១៩៨) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ ជីវលោកស្មិំ សុបាបធម្មិនោ
បក្ខី ករោន្តា វិហេឋយន្តិ
តេ ឃោបយិត្វា សកុណំ(១) ជនិន្ទ
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា លុទ្ធសិក សយន្តិ ។
(១៩៩) ពហុតោយា អតិខារកុណា(២)
នទី អយំ សន្ទតិ សុខ្យតិត្ថា
យគ្គិកត្តា មធុជា ចិវត្តិ
ចិវត្តា តេសំ ផុស ហោតិ តានិ
តយិំ ហិ ធំ វិទ្ធតិ សូត និស្សា
បុជ្ជាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិំបាកំសុ បាបំ
ចិវត្តា តេសំ ផុស ហោតិ តានិ

១ ម. ជនស្ស ។ ២ ម. អតិខារកុណា ។

(១៩៨) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះរាជាទ្រង់សួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណា ក្នុងជីវលោក មានបាបធម៌ពេញបន្ទុក រមែងបៀតបៀន នូវសត្វស្លាបទាំងឡាយ បពិត្រព្រះនរិន្ទជាធំជាងជន ជនទាំងឡាយនោះ បៀតបៀនហើយនូវសត្វស្លាប ក្លាជនអ្នក មានកម្មលាមកនោះ រមែងកើតនូវបាប ជនទាំងឡាយនោះ មានក្បាលដាច់ ហើយដេកនៅជួរខ្សែ ។

(១៩៩) (ព្រះរាជា...) ស្ទឹងនេះ មានទឹកច្រើន មានច្រាំងមិនស្រាល មានកំពង់ល្អកបហូរទៅ សត្វដែលមានសេចក្តីស្រេកឃ្លានត្រូវសន្តាប់ហើយតែងផឹក ព្រោះតែទឹក ដែលសត្វទាំងឡាយនោះផឹកហើយក្លាយទៅជាអង្កាម ម្នាលទេពបុត្រ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ចុះទឹកដែលសត្វទាំងឡាយនោះ ផឹកហើយ ក្លាយទៅជាអង្កាមវិញ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦០) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ សុទ្ធធញ្ញំ បលាសេន មិស្សំ

អសុទ្ធកម្មា កយិនោ ទទន្តិ

ឃម្មាភិតត្តាន បិបាសិតានំ

បិវតំ តេសំ ភុស ហោតិ ជាលំ ។

(១៦១) ឧសូហិ សត្តីហិ ច តោមរេហិ

ឧភយានិ បស្សានិ តុទន្តិ កន្ទតំ

ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា

បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ

យេមេ ជនា សត្តិហតា សយន្តិ ។

(១៦២) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

(១៦០) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបាបកម្មដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជា នោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ។ ជនទាំងឡាយណា ពួកមាន កម្មការមិនបរិសុទ្ធ លាយនូវស្រូវសុទ្ធដោយអង្កាម ឲ្យដល់ អ្នកទិញ បានជាទឹកដែលជនទាំងឡាយនោះ កំពុងមាន សេចក្តីក្តៅក្រៀមក្រៀន មានសេចក្តីស្រេកឃ្លានគ្របសង្កត់ ហើយ ផឹកទៅ ក្លាយជាអង្កាមវិញ ។

(១៦១) (ព្រះរាជា...) ពួកនិរយបាល ទាំងឡាយ ចាក់នូវ សរីរៈ ទាំងពីរចំហៀងនៃសត្វនរក ដែលកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ ដោយព្រួញទាំងឡាយក៏មាន ដោយលំពែងទាំងឡាយក៏ មាន ដោយលំពែងស្នែងក្របីទាំងឡាយក៏មាន ម្នាល ទេពបុត្រ សេចក្តីភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាត- លិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលនាយនិរយបាលបៀត បៀនហើយដោយលំពែង ដេកទៅនុ៎ះ តើពួកសត្វទាំង នេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦២) មាតលិ ទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបាបកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹង ហើយទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ។

យេ ជីវលោកស្មឹ អសាធុកម្មិនោ
អទិន្នមាទាយ ការេន្តិ ជីវិកំ
ធញ្ញំ ធនំ រជតំ ជាតរូបំ
អជេឡកញ្ចាបិ បសុំ មហឹសំ
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
ឥតោ ចុតា សត្តិហតា សយន្តិ ។

(១៦៣) គីវាយ ពទ្ធា កិស្សុ ឥមេ បុនេកេ
អញ្ញេ វិកន្តា វិលកតា សយន្តិ
កយិ ហាំ វិន្ទតិ សុខ ធនិស្សា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា វិលកតា សយន្តិ ។

(១៦៤) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
ឱរព្ភិកា សូករិកា ច មច្ឆិកា
បសុំ មហឹសញ្ច អជេឡកញ្ច
ហន្ត្វាន សូណេសុ បសារយឹសុ

ជនទាំងឡាយណា ក្នុងជីវលោក ជាអ្នកមានកម្មមិនល្អ
លួចយកស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ មាស ទាំងសត្វចិញ្ចឹម ពពែ
ចៀមនឹងក្របី ដែលគេមិនឱ្យ ហើយធ្វើនូវការចិញ្ចឹមជីវិត
ជនអ្នកមានកម្មសាហាវទាំងនោះ រមែងធ្វើនូវបាប លុះ
ពួកជនទាំងនោះ ត្រូវគេយកលំពែងចាក់ចៀន ហើយ
ដេកយំកែក ដេកនៅទីនេះ ។

(១៦៣) (ព្រះរាជា...) ហេតុអ្វី សត្វនរកទាំងឡាយនេះ មួយពួកត្រូវគេយកខ្សែចងកខ្លួស ពួកខ្លះត្រូវគេយក-ផ្លាលចិញ្ច្រាំ ពួកខ្លះទៀតត្រូវគេយកផ្លាលធ្វើឱ្យខ្ទេច-ខ្ទី ដូចគេដេកនៅ ឮសូរទួញយំ ក៏យ៉ាងណាដល់ខ្ញុំព្រោះ
ឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ជនទាំងឡាយ
ដែលគេយកផ្លាលធ្វើឱ្យខ្ទេចខ្ទី ហើយដូចគេដេកនៅ
តើពួកជនទាំងនោះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦៤) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយក៏ព្យាករ
នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជានោះ
ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ជនទាំងឡាយណា ជាអ្នកសម្លាប់
ក្របី សម្លាប់ជ្រូក សម្លាប់ត្រី សម្លាប់សត្វចិញ្ចឹម គឺ
ក្របី ពពែនឹងចៀម ហើយដាក់លក់ក្នុងទីកន្លែងលក់សាច់

តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ

តេមេ ជនា វិលបន្តា សយន្តិ ។

(១៦៨) រហទោ អយំ មុត្តករីសបូរោ

ទុគ្គន្ធរូបោ អសុចិ បូតិ វាតិ

ខុទ្ទាបរេតា មនុជា អទន្តិ

ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា

បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ

យេមេ ជនា មុត្តករីសភក្ខា ។

(១៦៩) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

យេ កេចិមេ ការណិកា វិរោសកា

បរេសំ ហិំសាយ សទា និវិដ្ឋា

តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ

មិត្តទ្ទុនោ មីឡ្ហមទន្តិ ពាលា ។

ជនពួកនោះមានកម្មអាក្រក់ទាំងនោះ តែងធ្វើបាប បានជាជន

ទាំងនោះ ត្រូវតែយំរៀបរាប់ដេកខ្ទេចខ្ទី ហើយដេកនៅ ។

(១៦៨)(ព្រះរាជា ..)អន្លង់នេះ ពេញទៅ ដោយមូត្រនឹងករីស

មានក្លិនអាក្រក់ មិនស្អាត ស្អុយផ្សាយទៅ ពួកជនអ្នកមាន

សេចក្តីស្រេកឃ្លានគ្របសង្កត់ហើយ ស៊ី(នូវមូត្រនឹងករីស

នេះ)ម្នាលទេវបម្រើ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាល

មាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនអ្នកបរិភោគនូវមូត្រ

នឹងករីសនេះ តើពួកជនទាំងនេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦៩) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះរាជាទ្រង់សួរហើយ ក៏

ព្យាករនូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះ

រាជាដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណានីមួយ

ជាអ្នកបង្កសេចក្តីទុក្ខ អ្នកបៀតបៀនមិនស្រឡាញ់ អ្នក

ទាំងនោះក៏ការបៀតបៀននូវជនដទៃសព្វៗកាល ពួកជន

ទាំងឡាយ មានកម្មអាក្រក់នោះ តែងធ្វើបាប ជនពាល

ទាំងឡាយជាអ្នកប្រទូស្តមិត្តនោះ តែងស៊ីលាមកហោស ។

(១៦៧) ហោតោ អយំ លោហិតបុព្វបូរោ
ទុគ្គន្ធរូបោ អសុចិ បូតិ វាតិ
យស្មាភិតត្តា ឧទកា បវិដ្ឋា
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា លោហិតបុព្វភក្ខា ។

(១៦៨) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ មាតរំ វា បិតរំ វា ជីវលោកេ
បារាជិកា អរហន្តេ ហនន្តិ
តេ លុទ្ទកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា លោហិតបុព្វភក្ខា ។

(១៦៩) ជិវ្ហញ្ច បស្ស ពឡិសេន វិទ្ធំ
វិហតំ យថា សង្កុសតេន ចម្មំ
ផន្ទន្តិ មច្ឆាវ ថលម្ហិ ខិត្តា
មុញ្ចន្តិ ខេឡំ រុទមានា កិមេតេ

(១៦៧) (ព្រះរាជា...) ស្ទឹងនេះ ពេញទៅដោយឈាម និងខ្ទុះ មានក្លិនអាក្រក់ មិនស្អាត ស្អុយផ្សាយទៅ ពួកសត្វដែលក្រៅកំដៅបៀតបៀនហើយ ចុះ (ឈាមនិងខ្ទុះនោះ) ម្នាលទេវសារថី ក៏ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិ ទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលមានឈាមនិងខ្ទុះ ជាអាហារនេះ កើតជាសត្វទាំងនេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្តេច ។

(១៦៨) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករនូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជាដែលមិនជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាក្នុងជីវលោកនេះ សម្លាប់ព្រះអរហន្ត ពីមាតាឬបិតា ឈ្មោះថាបារាជិក (ក្នុងសាសនា) ពួកជនអ្នកមានអំពើសាហាវនោះ តែងតែធ្វើបាប ជនទាំងនោះមានឈាមនិងខ្ទុះជាអាហារ ។

(១៦៩) (ព្រះរាជា...) អ្នកចូរមើលនូវសត្វនេះ មានអណ្តាតមុតដោយសន្ទូច ដូចស្បែកដែលគេខ្ទាស់ដោយកន្លាស់ ញាប់ញ័រដូចត្រី ដែលគេបោះទៅលើគោក ព្រោះហេតុអ្វី បានជាសត្វនរកទាំងនេះ យំបង្ហៀរទឹកមាត់

ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា វេត្តរណ្យំ សយន្តិ ។

(១៤០) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ កេចិ សណ្ឋាបកា មនុស្សា
អប្បេន អគ្ឃំ កាយំ(១) ហាបយន្តិ
កូដេន កូដំ ធនលោភហេតុ
ឆន្នំ យថា វារិជំ វធាយ ។
ន ហិ កូដការិស្ស ភវន្តិ តាណា
សកេហិ កម្មេហិ បុរក្ខតស្ស
តេ លុទ្ធកម្មា បសវេត្វ បាបំ
តេមេ ជនា វេត្តរណ្យំ សយន្តិ ។

(១៤១) នារិយោ ឥមា សម្បរិភិន្នគត្តា
បគ្គយ្ហ កន្ទន្តិ ភុជេ ទុជច្ចា(២)
សមក្ខិតា លោហិតបុព្វលិត្តា

១ ម. កយំ ។ ២ អដ្ឋកថាយំ បន ទុជ្ជច្ចាតិ ទិស្សតិ ។

ម្នាលទេវសារថី ភ័យតែងដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិ ទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកជនដែលស៊ីសន្ទូចដែកនៅ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើនូវបាបដូចម្ដេច ។

(១៤០) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ក្រាប នូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនជ្រាបច្បាស់ មនុស្សទាំងឡាយណានីមួយ បិតនៅកន្ទ៉ែណាន ជាអ្នកកាត់ថ្លៃទំនិញ ញុំាងទំនិញដែលមានថ្លៃ ឲ្យសាបសូន្យតម្លៃ (បន្ថោកទំនិញគេ) ប្រកបដោយកំពើកោង ធ្វើកំពើកោង ព្រោះហេតុចង់បានទ្រព្យ ទីដូចជាសន្ទូចដែលគេបិទបាំង (ដោយនុយ) ដើម្បីសម្លាប់ត្រី ។ ទីពឹងរបស់អ្នកធ្វើនូវកំពើកោង ជាបុគ្គលដែលកម្មរបស់ខ្លួនបំបៅហើយមិនមានទេ ពួកជនអ្នកមានកំពើលាមកនោះ រីកដុះធុះ បានជាពួកជនទាំងនោះ ជាអ្នកស៊ីសន្ទូចដែកនៅ ។

(១៤១) (ព្រះរាជា ...) ពួកស្ត្រីទាំងនេះ មានខ្លួនដាច់ខ្ទេចខ្ទី មានជាតិអាក្រក់ មានខ្លួនប្រឡាក់ ឈាមពេញ ដោយឈាមខ្ទុះ មានខ្លួនដាច់ រយះរយាយ

គាវេ យថា អាឃាតនេ វិកន្តា

តា ភុម្មិកាតស្មិំ សទា និខាតា

ទុក្ខាភិវត្តន្តិ សជោតិភូតា ។

ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា

បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ

ឥមា នុ នារិយោ កិមកំសុ បាបំ

យា ភុម្មិកាតស្មិំ សទា និខាតា

ទុក្ខាភិវត្តន្តិ សជោតិភូតា ។

(១៧២) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ

វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

កោលិត្ថិយាយោ ឥធ ជីវលោកេ

អសុទ្ធកម្មា អសតំ អចារុំ

តា ទិត្តរូបា [១] បតិំ វិប្បហាយ

អញ្ញំ អចារុំ រតិខិឌ្ឌហេតុ

តា ជីវលោកស្មិំ រមាបយិត្វា

ទុក្ខាភិវត្តន្តិ សជោតិភូតា ។

[១] ម. ទិព្វរូបា ។

បំផ្លាញគោទាំងឡាយ ដែលគេពន្លះក្នុងទីសម្លាប់ ផ្តួលដើមដៃ ទាំងឡាយយំកន្ទក់កន្ទេញ ពួកស្ត្រីទាំងនោះ (មានខ្លួនត្រឹមចង្កេះ) លិចចុះក្នុងផែនដី មានភ្លើងឆេះសន្ធោសន្ធៅ មានខ្លួនរមៀលក្នុងសព្វកាល ។ ម្នាលទេវបុត្រ ភ័យមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិ ជាទេវសារថី ខ្ញុំសូមសួរ ពួកស្ត្រីដែល (មានខ្លួនត្រឹមចង្កេះ) លិចចុះក្នុងផែនដី មានភ្លើងឆេះសន្ធោសន្ធៅ មានខ្លួនរមៀលក្នុងសព្វកាល តើពួកស្ត្រីទាំងនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

(១៧២) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ក្រាបទូលផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ពួកស្ត្រីមានត្រកូលក្នុងជីវលោកនេះ មានអំពើមិនបរិសុទ្ធ បានប្រព្រឹត្តនូវតែអំពើរបស់អសប្បុរស ពួកស្ត្រីទាំងនោះ មានសភាពជាអ្នកលេងលះបង់ស្វាមីហើយ ត្រាច់ទៅរកបុរសដទៃ ព្រោះហេតុតែការរីករាយនឹងល្បែង កាល ពួកស្ត្រីទាំងនោះក្នុងជីវលោក បានញ៉ាំងបុរសដទៃឲ្យត្រេកត្រអាល ទើបមានភ្លើងឆេះ សន្ធោសន្ធៅ មានខ្លួនរមៀលក្នុងទីនេះ ។

(១៧៣) ទាទេ គហេត្វា កិស្សិមេ ខុរេចេ
អវំសិរា នរកេ បាតយន្តិ
ភយំ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ បាបំ
យេមេ ជនា (អវំសិរា) នរកេ បាតយន្តិ ។

(១៧៤) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បាបកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ ជីវលោកស្មិំ អសាធុកម្មិនោ
បរស្ស ទារានិ អតិក្កមន្តិ
តេ តាទិសា ឧត្តមភណ្ឌថេនា
តេមេ ជនា (អវំសិរា) នរកេ បាតយន្តិ ។
តេ វស្សបូគានិ ពហូនិ តត្ថ
និរយេសុ ទុក្ខំ វេទនំ វេទយន្តិ

(១៧៣) (ព្រះរាជា ...) ព្រោះហេតុអ្វី បានជាសត្វពួកមួយពួកទៀតនេះ ត្រូវពួកយមបាលចាប់ជើង ឲ្យមានក្បាលសំយុងចុះ ហើយទម្លាក់ទៅក្នុងនរក ម្នាលទេពបុត្រ ភ័យមានដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកសត្វទាំងនេះ ដែលមានក្បាលសំយុងចុះ ត្រូវពួកយមបាលទំលាក់ទៅក្នុងនរកនោះ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើបាបដូចម្តេច ។

(១៧៤) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករនូវផលនៃបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជានោះ ដែលមិនជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណា ក្នុងជីវលោកនេះ អ្នកមានអំពើជាបាបរបស់អសប្បុរស ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវប្រពន្ធទាំងឡាយនៃជនដទៃ សត្វទាំងឡាយប្រាកដដូច្នោះនោះ ឈ្មោះថាជាអ្នកលួចនូវរបស់ដ៏ថ្លៃថ្លា បានជាសត្វទាំងនោះ (មានក្បាលសំយុងចុះ) ត្រូវពួកយមបាលទំលាក់ទៅក្នុងនរក ។ សត្វទាំងឡាយនោះ តែងតែទទួលនូវទុក្ខវេទនា ក្នុងនរកទាំងឡាយនោះ អស់ប្រជុំនៃឆ្នាំដ៏ច្រើន

ន ហិ ទាយការិស្ស ករន្តិ កាណា
សរោហិ កម្មេហិ បុញ្ញិកស្ស
តេ សុទ្ធកម្មា បសវេត្វ ទានំ
តោទេ ជនា (អរំសិក) ឆរេក តាតយន្តិ ។
(១៧៥) ខុទ្ទាវេទាមេ វិជា ខុទក្កមា
និរយស្ម ឆិស្សន្តិ សុរយោវេទា
កយិ ហំ ខំ វិទូតិ ស្វត ធិស្វា
បុញ្ញាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកាសុ ទានំ
យេមេ ជនា អធិមត្តា ទុក្ខា តិព្វា
ទុក ការុកា វេទនា វេទយន្តិ ។
(១៧៦) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាការសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ ទានកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ ជីវលោកស្មឹ សុបាបធិដ្ឋិនោ
វិស្សាសកម្មានិ ករោន្តិ មោហា
បរញ្ច ទិដ្ឋីសុ សមាទបេន្តិ

ព្រោះថា ចិត្តដ៏ជាទីស្រឡាញ់របស់បុគ្គលអ្នកធ្វើបាប ជាបុគ្គល
ដែលកម្មរបស់ខ្លួនប្រើហើយ មិនមានទេ ពួកសត្វអ្នកមាន
កំណើតមកនោះ រមែងទៅកាន់ផ្លូវបាប ទើបបានជាពួកជនទាំង
នោះ (មានកាយលើសុចរិត) ត្រូវដាយតិរយបាលចំណាក់
ទៅកាន់នរក ។
(១៧៥) (ព្រោះថា . . .) ពួកសត្វទាំងឡាយនេះ ខ្លះនៅទីជាប
ផ្សេង ១ គ្នា ជាអ្នកត្រេកត្រអាល មានរូបស្តុះបច្ចេក
ក្រោកដើរទៅកាន់នរកទាំងឡាយ ម្នាលទេពបុត្រ ក៏យមាន
ដល់ខ្ញុំព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួក
ជនដែលមានសេចក្តីទុក្ខវេទនា ក្លៀវក្លា ក្តៅក្រហាយ ក្តៅ
ក្រហាយក្រៃលែងនេះ តើពួកសត្វទាំងនេះ បានធ្វើបាប
ដូចម្តេច ។
(១៧៦) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលបាបកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជានោះដែល
មិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណា ក្នុងជីវលោកនេះ មាន
ទិដ្ឋិលាមកក្រៃលែង តែងធ្វើកំពើសង្ស័យ ព្រោះមោហៈ
ទាំងឲ្យបុគ្គលអ្នកដទៃ (ឲ្យយល់) ក្នុងទិដ្ឋិទាំងឡាយនោះផង

តេ បាបទិដ្ឋី បសវេត្វា បាបំ
តេមេ ជនា អធិមត្តា ទុក្ខា តិព្វា
ខរា កដុកា វេទនា វេទយន្តិ ៕

(១៧៧) វិទិតានិ តេ មហារាជ អាវាសំ បាបកម្មិនំ
ឋានានិ លុទ្ទកម្មានំ ទុស្សីលានញ្ច យា គតិ
ឧយ្យាហិ ទានិ រាជីសិ ទេវរាជស្ស សន្តិកេ ៕

(១៧៨) បញ្ចថូបំ ទិស្សតិទំ វិមានំ
មាលាបិឡន្ធា សយនស្ស មជ្ឈេ
តត្ថច្ឆតិ នារី មហានុភាវា
ឧច្ចាវចំ ឥទ្ធិ វិកុព្វមានា
វិត្តី ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
អយំ នុ នារី កិមកាសិ សាធុំ
យា មោទតិ សគ្គបត្តា វិមានេ ៕

(១៧៩) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ៕

ជនទាំងឡាយនោះ មានទិដ្ឋិបាប ហើយតែងធ្វើបាប ទើបបាន
ជាពួកជនទាំងនោះ សេចក្ដីវេទនា ដ៏ក្លៀវក្លា ខ្លោចផ្សា
ក្ដៅក្រហាយក្រៃលែង ៕

(១៧៧) បពិត្រព្រះរាជា ទីលំនៅរបស់សត្វអ្នកមានបាបកម្មទាំងឡាយ ឋានរបស់សត្វអ្នកមានអំពើអាក្រក់ទាំងឡាយ និងគតិរបស់សត្វអ្នកទ្រុស្តសីលទាំងឡាយ ព្រះអង្គទ្រង់ទតឃើញហើយ បពិត្រព្រះរាជឫសីដ៏ចំរើន សូមទ្រង់ស្ដេចយាងទៅក្នុងសំណាក់ទេវរាជ ក្នុងឥឡូវនេះ ៕

(១៧៨) (ព្រះបាទនេមិ...) វិមាននេះ មានកំពូលប្រាំ
ដែលគេឃើញប្រាកដ មានស្ត្រីនារី មានអានុភាពធំ
ប្រដាប់ដោយកម្រងផ្កា សំរេចនូវឫទ្ធិមានប្រការផ្សេងៗ
នៅកណ្ដាលដំណេក ក្នុងវិមាននោះ ម្នាលទេពសារថី
សេចក្ដីត្រេកអរមានប្រាកដដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិ
ទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក នារី ដែលបានធ្វើអំពើល្អហើយ
រីករាយក្នុងវិមាន គឺនារីនេះ បានធ្វើកុសលដូចម្ដេច ៕

(១៧៩) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយ
កំពុងតែដឹងផល នៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួន
ដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា

យំ តេ សុតា វីរណី(១) ជីវលោកេ
អាមាយទាសី អហុ ព្រាហ្មណស្ស
សា បត្តកាលំ អតិថឹ វិទិត្វា
មាតាវ បុត្តំ សកិមាភិនន្ទី
សញ្ញមា សំវិភាគា ច សា វិមានស្មិំ មោទតិ ។

(១៨០) ទទ្ទល្លមានា អាភន្តិ វិមានា សត្ត និម្មិតា
តត្ថ យក្ខោ មហិទ្ធិកោ សព្វាភរណភូសិតោ
សមន្តា អនុបរិយាយតិ នារីគណបុរក្ខតោ ។
វិត្តី ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
អយំ នុ មច្ចោ កិមកាសិ សាធុំ
យោ មោទតិ សគ្គប្បត្តោ វិមានេ ។

(១៨១) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
សោណទិន្នោ គហបតិ ឯស ទានបតី អហុ
ឯស បព្វជិតុទ្ទិស្ស វិហារេ សត្ត ការយិ ។

---
១ វីរណីតិ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

ពីរណី ដែលទ្រង់ធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ជាទាសីកើតហើយក្នុងផ្ទះ នៃទាសី គឺផ្ទះនៃព្រាហ្មណ៍ក្នុងជីវលោក នាងពីរណីនោះ ដឹងថា ភិក្ខុជាភ្ញៀវមានកាលដល់ហើយ (ហើយក៏ត្រេកអរ ចំពោះប្រគេនភិក្ខុនោះ) ហាក់ដូចជាមាតាដែលត្រេកអរចំពោះ បុត្ររបស់ខ្លួន នាងជាអ្នកសង្រួម ជាអ្នកចែកទាន ទើប នាងរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨០) (ព្រះបាទនេមិ ...) វិមានទាំង ៧ ដែលបុណ្យកម្ម តាក់តែងហើយ មានពន្លឺរុងរឿងផ្សាយទៅ មានទេវបុត្រមានឫទ្ធិ ច្រើន ប្រដាប់ហើយដោយអាភរណៈគ្រប់ខ្លួន មានពួកនាងទេពអប្សរ ចោមរោមហើយ ដើរប្រទក្សិណាជុំវិញ ក្នុងវិមានទាំង ៧ នោះ ។
ម្នាលទេពសារថី ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរព្រោះឃើញ ម្នាល មាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើទេវបុត្រនេះ បានធ្វើនូវកុសល ដូចម្តេច ទើបដល់នូវឋានសួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨១) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិ សួរហើយ ក៏ក្រាបទូល នូវផលនៃបុណ្យកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះ ព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ទេវបុត្រនេះ ជាគហ-បតី ឈ្មោះសោណទិន្ន ជាម្ចាស់នៃទាន (ក្នុងដែនកាសី) តាក់តែងសាងកុដិសម្រាប់នៅ ៧ ខ្នង ឧទ្ទិសចំពោះបព្វជិត ។

សញ្ញត្តា ឧបដ្ឋាសិំ ភិក្ខវេ វត្ថកសិណោ(¹)
អច្ឆាទនញ្ច ភត្តញ្ច សេនាសនំ បទីបិយំ
អទាសិំ ឧជ្ជុភូតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
ឧបោសថំ ឧបវសិំ សទា សីលេសុ សំវុតា
សញ្ញមា សំវិភាគា ច សា វិមានមាវសាមហំ ។
(១៨៦) បភស្សរមិទំ ព្យម្ហំ ផលិកាសុ សុនិម្មិតំ
នារីវរគណាកិណ្ណំ កូដាគារវរោចិតំ
ឧបេតំ អន្នបានេហិ នច្ចគីតេហិ ចូភយំ ។
វិត្តិំ ហិ មំ វិន្ទតិ សុត ទិស្វា
បុញ្ញានំ តំ មាគធេ ទេវស្សាបិ
នាហំ ទុ តាវ តាមកាសុ សាធុំ
យា មោទរេ សគ្គបុរា វិមានេ ។

______

១ ភាសយេតិ អត្ថិបាឋោ ទិស្សតិ ។

ខ្ញុំបានបម្រើភិក្ខុទាំងឡាយ ដែលសម្រេចនៅក្នុងកុដិនោះ ដោយគោរព បានប្រគេនចីវរសម្រាប់ស្លៀកដណ្តប់ផង ភត្តាហារផង សេនាសនៈផង គ្រឿងប្រទីបផង ចំពោះលោកអ្នកមានចិត្តត្រង់ទាំងឡាយ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ខ្ញុំរក្សាឧបោសថប្រកបដោយអង្គប្រាំបី អស់ថ្ងៃទី ១៤ ផង ថ្ងៃទី ១៥ ផង ថ្ងៃទី៨នៃបក្ខផង បាដិហារិយបក្ខផង ខ្ញុំជាអ្នកសង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វៗកាល ជាអ្នកសង្រួមខ្លួនផង ជាអ្នកចែកទាន ទើបបានកើតក្នុងវិមាន ។

(១៨៦) (ក្រោយមក ...) វិមាននេះដែលបុណ្យកម្មនិម្មិតហើយ ដ៏រុងរឿងដោយផ្ទាំងជាវិការៈនៃកែវផលិកតាមរបៀបដោយ ពួកនារីដ៏ប្រសើរ ត្រូវរឿងដោយផ្ទះកំពូល ប្រកបដោយទឹកនិងភោជន ដោយការរាំនិងច្រៀងទាំងពីរ ។ ម្នាលទេពធីតា ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រេកអរព្រោះឃើញ ម្នាលនាងមានកេរ្តិ៍ឈ្មោះ កើតទាំងនេះបានធ្វើកុសលកម្មទុកមុន ទើបដល់នូវសុខហើយកើតក្នុងវិមាន ។

(១៨៣) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
យេ គាមេ អារី ឥធ ជីវលោកេ
សីលវន្តិយោ ឧបាសិកា
ទានេ រតា និច្ចបសន្នចិត្តា
សច្ចេ ឋិតា ឧបោសថេ អប្បមត្តា
សញ្ញមា សំវិភាគា ច តា វិមានស្មិំ មោទរេ ។
(១៨៤) បភាសតិ មិទំ ព្យម្ហំ វេឡុរិយាសុ និម្មិតំ
ឧបេតំ ភូមិភាគេហិ វិភត្តំ ភាគសោ មិតំ ។
អាលម្ពា មុទិង្គា ច នច្ចគីតា សុវាទិតា
ទិព្វា សទ្ទា និច្ឆរន្តិ សវនីយា មនោរមា ។
នាហំ ឯវំ គតំ ជាតុ ឯវំ សុរុចិរំ បុរេ
សទ្ទំ សមភិជានាមិ ទិដ្ឋំ វា យទិ វា សុតំ ។
វិត្តោ ហំ មិ វិត្តោ ស្មិ ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ សាធុំ
យេ មោទរេ សគ្គបត្តា វិមានេ ។

(១៨៣) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ
នូវផលនៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះ
ព្រះរាជានោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ពួកនារីណាមួយ
ក្នុងជីវលោកនេះ មានសីល ជាឧបាសិកា ត្រេកអរ
ក្នុងទាន មានចិត្តជ្រះថ្លាជានិច្ច តាំងនៅក្នុងសច្ចៈមិន
ធ្វេសប្រហែសក្នុងឧបោសថ ជាអ្នកសង្រួម ជាអ្នក
ចែកទាន ទើបនារីទាំងនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។
(១៨៤) (ព្រះរាជា ...) វិមាននេះដែលបុញ្ញកម្មនិម្មិតហើយ
ដ៏រុងរឿងដោយកែវពៃទូរ្យ ប្រកបដោយ
ភូមិភាគចែកចេញជាចំណែក ៗ (ក្នុងវិមាននោះ) មានស្គរ
សម្លេងពិណពាទ្យ និងស្គរ សរត្នា តំបាត ច្រៀងនិងប្រគំ
ពីរោះ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។ សម្លេងដែលប្រព្រឹត្តទៅ
យ៉ាងនេះ គឺបែបយ៉ាងនេះ ពីមុនមក ខ្ញុំមិនដែលឃើញ
ពុំនឹងដែលឮឡើយ ទើបតែបាននឹង ។ ម្នាលទេវបុត្រ
សេចក្តីត្រេកអរមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះបានឃើញ ម្នាលមាតលិ
ទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើពួកនេះធ្វើកុសល
កម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨៤) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ ភគវតិ ទេវការកិ

វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិ ជានតោ ។

យេ កេចិ មគ្គា ឥធ ជីវលោកេ សីលវន្តា ឧបាសកា

អារាមេ ឧទបានេ ច បបា សង្កមនានិ ច

អរហន្តេ សីតិភូតេ សក្កច្ចំ បដិបាទយុំ

ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ

អទំសុ ឧជុភូតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី

បាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ

ឧបោសថំ ឧបាវសុំ សទា សីលេសុ សំវុតា

សញ្ញមា សំវិភាគា ច តេ វិមានស្មិ មោទរេ ។

(១៨៥) បភាសតិមិទំ ព្យម្ហំ ផលិកាសុ សុនិម្មិតំ

នារីវរគណាកិណ្ណំ កូដាគារវរោចិតំ

ឧបេតំ អន្នបានេហិ នច្ចគីតេហិ ចូភយំ

នជ្ជោ អនុបរិយាយន្តិ នានាបុប្ផទុមាយុតា ។

(១៨៤) នាគលោកសារទី ដែលព្រះពុទ្ធទេវិតសួរហើយ ក៏ព្យាករនូវផលនៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះកេជាតនោះ ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ជនទាំងឡាយណាមានសីល ជាឧបាសកក្នុងជីវលោកនេះ បានកសាងសួនច្បារ ស្រះ ស្ពានទឹកនិងស្ពាន ប្រតិបត្តិព្រះអរហន្តទាំងឡាយអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ដោយគោរពព្រមទាំងថ្វាយបច្ច័យគឺ ចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិង (គិលានប្បច្ច័យ) ចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយអ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ជនទាំងឡាយនោះបានរក្សាឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គប្រាំបី អស់ថ្ងៃទី១៤ផង ថ្ងៃទី ១៥ ផង ថ្ងៃទី ៨ នៃបក្ខផង បាដិហារិយបក្ខផង សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយ សព្វ ៗ កាល ជាអ្នកសង្រួមផង ទាំងជាអ្នកចែកទាន ទើបជនទាំងឡាយនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨៥) (ប្រភព . . .) វិមាននេះដែលបុញ្ញកម្មនិម្មិតល្អហើយ រុងរឿងដោយផ្ទាំងថ្មគ្រែះនៃកែវផលិក ដេរដាសដោយពួកនារីទាំងឡាយប្រសើរ ចំរើនដោយផ្ទះកំពូល ប្រកបដោយទឹកនិងភោជន ដោយការរាំនិងច្រៀងទាំងពីរយ៉ាង មានស្ទឹង ប្រកបដោយព្រឹក្សជាតិមានផ្កាផ្សេង ៗ ហូរព័ទ្ធជុំវិញ ។

វិត្តី ភេរិ ចំ វិណ្ណតិ ស្វត និស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
អយំ នុ មច្ចោ កិមកាសិ សាធុំ
យោ មោទតិ សគ្គបត្តោ វិមានេ ។

(១៨៧) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
មិថិលាយំ(១) គហបតិ ឯស ទានបតី អហុ
អារាមេ ឧទបានេ ច បបា សង្កមនានិ ច
អរហន្តេ សីតិភូតេ សក្កច្ចំ បដិបាទយិ
ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
អទាសិ ឧជុភូតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ចាតុទ្ទសឹ បញ្ចទសឹ យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ
ឧបោសថំ ឧបវសិ សោ វិមានស្មិំ មោទតិ ។

---
១ ម. មិថិលាយំ ។

ឮសំឡេងពិណព្រម សេចក្តីត្រេកអរ មានប្រការផ្សេងៗ
ព្រោះហេតុនោះ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើមនុស្ស
នេះបានធ្វើ នូវកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌
ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨៧) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជាដែលមិនទាន់ជ្រាបថា បុរសនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន ក្នុងក្រុងមិថិលា បានសាងសួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹកនឹងស្ពាន បានប្រគេនចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ដោយគោរព បានថ្វាយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹង (គិលានបច្ច័យ) ចំពោះពួកព្រះអរហន្តអ្នកមានចិត្តត្រង់ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ បានរក្សាឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គ៨ អស់ថ្ងៃទី ១៤ ផង ថ្ងៃទី ១៥ ផង ថ្ងៃទី៨ នៃបក្សផង អស់បាដិ-ហារិយបក្សផង សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វកាល ជាអ្នកសង្រួមនូវត្រៃទ្វារ ជាអ្នកចែកទាន ទើបបុរសនោះ រីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨៨) បភាសតិមិទំ ព្យម្ហំ ផលិកា និម្មិតំ
នារីគណសមាកិណ្ណំ កូដាគារ ។
ឧបេតំ អន្នបានេហិ នច្ចគីតេហិ ចូភយំ
នជ្ជោ អនុបរិយាយន្តិ នានាបុប្ផទុមាយុតា
រាជាយតនា កបិដ្ឋា ច អម្ពា សាលា ច ជម្ពុយោ
តិន្ទុកា ច បិយាលា ច ទុមា និច្ចផលា ពហូ ។
វិត្តិ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
អយំ នុ មច្ចោ កិមកាសិ សាធុំ
យោ មោទតិ សគ្គបត្តោ វិមានេ ។

(១៨៩) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
មិថិលាយំ គហបតិ ឯស ទានបតី អហុ
អារាមេ ឧទបានេ ច បបា សង្កមនានិ ច
អរហន្តេ សីតិភូតេ សក្កច្ចំ បដិបាទយិ
ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
អទាសិ ឧជុភូតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។

(១៨៨) (ព្រះរាជា ...) វិមាននេះដែលបុគ្គលកសាងល្អហើយ ភ្លឺរុងរឿងដោយផលិកពាក់ព័ន្ធដោយកែវផលិក ដេរដាសដោយពួកនារីដ៏ប្រសើរ ពាសពេញដោយផ្ទះកំពូល ប្រកបដោយទឹកនិងបាយ ដោយការច្រៀងនិងការរាំទាំងពីរយ៉ាង មានស្ទឹងប្រកបដោយដើមឈើ មានផ្កាផ្សេងៗ ហូរព័ទ្ធជុំវិញ មានដើមឈើផ្សេងៗយ៉ាងច្រើន ដើមពេស ទ្រាំង ស្វាយ សាលព្រឹក្ស ព្រីង ទន្លាប់ មៈផែន សុទ្ធសឹងមានផ្លែជានិច្ច ។

ម្នាលទេពសារថី សេចក្តីត្រេកអរមានប្រាកដដល់ខ្ញុំ ព្រោះ
ឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ទេវបុត្រអង្គនេះ
បានធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌ រីករាយ
ក្នុងវិមាន ។

(១៨៩) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ក្រាបទូលនូវផលវិបាកនៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះរាជានោះ ដែលមិនទាន់ជ្រាបថា ទេវបុត្រអង្គនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទានក្នុងក្រុងមិថិលា បានសាងសួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹក បានប្រគេនបច្ច័យចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ បានថ្វាយនូវចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិង (គិលានបច្ច័យ) ចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។

ចាតុទ្ទសីំ បញ្ចទសីំ យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ
ឧបោសថំ ឧបវសិំ សទា សីលេសុ សំវុតោ
សញ្ញមា សំវិភាគា ច សោ វិមានស្មិ មោទតិ ។

(១៨០) បកាសតិ ចិច្ចំ ព្យម្ហំ វេឡុរិយាសុ និម្មិតំ
ឧបេតំ ភូមិភាគេហិ វិភត្តំ ភាគសោ មិតំ ។
អាលម្ពរា ទុន្ទុភិយោ ច នច្ចគីតា សុវាទិតា
ទិព្វា សទ្ទា និច្ឆរន្តិ សវនីយា មនោរមា ។
នាហំ ឯវំ គតំ ជាតុ ឯវំ សុរុចិរំ បុរេ
សទ្ទំ សមភិជានាមិ ទិដ្ឋំ វា យទិ វា សុតំ ។
វិត្តី ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
អយំ នុ មច្ចោ កិមកាសិ សាធុំ
យោ មោទតិ សគ្គប្បត្តោ វិមានេ ។

(១៨១) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។

ឧបោសថកិច្ចបាដិហារិយបក្ខ ប្រកបដោយអង្គ ៨ អស់ថ្ងៃទី ១៤ ផង ថ្ងៃទី ១៥ ផង ថ្ងៃទី ៨ នៃបក្ខផង អស់បាដិហារិយបក្ខផង សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វ ៗ កាល ជាអ្នកសង្រួមឥន្ទ្រិយ ជាអ្នកចែកទាន ទើបឧបាសកនោះរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨០) (ព្រះរាជា ...) វិមាននេះដែលបុគ្គលនិម្មិតហើយ ដ៏រុងរឿងដោយផ្ទាំងជាវិការៈនៃកែវពិទូរ្យ ប្រកបដោយភូមិភាគចែកដោយចំណែក (ក្នុងវិមាននោះ) មានស្គរសម្ភារទិព្វលាន់ឮ មិស្គរ ឈរក្តារ គឺរបាំ ច្រៀង និងប្រគំ ឮស្តាប់ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ។ សំឡេងដែលប្រព្រឹត្តទៅយ៉ាងនេះ គឺពីរោះយ៉ាងនេះ ពីមុនមក ខ្ញុំមិនដែលឃើញ ទាំងមិនដែលឮឡើយ ទើបកើតនឹកចង់ដឹង ។

ម្នាលទេវសារថី សេចក្តីត្រេកអរទាក់ទងនូវខ្ញុំ ព្រោះ
ឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក តើទេវបុត្រ
អង្គនេះ បានធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋាន
សួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៨១) មាតលិ ទេវសារថី ដែលព្រះរាជាទ្រង់សួរហើយ ក៏ក្រាបទូល នូវផល នៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជា ដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា

ពារាណសិយំ គហបតិ ឯស ទានបតី អហុ
អារាមេ ឧទបានេ ច បបា សង្កមនានិ ច
អរហន្តេ សីតិភូតេ សក្កច្ចំ បដិបាទយិ
ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
អទាសិ ឧជុភូតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ចាតុទ្ទសី បញ្ចទសី យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ
ឧបោសថំ ឧបវសិ សទា សីលេសុ សំវុតោ
សញ្ញមោ សំវិភាគោ ច សោ វិមានស្មិ មោទតិ ។

(១៤៦) យថា ឧទយមាទិច្ចោ ហោតិ លោហិតកោ មហា
តថូបមំ ឥទំ ព្យម្ហំ ជាតរូបស្ស និម្មិតំ(១) ។
វិត្តី ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
ពុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
អយំ នុ មច្ចោ កិមកាសិ សាធុំ
យោ មោទតិ សគ្គប្បត្តោ វិមានេ ។

---
១ ជាតរូបំ សុវណ្ណន្តិ អត្ថោ ទិស្សតិ ។

ទេវបុត្រនេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន ក្នុងក្រុងពារាណសី បានកសាងសួនច្បារ ស្រះ អណ្តូងទឹក ពីងស្ពាន បានប្រគេនដោយគោរពចំពោះព្រះអរហន្តជាសីតីភូត ដែលមានចិត្តត្រជាក់ បានថ្វាយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនា-សនៈនិង (គិលានបច្ច័យ) ចំពោះព្រះអរហន្តជាសីតីភូត អ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ ទេវបុត្រនោះ បានរក្សាឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ អស់ថ្ងៃទី ១៤ ថ្ងៃ ទី ១៥ ថ្ងៃ ទី ៨ នៃបក្ខផង អស់បាដិហារិយបក្ខផង សង្រួមក្នុងសីលជានិច្ច សព្វកាល ជាអ្នកសង្រួមឥន្រ្ទិយ ជាអ្នកចែកទាន ទើបទេវបុត្រនោះ រីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៤៦)(ព្រះរាជា ..) វិមាននេះ ជាវិការនៃមាសដែលបុគ្គលនិម្មិតហើយ ដូចព្រះអាទិត្យទើបរះឡើង មានពណ៌ក្រហម មានមណ្ឌលធំ ។

ម្នាលទេវសារថី សេចក្តីត្រេកអរ មានប្រាកដដល់ខ្ញុំ
ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក
ទេវបុត្រអង្គនេះ បានធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើប
ដល់នូវឋានសួគ៌ ហើយរីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៤៣) តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ ហាតស្ស ទេវសោភថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
សាវត្ថិយំ គហបតិ ឯស ទានបតី អហុ
អារាមេ ឧទបានេ ច បបា សង្កមនានិ ច
អរហន្តេ សីតិភូតេ សក្កច្ចំ បដិបាទយិំ
ចីវរំ បិណ្ឌបាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសនំ
អទាសិំ ឧជុភូតេសុ វិប្បសន្នេន ចេតសា ។
ចាតុទ្ទសិំ បញ្ចទសិំ យា ច បក្ខស្ស អដ្ឋមី
បាដិហារិយបក្ខញ្ច អដ្ឋង្គសុសមាហិតំ
ឧបោសថំ ឧបវសិំ សទា សីលេសុ សំវុតោ
សញ្ញមោ សំវិភាគោ ច សោ វិមានស្មិ វសាមហំ ។
(១៤៤) វេហាយសា មេ ពហុកា ជាតរូបស្ស និម្មិតា
ទទ្ទល្លមានា អាភន្តិ វិជ្ជុរិវ ឃនន្តរេ
តត្ថ យក្ខា មហិទ្ធិកា សព្វាភរណភូសិតា
សមន្តា អនុបរិយាយន្តិ នារីគណបុរក្ខតា ។

(១៤៣) ទេវបុត្តនោះ ដែលព្រះថេរសួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្វើហើយ ទូលព្រះថេរនោះ ដែលមិនទាន់ជ្រាបថា ខ្ញុំព្រះករុណានេះ ជាគហបតី ជាម្ចាស់នៃទាន ក្នុងក្រុងសាវត្ថី បានកសាង សួនច្បារ ស្រះ អណ្ដូងទឹក ទីស្ពាន បានប្រគេនបច្ច័យព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ ដោយគោរព បានឲ្យចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនឹង (គិលានបច្ច័យ) ចំពោះព្រះអរហន្តទាំងឡាយ អ្នកមានចិត្តត្រង់ ដោយចិត្តជ្រះថ្លា ។ គហបតីនោះ បានរក្សាឧបោសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ គឺសព្វថ្ងៃ ១៤ កើត ថ្ងៃទី ១៥ កើត ថ្ងៃទី ៨ នៃបក្ខផង គឺសព្វបាដិហារិយបក្ខផង សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយសព្វ ៗ កាល ជាអ្នកសង្រួមផង ជាអ្នកចែកទាន ទើបគហបតីនោះកើតក្នុងវិមាន ។

(១៤៤) (ព្រះថេរ . . .) វិមានទាំងឡាយនេះ ជាវិការនៃមាស មានប្រមាណច្រើន ដែលបុញ្ញកម្មនិម្មិតហើយ តាំងនៅក្នុងអាកាស មានរស្មីភ្លឺរលើង ដូចជាផ្លេកបន្ទោរក្នុងចន្លោះនៃមេឃ ក្នុងវិមានទាំងឡាយនោះ មានពួកទេវតាមានឫទ្ធិច្រើន ស្លៀកពាក់ដោយគ្រឿងអលង្ការគ្រប់ចែង មានពួកនារីទេពអប្សរហែហមហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដោយជុំវិញ ។

វិត្តី ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមេ នុ មច្ចា កិមកំសុ សាធុំ
យេ មោទរេ សគ្គបត្តា វិមានេ ។

(១៩៥)តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
សទ្ធាយ សុនិវិដ្ឋាយ សទ្ធម្មេ សុប្បវេទិតេ
អកំសុ សត្ថុ វចនំ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ(១)
តេសំ ឯតានិ ឋានានិ យានិ ត្វំ រាជ បស្សសិ ។

(១៩៦)វិទិតានិ តេ មហារាជ អាវាសំ បាបកម្មិនំ
អថោ កល្យាណកម្មានំ ឋានានិ វិទិតានិ តេ
ឧយ្យាហិ ទានិ រាជិសិ ទេវរាជស្ស សន្តិកេ ។

(១៩៧)សហស្សយុត្តំ ហយវាហិំ ទិព្វយានមធិដ្ឋិតោ
យាយមានោ មហារាជា អទ្ទា សីទន្តរេ នគេ
ទិស្វានាមន្តយី សូតំ(២) ឥមេ កេ នាម បព្វតា ។

---

១ ម. សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ ។ ឱ. សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនេ ។ ២ សូតំ ។ ឥច្ចាទិ ។

ម្នាលនាយសារថី សេចក្តីត្រេកអរមានប្រមាណ ដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក ពួកទេវបុត្រទាំងនេះបាន ធ្វើកុសលកម្មដូចម្តេច ទើបដល់ឋានសួគ៌ រីករាយក្នុងវិមាន ។

(១៩៥) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ ដល់ផលនៃបុញ្ញកម្ម ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជានោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ពួកទេវបុត្រទាំងនោះ ជាសាវ័ករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ តាំងនៅស៊ប់ដោយសទ្ធាក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ដែលព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ប្រកាសទុកល្អហើយ បានធ្វើតាមនូវពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា បពិត្រព្រះរាជា ឋានទាំងឡាយ ដែលទ្រង់ទតឃើញហើយ គឺជាឋានរបស់ទេវបុត្រទាំងឡាយនោះ ។

(១៩៦) បពិត្រមហារាជ ឋានរបស់សត្វ អ្នកមានបាបកម្ម ទ្រង់បានជ្រាបហើយ ព្រោះទ្រង់ទតឃើញនូវលំនៅ (របស់សត្វ) ទាំងឋានរបស់សត្វអ្នកមានកល្យាណកម្ម ក៏ទ្រង់ជ្រាបហើយ បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ស្វែងរកកុសលធម៌ ឥឡូវនេះ សូមទ្រង់យាងទៅក្នុងសំណាក់នៃទេវរាជ ។

(១៩៧) (អដ្ឋកថាថា) ព្រះបាទនេមិមហារាជ ទ្រង់ប្រថាប់លើទិព្វយាន មានសេះជាកំលាំង ដែលទឹមដោយសេះសិន្ធព ១ ពាន់ កាលស្ដេចកំពុងយាងទៅ ទ្រង់ទតឃើញភ្នំទាំងឡាយ ក្នុងចន្លោះសីទន្តរសមុទ្រ លុះទ្រង់ទតឃើញហើយ ទ្រង់ត្រាស់ហៅទេវសារថីសួរថា ភ្នំទាំងនោះ ឈ្មោះអ្វី ។

(៥៩៨) សុទស្សនោ ករវីកោ ឦសិន្ធរោ យុគន្ធរោ
នេមិន្ធរោ វិនតកោ អស្សកណ្ណោ គិរី ព្រហា
ឯតេ សីទន្តរេ នគា អនុបុព្វសមុគ្គតា
មហារាជានមាវាសា យានិ ត្វំ ទេវ បស្សសិ ។

(៥៩៩) អនេករូបំ រុចិរំ នានាចិត្តំ បកាសតិ
អាកិណ្ណំ ឥន្ទសទិសេហិ ព្យគ្ឃេហិ សុរក្ខិតំ ។
វិត្តិ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥមំ នុ ទ្វារំ កិមភិញ្ញមាហុ
មនោរមំ ទិស្សតិ ទូរតោ វ ។

(៦០០) ឥតិ តស្ស ព្រុវាណស្ស មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិ ជានតោ ។
ចិត្តកូដោតិ យំ អាហុ ទេវរាជប្បវេសនំ
សុទស្សនស្ស គិរិនោ ទ្វារំ ហេតំ បកាសតិ
អនេករូបំ រុចិរំ នានាចិត្តំ បកាសតិ
អាកិណ្ណំ ឥន្ទសទិសេហិ ព្យគ្ឃេហិ សុរក្ខិតំ
បវិសេតេន រាជឹសិ អរជំ ភូមិមក្កម ។

(៥៩៨) (មាតលិ...) ភ្នំទាំងប៉ុន្មាននោះ ក្នុងសមុទ្រសីទន្តរ គឺភ្នំសុទស្សនៈ១ ករវីក១ ឥសិន្ធរ១ យុគន្ធរ១ នេមិន្ធរ១ វិនតក១ អស្សកណ្ណ១ ជាភ្នំមានកំពូលខ្ពស់ឡើងតាមលំដាប់គ្នា ជាក្រុមមហា-រាជ ភ្នំដែលព្រះអង្គទតឃើញ សឹងជាលំនៅនៃមហារាជទាំងឡាយ ។

(៥៩៩) (ព្រះរាជា...) (ទ្វារ) មានរូបផ្សេងៗ ដ៏រុងរឿងវិចិត្រដោយពណ៌ផ្សេងៗ ដ៏ដេរដាសដោយរូបទាំងឡាយ ប្រហែលរូបព្រះឥន្ទ្រ ចំនួន (ព្រាន) ដែលពួកខ្លាធំចាំនៅហើយ ។

ម្នាលទេវសារថី សេចក្តីត្រេកអរមានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ
ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសួរអ្នក គេហៅទ្វារនេះ
ឈ្មោះអ្វី ទើបជាទីរីករាយនៃចិត្តប្រាកដតាំងពីចម្ងាយ ។

(៦០០) មាតលិទេវសារថីដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ក្រាបទូលផលនៃបុញ្ញកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ចំពោះព្រះរាជានោះដែលមិនទ្រង់ជ្រាបថា ទ្វារនេះឈ្មោះចិត្តកូដ ជាទីចេញចូលនៃទេវរាជ (ជាទ្វារនៃទេពនគរដែលតាំងនៅត្រង់ទីចុងនៃភ្នំព្រះសុមេរុ) ជាភ្នំគួរឲ្យចង់មើលប្រាកដ (ទ្វារនេះ) មានរូបផ្សេងៗ ដ៏រុងរឿងវិចិត្រដោយពណ៌ផ្សេងៗ ប្រាកដ ដ៏ដេរដាសដោយរូបទាំងឡាយ ប្រហែលរូបព្រះឥន្ទ្រ ចំនួន (ព្រាន) ដែលពួកខ្លាធំរក្សាហើយ បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ស្ដេចគុណធម៌ សូមទ្រង់ចូលទៅតាមទ្វារនេះ សូមទ្រង់ជាន់នូវផែនដីប្រាសចាកធូលី ។

(៦០១)សហស្សយុត្តំ ហយវាហិំ ទិព្វយានមធិដ្ឋិតោ
យាយមានោ មហារាជា អទ្ទា ទេវសភំ ឥទំ ។
យថា សរទេ អាកាសេ នីលោភាសោ បតិស្សុតំ
អទ្ទសំ ឥទំ ព្យម្ហំ វេឡុរិយាសុ និម្មិតំ ។
វិត្តិ ហិ មំ វិន្ទតិ សូត ទិស្វា
បុច្ឆាមិ តំ មាតលិ ទេវសារថិ
ឥទំ នុ ព្យម្ហំ កិមកញ្ញមាហុ ។

(៦០២)តស្ស បុដ្ឋោ វិយាកាសិ មាតលិ ទេវសារថិ
វិបាកំ បុញ្ញកម្មានំ ជានំ អក្ខាសិជានតោ ។
សុធម្មា ឥតិ យំ អាហុ បសេសា(*)ទិស្សតេ សភា
វេឡុរិយារុចិរា ចិត្រា ធារយន្តិ សុនិម្មិតា
អដ្ឋំសា សុកតា ថម្ភា សព្វេ វេឡុរិយាមយា
យត្ថ ទេវា តាវតឹសា សព្វេ ឥន្ទបុរោហិតា
អត្ថំ ទេវមនុស្សានំ ចិន្តយន្តា សមច្ឆរេ
បវិសេខេន ភជិសំ ទេវានំ អនុមោទនំ ។

* ម. បស្សេសា ។

(៦០១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទនេមិមហារាជ ទ្រង់ឋិតនៅលើទិព្វយាន មានសេះទឹមមួយពាន់: ដែលទឹមដោយសេះសិន្ធព ១ ពាន់ ទ្រង់យាងទៅ បានទតឃើញនូវទេវសភា (ក្រាស់ស្រស់) វិមាននេះ ដែលបុណ្យកម្មនិម្មិតហើយ ដោយផ្ទាំងថ្មកែវពិទូរ្យ ឃើញច្បាស់ ដូចអាកាសមានពណ៌ខៀវ ក្នុងសរទកាល ។
ម្នាលទេពបុត្រ សេចក្តីត្រេកអរ មានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញ ម្នាលមាតលិទេវសារថី ខ្ញុំសូមសួរ នេះហៅវិមាននុ៎ះឈ្មោះអ្វី ។

(៦០២) មាតលិទេវសារថី ដែលព្រះបាទនេមិសួរហើយ ក៏ព្យាករ នូវផលនៃបុណ្យកម្មទាំងឡាយ ដែលខ្លួនដឹងហើយ ទូលព្រះករុណានូវដំណើរមិនទ្រង់ជ្រាបច្បាស់ ទេវសភា ដែលព្រះអង្គទតឃើញនុ៎ះឯង គេហៅថា សុធម្មា (ទេវសភានុ៎ះ) រុងរឿងដោយកែវពិទូរ្យដ៏វិចិត្រ ដែលបុណ្យកម្មតាក់តែងដោយប្រពៃតាំងនៅ សសរមានជ្រុងប្រាំបី ដែលបុណ្យកម្មតាក់តែងល្អ សុទ្ធសឹងជាវិការនៃកែវពិទូរ្យទាំងអស់ ពួកទេវតាជាន់តាវត្តិង្សទាំងអស់ សឹងមានព្រះឥន្ទ្រជាប្រមុខ តែងប្រជុំគ្នាគិតនូវសេចក្តីចំរើន របស់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ បពិត្រព្រះរាជ ទ្រង់ស្តេច[illegible] សូមទ្រង់ចូលទៅកាន់ទីអនុមោទនារបស់ទេវតាទាំងឡាយ [illegible] ។

(៦០៣) តំ ទេវា បដិនន្ទឹសុ ទិស្វា រាជានមាគតំ
ស្វាគតន្តេ មហារាជ អថោ តេ អទុរាគតំ
និសីទ ទានិ រាជីសិ ទេវរាជស្ស សន្តិកេ ។
សក្កោបិ បដិនន្ទិត្ថ[១] វេទេហំ មិថិលគ្គហំ
និមន្តយិត្ថ កាមេហិ អាសនេន ច វាសវោ ។
សាធុ ខោសិ អនុប្បត្តោ អាវាសំ វសវត្តិនំ
វស ទេវេសុ រាជីសិ សព្វកាមសមិទ្ធិសុ
តាវតិំសេសុ ទេវេសុ ភុញ្ជ កាមេ អមានុសេ ។
(៦០៤) យថា យាចិតកំ យានំ យថា យាចិតកំ ធនំ
ឯវំ សម្បទមេវេតំ យំ បរតោ ទានបច្ចយា ។
ន ចាហមេតមិច្ឆាមិ យំ បរតោ ទានបច្ចយា
សយំ កតានិ បុញ្ញានិ តំ មេ អាវេណិយំ ធនំ ។

១ ម. អភិនន្ទិត្ថ ។

(៦០៣) (ឥសិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកទេវតា បានឃើញព្រះរាជានោះ ស្ដេចយាងមកដល់ហើយ ក្រេកអរទទួលថា បពិត្រមហារាជ ដំណើរ ដែលព្រះអង្គយាងមកនេះប្រពៃហើយ មិនមែនទ្រង់យាងមកអាក្រក់ទេ បពិត្រព្រះរាជា ទ្រង់ស្មើនឹងឥសីព្រោះគុណដ៏ប្រសើរ ឥឡូវនេះ សូមព្រះអង្គគង់លើទីជិតនៃទេវរាជចុះ ។ សក្កទេវរាជ ទ្រង់ត្រេកអរទទួលព្រះបាទវេទេហៈ ទ្រង់គ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលានោះ ព្រះបាទវាសវៈ ក៏អញ្ជើញព្រះអង្គ ដោយកាមគុណទាំងឡាយផង ដោយអាសនៈផងថា ព្រះអង្គស្ដេចមកដល់លំនៅនៃទេវតាទាំងឡាយ ជាដំណើរប្រពៃណាស់ ព្រះរាជាទ្រង់ស្មើនឹងឥសីព្រោះគុណដ៏ប្រសើរ សូមព្រះអង្គគង់នៅក្នុងទេវលោកទាំងឡាយ ជាទីញុំាងសេចក្ដីប្រាថ្នាទាំងពួងឲ្យសម្រេច សូមព្រះអង្គបរិភោគកាមគុណទាំងឡាយ ដែលមិនមែនជារបស់មនុស្ស ក្នុងតាវត្តិង្សទេវលោកចុះ ។

(៦០៤) (ព្រះបាទនេមិ ...) វត្ថុណាដែលបានដោយអ្នកដទៃឲ្យជាបច្ច័យ ដូចយានជារបស់សូមគេ ដូចទ្រព្យជារបស់សូមគេ វត្ថុនោះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនេះឯង ។ ខ្ញុំមិនចង់បានវត្ថុ ដែលបានមក ដោយអ្នកដទៃឲ្យជាបច្ច័យនោះទេ បុណ្យទាំងឡាយ ដែលខ្ញុំបានធ្វើហើយ ដោយខ្លួនឯង នោះទើបជាទ្រព្យសម្រេចដល់ខ្ញុំ ។

សោហំ គន្ត្វា មនុស្សេសុ កាហាមិ កុសលំ ពហុំ

ទានេន សមចរិយាយ សញ្ញមេន ទមេន ច

យំ កត្វា សុខិតោ ហោតិ ន ច បច្ឆានុតប្បតិ ។

(២០៥) ពហូបការោ នោ អយំ មាតលិ ទេវសារថិ

យោ មេ កល្យាណកម្មានំ បាបានំ បដិទស្សយិ ។

(២០៦) ឥទំ វត្វា និមិរាជា វេទេហោ មិថិលគ្គហោ

បុថុយញ្ញំ យជិត្វាន សញ្ញមំ អជ្ឈុបាគមីតិ ។

នេមិរាជជាតកំ ចតុត្ថំ ។

ខ្ញុំនឹងត្រឡប់ទៅធ្វើកុសលដែលបុគ្គលធ្វើហើយ រមែងដល់សេចក្ដីសុខ មិនក្ដៅក្រហាយខាងក្រោយ ឲ្យមានប្រមាណច្រើន ដោយការឲ្យផង ដោយការប្រព្រឹត្តស្មើផង ដោយការសង្រួមឥន្ទ្រិយផង ដោយការទូន្មាននូវឥន្ទ្រិយផង ក្នុងពួកមនុស្ស ។

(២០៥) មាតលិជាទេវសារថី ដ៏ចំរើន ជាអ្នកមានឧបការៈច្រើនដល់យើង ព្រោះបានបង្ហាញនូវឋាននៃសត្វអ្នកមានបុញ្ញកម្ម និងឋាននៃសត្វអ្នកមានបាបកម្មទាំងឡាយ ។

(២០៦) ព្រះបាទនេមិ ទ្រង់ជាឥស្សរៈក្នុងដែនវិទេហៈ គ្រប់គ្រងក្រុងមិថិលា ទ្រង់បានពោលដូច្នេះហើយ (ទើបទ្រង់លាសក្កទេវរាជ ត្រឡប់មកមនុស្សវិញ) ទ្រង់បានបូជាយញ្ញៈដ៏ច្រើន ហើយទ្រង់ចូលទៅកាន់ការសង្រួម (បព្វជ្ជា) ។

ចប់ នេមិរាជជាតក ទី ៤ ។

មហោសធជាតកំ

(២០៧)បញ្ចាលោ សព្វសេនាយ ព្រហ្មទត្តោយមាគតោ
សាយំ បញ្ចាលិយា សេនា អប្បមេយ្យា មហោសធ
វីថិមតី បត្តិមតី សព្វសង្គាមកោវិទា
ឩហារិនី សទ្ទវតី ភេរិសង្ខប្បពោធនា ។
លោហវិជ្ជា អលង្ការា ធជិនី(១) កវចាវតី
សិប្បិយេហិ សុសម្បន្នា សូរេហិ សុប្បតិដ្ឋិតា ។
ទសេត្ថ បណ្ឌិតា អាហុ ភូរិបញ្ញា រហោគមា
មាតា ឯកាទសី រញ្ញោ បញ្ចាលិយំ បសាសតិ
អថេត្ថេកសតំ ខ្យា អនុយន្តា យសស្សិនោ
អច្ឆិន្នរដ្ឋា ព្យថិតា បញ្ចាលីនំ វសំ គតា ។

១. ម. វីនី ។

មហោសធជាតក

(២០៧) (ព្រះបាទវិទេហៈត្រាស់ថា) ម្នាលមហោសធ ព្រះរាជាចូឡនីព្រហ្មទត្ត ជាម្ចាស់ក្រុងបញ្ចាល យាងមកជាមួយនឹងសេនាទាំងពួង សេនារបស់ព្រះរាជាក្រុងបញ្ចាលនោះ ពុំអាចប្រមាណមិនបាន ។ (សេនាទាំងនោះ) មានពលជាងឈើនឹងពលថ្មើរជើង ឈ្លាសក្នុងសង្គ្រាមទាំងពួង កាចនឹងលុកលួយទៅក្នុងដែន ជាសេនាមានសំឡេង (មិនដាច់ពីសំឡេងទាំង ១០ យ៉ាង) ញ៉ាំងគេឲ្យភ្ញាក់ដឹងដោយសំឡេងស្គរនឹងស័ង្ខ ។ (ពួកសេនាទាំងនោះ) មានវិជ្ជាក្នុងផ្នែកលោហៈធាតុ និងមានគ្រឿងប្រដាប់ មានទង់ជ័យ មានមនុស្សពាក់ឡើងកាន់ធានាៈ ទាំងបរិបូណ៌ល្អដោយពួកមនុស្សអ្នកមានសិល្ប ដែលពួកយោធាដ៏ក្លៀវក្លា (មានពួកយោធាស្មើលេសមកសឹក) តាំងនៅដោយល្អហើយ ។ ក្នុងចំណោមសេនាទាំងនោះ មានបណ្ឌិត ១០ នាក់ ជាអ្នកឈ្លាសមានប្រាជ្ញាដូចផែនដី ច្រើនតែប្រឹក្សាក្នុងទីស្ងាត់ និងមាតារបស់ព្រះរាជាជាគំរប់ ១១ រមែងទូន្មានប្រៀនប្រដៅសេនាក្នុងក្រុងបញ្ចាល ។ បណ្ដាជនទាំងនោះ មានក្សត្រិយ៍ ១០១ ស្ដេចមានយសធំធេង ដែលត្រូវព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្តដណ្ដើមយកដែនហើយ មានសេចក្ដីតក់ស្លុតភ័យ ក៏លុះក្នុងអំណាចនៃព្រះបាទបញ្ចាល ។

យំ វោ ឥត្ថិ វេញ្ញោ អស្សាម បិយការិណោ

បញ្ចាលមនុយាយន្តិ អស្សាម វសិនោ តវ ។

តាយ សេនាយ មិថិលា តិសន្ធិបរិវារិតា

រាជធានី វិទេហានំ សមន្តា បរិខញ្ញតិ ។

ឧទ្ធំ តារកជាតាវ សមន្តា បរិវារិតា

មហោសធ វិជានាហិ កថំ មោក្ខោ ភវិស្សតិ ។

(២០៨) បាទេ ទេវ បសារេហិ ភុញ្ជ កាមេ រមស្សុ ច

ហិត្វា បញ្ចាលិយំ សេនំ ព្រហ្មទត្តោ បលាយតិ ។

(២០៩) រាជា សន្ថវកាមោ តេ រតនានិ បវេច្ឆតិ

អាគច្ឆន្តុ ឥតោ ទូតា មញ្ជុកា បិយភាណិនោ ។

ភាសន្តុ មុទុកា វាចា យា វាចា បដិនន្ទិតា

បញ្ចាលោ ច វិទេហោ ច ឧភោ ឯកា ភវន្តុ តេ ។

(ក្សត្រិយ៍ ១០១ នោះ) ជាអ្នកធ្វើតាមព្រះរាជឱង្ការ មិនមានប្រាជ្ញា កំរោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ មិនមានប្រាជ្ញាកំពុះគំណាចចុះចូលព្រះបាទបញ្ចាល ។ មិថិលារាជធានីរបស់ពួកអ្នកវិទេហ ត្រូវពួកសេនានោះហ៊ុមព័ទ្ធជាបីជាន់(១) (ដូចជា) ជីកគាស់ជាយជុំវិញ ។ (ក្រុងមិថិលា) ត្រូវសេនាហ៊ុមព័ទ្ធជុំវិញ (ប្រាកដដោយសព្វគ្រប់) ដូចជាផ្កាយដែលប្រាកដក្នុងអាកាស ម្នាលមហោសធ អ្នកចូរដឹងថា សេចក្តីរួច(ចាកទុក្ខនេះ) នឹងមានដល់ពួកយើងដោយប្រការដូចម្តេច ។

(២០៨)(ព្រះមហាសត្វក្រាបបង្គំទូលថា)បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គទ្រង់សណ្តូកព្រះបាទ (ឲ្យស្រួលចុះ) សូមព្រះអង្គទ្រង់ក្រសាលរីករាយក្នុងកាមគុណ ព្រះបាទព្រហ្មទត្ត មុខជានឹងលះបង់សេនាក្នុងក្រុងបញ្ចាលហើយរត់ទៅ ។

(២០៩) (អាចារ្យកេវដ្ដព្រាហ្មណ៍...) ព្រះរាជាទ្រង់ប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើសន្ថវមិត្រ(នឹងព្រះអង្គ) ទ្រង់ផ្ញើរតនៈទាំងឡាយមកថ្វាយ ដើម្បីដល់ព្រះអង្គ(ជាបឋម)ពីទីនេះទៅ សូមឲ្យពួកទូតមានវាចាពីរោះពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់(ក្រុងមិថិលានេះបាន) ។ សូមឲ្យពួកទូតពោលវាចាទន់ភ្លន់ជាវាចាគួរត្រេកអរ សូមព្រះបាទបញ្ចាលនឹងព្រះបាទវិទេហៈទាំងពីរអង្គនោះ ប្រែមកជាតែមួយ ។

• [illegible]

(៦១០) កច្ចន្នុ ភោតិ មហោសធេន
សមាគមោ អាសិ តទិង្ឃ ព្រូហិ
កច្ចិ តេ បដិនិជ្ឈត្តោ កច្ចិ តុដ្ឋោ មហោសធោ ។

(៦១១) អនរិយរូបោ បុរិសោ ជនិន្ទ
អសម្មោទកោ ថទ្ធោ អសព្ភិរូបោ
យថា មូគោ ច ពធិរោ ច ន កិញ្ចិ អភាសថ ។

(៦១២) អទ្ធា ឥទំ មន្តបទំ សុទុទ្ទសំ
អត្ថោ សុទ្ធោ នរវីរេន ទិដ្ឋោ
តថា ហិ កាយោ មម សម្បវេធតិ
ហិត្វា សយំ កោ បរហត្ថមេស្សតិ ។

(៦១៣) ឆន្នញ្ហិ ឯកាវ មតី សមេតិ
យេ បណ្ឌិតា ឧត្តមភូរិបញ្ញា[១]
យានំ អយានំ អថវាបិ ឋានំ
មហោសធ ត្វំបិ មតី ករោហិ ។

១ ឱ. ឧត្តមភូរិបញ្ញា ។

(៦១០) (ព្រះបាទវេទេហៈ...) នែភេរីដ៏ៈ អ្នកបានជួបនឹងមហោសធដែរឬ អ្នកចូរពោលសេចក្ដីនោះ អ្នកបានឲ្យមហោសធពេញចិត្តហើយឬ មហោសធត្រេកអរហើយឬ ។

(៦១១) (ភេរីទូលថាៈ...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន មហោសធនោះ ពេញជាបុរសថោកទាប គ្មានសេចក្ដីស្មោះស្ម័គ្រ ជាមនុស្សរឹងត្រឹងរ ជាអសប្បុរស គ្មានពោលសេចក្ដីអ្វីតិចតួចសោះ ដូចជាមនុស្សគ ឬដូចជាមនុស្សថ្លង់ ។

(៦១២) (ព្រះបាទវេទេហៈ...) ពិតណាស់ការដែលគិតនេះបុរសថ្លៃថ្លាឃើញបានក្រណាស់ ដោយពិត សេចក្ដីបរិសុទ្ធិ នរជនអ្នកមានព្យាយាមមុខជានឹងឃើញ ហេតុនោះ កាយរបស់អញញាប់ញ័រ អ្នកណានឹងលះបង់នូវដែនរបស់ខ្លួន ហើយលុះក្នុងកណ្ដាប់ដៃជនដទៃវិញកើត ។

(៦១៣) គំនិតរបស់យើង ទាំង ៦ នាក់ ដែលជាអ្នកប្រាជ្ញ មានប្រាជ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់បំផុត ដូចផែនដី ស្មើគ្នាជាឯកច្ឆន្ទ ម្នាលមហោសធ អ្នកចូរគិតមើល ទៅឬកុំទៅ ឬគង់ឈប់ ។

(២១៤) ជានាសិ ខោ រាជ មហានុភាវោ
មហព្វលោ ចូឡនីព្រហ្មទត្តោ
រាជា ច តំ ឥច្ឆតិ មារណាយ
មិគំ យថា ឱកចរេន លុទ្ធោ ។
យថាបិ មច្ឆោ ពលិសំ វង្កំ មំសេន ឆាទិតំ
អាមគិទ្ធោ ន ជានាតិ មច្ឆោ មរណមត្តនោ ។
ឯវមេវ តុវំ រាជ ចូឡនេយ្យស្ស ធីតរំ
កាមគិទ្ធោ ន ជានាសិ មច្ឆោ មរណមត្តនោ ។
សចេ គច្ឆសិ បញ្ចាលំ ខិប្បមត្តំ ជហិស្សសិ
មិគំ បន្ថានុពន្ធំវ មហន្តំ ភយមេស្សសិ ។

(២១៥) មយមេវ ពាលម្ហសេ ឯឡមូគា
យេ ឧត្តមត្ថានិ តយី លបិម្ហា
កិមេវ ត្វំ នង្គលកោដិវឌ្ឍោ
អត្ថានិ ជានាសិ យថាបិ អញ្ញេ ។

(២១៦) ឥមំ គលេ គហេត្វាន នាសេថ វិជិតា មម
យោ មេ រតនលាភស្ស អន្តរាយាយ ភាសតិ ។

(២១៤) (ព្រះមហោសថ...) បពិត្រព្រះរាជា សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ត ជាអ្នកមានអានុភាពធំ មានពលច្រើន ទ្រង់ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងសំឡាប់ព្រះអង្គ ដូចនាយព្រានដែលសំឡាប់ម្រឹគដោយឈ្នាក់ ។ ត្រីជាសត្វជាប់ចិត្តក្នុងចំណីស្រស់ (សាច់) ក្នុងសន្ទូចដែលគេបិទបាំងដោយសាច់ មិនដឹងសេចក្តីស្លាប់ខ្លួនឡើយណា ។ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គជាអ្នកជាប់ក្នុងកាម ចំពោះធីតារបស់ព្រះបាទចូឡនី មិនទ្រង់ជ្រាបមរណៈរបស់ព្រះអង្គដូចត្រីនោះឯង ។ បើព្រះអង្គស្តេចយាងទៅ កាន់ដែនបញ្ចាល ព្រះអង្គមុខជានឹងលះបង់ព្រះអង្គយ៉ាងឆាប់ ភ័យធំនឹងមកដល់ព្រះអង្គដូចភ័យធំមកដល់ម្រឹគដែលដើរទៅតាមផ្លូវ (ទៀបភូមិនៃស្រុកដទៃ) ។

(២១៥) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) យើងដែលបានពោលនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តមក្នុងសំណាក់នៃអ្នក ត្រឡប់ទៅជាមនុស្សល្ងង់ល្ងើវិញ អ្នកឯងជាអ្នកចំរើនដោយចុងនង្គ័ល ម្តេចនឹងដឹងសេចក្តីចំរើនដូចអ្នកដទៃកើត ។

(២១៦) អ្នកទាំងឡាយចូរចាប់អ្នកនេះត្រង់ក ហើយឲ្យវិនាសចាកដែនរបស់អញទៅ ព្រោះវាហ៊ាននិយាយឲ្យអញអន្តរាយនូវការបានស្រីកែវ ។

(២០៧)យតោ ច សោ អបក្កម្ម វេទេហស្ស ឧបន្តិកា
អថ អាមន្តយី ទូតំ មាឋរំ សុវបណ្ឌិតំ ។
ឯហិ សម្ម ហរិតបក្ខ វេយ្យាវច្ចំ ករោហិ មេ
អត្ថិ បញ្ចាលរាជស្ស សាលិកា សយនបាលិកា ។
តំ សន្ធវេន(១) បុច្ឆស្សុ សា(២) ហិ សព្វស្ស កោវិទា
សា តេសំ សព្វំ ជានាតិ រញ្ញោ ច កោសិយស្ស ច ។
អាមោតិ សោ បដិស្សុត្វា មាឋរោ សុវបណ្ឌិតោ
អគមាសិ ហរិតបក្ខោ សាលិកាយ ឧបន្តិកំ ។
តតោ ច ខោ សោ គន្ត្វាន មាឋរោ សុវបណ្ឌិតោ
អថ អាមន្តយី សុឃរំ សាលិកំ មញ្ជុភាណិកំ ។
កច្ចិ តេ សុឃរេ ខមនីយំ កច្ចិ វេសេ អនាមយំ
កច្ចិ តេ មធុនា លាជំ លភសិ សុឃរេ តុវំ ។
កុសលញ្ចេវ មេ សម្ម អថោ សម្ម អនាមយំ
អថោ មេ មធុនា លាជា លព្ភតេ សុវបណ្ឌិត ។
កុតោ នុ សម្ម អាគម្ម កស្ស វា បហិតោ តុវំ
ន ច មេសិ ឥតោ បុព្វេ ទិដ្ឋោ វា យទិ វា សុតោ ។

១ ម. កន្ធវេន ។ ២ ម. សាយំ ។

(៦០៧) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ មហោសធពោធិសត្វក៏ចៀស ចេញអំពីសំណាក់នៃព្រះបាទវិទេហៈហើយ ទើបហៅសុវបណ្ឌិត ឈ្មោះមាឋរៈ ជាទូតមកប្រាប់ថា ម្នាលសំឡាញ់មានស្លាបខៀវ អ្នកចូរមកធ្វើការបំរើអញ ព្រោះមានសាលិកាញីមួយដែលគេចិញ្ចឹមទុក ដាក់ទីក្រឡាបន្ទំនៃព្រះបាទបញ្ចាល ។ ឯងចូរទៅសួរសាលិកានោះ ដោយសន្ថវកិច្ច ព្រោះនាងបក្សីញីនោះ ស្គាល់កិច្ចទាំងពួង កិច្ចការណ៍ ការពិតទាំងអស់ របស់ជនទាំងពីរ គឺព្រះរាជានិងកោសិយ-ព្រាហ្មណ៍ ។ មាឋរៈសុវបណ្ឌិតមានស្លាបខៀវនោះ បានទទួលស្ដាប់ថាបាទម្ចាស់ហើយ ក៏ហើរទៅកាន់សំណាក់នៃនាងសាលិកា ។ មាឋរៈសុវបណ្ឌិត លុះហើរទៅដល់ហើយ ទើបហៅនាងសាលិកាមានទ្រុងល្អ ពោលពាក្យពីរោះ នែនាងមានទ្រុងល្អ នាងល្មមគង់ទ្រាំបានដែរឬ នែនាងជាវេស្សជាតិ នាងមិនមានជម្ងឺគ្រុនទេឬ នែនាងមានទ្រុងល្អ នាងបានលាជលាយដោយទឹកឃ្មុំដែរឬ ។

(សាលិកាញី...) ម្នាលសំឡាញ់ សេចក្ដីសុខស្រួលមានដល់ខ្ញុំ ម្នាលសំឡាញ់ មួយទៀត ខ្ញុំមិនមានជម្ងឺគ្រុនទេ ម្នាលសុវបណ្ឌិត ទាំងលាជលាយដោយទឹកឃ្មុំខ្ញុំក៏បានដែរ ។ នែសំឡាញ់ អ្នកមកអំពីណាហ្ន៎ ឬអ្នកណាប្រើមក មួយវិញទៀត អ្នកជាសត្វដែលខ្ញុំមិនធ្លាប់ឃើញ មិនធ្លាប់ឮក្នុងកាលមុន អំពីកាលនេះទេ ។

(៦៥៨) អហោសិ សិវិកដ្ឋស្ស តទា ភេសយគតាលកោ
អាកាសោ ឧម្មិតោ កជា កាទ្ធ មោទេតិ ពន្ធវា ។
តស្ស មេតា ទុតិយាសិ សាលិកា មញ្ជុភាណិកា
តំ តត្ថ អវធិ សេនោ បេក្ខតោ សុឃរេ មម ។
តស្ស កាមា ហិ សម្មត្តោ អាគតោស្មិ តវន្តិកេ
សចេ ករេយ្យ ឱកាសំ ឧភយេវ វសេម្ហសេ ។

(៦៥៩) សុវោវ សុវី កាមេយ្យ សាលិកោ ចន សាលិកំ
សុវស្ស សាលិកាយេវ សំវាសោ ហោតិ កីទិសោ ។

(៦៦០) យោ យំ កាមេ កាមយតិ អបិ ចណ្ឌាលិកាមបិ
សព្វោ ហិ សទិសោ ហោតិ នត្ថិ កាមេ អសាទិសោ ។
អត្ថិ ជម្ពាវតី នាម មាតា សិវិស្ស រាជិនោ
សា ភរិយា[1] វាសុទេវស្ស កណ្ហស្ស មហេសិយា[2] ។
រដ្ឋវតី[3] កិំបុរិសី សាបិ វច្ឆំ អកាមយិ
មនុស្សោ មិគិយា សទ្ធិំ នត្ថិ កាមេ អសាទិសោ ។

---

១ ម. ភរិយា ។ ២ ម. កណ្ហស្ស មហេសី បិយា ។ ៣ ម. រត្នវតី ។

(៦៥៨) (សុវបណ្ឌិត...) ខ្ញុំនេះជាញាតិមិត្តនៅទីបន្ទំនៃព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាម
សិវិ ព្រោះជាមនុស្សច្រើននៅក្នុងដំបំ តែងច្រើនជាវល្លិ៍ឡើសត្វ
ពាំនាំញ្ញាតដែលជាចំណាត់ តាមចំណាត់ក្រីទីមោះ ។ មាននាង
សាលិកាមួយ ពោលពាក្យពីរោះ ជាភរិយារបស់ខ្ញុំ ខ្លួននាង
មានព្រមស្នេហ៍ល្អ កាលខ្ញុំកំពុងតែសំឡឹងមើលជាប់ចិត្ត ស្រាប់តែខ្លែង
សំឡាប់នាងសាលិកានោះទៅ ។ ខ្ញុំជាអ្នកដ៏ ដោយសេចក្តី
ប្រាថ្នាចំពោះភរិយានោះ បានជាមកក្នុងសំណាក់នៃនាង ប្រសិន
បើនាងបើកឱកាស យើងទាំងពីរនាក់នឹងនៅក្នុងទីជាមួយគ្នា ។
(៦៥៩) (សាលិកា ...) ពពួកសេកឈ្មោលគួរតែត្រូវចំពោះសេកញី
សាលិកាឈ្មោលគួរតែត្រូវចំពោះសាលិកាញី ធុរការនៅរួមជាមួយ
សេកឈ្មោលនឹងសាលិកាញី ដូចម្តេចកើត ។
(៦៦០) (សុវបណ្ឌិត...) បុគ្គលណា ត្រូវចិត្តស្រឡាញ់ក្នុងកាម សូម្បីស្ត្រី
នោះជាចណ្ឌាលក៏ដោយ ព្រោះជាការនៅរួមជាមួយដូចគ្នា ដែល
មិនដូចគ្នាក្នុងកាមមិនមានទេ ។ ព្រះមាតានៃព្រះបាទសិវិ ព្រះនាម
ជម្ពាវតី (ជាចណ្ឌាល សាវ) តែបានជាអគ្គមហេសី ជាទីស្រឡាញ់
របស់ព្រះបាទវាសុទេវកណ្ហាយនគោត្រ ។ សូម្បីនាងកិន្នរីឈ្មោះ
រតនវតី ញុំាំងកាមសរឈ្មោះវច្ឆៈឫស្សីក្តែ ។ មនុស្សរួមសំវាស
ជាមួយនឹងម្រឹគក៏មាន ការនៅរួមក្នុងកាមមិនដូចគ្នាមិនមានទេ ។

ហន្ទ ខោ ហំ គមិស្សាមិ សាលិកេ មញ្ជុភាណិកេ

បច្ចក្ខានុបទំ ហេតំ អតិមញ្ញសិ នូន មំ ។

(៦៦១) ន សិរី តរមានស្ស មាធុរ សុវបណ្ឌិត

ឥធេវ តាវ អច្ឆស្សុ យាវ រាជាន ទក្ខសិ

សោស្សិ សទ្ទំ មុទិង្គានំ អានុភាវញ្ច រាជិនោ ។

(៦៦២) យោ នុ ខ្វាយំ តិព្វោ សទ្ទោ តិរោជនបទេ សុតោ

ធីតា បញ្ចាលរាជស្ស ឱសធី វិយ វណ្ណិនី

តំ ទស្សន្តិ វិទេហានំ សោ វិវាហោ ភវិស្សតិ ។

(៦៦៣) ឯទិសោ តេ អមិត្តានំ វិវាហោ ហោតុ មាធុរ

យថា បញ្ចាលរាជស្ស វេទេហេន ភវិស្សតិ ។

អានយិត្វាន វេទេហំ បញ្ចាលានំ រថេសភោ

តតោ នំ ឃាតយិស្សតិ នាស្ស សខី ភវិស្សតិ ។

(៦៦៤) ហន្ទ ខោ មំ អនុជានាហិ រត្តិយោ សត្តមត្តិយោ

យាវាហំ សិវិរាជស្ស អារោចេមិ មហេសិនោ

លទ្ធោ ច មេ អាវសថោ សាលិកាយ ឧបន្តិកា ។

នែនាងសាលិកា ពោលពាក្យពីរោះ បើដូច្នោះ យើងនឹងទៅវិញ ព្រោះពាក្យនាងនុ៎ះទុកជាពាក្យប្រកែក នាងមើលងាយខ្ញុំពិត ។

(៦៦១) (សាលិកា...) នែមាធុរៈសុវបណ្ឌិត សិរីមែនមិនមានដល់អ្នកប្រញាប់ទេ អ្នកចូរឈប់នៅទីនេះ ដរាបបានឃើញព្រះរាជាសិន អ្នកនឹងបានស្តាប់សំឡេងស្គរ បានឃើញអានុភាពព្រះរាជា ។

(៦៦២) (សុវបណ្ឌិត...) សំឡេងអឺងកងនេះ ឮល្បីព្រាតទៅដល់ជនបទ ខាងក្រៅ ព្រោះធីតាព្រះបាទបញ្ចាល មានវណ្ណៈដូចជាផ្កាយព្រឹក ព្រះអង្គនឹងប្រទានព្រះរាជធីតានោះ ដល់ព្រះបាទវិទេហៈ ឯវិវាហមង្គលនោះគឺនឹងមានដែរ (កើតឡើង) ។

(៦៦៣) (សាលិកា...) នែមាធុរៈ ការរៀបចំវិវាហមង្គលប្រាកដដូចនេះ របស់ពួកសត្រូវ ដូចជាវិវាហមង្គល របស់ព្រះបាទបញ្ចាលជាមួយនឹងព្រះបាទវិទេហៈរបស់អ្នក ចូរលើកទុកចុះ ។ ព្រោះជាធំប្រសើរលើរថ របស់អ្នកក្រុងបញ្ចាល នឹងនាំព្រះបាទវិទេហៈមក ហើយនឹងសំឡាប់ព្រះបាទវិទេហៈនោះ ក្នុងវេលានោះ (ព្រះបាទចូឡនី) មិនមែនជាសំឡាញ់របស់ព្រះបាទវិទេហៈនោះទេ ។

(៦៦៤) (សុវបណ្ឌិត...) សូមនាងអនុញ្ញាតឲ្យបងនៅត្រឹម ៧ រាត្រី ចាំបងទូលព្រះបាទសិវិនឹងព្រះមហេសីថា ខ្ញុំបាននៅក្បែរទីសំណាក់នាងសាលិកាហើយ ។

(៦៦៤) ហន្ទ ទោ តំ អនុជានាមិ រត្តិយោ សត្តមត្តិយោ

យាវ ត្វំ សត្តរត្តេន នាគច្ឆសិ មមន្តិកំ

មញ្ញេ ឱក្កន្តសត្តំ មំ មតាយ អាគមិស្សសិ ។

(៦៦៥) តតោ ច ខោ សោ គន្ត្វាន មាឋរោ សុវបណ្ឌិតោ

មហោសធស្ស អក្ខាសិ សាលិកាយ វចំ ឥទំ ។

(៦៦៦) យស្សេវ ឃរេ ភុញ្ជេយ្យ ភោគំ

តស្សេវ អត្ថំ បុរិសោ ចរេយ្យ ។

(៦៦៧) ហន្ទាហំ គច្ឆាមិ បុរេ ជនិន្ទ

បញ្ចាលរាជស្ស បុរំ សុរម្មំ

និវេសនានិ មាបេតុំ វេទេហស្ស យសស្សិនោ ។

និវេសនានិ មាបេត្វា វេទេហស្ស យសស្សិនោ

យទា តេ បហិណេយ្យាមិ តទា ឯយ្យាសិ ខត្តិយ ។

(៦៦៨) តតោ ច បាយាសិ បុរេ មហោសធោ

បញ្ចាលរាជស្ស បុរំ សុរម្មំ

និវេសនានិ មាបេតុំ វេទេហស្ស យសស្សិនោ ។

និវេសនានិ មាបេត្វា វេទេហស្ស យសស្សិនោ

អថស្ស បាហិណិ ទូតំ វេទេហំ មិថិលគ្គហំ

ឯហិទានិ មហារាជ មាបិតំ តេ និវេសនំ ។

(៦៦៤) (សាលិកា ...) តើ ខ្ញុំអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកទៅត្រឹម ៧ រាត្រី បើអ្នកមិន ត្រឡប់មកកាន់សំណាក់ខ្ញុំក្នុងកំណត់រាត្រីប្រាំពីរទេ ខ្ញុំសំគាល់ខ្លួនខ្ញុំថា ដល់ដីនៃ កាលបើខ្ញុំស្លាប់ហួសទៅហើយ ទើបអ្នកនឹងមកដល់ ។

(៦៦៥) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះ មាឋរៈសុវបណ្ឌិតនោះក៏ហើរទៅ ប្រាប់មហោសធថា ពាក្យនេះ ជាពាក្យរបស់នាងសាលិកា ។

(៦៦៦) (មហោសធ..) បុរសគប្បីបរិភោគ នូវភោគសម្បត្តិក្នុងផ្ទះរបស់ បុគ្គលណា គប្បីធ្វើប្រយោជន៍ដល់បុគ្គលនោះឯង ។

(៦៦៧) បពិត្រព្រះជនិន្ទ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងសូមលាទៅកាន់បុរីគួរជាទីរីករាយរបស់ ព្រះបាទបញ្ចាលរាជមុន ដើម្បីសាងនិវេសន៍បម្រើព្រះអង្គមានយសជា ក្សត្រដែនវិទេហៈ ។ បពិត្រក្សត្រិយ៍ លុះខ្ញុំព្រះអង្គសាងនិវេសន៍ ដើម្បីព្រះអង្គមានយសក្សត្រដែនវិទេហៈស្រេចហើយ នឹងបញ្ជូនទូត មកទូលព្រះអង្គ ក្នុងវេលាណា ព្រះអង្គគប្បីយាងទៅក្នុងវេលានោះ ។

(៦៦៨) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះមហោសធក៏ចេញទៅកាន់ បុរីគួរជាទីរីករាយរបស់ព្រះបាទបញ្ចាលរាជមុន ដើម្បីសាងនិវេសន៍ បម្រើព្រះបាទវិទេហៈមានយស ។ ព្រះមហោសធលុះសាងនិវេសន៍ ដើម្បីព្រះបាទវិទេហៈមានយសស្រេចហើយ ទើបផ្ញើទូតមកទូល ព្រះបាទវិទេហៈគ្រប់គ្រងមិថិលាថា បពិត្រមហារាជ និវេសន៍ខ្ញុំព្រះអង្គ សាងដើម្បីព្រះអង្គហើយ សូមព្រះអង្គស្ដេចមកក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[២៣០] តតោ ច រាជា បាយាសិ សេនាយ ចតុរង្គិយា

អនន្តវាហនំ ទដ្ឋុំ ផីតំ កម្បិល្លិយំ បុរំ ។

[២៣១] តតោ ច ខោ សោ គន្ត្វាន ព្រហ្មទត្តស្ស មាហិណោ

អាគតោស្មិ មហារាជ តវ បាទានិ វន្ទិតុំ ។

ទទាហិ ទានិ ភរិយំ នារី សព្វង្គសោភិនី

សុវណ្ណេន បដិច្ឆន្នំ ទាសីគណបុរក្ខតំ ។

[២៣២] ស្វាគតន្តេ វេទេហ អថោ តេ អទុរាគតំ

នក្ខត្តញ្ញេវ បរិបុច្ឆ អហំ កញ្ញំ ទទាមិ តេ

សុវណ្ណេន បដិច្ឆន្នំ ទាសីគណបុរក្ខតំ ។

[២៣៣] តតោ ច រាជា វេទេហោ នក្ខត្តំ បរិបុច្ឆតិ

នក្ខត្តំ បរិបុច្ឆិត្វា ព្រហ្មទត្តស្ស មាហិណោ ។

ទទាហិ ទានិ មេ ភរិយំ នារី សព្វង្គសោភិនី

សុវណ្ណេន បដិច្ឆន្នំ ទាសីគណបុរក្ខតំ ។

[២៣០] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះរាជាក្រុមដោយសេនា មានអង្គ ៤ យាត្រាទៅដើម្បីទតបុរីជាទីរុងរឿង ដែលមហោសធបណ្ឌិតសាងទុកក្នុងដែនកម្បិល្លរៈ មានពាហនៈមិនមានទីបំផុត ។

[២៣១] លំដាប់នោះឯងព្រះបាទវេទេហៈនោះ លុះស្ដេចយាងទៅដល់(ដែនកម្បិល្លរៈ)ហើយ ទើបបញ្ជូនរាជសាសន៍ទៅថ្វាយព្រះបាទព្រហ្មទត្តថា បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំមកដើម្បីថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងឡាយរបស់ព្រះអង្គ ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាននាងនារីដែលមានសរីរាង្គកាយដ៏ល្អ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស មានពួកទាសីជាបរិវារឲ្យជាភរិយា (របស់ខ្ញុំ) ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

[២៣២] (ព្រះបាទព្រហ្មទត្ត...) បពិត្រព្រះបាទវេទេហៈ ព្រះអង្គស្ដេចមកល្អហើយ មួយទៀត ព្រះអង្គស្ដេចមកមិនអាក្រក់ទេ សូមព្រះអង្គសាកសួរនក្ខត្តឫក្សចុះ ខ្ញុំនឹងថ្វាយនាងកញ្ញាដ៏ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស មានពួកទាសីជាបរិវារព្រះអង្គ ។

[២៣៣] (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) លំដាប់នោះឯង ព្រះបាទវេទេហៈសួរនក្ខត្តឫក្ស លុះសួរនក្ខត្តឫក្សរួចហើយ ទើបបញ្ជូនរាជសាសន៍ទៅថ្វាយព្រះបាទព្រហ្មទត្តថា សូមព្រះអង្គទ្រង់ប្រទាននារីដែលមានសរីរាង្គកាយដ៏ល្អ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស មានពួកទាសីជាបរិវារ ឲ្យជាភរិយារបស់ខ្ញុំក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។

(៦៣៤) ឯតាបិតានិ តេ ករិស្សំ នាសំ សព្វង្គសោភនី
សុវណ្ណេន បដិច្ឆន្នំ នាសិកាបុរក្ខិតំ ។
(៦៣៥) ហត្ថី អស្សា រថា បត្តិ សេនា តិដ្ឋន្តិ វម្មិកា
ឧក្កា បទិត្តា ឈាយន្តិ កិន្នុ មញ្ញន្តិ បណ្ឌិតា ។
(៦៣៦) ហត្ថី អស្សា រថា បត្តិ សេនា តិដ្ឋន្តិ វម្មិកា
ឧក្កា បទិត្តា ឈាយន្តិ កិន្នុ កាហន្តិ បណ្ឌិត ។
(៦៣៧) រក្ខតិ តំ មហារាជ ចូឡនេយ្យោ មហព្វលោ
បទុដ្ឋោ តេ ព្រហ្មទត្តោ បាតោ តំ ឃាតយិស្សតិ ។
(៦៣៨) ឧព្ភេទតិ មេ ហទយំ មុខញ្ច បរិសុស្សតិ
និព្វុតិំ នាធិគច្ឆាមិ អគ្គិទឌ្ឍោវ អាតបេ ។
កម្មារានំ យថា ឧក្កា អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហិ
ឯវម្បិ ហទយំ មយ្ហំ អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហិ ។

(៦៣៤) (ព្រះបាទចូឡនី...) ខ្ញុំធ្វើនាងនារី ដែលមានសណ្ឋានកាយ
ដ៏ល្អ ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការជាវិការៈនៃមាស មានពួក
នាសីជាបរិវារ ឲ្យជាភរិយារបស់ព្រះអង្គ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ។
(៦៣៥) (ព្រះបាទវេទេហៈ...) ពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង
ទាំងសេនាកាន់ខែលឈរនៅ (ក្បៀបក្រា) គប់ភ្លើងនេះភ្លឺសន្ធោ
សន្ធៅ តើពួកបណ្ឌិតសំគាល់ដូចម្តេច ។
(៦៣៦) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង
ទាំងសេនាកាន់ខែលឈរនៅ (ក្បៀបក្រា) គប់ភ្លើងនេះសន្ធោ
សន្ធៅ នែបណ្ឌិត ពួកសេនាទាំងនោះ នឹងធ្វើដូចម្តេច ។
(៦៣៧) (មហោសធ...) បពិត្រមហារាជ ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ត
មានពលច្រើន ប្រទូសរ៉ាយដល់ព្រះអង្គ រក្សាព្រះអង្គទុក នឹង
សំឡាប់ព្រះអង្គតែព្រឹក ។
(៦៣៨) (ព្រះបាទវេទេហៈ...) ហឫទ័យរបស់យើងញ័ររន្ធត់ ទាំងមាត់
របស់យើងក៏ស្ងោះស្ងួត យើងមិនបានសេចក្តីរលត់ ដូចជាឈើ
ក្រៀមភ្លើងឆេះក្នុងកណ្តាលកំដៅថ្ងៃ ។ បង្គីរបស់ជាងមាសឆេះ
តែខាងក្នុងមិនឆេះខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ហឫទ័យរបស់យើងក៏
ឆេះតែខាងក្នុងមិនឆេះខាងក្រៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៣៨) បមត្តោ បត្តជាតោ ភិន្នមន្តោសិ ខត្តិយ
ឥទានិ ខោ តំ តាយន្តុ បណ្ឌិតា មន្តិនោ ជនា ។
អកត្វាមច្ចស្ស វចនំ អត្ថកាមហិតេសិនោ
អត្តបីតិរតោ រាជ មិគោ កូដេវ ឱហិតោ ។
យថាបិ មច្ឆោ ពឡិសំ វង្កំ មំសេន ឆាទិតំ
អាមគិទ្ធោ ន ជានាតិ មច្ឆោ មរណមត្តនោ ។
ឯវមេវ តុវំ រាជ ចូឡនេយ្យស្ស ធីតរំ
កាមគិទ្ធោ ន ជានាសិ មច្ឆោវ មរណមត្តនោ ។
សចេ គច្ឆសិ បញ្ចាលំ ខិប្បមត្តំ ជហិស្សសិ
មិគំ បន្ថានុពន្ធំវ មហន្តំ ភយមេស្សតិ ។
អនរិយរូបោ បុរិសោ ជនិន្ទ
អហីវ ឧច្ឆង្គគតោ ឌំសេយ្យ
ន តេន មិត្តិំ កយិរាថ ធីរោ
ទុក្ខោ ហវេ កាបុរិសេន សង្គមោ ។

(៦០៨) (មហោសធ . . .) បពិត្រក្សត្រ ព្រះអង្គស្រវឹង (ដោយកាម) ទើបប្រព្រឹត្តខុសនឹងការប្រឹក្សា ទំលាយការប្រឹក្សាចោល ឥឡូវនេះ សូមឲ្យបណ្ឌិត (ទាំង ៤ នាក់) ដែលជាអ្នកមានប្រាជ្ញា រក្សាព្រះអង្គចុះ ។ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គមិនធ្វើតាមពាក្យរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គជាអាមាត្យ ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើននឹងសេចក្តីប្រយោជន៍ ទ្រង់ត្រេកអរដោយបីតិរបស់ព្រះអង្គ ដូចម្រឹគជាប់អន្ទាក់ ។ (ខ្ញុំព្រះអង្គទូលហើយថា) ត្រីជាសត្វល្មោភក្នុងចំណីស្រស់ មិនដឹងនូវផ្លែសន្ទូចដ៏វៀចដែលគេបិទបាំងដោយសាច់ ត្រីមិនដឹងសេចក្តីស្លាប់របស់ខ្លួន យ៉ាងណា ។ បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គជាអ្នកល្មោភក្នុងកាម ចំពោះធីតារបស់ព្រះបាទចូឡនី មិនទ្រង់ជ្រាបមរណៈរបស់ព្រះអង្គ ដូចត្រីយ៉ាងនោះឯង ។ បើទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ក្រុងបញ្ចាល ទ្រង់នឹងទុកជាតិលះបោលព្រះអង្គ យ៉ាងឆាប់ ភ័យធំនឹងមកដល់ព្រះអង្គ ដូចភ័យធំមកដល់ម្រឹគ ដែលដើរទៅតាមផ្លូវ (ទៀបទ្វារនៃស្រុក) ។ បពិត្រព្រះជនិន្ទ បុរសមានសភាពមិនថ្លៃថ្នូរ ដូចពស់នៅក្នុងផ្នត់សំពត់ បុរសមានប្រាជ្ញាមិនគប្បីធ្វើនូវមេត្រីភាព ដោយបុរសនោះទេ ព្រោះថា ការសេពគប់ដោយបុរសអាក្រក់ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខដោយពិត ។

យំ ត្វេវ ជញ្ញា បុរិសោ ជនិន្ទ

សីលវាយំ ពហុស្សុតោ

តេនេវ មិត្តឹ កយិរាថ ធីរោ

សុខោ ហវេ សប្បុរិសេហិ សង្គមោ ។

(៦៤០) ពាលោ តុវំ ឯឡមូគោសិ រាជ

យោ ឧត្តមត្ថានិ មយិ លបិត្វា

កិរមេវាហំ(១) នន្ទលោ ជិវិស្សំ

អត្តានំ ជាតិស្សរំ យថាបិ អញ្ញោ ។

អហំ តវេ គហេត្វាន ជាតោច វិជិតា មម

យោ មេ រតនលាភស្ស អន្តរាយាយ ភាសតិ ។

(៦៤១) មហោសធ អតីតេន នានុវិជ្ឈន្តិ បណ្ឌិតា

កិំ មំ អស្សំវ សម្ពន្ធំ បតោទេនេវ វិជ្ឈសិ ។

សចេ បស្សសិ មោក្ខំ មេ ខេមំ វា បន បស្សសិ

តេនេវ មំ អនុសាស កិំ អតីតេន វិជ្ឈសិ ។

---

១ ម. កាមើ ទ្ធំ ។

បពិត្រព្រះជនិន្ទ បណ្ឌិតបុរសស្គាល់នូវបុគ្គលណាថា អ្នកនេះមានសីល មានការចេះដឹងច្រើនផងនុ៎ះ បណ្ឌិតបុរសនោះគួរធ្វើមេត្រីភាពជាមួយនឹងបុគ្គលនោះ ព្រោះថាការសេពគប់ដោយសប្បុរសទាំងឡាយ រមែងនាំមកនូវសេចក្តីសុខពិត ។

(៦៤០) បពិត្រព្រះរាជា ព្រះអង្គជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅ បាន ពោលនូវសេចក្តីចំរើនដ៏ឧត្តម គឺដំណាក់នៃខ្ញុំព្រះអង្គថា ខ្ញុំព្រះអង្គជាអ្នកចំរើនដោយបុរិសខ្ពង់ខ្ពស់ ធ្វើដូច [illegible] សេចក្តីចំរើនដូចអ្នកដទៃ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចាប់មហោសធនេះ ហើយឲ្យនាំចេញពីដែន របស់អញចេញទៅ ព្រោះជាការមិនគួរ អញអ្នកមានអ្នកបួនព្រះយស ។

(៦៤១)(ព្រះបាទវិទេហៈ...) ម្នាលមហោសធ បណ្ឌិតទាំងឡាយ រមែងមិនចាក់ដោតដោយពាក្យដែលកន្លងទៅហើយទេ អ្នកចាក់ដោតយើង ដូចគេយកជន្លួញចាក់សេះ ដែលចងទុកហើយ ធ្វើអ្វី ។ ប្រសិនបើអ្នកឃើញសេចក្តីរួចរបស់យើង ឬឃើញសេចក្តីក្សេមរបស់យើង អ្នកចូរពន្យល់យើងដោយសេចក្តីនោះចុះ អ្នកចាប់ចាក់ដោតយើង ដោយពាក្យដែលកន្លងទៅហើយ ធ្វើអ្វី ។

(២៦២) អតីតំ មានុសំ កម្មំ ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវំ

ន តំ សក្កោមិ មោចេតុំ ត្វំ បជហស្សុ ខត្តិយ ។

សន្តិ វេហាយសា នាគា ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សិនោ

តេបិ អាទាយ គច្ឆេយ្យុំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិធា ។

សន្តិ វេហាយសា អស្សា ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សិនោ

តេបិ អាទាយ គច្ឆេយ្យុំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិធា ។

សន្តិ វេហាយសា បក្ខី ឥទ្ធិមន្តា យសស្សិនោ

តេបិ អាទាយ គច្ឆេយ្យុំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិធា ។

សន្តិ វេហាយសា យក្ខា ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សិនោ

តេបិ អាទាយ គច្ឆេយ្យុំ យស្ស ហោន្តិ តថាវិធា ។

អតីតំ មានុសំ កម្មំ ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវំ

ន តំ សក្កោមិ មោចេតុំ អន្តលិក្ខេន ខត្តិយ ។

(២៦៣) អតីរទស្សី បុរិសោ មហន្តេ ឧទកណ្ណវេ

យត្ថ សោ លភតេ គាធំ[១] តត្ថ សោ វិន្ទតេ សុខំ ។

១ ម. ថលំ ។

(២៦២) (មហាសត្វ...) កំពើជារបស់នៃមនុស្ស ដែលកន្លងហួសទៅហើយ ជាកំពើដែលធ្វើបានដោយក្រ សម្រេចវិញបានដោយក្រ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចនឹងដោះព្រះអង្គបានទេ បពិត្រក្សត្រិយ៍ សូមព្រះអង្គទ្រង់ជ្រាបចុះ ។ ដំរីទាំងឡាយមានឫទ្ធិ មានយស អាចទៅតាមអាកាសបាន ដំរីដែលជារបស់ព្រះរាជាណា សូមឲ្យដំរីទាំងនោះនាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ សេះទាំងឡាយមានឫទ្ធិ មានយស អាចទៅតាមអាកាសបាន សេះដែលជារបស់ព្រះរាជាណា សូមឲ្យសេះទាំងនោះ នាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ បក្សីទាំងឡាយមានឫទ្ធិ មានយស អាចទៅតាមអាកាសបាន បក្សីដែលជារបស់ព្រះរាជាណា សូមឲ្យបក្សីទាំងនោះនាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ យក្សទាំងឡាយមានឫទ្ធិ មានយស អាចទៅតាមអាកាសបាន យក្សដែលជារបស់ព្រះរាជាណា សូមឲ្យយក្សទាំងនោះ នាំព្រះរាជានោះទៅចុះ ។ កំពើជារបស់នៃមនុស្ស ដែលកន្លងហួសទៅហើយ ជាកំពើដែលធ្វើបានដោយក្រ សម្រេចវិញបានដោយក្រ បពិត្រក្សត្រិយ៍ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនអាចដោះព្រះអង្គ ទៅតាមអាកាសបានទេ ។

(២៦៣) (ពាក្យសេនកៈ...) បុរសជាអ្នកមិនឃើញត្រើយ ក្នុងមហាសមុទ្រ បុរសនោះបានទីពឹងត្រង់ណា រមែងបានសេចក្ដីសុខ ក្នុងប្រទេសនោះ (យ៉ាងណាមិញ) ។

យំ អត្ថញ្ច ធម្មញ្ច ត្វំ បណ្ឌិត មហោសធ
ត្វំ ហោសិ មន្តិនំ សេដ្ឋោ អមច្ច បរិសា ជានាបយ ។

(៦៦៦) អតីតំ មានុសំ កម្មំ ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវំ
ន តំ សក្កោមិ មោចេតុំ ត្វំ បជានស្សុ សេនក ។

(៦៦៧) សុណោហិ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហព្ភយំ
សេនកំ ទានិ បុច្ឆាមិ កឹ កិច្ចំ ឥធ មញ្ញសិ ។

(៦៦៨) អគ្គិំ ទ្វារតោ ទេម គណ្ហាមសេ វិកន្តនំ
អញ្ញមញ្ញំ វធិត្វាន ខិប្បំ ហិស្សាម ជីវិតំ
មា នោ រាជា ព្រហ្មទត្តោ ចិរំ ទុក្ខេន មារយិ ។

(៦៦៩) សុណោហិ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហព្ភយំ
បុក្កុសំ ទានិ បុច្ឆាមិ កឹ កិច្ចំ ឥធ មញ្ញសិ ។

(៦៧០) វិសំ ខាទិត្វា មីយាម ខិប្បំ ហិស្សាម ជីវិតំ
មា នោ រាជា ព្រហ្មទត្តោ ចិរំ ទុក្ខេន មារយិ ។

បណ្ឌិតមហោសធ អ្នកជាទីពឹងរបស់ពួកយើងនឹងព្រះរាជា ក៏យើងទៅដែរ ព្រោះអ្នកជាបុគ្គលប្រសើរជាងពួកយើងនឹងពួកមន្ត្រី សូមអ្នកដោះពួកយើងផងចុះ ។

(៦៦៦) (មហោសធ...) អំពើជារបស់នៃមនុស្ស ដែលកន្លងហួសទៅហើយ ជាអំពើធ្វើបានដោយក្រ សម្រេចវិញបានដោយក្រ ខ្ញុំមិនអាចនឹងដោះអ្នកបានទេ នែសេនកៈ អ្នកចូរដឹងចុះ ។

(៦៦៧) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) អ្នកចូរស្ដាប់ពាក្យរបស់យើងនេះ អ្នកឃើញភ័យធំនុះ (ស្រាប់ហើយ) ម្នាលអាចារ្យសេនកៈ ឥឡូវនេះ អញសួរ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្ដេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(៦៦៨) (អាចារ្យសេនកៈ...) ពួកយើងគួរដុតភ្លើងត្រង់ទ្វារ ហើយកាន់កាំបិតសម្លាប់គ្នានឹងគ្នា យើងនឹងលះបង់ជីវិតឲ្យឆាប់ទាន់ កុំឲ្យព្រះបាទព្រហ្មទត្តសម្លាប់ពួកយើង ឲ្យលំបាកអស់កាលយូរឡើយ ។

(៦៦៩) (ព្រះបាទវិទេហៈ...) អ្នកចូរស្ដាប់ពាក្យរបស់យើងនេះ អ្នកឃើញភ័យធំនុះ (ស្រាប់ហើយ) ម្នាលអាចារ្យបុក្កុសៈ ឥឡូវនេះ អញសួរ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្ដេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(៦៧០) (អាចារ្យបុក្កុសៈ...) ពួកយើងគួរស៊ីថ្នាំពិសឲ្យស្លាប់ នឹងលះបង់ជីវិតឲ្យឆាប់ទាន់ កុំឲ្យព្រះបាទព្រហ្មទត្តសម្លាប់ពួកយើង ឲ្យលំបាកអស់កាលយូរឡើយ ។

(២៤៩)សុណោហិ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហាភយំ

កាមិច្ឆនាមិ មុញ្ចាមិ   កឹ កិច្ចំ ឥធ មញ្ញសិ ។

(២៥០)ស្ដុយហា អជ្ជ មិយ្យាម បចាម បចាមេទសេ

មា នោ ភជា ព្រហ្មទត្តោ ចិរំ ទុក្ខេន មារយិ ។

(២៥១)សុណោហិ មេតំ វចនំ បស្សសេនំ មហាភយំ

នេរិច្ឆនាមិ មុញ្ចាមិ   កឹ កិច្ចំ ឥធ មញ្ញសិ ។

(២៥២)អគ្គឹ វា ទ្វារតោ ទេម គណ្ហាមសេ វិកន្តនំ

អញ្ញមញ្ញំ វធិត្វាន   ខិប្បំ ហិស្សាម ជីវិតំ

ន នោ សក្កោតិ មោចេតុំ សុខេនេវ មហោសធោ ។

(២៥៣)យថា កទលិនោ សារំ អន្វេសំ នាធិគច្ឆតិ

ឯវំ អន្វេសមានា នំ   បញ្ហំ នាជ្ឈគមាមសេ ។

យថា សិម្ពលិនោ សារំ អន្វេសំ នាធិគច្ឆតិ

ឯវំ អន្វេសមានា នំ   បញ្ហំ នាជ្ឈគមាមសេ ។

(២៤៩) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យ របស់យើងនេះ
អ្នកឃើញភ័យដ៏ធំ (ច្បាស់ហើយ) ម្នាលអាចារ្យសេនកៈ ឥឡូវនេះ
អញ្ញសុ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្ដេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(២៥០) (អាចារ្យសេនកៈ . . .) ពួកយើងគប្បីយកខ្សែចងកឲ្យស្លាប់
ឬលោតចុះទៅក្នុងអណ្ដូង (ឲ្យស្លាប់) កុំឲ្យព្រះបាទព្រហ្មទត្ត
សម្លាប់ពួកយើង ឲ្យលំបាកអស់កាលយូរឡើយ ។

(២៥១) (ព្រះបាទវិទេហៈ . . .) អ្នកចូរស្តាប់ពាក្យ របស់យើងនេះ
អ្នកឃើញភ័យដ៏ធំ (ច្បាស់ហើយ) ម្នាលអាចារ្យទេវិន្ទៈ ឥឡូវនេះ
គញ្ញសុ តើអ្នកសំគាល់របស់ដែលគួរធ្វើដូចម្ដេច ក្នុងរឿងនេះ ។

(២៥២) (អាចារ្យទេវិន្ទៈ . . .) ពួកយើង (ចិត្តា) ដុតភ្លើង ហើយកាន់
កាំបិតសម្លាប់គ្នានឹងគ្នា យើងនឹងលះបង់ជីវិតយ៉ាងឆាប់ (រឿ)
មហោសធមិនអាចនឹងដោះពួកយើងឲ្យរួចបានដោយស្រួលទេ ។

(២៥៣) (ព្រះបាទវិទេហៈ) បុគ្គលស្វែងរកខ្លឹម នៃដើមចេក
តែមិនបាន យ៉ាងណាមិញ យើងស្វែងរក(ឧបាយជាគ្រឿងរួច
ចាកទុក្ខ) ក៏មិនបានប្រស្នានោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គល
ស្វែងរកខ្លឹមនៃដើមរកា តែមិនបាន យ៉ាងណាមិញ
យើងស្វែងរក ក៏មិនបានប្រស្នានោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

អទេសេ វត នោ វុដ្ឋំ កុញ្ជរស្សេវនោទកេ

សកាសេ ទុម្មនុស្សានំ ពាលានំ អវិជានតំ ។

ឧព្វេធិតំ មេ ហទយំ មុខញ្ច បរិសុស្សតិ

និព្វុតឹ នាធិគច្ឆាមិ អគ្គិទឌ្ឍោវ អាតបេ ។

កម្មារានំ យថា ឧក្កា អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហិ

ឯវម្បិ ហទយំ មយ្ហំ អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហិ ។

[៤៨៦] តតោ សោ បណ្ឌិតោ ធីរោ អត្ថទស្សី មហោសធោ

វេទេហំ ទុក្ខិតំ ទិស្វា ឥទំ វចនមព្រវិ ។

មា ត្វំ ភាយិ មហារាជ មា ត្វំ ភាយិ រថេសភ

អហន្តំ មោចយិស្សាមិ រាហុគ្គហិតំវ ចន្ទិមំ ។

មា ត្វំ ភាយិ មហារាជ មា ត្វំ ភាយិ រថេសភ

អហន្តំ មោចយិស្សាមិ រាហុគ្គហិតំវ សុរិយំ ។

ការនៅនៃយើងទាំងឡាយ ក្នុងទីមិនមានទឹក ឈ្មោះថានៅក្នុងទីមិនមែនប្រទេស (យ៉ាងណាមិញ) ការដែលយើងនៅក្នុងទីជិតនៃពួកមនុស្សអាក្រក់ល្ងង់ខ្លៅ មិនចេះមិនដឹង (ឈ្មោះថានៅក្នុងទីមិនមែនជាប្រទេស ក៏ដូច្នោះឯង) ។ ហឫទ័យរបស់យើងញាប់ខ្លាំង ទាំងមាត់របស់យើងក៏សោះស្គុត យើងមិនបានសេចក្ដីរលត់ ដូចឈើត្រូវភ្លើងឆេះ ក្នុងកណ្ដាលកំដៅថ្ងៃ ។ ចង្ក្រានរបស់ជាងមាសនេះ ឆេះខាងក្នុង មិនឆេះខាងក្រៅ យ៉ាងណាមិញ ហឫទ័យរបស់យើង រលាកខាងក្នុង មិនឆេះខាងក្រៅ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៤៨៦] (អត្ថទស្សី...) វេលានោះ មហោសធជាអ្នកប្រាជ្ញ មានប្រាជ្ញា ឃើញប្រយោជន៍ជាប្រក្រតីនោះ លុះឃើញព្រះបាទវេទេហៈ ទ្រង់មានសេចក្ដីទុក្ខ ទើបក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចជាដោះព្រះចន្ទ្រដែលរាហូចាប់ហើយ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចជាដោះព្រះអាទិត្យ ដែលរាហូចាប់ហើយ ។

មា ត្វំ កន្ទិ មហារាជ មា ត្វំ កន្ទិ រថេសភ
អហន្តំ មោចយិស្សាមិ បង្កេ សន្នំវ កុញ្ជរំ ។
មា ត្វំ កន្ទិ មហារាជ មា ត្វំ កន្ទិ រថេសភ
អហន្តំ មោចយិស្សាមិ បេឡាពទ្ធំវ បន្នគំ ។
មា ត្វំ កន្ទិ មហារាជ មា ត្វំ កន្ទិ រថេសភ
អហន្តំ មោចយិស្សាមិ បក្ខី ពទ្ធំវ បញ្ជរេ
មា ត្វំ កន្ទិ មហារាជ មា ត្វំ កន្ទិ រថេសភ
អហន្តំ មោចយិស្សាមិ មច្ឆេ ជាលគតេរិវ ។
មា ត្វំ កន្ទិ មហារាជ មា ត្វំ កន្ទិ រថេសភ
អហន្តំ មោចយិស្សាមិ សយោគ្គពលវាហនំ ។
មា ត្វំ កន្ទិ មហារាជ មា ត្វំ កន្ទិ រថេសភ
បញ្ចាលំ វាហយិស្សាមិ កាកសេនំវ លេឌ្ឌុនា ។
អាទុ បញ្ញា កិមត្ថិយា អមច្ចោ ភវំ តាទិសោ
យោ តំ សម្ពាធបក្ខន្តំ ទុក្ខា ន បរិមោចយេ ។

បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះដំរីផុតពីភក់ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះពស់ដែលជាប់នៅក្នុងកំព្រោង ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះបក្សី ដែលជាប់នៅក្នុងទ្រុង ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គ ដូចគេដោះត្រីចាកឡប ដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដោះព្រះអង្គចេញ ព្រមទាំងយាន របស់ពលនឹងពាហនៈ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះអង្គកុំភ័យឡើយ ទូលព្រះបង្គំនឹងដេញព្រះបាទបញ្ចាលឲ្យរត់ទៅ ដូចជាគេដេញក្អែកនឹងដុំដី ។ បុគ្គលណាមិនដោះព្រះអង្គដែលមានសេចក្តីចង្អៀត (ក្រោមនោះ) ឲ្យរួចចាកទុក្ខបានទេ ប្រាជ្ញា (របស់បុគ្គលនោះ) មានប្រយោជន៍អ្វី ឬអាមាត្យបែបនោះ (មានប្រយោជន៍អ្វី) ។

(២៥៥) ឯថ មាណវា ឧដ្ឋេថ មុខំ សោធេថ សន្ធិនោ
វេទេហោ សហមច្ចេហិ ឧម្មង្គេន គមិស្សតិ ។

(២៥៦) តស្ស តំ វចនំ សុត្វា បណ្ឌិតស្សានុចារិនោ
ឧម្មង្គទ្វារំ វិវរុំ យន្តយុត្តេ ច អគ្គឡេ ។

(២៥៧) បុរតោ សេនកោ យាតិ បច្ឆតោ ច មហោសធោ
មជ្ឈេ ច រាជា វេទេហោ អមច្ចបរិវារិតោ ។

(២៥៨) ឧម្មង្គា និក្ខមិត្វាន វេទេហោ នាវមារុហិ
អភិរូឡ្ហញ្ច តំ ញត្វា អនុសាសិ មហោសធោ ។
អយំ តេ សស្សុរោ ទេវ អយំ សស្សុ ជនាធិប
យថា មាតុ បដិបត្តិ ឯវំ តេ ហោតុ សស្សុយា ។
យថាបិ និយកោ ភាតា សោទរិយោ ឯកមាតុកោ
ឯវំ បញ្ចាលចន្ទោ តេ ទយិតព្ពោ រថេសភ ។

(២៥៥) នែមាណពទាំងឡាយ អ្នកចាំផ្លូវចូលមក ចូរក្រោកឡើង អ្នកចាំផ្លូវចូលបើកមាត់នៃផ្លូវរូង ព្រះបាទវិទេហៈមួយអន្លើ ដោយពួកអាមាត្យនឹងស្តេចទៅកាន់រូង ។

(២៥៦) ពួកជនអ្នកធ្វើការដ៏ប្រសើររបស់មហោសថបណ្ឌិត ស្តាប់ពាក្យរបស់លោកហើយ ក៏បើកទ្វារនៃរូងនឹងគន្លឹះទ្វារ ដែលប្រកបដោយគ្រឿងយន្ត ។

(២៥៧) គណៈរបស់សេនកៈទៅមុខ មហោសថទៅក្រោយ ព្រះបាទវិទេហៈ មានអាមាត្យចោមរោម ស្តេចយាងត្រង់កណ្តាល ។

(២៥៨) ព្រះបាទវិទេហៈស្តេចទ្រង់ចេញអំពីរូង ហើយឡើងកាន់លើព្រះទីនាំងនាវ មហោសថដឹងថា ព្រះរាជាឡើងគង់ហើយ ក៏ប្រៀនប្រដៅថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្តនេះ ជាព្រះបិតាក្មេករបស់ព្រះអង្គ បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងជន ព្រះនាងនេះ ជាព្រះមាតាក្មេករបស់ព្រះអង្គ ការប្រតិបត្តិព្រះមាតា (របស់ព្រះអង្គ) យ៉ាងណា ការប្រតិបត្តិព្រះមាតាក្មេក ចូរមានដល់ព្រះអង្គយ៉ាងនោះដែរ ។ ព្រះកនិដ្ឋភាតា រួមឧទរ មានព្រះមាតាជាមួយគ្នា យ៉ាងណា បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើជន បញ្ចាលចន្ទកុមារ ព្រះអង្គគប្បីស្រឡាញ់យ៉ាងនោះដែរ ។

អយំ បញ្ចាលចន្ទី តេ រាជបុត្តី អភិជ្ឈិតា

កាមំ ករោហិ តេ តាយ ភរិយា តេ ភវិស្សតិ។

(៦៥៩) អារុយ្ហ នាវំ តរមានោ កិន្នុ តីរម្ហិ តិដ្ឋសិ

កិច្ឆា មុត្តម្ហ ទុក្ខតោ យាម ទានិ មហោសធ។

(៦៦០) នេស ធម្មោ មហារាជ យោហំ សេនាយ នាយកោ

សេនង្គំ បរិហាបេត្វា អត្តានំ បរិមោចយេ។

និវេសនម្ហិ តេ ទេវ សេនង្គំ បរិហាបិតំ

តំ ទិន្នំ ព្រហ្មទត្តេន អានយិស្សំ រថេសភ។

(៦៦១) អប្បសេនោ មហាសេនំ កថំ និគ្គយ្ហ ឋស្សសិ

ទុព្វលោ ពលវន្តេន វិហញ្ញិស្សសិ បណ្ឌិត។

បពិត្រព្រះអង្គប្រសើរលើរថ ព្រះនាងបញ្ចាលចណ្ឌីនេះ ជាព្រះរាជបុត្រី (របស់ព្រះបាទចូឡនី ព្រហ្មទត្ត) ដែលព្រះអង្គប្រាថ្នា សូមព្រះអង្គធ្វើសេចក្ដីប្រាថ្នារបស់ព្រះអង្គ ចំពោះព្រះនាងនោះ ព្រះនាងនឹងជាភរិយារបស់ព្រះអង្គហើយ ។

(៦៥៩) (ព្រះបាទវេទេហៈ ...) ម្នាលមហោសថ អ្នកចូរប្រញាប់ប្រញាល់ឡើងកាន់ទូកមក នៅឈរលើត្រើយធ្វើអ្វី យើងទាំងឡាយរួចចាកទុក្ខដោយលំបាក យើងនឹងទៅឥឡូវនេះ ។

(៦៦០) (មហោសថ ...) បពិត្រមហារាជ ខ្ញុំព្រះអង្គដែលជានាយកនៃសេនា លះបង់ចោលនូវអង្គនៃសេនា ហើយដោះយកតែខ្លួនចេញទៅមិនគួរឡើយ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ប្រសើរលើរថ ខ្ញុំព្រះអង្គនឹងដឹកនាំនូវអង្គនៃសេនា ដែលព្រះអង្គបោះបង់ចោលក្នុងនិវេសន៍ នឹងរបស់ដែលព្រះបាទព្រហ្មទត្តថ្វាយហើយ ។

(៦៦១) (ព្រះបាទវេទេហៈ ...) ម្នាលបណ្ឌិត អ្នកឯង ជាអ្នកមានសេនាតិច នឹងសង្កត់សង្កិនទប់ទល់ព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ត ដែលមានសេនាច្រើន ដូចម្ដេចបាន អ្នកឯងជាអ្នកមានកម្លាំងខ្សោយ មុខជាលំបាកដោយព្រះបាទចូឡនីព្រហ្មទត្ត ដែលមានកម្លាំង ។

(២៦២) អប្បសេនោបិ ចេ មន្តី មហាសេនំ អមន្តិនំ
ជិនាតិ រាជា រាជានោ អាទិច្ចោវុទយំ តមំ ។

(២៦៣) សុខា ហវេ សំវាសោ បណ្ឌិតេហីតិ សេនក
បក្ខីវ បញ្ជរេ ពទ្ធេ មច្ឆេ ជាលគតេរិវ
អមិត្តហត្ថត្តគតេ មោចយី នោ មហោសធោ ។

(២៦៤) ឯវមេតំ មហារាជ បណ្ឌិតា ហិ សុខាវហា
បក្ខីវ បញ្ជរេ ពទ្ធេ មច្ឆេ ជាលគតេរិវ
អមិត្តហត្ថត្តគតេ មោចយី នោ មហោសធោ ។

(២៦៥) រក្ខិត្វា កសិណំ រត្តឹ ចូឡនេយ្យោ មហព្វលោ
ឧទេន្តំ អរុណុគ្គស្មឹ ឧបការឹ ឧបាគមិ ។

(២៦២) (ពោធិសត្វ ...) ពួកលោកប្រាជ្ញ សូម្បីមានសេនាតិច រមែងឈ្នះពួកល្ងង់ មិនមានប្រាជ្ញា ដែលមានសេនាច្រើន ព្រះរាជាតែមួយព្រះអង្គ (ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងឧបាយ) រមែងឈ្នះព្រះរាជាទាំងឡាយ (ជាអ្នកល្ងង់ក្នុងឧបាយ) ដូចព្រះអាទិត្យដែលរះឡើង (រមែងឈ្នះ) នូវងងឹតដូច្នោះឯង ។

(២៦៣) (ព្រះបាទវិទេហៈ ...) ហៃសេនកៈ ការនៅរួមជាមួយនឹងអ្នកបណ្ឌិត នាំមកនូវសេចក្ដីសុខស្រួលណាស់ហ្ន៎ ព្រោះថាមហោសថបានដោះពួកយើង ដែលនៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃនៃសត្រូវឲ្យរួចបាន ដូចគេដោះហ្វូងបក្សីដែលជាប់នៅក្នុងទ្រុង ឬដូចគេដោះហ្វូងត្រី ដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ដូច្នោះ ។

(២៦៤) (អាចារ្យសេនកៈ ...) បពិត្រមហារាជ ពិតមែនហើយ បណ្ឌិតទាំងឡាយនាំមកនូវសេចក្ដីសុខយ៉ាងនេះឯង មហោសថបានដោះពួកយើង ដែលនៅក្នុងកណ្ដាប់ដៃនៃសត្រូវឲ្យរួចបាន ដូចគេដោះហ្វូងបក្សីដែលជាប់នៅក្នុងទ្រុង ឬដូចគេដោះហ្វូងត្រី ដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ដូច្នោះ ។

(២៦៥) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទចូឡនី ព្រហ្មទត្ត មានកំឡាំងច្រើន ទ្រង់រក្សា អស់រាត្រីពេញមួយ លុះអរុណរះឡើង ក៏ស្ដេចចូលទៅ ដល់ក្រុងឧបការ ។

អារុយ្ហ វរំ នាគំ   ពលវន្តំ សដ្ឋិហាយនំ

រាជា អគមា បញ្ចាលោ ចូឡនេយ្យោ មហាពលោ ។

សន្នទ្ធោ មណិវម្មេន   សរមាទាយ បាណិនា

បេសិយេ អជ្ឈភាសិត្ថ   បុថុចិត្តេ សមាគតេ ។

ហត្ថារោហេ អនីកដ្ឋេ   រថិកេ បត្តិការកេ

ឧបាសនម្ហិ កតហត្ថេ   វាលវេធេ សមាគតេ ។

(៦៦៦) បេសេថ កុញ្ជរេ ទន្តី ពលវន្តេ សដ្ឋិហាយនេ

មទ្ទន្តុ កុញ្ជរា នគរំ(១)   វេទេហេន សុមាបិតំ ។

វច្ឆទន្តមុខា សេតា   តិក្ខគ្គា(២) អដ្ឋិវេធិនោ

បណុន្នា ធនុវេគេន   សម្បតន្តុតរីតរា ។

មាណវា វម្មិនោ សូរា   ចិត្រទណ្ឌយុតាវុធា

បក្ខន្ទិនោ មហានាគា   ហត្ថីនំ ហោន្តុ សម្មុខា ។

សត្តិយោ តេលធោតាយោ   អច្ចិមន្តា បភស្សរា

វិជ្ជោតមានា តិដ្ឋន្តុ   សតរំសីវ តារកា ។

---

១ ម. កុញ្ជរំ នគរំ ។ ២ ម. តិណ្ហគ្គា ។

ព្រះបាទចូឡនីទ្រង់គ្រឿងក្រោះក្រពាល មានកំឡាំងច្រើន ស្ដេចឡើងគង់លើដំរីប្រសើរ ដ៏មានកំឡាំង ជាដំរីមានអាយុប្រមាណ ៦០ ឆ្នាំ បុកក្រាស់ទៅ (ទីនិវេសនារបស់ព្រះអង្គ) ។ ព្រះបាទចូឡនីព្រះហឫទ័យ ទ្រង់សៀតគ្រឿងក្រោះ ជាវិការៈនៃកែវមណី ព្រះហស្ដកាន់សរ បុកក្រាស់ទៅនឹងវេហាកលក្នុងទូលដំរី (របស់ព្រះអង្គ) ជាអ្នកមានសិល្បច្រើនដែលមកប្រជុំគ្នា ។ (ព្រះបាទចូឡនីក្រាស់ទៅ) នឹងពលដំរី ពលសេះ ពលរថ ពលថ្មើរជើង នឹងអ្នកខ្លះ ដែលមានវៃជំនាញក្នុងសិល្បៈ ការបាញ់កាំព្រួញ ដែលមកប្រជុំគ្នា ។

(៦៦៦) (ព្រះបាទចូឡនី...) អ្នកទាំងឡាយចូរបញ្ជូនដំរីមាត្រក ដ៏មានកំឡាំង ជាដំរីមានអាយុ ប្រមាណ ៦០ ឆ្នាំ ចូរឲ្យដំរីទាំងឡាយញាំញីព្រៃ ដែលព្រះបាទវេទេហៈសាងទុកហើយ ។ (ក្នុងក្រុង) មានសម្បុរស មានធ្មេញដូចពន្លក មានចុងដ៏មុត អាចបាក់ទំលាយខ្លួនបាន ដែលបាញ់ដោយកំឡាំងនៃធ្នូ ឲ្យបាក់បុះ ព្រមគ្នាក្នុងទីនេះនោះនោះ ។ ពួកសេនាក្មេង ។ ក្មេងៗ តាក់គ្រឿងក្រោះ មានកាំប្រកបដោយធ្នូដ៏វិចិត្រ កាន់លំពែងដំរី ស្ទុះចូលមក ចូរអ្នកទាំង (គប្បី) ចំពោះមុខដំរីទាំងឡាយ ។ លំពែងទាំងឡាយ ដែលគេលាងជម្រះ ដោយប្រេង មានរស្មីភ្លឺ រុងរឿង ដូចផ្កាយព្រឹក មានរស្មីច្រើន ។

អាវុធពលវន្តានំ   គុណិកាយុរធារិនំ

ឯតាទិសានំ យោធានំ   សង្គាមេ អបលាយិនំ

វេទេហោ កុតោ មុញ្ចិស្សតិ សចេ បក្ខីវ កាហិតិ ។

តិំស មេ បុរិសនាវុត្យោ   សព្វេ វេកេកនិច្ឆិតា

យេសំ សមំ ន បស្សាមិ   កេវលំ មហិំ ចរំ ។

នាគា ច កប្បិតា ទន្តី   ពលវន្តា សដ្ឋិហាយនា

យេសំ ខន្ធេសុ សោភន្តិ   កុមារា ចារុទស្សនា ។

បីតាលង្ការា បីតវសនា   បីតុត្តរនិវាសនា

នាគខន្ធេសុ សោភន្តិ   ទេវបុត្តាវ នន្ទនេ ។

បាចីនវណ្ណា(១) នេត្តិំសា   តេលធោតា បភស្សរា

និដ្ឋិតា នរធីរេហិ   សមធារា សុនិស្សិតា ។

---

១ ម. បាឋីនវណ្ណា ។

កាលបើពួកយោធា (របស់យើង) មានគ្រឿងសាស្ត្រាវុធជាកំឡាំង ប្រដាប់សង្វារនឹងគ្រឿងក្រោះក្រវាត់ដងខ្លួន មិនបាក់ទ័ពក្នុងសង្គ្រាមទេ ព្រះបាទវិទេហៈនឹងរួចពីដៃយើងអំពីណា បើក្រែងតែព្រះបាទវិទេហៈនឹងធ្វើដូចបក្សី(ទើបរួច) ។ ពួកយោធារបស់យើងទាំងអស់ មានចំនួន ៧៤.០០០នាក់ កាច់ក្បាលសត្រូវហើយកាន់យកក្បាលមួយៗ មក យើងបាននៅលើសគួរលើផែនដីមិនឃើញពួកយោធាណាស្មើឡើយ ។ ដំរីទាំងឡាយមានភ្លុក ប្រដាប់ហើយ មានកំឡាំង ជាដំរីមានអាយុប្រមាណ៦០ឆ្នាំ ពួកយោធានៅខ្នង ។ មានសម្បុរដូចមាស រមែងល្អលើ-កនៃដំរីទាំងឡាយ ។ យោធាទាំងឡាយ មានគ្រឿងអលង្ការ មានពណ៌លឿង ស្លៀកសំពត់មានពណ៌លឿង ដណ្តប់សំពត់មានពណ៌លឿង រមែងល្អលើ-កនៃដំរីទាំងឡាយ ដូចទេវបុត្តទាំងឡាយក្នុងនន្ទវ័ន ។ ព្រះខាន់ទាំងឡាយមានសម្បុរ ដូចត្រីស្លាត ដែលលាបដោយប្រេង មានស្នើគ្រឿងដែលបុរសអ្នកមានកំឡាំងបានធ្វើស្រេចហើយ មានមុខស្មើ ដែលគេសម្លៀងល្អហើយ ។ ព្រះខាន់ទាំងឡាយមិនមានស្នឹម រុងរឿងដូចជាព្រះអាទិត្យ ឋិតនៅក្នុងទីកណ្តាល ដែលគេធ្វើដោយដែកថែបដ៏ខ្លាំងដែលពួកយោធាអ្នកមានកំឡាំងជាញ ក្នុងទីប្រហារទាំងកាន់យកហើយ ។

វេឡុរិយោ វិមលោ សិក្ខាយ សមយោ ឧឡ្ហោ
ឥហិតា ពលវន្តេហិ សុប្បមាណប្បមាណិកំ ។
សុវណ្ណជាលសញ្ឆន្នា លោហិតកញ្ចុកជាវិតា
វិវត្តមានា សោភន្តិ វិជ្ជុវត្តយមន្តរេ ។
បជកា ចម្មេហោ សុក អសិចម្មស្ស កោវិទា
ឧត្តមា សិក្ខិតា ធាតក្ខន្ធនិធាតិតោ ។
ឯតាទិសេហិ បរិក្ខិត្តោ ឆន្ទំ សោភេត្វា នតោ កេ
បហរន្តេ ន បស្សាមិ យេន ត្វំ មិថិលំ វជេ ។
(៦៦៧) កិន្នុ សន្តរមានោវ លាតិ បវេសិ កុញ្ជរំ
បហដ្ឋរូបោ អាគមសិ លទ្ធលក្ខោស្មីតិ មញ្ញសិ ។
ឱហារេតំ ធនុចាបំ ខុរប្បំ បដិសំហរ
ឱហារេតំ(១) សុភំ ចម្មំ វេឡុរិយមណិសន្និភំ(២) ។
(៦៦៨) បសន្នមុខវណ្ណោសិ មិតបុព្វញ្ច ភាសសិ
ហោតិ វោ មរណកាលេ ឯទិសី វណ្ណសម្បទា ។

១ ឱ. ទោហស្សុ ។ ២ ម. វេឡុរិយមណិសន្និភំ ។

ព្រះរាជរថទាំងឡាយចង្កូវដោយផ្ទាំងកែវនៃមាស ព្រមទាំងដោយស្រោមមាសក៏ល្អក្រៃពេក កាលបើគេនៅឡើងលើរថដ៏ល្អ ដូចជាផ្លេកបន្ទោរក្នុងកណ្ដាលពពក ។ ពួកទាហានអ្នកក្លៀវក្លា កាន់គ្រឿងក្រោះ គាប់ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងការសង្គ្រាម អ្នកឈ្លាសក្នុងការកាន់ដាវនិងខែល ជាអ្នកហាត់ក្នុងការកាន់ធ្នូដ៏ក្រៃលែង មកកាន់ទូកនៃដំរីធ្លាក់ចុះចុះ ។ អ្នកឯងនៅក្នុងបោរាណក្រោកដើមចេញហើយ អ្នកឯងមិនរួចគិតទៅនេះទេ អ្នកនឹងទៅកាន់ក្រុងមិថិលាដោយយកជាទូតាព ណា យើងមិនបានឃើញជាទុកាតាទាសរបស់អ្នកទេ ។

(៦៦៧) (ព្រះរាជាសួរ ...) ព្រះអង្គទ្រង់ប្រញាប់ប្រញាល់បញ្ចូនដំរីដ៏ប្រសើរមក ព្រះអង្គមានព្រះហឫទ័យរីករាយយាងមក ហើយទ្រង់សំគាល់ថា កាន់អញនឹងបានសម្រេចប្រយោជន៍ដូច្នេះ ហ៊្ន ។ សូមព្រះអង្គដាក់ធ្នូនិងបង្គន់ព្រួញចុះចេញ សូមព្រះអង្គដាក់ខ្សែសាចុះចេញ សូមព្រះអង្គដាក់គ្រឿងក្រោះ ដ៏ល្អប្រភពដោយកែវពិទូរ្យនិងកែវមណីចុះចេញ ។

(៦៦៨) (ព្រះបាទចូឡនី ...) អ្នកឯងជាអ្នកមានសម្បុរមុខស្រស់បស់ ពាក្យនិយាយកំពុងញញឹមញញែមជាប់ ឯការរុងរឿងដោយសម្បុរបែបនេះ រមែងមានក្នុងវេលាមរណកាល ។

(៦៦៩) សោយន្តេ កណ្ណិកា(១) កេន កិង្គរោភាសំ ចក្កិយ

ឧក្កណ្ឋា ហិ តយា កថា ចលុព្ពន្ធេន សិទ្ធកោ។

តិណ្ណា ហិយ្យោ កថា កត្តំ សាបក្ខោ សមរិន្ទកោ

ហំសកមំ យថា ខគ្គោ អនុឡាំ បតិសន្តិ ។

(៦៧០) សិតាណា រត្តិកាកេន ផុល្លំ តិស្វាន កិំសុកំ

ចំសមេសិតំ មញ្ញា បរិត្យញ្ញា ចិតាឥតោ។

វិតិវត្តាសុ រត្តីសុ ទុក្ខតស្មិំ និកតោ

កិំសុកំ ផុល្លិតំ តិស្វា កាសាភិញ្ញា មិតាឥតោ។

ឯវមេវ ត្វំ កថ វេទេហិ បរិភាយ

កាសន្និក្ខោ តមិស្សសិ សិតាណា កិំសុកំ យថា។

(៦៧១)តមេវស្សូ ចាត្តុឆាតេ ច កណ្ណោសោសញ្ញ ជិវ្ហ

យោ ទេ តមិត្តំ ចាតុតកំ វេទេហំ បរិមោចយិ។

(១) ម. កុជ្ជំ ។

(៦៦៩) (មហោសធ . . .) បពិត្រព្រះរាជា ពាក្យដែល

ព្រះអង្គត្រាស់ហើយ ជាពាក្យសារប្រយោជន៍ ព្រះអង្គមានការ

ប្រឹក្សាល្អហើយ ឯព្រះរាជា (របស់យើង) ព្រះអង្គមិនគប្បីនឹង

ចាប់យកបានទេ ដូចសេះសិន្ធពនឹងសេះខ្ទីក ។ ព្រះរាជា (ក្រុង

មិថិលា) ព្រះរាជាយកពាក្យនឹងកថាប៉ុណ្ណោះ ដូចស្ទឹងនឹងត្រីតាំង

ពីដូចត្រីបទៅហើយផ្ទេរ ក្អែកស្មុកកោមកជហង្ស នឹងធ្លាក់ចុះក្នុង

ពាក់កណ្តាលផ្លូវ យ៉ាងណាមិញ (ចំណែកព្រះអង្គនឹងគាមព្រះរាជា

នោះនឹងដល់សេចក្តីវិនាសក្នុងពាក់កណ្តាលផ្លូវក៏យ៉ាងនោះដែរ)។

(៦៧០) ខ្លែងចចកតាំងឡាយជាម្រឹគជាតកាយ ឃើញផ្កាដែលរីកក្នុង

ចំណោមនៃកម្រី គឺសិតាលវាផ្ដិតសាច់ ហើយតាំងគ្នាដេញកេម ។

(ខ្លែងចចកតាំងនោះ) ជាម្រឹគជាតកាយ កាលរាត្រីកន្លងទៅ

ហើយ ព្រះអាទិត្យរះឡើង ទើបឃើញច្បាស់ថាជាផ្កាល្ហុក គឺ

ដាច់សេចក្តីប្រាថ្នា (រត់ទៅ) យ៉ាងណា ។ បពិត្រព្រះរាជា

ព្រះអង្គចោមព័ទ្ធព្រះបាទវិទេហៈ នឹងដាច់សេចក្តីប្រាថ្នាហើយ

ទៅដូចពួកខ្លែងចចក (ដេញកេម) នូវផ្កាល្ហុងនោះដែរ ។

(៦៧១) (ព្រះបាទចូឡនី . . .) អ្នកទាំងឡាយ ចូរកាត់ដៃនឹង

ជើង ត្រចៀក នឹងច្រមុះ នៃមហោសធនេះ ព្រោះតែធ្វើព្រះបាទ

វិទេហៈ ជាសត្រូវដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើង ឲ្យរួចទៅវិញ ។

ឥមំ មំសំវ បាតព្យំ[១] សូលេ កត្វា បចន្តុ នំ

យោ មេ អមិត្តំ ហត្ថគតំ វេទេហំ បរិមោចយិ ។

យថាបិ ឧសភចម្មំ បថព្យា វិហនីយតិ

សីហស្ស អថោ ព្យគ្ឃស្ស ហោតិ សង្កុសមាហតំ ។

ឯវន្តំ វិហនិត្វាន វេធយិស្សាមិ សត្តិយា

យោ មេ អមិត្តំ ហត្ថគតំ វេទេហំ បរិមោចយិ ។

(៦៧៤) សចេ មេ ហត្ថបាទេ ច កណ្ណនាសញ្ច ឆេទសិ

ឯវំ បញ្ចាលចណ្ឌស្ស វេទេហោ ឆេទយិស្សតិ ។

សចេ មេ ហត្ថបាទេ ច កណ្ណនាសញ្ច ឆេទសិ

ឯវំ បញ្ចាលចណ្ឌិយា វេទេហោ ឆេទយិស្សតិ ។

សចេ មេ ហត្ថបាទេ ច កណ្ណនាសញ្ច ឆេទសិ

ឯវំ នន្ទាយ ទេវិយា វេទេហោ ឆេទយិស្សតិ ។

---

១ អដ្ឋកថាយំ អាលម្ពន្តិ ទិស្សតិ ។

សេនាទាំងឡាយ ចូរដោតនូវបុគ្គលនេះ ដោយឈើស្រួច ហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ដែលគួរចំអិន ព្រោះនាំស្តេចវិទេហៈ ជាសត្រូវដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើង ឲ្យរួចទៅវិញ ។ បុគ្គលដោតសង្កឹះស្បែកគោឈ្មោលនឹងដី ពុំនោះសោត ដូចស្បែកសីហៈ ឬខ្លាធំដោយកន្លុះ យ៉ាងណា ។ យើងនឹងចាក់ដោតកាយដោយលំពែង យ៉ាងនោះ ព្រោះនាំស្តេចវិទេហៈជាសត្រូវដែលនៅក្នុងកណ្តាប់ដៃយើង ឲ្យរួចទៅវិញ ។

(៦៧៤) (មហោសថ ...) បើព្រះអង្គកាត់នូវដៃជើងត្រចៀកនិងច្រមុះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជានឹងកាត់ (ដៃជើងត្រចៀកនិងច្រមុះ) របស់ព្រះរាជបុត្រឈ្មោះបញ្ចាលចណ្ឌៈ យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ បើព្រះអង្គកាត់ដៃជើងត្រចៀក និងច្រមុះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះបាទវិទេហៈមុខជានឹងកាត់ (ដៃជើងត្រចៀកនិងច្រមុះ) របស់ព្រះរាជធីតាឈ្មោះបញ្ចាលចណ្ឌី យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។ បើព្រះអង្គកាត់ដៃ និងជើងត្រចៀក និងច្រមុះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះបាទវិទេហៈ មុខជានឹងកាត់ (ដៃជើងត្រចៀកនិងច្រមុះ) របស់អគ្គមហេសី ឈ្មោះនន្ទាទេវី យ៉ាងហ្នឹងដែរ ។

សចេ មេ ហត្ថបាទេ ច កណ្ណនាសញ្ច ឆេជ្ជសិ
ឯវន្តេ បុត្តទារស្ស វេទេហោ ឆេទយិស្សតិ ។
សចេ មំសញ្ច ឆេត្វាន សូលេ កត្វា បចិស្សសិ
ឯវំ បញ្ចាលចន្ទស្ស វេទេហោ បាចយិស្សតិ ។
សចេ មំសញ្ច ឆេត្វាន សូលេ កត្វា បចិស្សសិ
ឯវំ បញ្ចាលចន្ទិយា វេទេហោ បាចយិស្សតិ ។
សចេ មំសញ្ច ឆេត្វាន សូលេ កត្វា បចិស្សសិ
ឯវំ នន្ទាយ ទេវិយា វេទេហោ បាចយិស្សតិ ។
សចេ មំសញ្ច ឆេត្វាន សូលេ កត្វា បចិស្សសិ
ឯវន្តេ បុត្តទារស្ស វេទេហោ បាចយិស្សតិ ។
សចេ មំ វិហនិត្វាន ផាលយិស្សសិ សត្តិយា
ឯវំ បញ្ចាលចន្ទស្ស វេទេហោ ផាលយិស្សតិ ។

បើព្រះអង្គកាត់ដៃទាំងពីរជើងត្រចៀក និងច្រមុះរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ព្រះបាទវេទេហៈ មុខជានឹងកាត់ (ស្ពៀតដៃនិងជើងត្រចៀកនិងច្រមុះ) របស់ព្រះកែវបុត្រនិងព្រះមហេសីរបស់ព្រះអង្គ យ៉ាងនេះដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំដោយឈើស្នួលហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវេទេហៈ មុខជានឹងប្រើឲ្យគេដោតព្រះកែវបុត្រឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ (ដោយឈើស្នួល) ហើយចំអិនយ៉ាងនេះដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំដោយឈើស្នួល ហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវេទេហៈមុខជានឹងប្រើឲ្យគេដោតព្រះកែវធីតាឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទី (ដោយឈើស្នួល) ហើយចំអិន យ៉ាងនេះដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំនឹងឈើស្នួលហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវេទេហៈមុខជានឹងប្រើឲ្យគេដោតអគ្គមហេសីឈ្មោះនន្ទាទេវី (ដោយឈើស្នួល) ហើយចំអិន យ៉ាងនេះដែរ ។ បើព្រះអង្គដោតខ្ញុំនឹងឈើស្នួល ហើយចំអិន ដូចគេចំអិនសាច់ ដែលគួរចំអិន ព្រះបាទវេទេហៈ មុខជានឹងប្រើឲ្យគេដោតព្រះកែវបុត្រនិងព្រះមហេសី របស់ព្រះអង្គ (ដោយឈើស្នួល) ហើយចំអិន យ៉ាងនេះដែរ ។ បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំដោយលំពែង ព្រះបាទវេទេហៈមុខជានឹងដោតព្រះកែវបុត្រឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទៈ (ដោយលំពែង) យ៉ាងនេះដែរ ។

សចេ មំ វិហនិត្វាន វេធយិស្សសិ សត្តិយា

ឧរំ បញ្ចាលចន្ទិយា វេទេហោ វេធយិស្សតិ ។

សចេ មំ វិហនិត្វាន វេធយិស្សសិ សត្តិយា

ឧរំ នន្ទាយ ទេវិយា វេទេហោ វេធយិស្សតិ ។

សចេ មំ វិហនិត្វាន វេធយិស្សសិ សត្តិយា

ឧរន្តេ បុត្តទារស្ស វេទេហោ វេធយិស្សតិ ។

ឯវំ នោ មន្តិតំ រហោ វេទេហេន មយា សហ

យថា ផលសតំ ចម្មំ កោត្ថុមត្តាសុសិព្វិតំ

ឧបេតិ តនុតាណាយ សរានំ បដិហន្តវេ ។

សុខាវហោ ទុក្ខនុទោ វេទេហស្ស យសស្សិនោ

មតិន្តេ បដិហញ្ញាមិ ឧសុំ ផលសតេន វា ។

បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំដោយលំពែង ព្រះបាទវេទេហៈ មុខជាគឺនឹងចាក់ដោតព្រះរាជធីតា ឈ្មោះបញ្ចាលចន្ទី (ដោយលំពែង) យ៉ាងនោះដែរ ។ បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំដោយលំពែង ព្រះបាទវេទេហៈ មុខជានឹងចាក់ដោតអគ្គមហេសី ឈ្មោះ នន្ទាទេវី (ដោយលំពែង) យ៉ាងនោះដែរ ។ បើព្រះអង្គចាក់ដោតខ្ញុំដោយលំពែង ព្រះបាទវេទេហៈ មុខជានឹងចាក់ដោតព្រះរាជបុត្រនឹងព្រះមាតា របស់ព្រះអង្គ (ដោយលំពែង) យ៉ាងនោះដែរ ។ យើងទាំងពីរនាក់ គឺស្ដេចវេទេហៈនឹងខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំប្រឹក្សាព្រមព្រៀង ក្នុងទីស្ងាត់យ៉ាងនេះហើយ ដូចស្បែកមានខ្នង់ ១០០បលៈ ដែលជាងស្បែកដេរស្រួលហើយ ដោយសន្ត្រា របស់ជាងស្បែក ទើបនឹងជួយការពារខ្លួន ដើម្បីទប់ទល់នឹងកូនសរ ទាំងឡាយយ៉ាងនោះ ។ ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំ ជាអ្នកនាំសេចក្ដីសុខមក ជួយបន្ទោបង់សេចក្ដីទុក្ខនៃព្រះបាទវេទេហៈ ដ៏មានយស ក៏នឹងទប់ទល់នឹងកូនសរ គឺព្រះគំនិតរបស់ព្រះអង្គ ដោយដូចស្បែក មានខ្នង់ ១០០ បលៈ (សេចក្ដីគិតរបស់ខ្ញុំព្រះបង្គំជាខ្ញុំ គឺម្យ៉ាងនេះ) ។

(២៧៣) ឥទ្ធំ បស្ស មហារាជ សុញ្ញំ អន្តេបុរំ តវ

ឱរោធា ច កុមារា ច តវ មាតា ច ខត្តិយ

ឧក្ខិត្តា នីហរិត្វាន កេវដ្ដស្សុបនាមិតា ។

(២៧៤) ឥធ អន្តេបុរំ មយ្ហំ ឧត្តាន វិចិនាថ នំ

យថា ឥមស្ស វចនំ សច្ចំ វា យទិ វា មុសា ។

(២៧៥) ឯវមេតំ មហារាជ យថា អាហ មហោសធោ

សុញ្ញំ អន្តេបុរំ សព្វំ កាកបដ្ដនកំ យថា ។

(២៧៦) ឥតោ គតា មហារាជ នារី សព្វង្គសោភនា

កោសុម្ភផលកសុស្សោណី ហំសគគ្គរភាណិនី ។

ឥតោ នីតា មហារាជ នារី សព្វង្គសោភនា

កោសេយ្យវសនា សាមា ជាតរូបសុមេខលា ។

(២៧៣) បពិត្រមហារាជ សូមអញ្ជើញព្រះអង្គទតព្រះនេត្រមើលព្រះរាជវាំង
របស់ព្រះអង្គដែលសូន្យឈឹងចុះ បពិត្រព្រះមហាក្សត្រិយ៍ ស្រីស្នំ
ទាំងកុមារទាំងឡាយ ទាំងព្រះវររាជមាតា របស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំឲ្យ
នាំចេញតាមឧម្មង្គ នាំទៅថ្វាយព្រះបាទវេទេហៈហើយ ។

(២៧៤) (ព្រះបាទចូឡនី ...) បើដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅ
ឯព្រះរាជវាំង របស់អញ ហើយពិចារណាមើលហេតុនោះ
តើសមដូចពាក្យ របស់មហោសធនេះ ពិតឬកុហកទេ ។

(២៧៥) (ពួកអាមាត្យ ...) បពិត្រមហារាជ មហោសធក្រាបទូលយ៉ាង
ណា សេចក្ដីនុះក៏យ៉ាងនោះឯង ព្រះរាជវាំងទាំងមូលសូន្យឈឹង
ដូចជាទីប្រជុំនៃពួកក្អែក ។

(២៧៦) (មហោសធ ...) បពិត្រមហារាជ ព្រះនាងនារីឧត្តមទេវី
ព្រះសរីរាង្គកាយដ៏ល្អ មានព្រះសោណីដ៏ល្អ ដូចផ្ទាំងមាស
មានប្រក្រតីពោលពាក្យពីរោះ ដូចជាសំឡេងនៃហង្ស បាន
ចេញទៅ អំពីឧម្មង្គនេះហើយ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះ
នាងនារី មានសរីរាង្គកាយដ៏ល្អ ស្លៀកពាក់សំពត់សូត្រ មាន
សម្បុរដូចមាស មានខ្សែរឹតព្រះអង្គនោះក៏ល្អវិចិត្រដោយមាស ។

សុរត្តបាទា កល្យាណី សុវណ្ណមណិមេខលា

បារេវតក្ខី សុតនុ ពិម្ពោដ្ឋា តនុមជ្ឈិមា ។

សុជាតា ភុជលដ្ឋីវ វេទីវ តនុមជ្ឈិមា

ទីឃស្សា កេសា អសិតា ឦសកគ្គបវេល្លិតា ។

សុជាតា មិគច្ឆាបាវ ហេមន្តគ្គិសិខារិវ

នទីវ គិរិទុគ្គេសុ សញ្ឆន្នា ខុទ្ទវេណុភិ ។

នាគនាសូរុ កល្យាណី បរមា តិន្ទុកត្ថនី

នាតិទីឃា នាតិរស្សា នាលោមា នាតិលោមសា ។

នន្ទាយ នូន មរណេន នន្ទសិ សិរិវាហន

អហញ្ច នូន នន្ទា ច គច្ឆាម យមសាធនំ ។

(២៧៧) ទិព្វំ អធីយសេ មាយំ អកាសិ ចក្ខុមោហនំ

យោ មេ អមិត្តំ ហត្ថគតំ វេទេហំ បរិមោចយិ ។

ព្រះនាងនារី មានព្រះបាទទាំងពីរក្រហមល្អ ប្រកបដោយលំអ (៤ យ៉ាង) មានខ្សែរកាំរិតការៈនៃមាសនិងកែវមណី មានព្រះនេត្រប្រាកដស្មើដោយនេត្រសត្វព្រាប មានសរីរៈដ៏ល្អ មានព្រះឱស្ឋក្រហមដ៏ល្អដូចផ្លែទុំល្មោច មានចង្កេះរៀវ ។ ព្រះនាងនារីមានចង្កេះរៀវដូចវល្លិតាគលតាដែលល្អណាស់ល្អ ឬដូចក្លាហើង (ដាំកការៈនៃមាស) ព្រះកេសារបស់ព្រះនាងនារីនោះ វែងមានចុងខ្មៅខ្ចីដូចចុងកំពិត ។ ព្រះនាងនន្ទាទេវី មានផ្ទង់ព្រះអង្គព្រួយនិងដូចជាកូនឈ្លូសប្រើង កើត (បានមួយខួប) ឬដូចជាអណ្តាតភ្លើងក្នុងហេមន្តរដូវ ពុំនោះសោតដូចជាស្ទឹង ដ៏ដេរដាសដោយដើមឬស្សីតូច ៗ តាំងឡាយ ទៀបជ្រោះភ្នំ ។ ព្រះនាងនន្ទាទេវី មានព្រះទ្រូល្អដូចប្រមោយដំរី មានសុដន់ដ៏ល្អដូចផ្លែទន្លាប់ដ៏ប្រសើរ មិនខ្ពស់ពេកមិនទាបពេក មិនមែនឥតព្រះលោមា មិនមែនមានព្រះលោមាច្រើនពេក ។ បពិត្រព្រះអង្គមានវាហនៈ បរិបូណ៌ដោយសិរី ព្រះអង្គក្រេកអរដោយមរណៈ នៃព្រះនាងនន្ទាទេវីដោយពិត ឯខ្ញុំព្រះអង្គនិងព្រះនាងនន្ទា នឹងទៅកាន់សំណាក់យមរាជដោយពិត ។

(២៧៧) (ព្រះបាទចុល្លនី ...) អ្នកបានរៀនគលមាយាជាទិព្វ ហើយបានធ្វើឲ្យភ្នែករបស់ខ្ញុំស្រឡាំង បានជាអ្នកដោះលែង ព្រះបាទវេទេហៈជាសត្រូវនៅ គង់ក្នុងកណ្តាប់ដៃនៃយើងបាន ។

(៦៧៨)អតិយន្តិ វេ មហារាជ ចិត្តមាយវិទ បណ្ឌិតា
តេ គោបយន្តិ អត្តានំ បណ្ឌិតា មន្តិនោ ជនា ។
សន្តិ មាណវបុត្តា មេ កុសលា សន្ធិឆេទកា
យេសំ មគ្គេន បន្នេន វេទេហោ មិថិលំ គតោ ។

(៦៧៩)ឥង្ឃ បស្ស មហារាជ ឧម្មង្គំ សាធុមាបិតំ
ហត្ថីនំ អថ អស្សានំ រថានំ អថ បត្តិនំ
អាលោកភូតំ តិដ្ឋន្តំ ឧម្មង្គំ សាធុនិដ្ឋិតំ(១) ។

(៦៨០)លាភា វត វិទេហានំ យស្សិមេ ឯទិសា បណ្ឌិតា
ឃរេ វសន្តិ វិជិតេ យថា ត្វមសិ មហោសធ ។

(៦៨១)វុត្តិញ្ច បរិហារញ្ច ទិគុណំ ភត្តវេតនំ
ទទាមិ វិបុលេ ភោគេ ភុញ្ជ កាមេ រមស្សុ ច
មា វិទេហំ បច្ចគមា កឹ វិទេហោ ករិស្សតិ ។

១ ម. សាធុមាបិតំ ។

(៦៧៨) (មហោសធ . . .) បពិត្រមហារាជ បណ្ឌិតទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ រមែងរៀនល្បិចកលមាយាជាចិត្រដោយពិត ពួកបណ្ឌិតជនអ្នកមានសេចក្ដីគំនិតនោះ រមែងរក្សាខ្លួន (ចាកទុក្ខភ័យ) ពួកមាណពតូច ៗ អ្នកបំរើរបស់ទូលព្រះបង្គំ ជាអ្នកឈ្លាស ជាអ្នកកាត់ផ្លូវក្រោមដី ព្រះបាទវិទេហៈយាងទៅកាន់ក្រុងមិថិលា តាមផ្លូវដែលពួកជនទាំងនោះធ្វើទុកហើយ ។

(៦៧៩) បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់ទតឧមង្គដែលពួកជនសាងទុកល្អហើយ សូមព្រះអង្គទតឧមង្គដ៏ល្អធំរឿង (ដោយរបៀប) នៃដំរី សេះ រថ នឹងពលថ្មើរជើង ដែលគេធ្វើឲ្យសម្រេចហើយដោយល្អ ។

(៦៨០) (ព្រះបាទចូឡនី . . .) ម្នាលមហោសធ ជាលាភរបស់អ្នកដែនវិទេហៈដោយពិត បណ្ឌិតទាំងឡាយ ដែលដូចជាអ្នកនេះ នៅក្នុងផ្ទះក្នុងដែន របស់ព្រះរាជាណា (ជាលាភរបស់ព្រះរាជានោះពិត) ។

(៦៨១) យើងនឹងឲ្យគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតនឹងពរក្ខ គ្រឿងភត្តស្រូវនឹងធនទ្វេ ទាំងពីរយ៉ាងនឹងភត្តនិងឈ្នួលជាទ្វេគុណដល់អ្នក ឲ្យភោគសម្បត្តិដ៏ទូលាយទៀត អ្នកចូរបរិភោគកាម ចូរត្រេកអរតាមប្រាថ្នាចុះ អ្នកកុំទៅរកព្រះបាទវិទេហៈឡើយ ព្រះបាទវិទេហៈនឹងធ្វើអ្វីដល់អ្នក ។

(៦៨២)យោ ចេជេ មហារាជ   កត្តាំ ធនការណា

ទុក្ខំ ហោតិ ការណ្ហា   អត្តនោ ច បរស្ស ច

យាវ ជីវេយ្យ វេណហោ   ញាតិស្ស វិជិតេ វសេ។

យោ ចេជេ មហារាជ   កត្តាំ ធនការណា

ទុក្ខំ ហោតិ ការណ្ហា   អត្តនោ ច បរស្ស ច

យាវតិជីវេយ្យវេណហោ ញាតិស្ស បុរិសោ សិយំ។

(៦៨៣)ធម្មំ និក្ខុលោមាស្សត្ត   កាមាសីតិញ្ច កាសិសុ

ទាសីសតានិ ចត្តារិ   ធម្មំ ករិយាសតញ្ច តេ

សព្វំសេនាង្គមាទាយ   សោត្ថិំ គច្ឆ មហោសធ។

(៦៨៤)យាវ ទទន្តុ ហត្ថិនំ   អស្សានំ និតុណំ វិធិ

តប្បេន្តុ អន្នបានេន   រថិកេ បត្តិការកេ។

(៦៨៥)ហត្ថី អស្សេ រថេ បត្តី   គច្ឆេវាទាយ បណ្ឌិត

បស្សតុ តំ មហារាជា   វេទេហោ មិថិលំ គតំ។

(៦៨២) (មហោសធ . . .) បពិត្រមហារាជ បុគ្គលណា សរសើរនូវ បុគ្គលអកតញ្ញូ ព្រោះហេតុនៃទ្រព្យ បុគ្គលនោះត្រូវផលតំណក់តើ ទុក្ខឯងនិងអ្នកដទៃគឺរងវៀល ព្រះបាទវិទេហៈទ្រង់គង់ព្រះជន្មាយុ ដរាបណា ខ្ញុំគឺមិនគប្បីនៅក្នុងដែនព្រះរាជាដទៃ(ដរាបនោះ) ។ បពិត្រមហារាជ បុគ្គលណាសរសើរនូវបុគ្គលអកតញ្ញូ ព្រោះហេតុនៃទ្រព្យ បុគ្គលនោះត្រូវផលតំណក់តើ ទុក្ខឯងនិងអ្នកដទៃគឺរងវៀល ព្រះបាទវិទេហៈទ្រង់ព្រះជន្មនៅដរាបណា ខ្ញុំមិនត្រូវជាបុរសរបស់បុគ្គលដទៃ (ដរាបនោះ) ។

(៦៨៣) (ព្រះបាទចូឡនី . . .) ម្នាលមហោសធ យើងឲ្យមាសផ្គួរ ១០០០ និងស្រុកចំនួន ៨០ ក្នុងដែនកាសីដល់អ្នក យើងឲ្យទាសី ៤០០ និងភរិយា ១០០ ដល់អ្នក អ្នកចូរនាំសេនាទាំងពួងទៅដោយសួស្តីចុះ ។

(៦៨៤) ដំរីទាំងឡាយ ចូរឲ្យគេឲ្យចំណី ជាទ្វេគុណ ដល់ពួកដំរី ពួកសេះជាតិណាក់ ចូរញុំាងពលរថនិងពលថ្មើរជើងឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយបាយនិងទឹកចុះ ។

(៦៨៥) ម្នាលបណ្ឌិត អ្នកចូរនាំយកពួកដំរី ពួកសេះ ពួករថ និងពួកពលថ្មើរជើងទៅ ព្រះបាទវិទេហៈមហារាជ ចូរទតឃើញអ្នក ដែលទៅដល់ក្រុងមិថិលាចុះ ។

(៦៨៦) ហត្ថី អស្សរថា បត្តី សេនា សានិស្សិតេ មហា
បច្ចុដ្ឋិតា កឹសរូបា កាមំ មញ្ញន្តិ បណ្ឌិតា ។

(៦៨៧) អាគច្ឆន្តេ មហាភេរី ទុន្ទុភិ បដិនិស្សុតា
សត្តុ សេនង្គមាយាយ សោត្ថិព្យត្តា មហាសេនោ ។

(៦៨៨) យថា មេតំ សុសានស្មឹ ចតុត្ថា ចតុរោ ជនា
សីហំ តបស្សិនោ យន្តា ឧទ្ទយិត្វា ឥធាគតា ។
អថ ត្វំ តោន វណ្ណេន តេន រូបេន សោភតា
តោន ក អត្តជាតេន អត្តានំ បរិមោចយិ ។

(៦៨៩) អត្ថុ អភេតុន វេទេហ បត្តិ មាទ្ទិ ខត្តិយ
បរិភោគស្ស ភជាមិ ជម្ពុទីបំ សាតកេ ។
ធីន្ត្រ ចិត្តសហស្សំ តេ កាមាសីតិញ្ច កាសិសុ
នាសីសតានិ បញ្ចាតិ ធីន្ត្រ ភរិយាសតញ្ច តេ
សត្តំ សេនាង្គមាយាយ សោត្ថិន្ទិតា ឥធាគតោ ។

(៦៨៦) (ព្រះបាទវេស្សន្តរ . . .) សេនាប្រកបដោយអង្គ ៤ គឺសេនាដំរី
សេនាសេះ សេនារថ គឺសេនាថ្មើរជើងនោះ ប្រាកដជាមានច្រើន
មានសភាពគួរខ្លាច តើបណ្ឌិតទាំងឡាយសំគាល់ដូចម្ដេចហ្ន៎ ។

(៦៨៧) (ពាក្យព្រេនក: . . .) បពិត្រមហារាជ សេចក្ដីត្រេកអរយ៉ាងនេះ
គួរនឹងខ្លួស់ រីឯសព្ទប្រាកដដល់ព្រៃនេះ មហាសេនាតាំងអស់
នៃសេនាទាំងពួង មកដល់ហើយដោយសួស្ដី ។

(៦៨៨) (ព្រះបាទវេស្សន្តរ…) ម្នាលមហាសេន ជនទាំង៤នាក់នាំមនុស្ស
ស្លាប់ទៅកាន់ព្រៃស្មសាន (ហើយត្រឡប់មក) យ៉ាងណា
ពួកយើងបានមកឃើញកាលក្សិយដែលកម្សត់ហើយត្រឡប់មកក្នុង
ទីនេះ ក៏ដូច្នោះ ។ កាលបើដូច្នេះ អ្នកបានដោះខ្លួនឲ្យរួចមក ដោយ
ពេញខ្លួនម្ដេច ដោយបន្ទំយដូចម្ដេច ដោយដំណើរដូចម្ដេច ។

(៦៨៩) (មហាសេន...) បពិត្រព្រះអង្គព្រះនាងមទ្រីនោះ ទូលព្រះបង្គំបាន
ការពារខ្លួនសេចក្ដី ដោយសេចក្ដី ខ្ញុំការប្រើគ្នា ដោយប្រើគ្នា ទូល
ព្រះបង្គំបានការពារសេចក្ដី ដូចជាសាគរការពារដល់ទឹកដូច្នោះ ។
ព្រះបាទបង្គ្រប់ទីបានប្រទានខាសព្គា១-១០០ គឺស្រុកចំនួន ៨០
ក្សិវដែលការដល់ទូលព្រះបង្គំ ប្រទានតាសី ៤០០ គឺភរិយា
១០០ ដល់ទូលព្រះបង្គំ ទូលព្រះបង្គំជាម្ចាស់នៃសេនាទាំងពួង
មកក្នុងទីនេះដោយសួស្ដី ។

(២៩០) សុសុខំ វត សំវាសោ បណ្ឌិតេហីតិ សេនក
បក្ខីវ បញ្ជរេ ពទ្ធេ មច្ឆេ ជាលគតេរិវ
អមិត្តហត្ថត្តគតេ មោចយី នោ មហោសធោ ។

(២៩១) ឯវមេតំ មហារាជ បណ្ឌិតា ហិ សុខាវហា
បក្ខីវ បញ្ជរេ ពទ្ធេ មច្ឆេ ជាលគតេរិវ
អមិត្តហត្ថត្តគតេ មោចយី នោ មហោសធោ ។

(២៩២) អាហញ្ញន្តុ សព្វវីណា ភេរិយោ ទិន្ទិមានិ ច
ធមេន្តុ មាគធា សង្ខា(១) វគ្គូ នទន្តុ ទុន្ទុភី ។

(២៩៣) ឱរោធា ច កុមារា ច វេសិយានា ច ព្រាហ្មណា
ពហុំ អន្នញ្ច បានញ្ច បណ្ឌិតស្សាភិហារយុំ ។
ហត្ថារោហា អនីកដ្ឋា រថិកា បត្តិការកា
ពហុំ អន្នញ្ច បានញ្ច បណ្ឌិតស្សាភិហារយុំ ។
សមាគតា ជានបទា នេគមា ច សមាគតា
ពហុំ អន្នញ្ច បានញ្ច បណ្ឌិតស្សាភិហារយុំ ។
ពហុជ្ជនោ បសន្នោសិ ទិស្វា បណ្ឌិតមាគតំ
បណ្ឌិតម្ហិ អនុប្បត្តេ ចេលុក្ខេបោ បវត្តថាតិ ។

មហោសធជាតកំ(២) បញ្ចមំ ។

១ ម. សង្ខ មាគធសង្ខា ។ ២ ម. ឧម្មង្គជាតកំ ។

(២៩០) (ព្រះបាទវិទេហៈ ...) នែអាចារ្យសេនកៈ ការនៅរួមជាមួយនឹងអ្នកប្រាជ្ញ នាំមកនូវសេចក្តីសុខស្រួលណាស់ហ្ន៎ មហោសធបានដោះពួកយើងដែលកាន់នៅក្នុងសេចក្តីវិនាសក្នុងដៃនៃសត្រូវ ដូចជាគេដោះពួកបក្សីដែលជាប់នៅក្នុងទ្រុង ឬ ដូចជាគេដោះត្រីដែលជាប់នៅក្នុងសំណាញ់ ។

(២៩១)(អាចារ្យសេនក...)បពិត្រមហារាជ វែងពិត ពួកបណ្ឌិតរមែងនាំមកសេចក្តីសុខយ៉ាងនេះឯង មហោសធបានដោះពួកយើងដែលកាន់នៅក្នុងសេចក្តីវិនាសដោយដៃនៃសត្រូវ ដូចជាគេដោះពួកបក្សីដែលជាប់ក្នុងទ្រុង ឬដូចជាគេដោះត្រីដែលជាប់ក្នុងសំណាញ់ ។

(២៩២) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា...)ពួកជនចូរវេញពិណ ចូរវាយស្គរតូចនិងស្គរធំ ផ្លុំស័ង្ខដែលកើតក្នុងដែនមគធៈនិងចូរស្គរធំមានសំឡេងពីរោះ ។

(២៩៣) ពួកស្រីស្នំ ពួកកុមារ ពួកវេស្សៈនិងពួកព្រាហ្មណ៍ នាំបាយនិងទឹកជាច្រើនមកជូន(មហោសធបណ្ឌិត) ។ ពលដំរី ពលសេះ ពលរថ និងពលថ្មើរជើង នាំបាយនិងទឹកជាច្រើន មកជូនបណ្ឌិត ។ ពួកអ្នកជនបទប្រជុំគ្នា ទាំងពួកអ្នកនិគមក៏មកប្រជុំគ្នា នាំបាយនិងទឹកជាច្រើនមកជូនបណ្ឌិត ។ ជនជាច្រើន កាលបើបានឃើញបណ្ឌិតមកដល់ហើយ ក៏មានសេចក្តីជ្រះថ្លា កាលបើបណ្ឌិតមកដល់ហើយ ការលើកឡើងនូវសំពត់ ក៏ប្រព្រឹត្តទៅ ។

ចប់ មហោសធជាតក ទី ៥ ។

(៦៤៤) យង្កិញ្ចិ រតនំ អត្ថិ ធតរដ្ឋនិវេសនេ
សព្ពានិ តេ ឧបយន្តុ ធីតរំ ទេហិ រាជិនោ ។

(៦៤៥) ន នោ វិវាហោ នាគេហិ កតបុព្វោ កុទាចនំ
តំ វិវាហំ អសំយុត្តំ កថំ អម្ហេ ករោមសេ ។

(៦៤៦) ជីវិតំ នូន តេ ចត្តំ រដ្ឋំ វា មនុជាធិប
ន ហិ នាគេ កុបិតម្ហិ ចិរំ ជីវន្តិ តាទិសា ។
យោ ត្វំ ទេវ មនុស្សោសិ ឥទ្ធិមន្តំ អនិទ្ធិមា
វរុណស្ស និយំ បុត្តំ យាមុនំ អតិមញ្ញសិ ។

(៦៤៧) នាតិមញ្ញាមិ រាជានំ ធតរដ្ឋំ យសស្សិនំ
ធតរដ្ឋោ ហិ នាគានំ ពហូនមបិ ឥស្សរោ ។
អហិ មហានុភាវោបិ ន មេ ធីតរមារហោ
ខត្តិយោ ច វិទេហានំ អភិជាតា សមុទ្ទជា ។

(៦៤៤) (នាគទាំង ៤ ក្រាបបង្គំទូលថា) រតនៈណាមួយ មានក្នុងនិវេសន៍របស់នាគរាជព្រះនាមធតរដ្ឋ រតនៈទាំងអស់នោះ ចូរមកដល់ព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គប្រទានព្រះធីតា ដល់ព្រះរាជាយើង ។

(៦៤៥) (ព្រះបាទព្រហ្មទត្តត្រាស់ថា) វិវាហៈជាមួយនឹងពួកនាគ យើងមិនធ្លាប់ធ្វើ ក្នុងកាលណាមួយទេ យើងនឹងធ្វើវិវាហៈមិនសមគួរនោះ ដូចម្តេចកើត ។

(៦៤៦) (នាគទាំង ៤...) បពិត្រព្រះអង្គជាធំជាងមនុស្ស ជីវិតក្តី ដែនក្តី ព្រះអង្គនឹងលះបង់ដោយពិត កាលបើនាគខឹងហើយ ព្រះរាជាទាំងឡាយប្រហែលនឹងព្រះអង្គ មិនគង់ព្រះជន្មនៅយូរទេ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គណាជាមនុស្ស ព្រះអង្គនោះ មិនមានឫទ្ធិ មើលងាយព្រះរាជាដែលមានឫទ្ធិ ជាកូនបង្កើតនៃព្រះវរុណៈ ដែលកើតក្នុងទន្លេយមុនា ។

(៦៤៧) (ព្រះរាជា . . .) យើងមិនមើលងាយព្រះបាទធតរដ្ឋ ដ៏មានយស ព្រោះថា ព្រះបាទធតរដ្ឋ ជាធំជាងនាគទាំងឡាយដ៏ច្រើន ។ ពស់ទុកជាមានអានុភាពច្រើន ក៏មិនសមគួរនឹងធីតារបស់យើងទេ ចំណែកនាងយើង ជាក្សត្រិយ៍ របស់ពួកវិទេហៈ ធីតា (របស់យើង) ឈ្មោះសមុទ្ទជា មានជាតិប្រសើរ ។

(២៩៨) កម្ពលស្សតរា ឧដ្ឋេន្តុ សព្វេ នាគេ និវេទយ

ពារាណសី បវឌ្ឍន្តុ មា ច កញ្ចិ វិហេឋយុំ ។

(២៩៩) និវេសនេសុ សោព្ភេសុ រថិយា ចច្ចរេសុ ច

រុក្ខគ្គេសុ ច លម្ពន្តុ វិតតា តោរណេសុ ច ។

អហម្បិ សព្វសេតេន មហតា សុមហំ បុរំ

បរិក្ខិបិស្សំ ភោគេហិ កាសីនំ ជនយំ ភយំ ។

(៣០០) តស្ស តំ វចនំ សុត្វា ឧរគានេកវណ្ណិនោ

ពារាណសី បវជ្ជិំសុ ន ច កញ្ចិ វិហេឋយុំ ។

និវេសនេសុ សោព្ភេសុ រថិយា ចច្ចរេសុ ច

រុក្ខគ្គេសុ ច លម្ពិំសុ វិតតា តោរណេសុ ច ។

ឋិតេ(១) ទិស្វាន លម្ពន្តេ បុថូ កន្ទិំសុ នារិយោ

នាគេ សោណ្ឌិកតេ ទិស្វា បស្សសន្តេ មុហុំ មុហុំ ។

១ ម. ឱ- តេសុ ។

(២៩៨) (ព្រះបាទធតរដ្ឋ ...) ពួកនាគឈ្មោះកម្ពលស្សតរ(១) ចូរក្រោកឡើង អ្នកចូរប្រាប់នាគទាំងអស់ថា នាគទាំងឡាយ ចូរទៅកាន់ក្រុងពារាណសី តែកុំបៀតបៀនបុគ្គលណាមួយឡើយ ។

(២៩៩) នាគទាំងឡាយដែលមានសរីរៈធំ ចូរសំយុងខ្លួនក្នុងនិវេសនដ្ឋានទាំងឡាយក្នុងស្រះ ត្រង់ផ្លូវបែក ក្នុងព្រះលាន លើចុងឈើ និងលើក្លោងទ្វារ ។ ចំណែកខាងខ្ញុំ មានកាយដ៏សសុទ្ធ នឹងព័ទ្ធបុរីដែលធំទូលាយ ដោយខ្លួនទាំងឡាយ នឹងញុំាងភ័យឲ្យកើតឡើង ដល់ពួកអ្នកដែនកាសី ។

(៣០០) នាគទាំងឡាយ មានសម្បុរដ៏ច្រើន បានស្តាប់ពាក្យព្រះបាទធតរដ្ឋនោះហើយ ក៏ចូលទៅកាន់ក្រុងពារាណសី តែមិនបៀតបៀនបុគ្គលណាមួយឡើយ ។ នាគទាំងឡាយដែលមានសរីរៈធំ គឺសំយុងខ្លួនក្នុងនិវេសនដ្ឋានក្នុងស្រះ ត្រង់ផ្លូវបែក ក្នុងព្រះលាន លើចុងឈើ និងលើក្លោងទ្វារ ។ នារីទាំងឡាយជាច្រើន បានឃើញនាគទាំងនោះ កំពុងសំយុងខ្លួន លុះឃើញពួកនាគបើកពពារ កំពុងដកដង្ហើមរឿយ ៗ ក៏កន្ទក់កន្ទេញ ។

១ ពួកនាគដែលមានឈ្មោះយ៉ាងនេះ គឺជាពួកនាគនៅក្បែរជើងភ្នំសិនេរុ ត្រូវជាញាតិខាងមាតារបស់ព្រះបាទធតរដ្ឋ ។ អដ្ឋកថា ។

ពារាណសី សព្យាធិតា អាហុំ សមយជ្ជេ

ពាហា បគ្គយ្ហ បក្កន្ទុំ ជីតរំ នេហិ កជិនោ ។

(៣០១) មុញ្ចាកំ ហារស្ស វេសស្ស មជ្ឈេ

តោ លោហិតក្ខោ វិហតន្តរំសោ

កា អគ្គុតាយុវគេ សុវត្ថា

តិដ្ឋន្តិ នារិយោ ទស វគ្គុមាលា ។

កោ ត្វំ ព្រហាពាហុ វនស្ស មជ្ឈេ

វិរោចសិ ឃតសិត្តោវ អគ្គិ

មហេសក្ខោ អញ្ញតរោសិ យក្ខោ

ឧទាហុ នាគោសិ មហានុភាវោ ។

(៣០២) នាគោហមស្មិ ឥទ្ធិមា តេជស្សី ទុរតិក្កមោ

ឌំសេយ្យំ តេជសា កុទ្ធោ ផីតំ ជនបទំ អបិ ។

សមុទ្ទជា ហិ មេ មាតា ធតរដ្ឋោ ច មេ បិតា

សុទស្សនកនិដ្ឋោស្មិ ភូរិទត្តោតិ មំ វិទូ ។

(៣០៣) យំ គម្ភីរំ សទាវដ្ដំ រហទំ ភេស្មំ បេក្ខសិ

ឯសោ ទិព្យោ មមាវាសោ អនេកសតពោរិសោ ។

ពួកជនក្នុងពារាណសី តក់ស្លុតភ្ញាក់ក្រហាយ ក៏លើកដៃគក់

ទ្រូងថា សូមព្រះអង្គប្រោសលើកលែងនាគផង ។

(៣០១) (ព្រាហ្មណ៍ទេសាទ...) អ្នកជាអ្វី មានភ្នែក

ក្រហម មានចន្លោះស្មាទូលាយ (អង្គុយ) ក្នុង

កណ្តាល នៃព្រៃជាទីនាំមកបូជាដោយផ្កាឈើ

ស្រីៗចំនួន១០ នាក់ ជាអ្វី ដែលប្រដាប់ខ្លួនស្អាតបាត

ពាក់កងមានសំពត់ដ៏ល្អកំពុងឈរសើច ។

អ្នកជាអ្វី មានដៃធំវែងរុងរឿងក្នុងកណ្តាលព្រៃ ដូច

ភ្លើងដែលស្រោចទឹកខ្លាញ់ អ្នកជាយក្សណាមួយ

ដែលមានសក្តិធំ ឬជានាគមានអានុភាពធំ ។

(៣០២) (ភូរិទត្តនាគពោល...) ខ្ញុំជានាគមានឫទ្ធិ មានតេជះ ដែលគេកន្លង

មិនបាន ប្រសិនបើខ្ញុំក្រោធ គប្បីដុតសូម្បីនូវជនបទ ដែល

ចំរើន (ដោយតេជះ) ដោយតេជះបាន ។ ឯមាតារបស់ខ្ញុំ

ឈ្មោះសមុទ្ទជា បិតារបស់ខ្ញុំឈ្មោះធតរដ្ឋ ខ្ញុំជាប្អូននៃនាគ

ឈ្មោះសុទស្សនៈ ជនទាំងឡាយស្គាល់ខ្ញុំថា ភូរិទត្ត ។

(៣០៣) លោកឃើញនូវអន្លង់ទឹកណាជ្រៅ ដែលហូរ

ក្រួចសព្វកាល ជាអន្លង់ទឹកគួរខ្លាច អន្លង់ទឹកនោះជាទី

ជាលំនៅរបស់ខ្ញុំ មានជម្រៅ ច្រើនរយនៃខ្នងបុរស ។

មយូរកោញ្ចាភិរុទំ ទីបេហិ វនមជ្ឈិតោ
យមុនំ បវិស មា ភីតោ ខេមំ វត្តតិ សិវំ ។

(៣០៦) តត្ថ បត្តោ សានុចរោ សហ បុត្តេន ព្រាហ្មណ
បូជិតោ មយ្ហំ ការេហិ សុខំ ព្រាហ្មណ វច្ឆសិ ។

(៣០៧) សមា សមន្តបរិតោ បហូតតគរា(១) មហី
ឥន្ទគោបកសញ្ឆន្នា សោភតិ ហរិតុត្តមា ។
រម្មានិ វនចេត្យានិ រម្មា ហំសូបកូជិតា
ឱបុប្ផបទុមា តិដ្ឋន្តិ បោក្ខរញ្ញោ សុនិម្មិតា ។
អដ្ឋំសា សុកតា ថម្ភា សព្វេ វេឡុរិយាមយា
សហស្សថម្ភា បាសាទា បូរា កញ្ញាហិ ជោតរេ ។
វិមានំ ឧបបន្នោសិ ទិព្វំ បុញ្ញេហិ អត្តនោ
អសម្ពាធំ សិវំ រម្មំ អច្ចន្តសុខសំហិតំ ។
មញ្ញេ សហស្សនេត្តស្ស វិមានំ នាភិកង្ខសិ
ឥទ្ធី ហិ ត្យាយំ វិបុលា សក្កស្សេវ ជុតីមតោ ។

១ ឱ. បហុតាគរា ។

អ្នកកុំខ្លាច ចូរចូលទៅកាន់ស្ទឹងយមុនា មានទឹកទៀប (ដែលហូរមក) អំពីកណ្តាលព្រៃ ជាកន្លែងដែលក្ងោកនឹងក្រៀលយំ ជាស្ទឹងត្រជាក់ក្សេមក្សាន្ត ជាលំនៅរបស់ពួកអ្នកមានវត្ត ។

(៣០៦) ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកព្រមទាំងកូនមកដល់កន្លែងនោះហើយ នឹងបានបរិភោគ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ យើងនឹងបូជាអ្នកដោយកាមទាំងឡាយរបស់យើង អ្នកចូរនៅឲ្យសុខចុះ ។

(៣០៧) (ព្រាហ្មណ៍នេះឃើញ...) ផែនដីមានផ្ទៃរាបស្មើដោយជុំវិញ មានដើមក្រឹស្នាច្រើន ដេរដាសដោយមមាចនៀង មានស្មៅខៀវខ្ចី ខ្ពស់ល្អ ។ ព្រៃដ៏គួរត្រេកអរ ស្រះបោក្ខរណីទាំងឡាយដែលបុណ្យកម្មរបស់ព្រះអង្គនិម្មិតល្អហើយ ជាទីគួរត្រេកអរ ដែលហង្សយំហើយ មានផ្កាឈូកផ្កាកុះ ។ សសរមានជ្រុង ៨ ដែលគេធ្វើល្អហើយ ជាវិការៈនៃកែវពិទូរ្យទាំងអស់ ប្រាសាទទាំងឡាយមានសសរ ១ ពាន់ ដ៏ពេញដោយនាងកញ្ញាភ្លឺរុងរឿង ។ ព្រះអង្គបានដល់នូវវិមានជាទិព្វ ដោយបុណ្យរបស់ព្រះអង្គ ជាវិមានមិនចង្អៀតជាទីត្រេកអរគួរត្រេកអរ ប្រកបដោយសេចក្តីសុខ យ៉ាងក្រៃលែង ។ ខ្ញុំសំគាល់ថាព្រះអង្គ មិនប្រាថ្នាវិមានរបស់ព្រះឥន្ទ្រជាសហស្សនេត្រទេ ព្រោះថាឫទ្ធិរបស់ព្រះអង្គនេះ ដ៏ធំដូចជាឫទ្ធិនៃព្រះឥន្ទ្រដ៏រុងរឿងដែរ ។

(៣០៦) មនសាបិ ន បត្តោ អានុភាវោ ជុតិមតោ
បរិចារិយមានានំ ឥន្ទានំ វសវត្តិនំ ។

(៣០៧) តំ វិមានំ អភិជ្ឈាយ អមរានំ សុខេសិនំ
ឧបោសថំ ឧបវសន្តោ សេមិ វម្មិកមុទ្ធនិ ។

(៣០៨) អហញ្ច មិគមេសានោ សបុត្តោ បាវិសិំ វនំ
តំ មំ មតំ វា ជីវំ វា នាភិវេទេន្តិ ញាតកា ។
អាមន្តយេ ភូរិទត្តំ កាសិបុត្តំ យសស្សិនំ
តយា នោ សមនុញ្ញាតា អបិ បស្សេមុ ញាតកេ ។

(៣០៩) ឯសោ ហិ វត មេ ឆន្ទោ យំ វសេសិ មមន្តិកេ
ន ហិ ឯតាទិសា កាមា សុលភា ហោន្តិ មានុសេ ។
សចេ ត្វំ និច្ឆសេ វត្ថុំ មម កាមេហិ បូជិតោ
មយា ត្វំ សមនុញ្ញាតោ សោត្ថិំ បស្សាហិ ញាតកេ ។

(៣១០) ធារយិមំ មណឹ ទិព្វំ បសុំ បុត្តេ ច វិន្ទតិ
អរោគោ សុខិតោ ហោហិ គច្ឆេវាទាយ ព្រាហ្មណ ។

(៣០៦) (ភូរិទត្តនាគថា...) អានុភាវរបស់ព្រះវរុណ អានុភាព
របស់ពួកនាគទាំង៤ ញុំាងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ជាអ្នក
បម្រើព្រះវរុណ អ្នកមិនគប្បីដឹងដោយចិត្តបានទេ ។

(៣០៧) ខ្ញុំប្រាថ្នាវិមាននោះរបស់ទេវតាទាំងឡាយ អ្នកស្វែងរកសេចក្តី
សុខ បានជាកាន់ឧបោសថ ហើយដេកលើកំពូលដំបូក ។

(៣០៨) (ព្រាហ្មណ៍ពោលថា...) ឯខ្ញុំព្រមទាំងកូនស្វែងរកម្រឹគ បាន
ចូលទៅកាន់ព្រៃ ញាតិទាំងនោះ មិនដឹងខ្ញុំថា ស្លាប់ឬរស់ទេ ។
ខ្ញុំសូមលាព្រះភូរិទត្ត ជាបុត្រព្រះរាជធីតានៃដែនកាសី ព្រះអង្គ
មានយស បើខ្ញុំលើព្រះអង្គព្រមអនុញ្ញាតហើយ គប្បីឃើញ
ពួកញាតិ ។

(៣០៩) (ភូរិទត្តនាគថា...) ឆន្ទៈពិតជារបស់គាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ហើយ
គឺដែលអ្នកនៅក្នុងសំណាក់នៃខ្ញុំ ព្រោះថាកាមទាំងឡាយប្រា-
កដដូច្នេះ អ្នកមិនងាយបានក្នុងមនុស្សលោកទេ ។ អ្នកដែលខ្ញុំបូជា
ដោយកាមទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ បើមិនប្រាថ្នានៅទេ ខ្ញុំអនុញ្ញាត
អ្នក សូមអ្នកទៅជួបពួកញាតិដោយសួស្តីចុះ ។

(៣១០) អ្នកកាន់ទ្រទ្រង់នូវកែវមណីទិព្វនេះ រមែងបានសត្វចិញ្ចឹមនិង
បុត្រ អ្នកចូរមិនមានរោគ បានសេចក្តីសុខ ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នក
ចូរយក (នូវកែវមណីនេះ) ហើយទៅចុះ ។

(៣១១) កុសលី បដិនន្ទាមិ ភុរិទត្ត វទោ តវ
បព្វជិស្សាមិ ជិណ្ណោស្មិ ន កាមេ អភិបត្ថយេ ។

(៣១២) ព្រហ្មចរិយស្ស ចេ អន្តរា ហោតិ កោចិ ហេតុ ការិយំ
អវិកម្បមានោ ឃាយាសិ គហេតុ ធសព្វាមិ ពេគធំ ។

(៣១៣) កុសលី បដិនន្ទាមិ ភុរិទត្ត វទោ តវ
បុនបិ អាគមិស្សាមិ សចេ អត្ថោ ភវិស្សតិ ។

(៣១៤) ឥទំ វត្វា ភុរិទត្តោ បេសេសិ ចតុរោ ជនេ
ឯថ គច្ឆថ ឧដ្ឋេថ ខិប្បំ បាបេថ ព្រាហ្មណំ ។
តស្ស តំ វចនំ សុត្វា ឧដ្ឋាយ ចតុរោ ជនា
បេសិតា ភុរិទត្តេន ខិប្បំ បាបេសុំ ព្រាហ្មណំ ។

(៣១៥) មណិំ បគ្គយ្ហ មង្គល្យំ សាធុ វិត្តំ មនោរមំ
សេលំ ព្យញ្ជនសម្បន្នំ កោ ឥមំ មណិមជ្ឈគា ។

(៣១១) (ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ...) បពិត្រព្រះភូរិទត្ត ស្រួលហើយ ខ្ញុំត្រេកអរនឹងព្រះបន្ទូលរបស់ព្រះអង្គ ខ្ញុំនឹងបួស ព្រោះខ្ញុំចាស់ហើយខ្ញុំមិនប្រាថ្នាកាមទេ ។

(៣១២) (ភូរិទត្តពោលថា ...) បើមានការបែកធ្លាយព្រហ្មចរិយៈក្នុងកាលដែលត្រូវធ្វើដោយសេចក្ដីមិនខ្ជិល (រឹងប៉ឹង) អ្នកកុំមានសេចក្ដីក្ដៅក្រហាយឡើយ គប្បីមក យើងនឹងឲ្យទ្រព្យដ៏ច្រើនដល់អ្នក ។

(៣១៣) (ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ...) បពិត្រព្រះភូរិទត្ត ស្រួលហើយ ខ្ញុំត្រេកអរនឹងព្រះបន្ទូល របស់ព្រះអង្គ ប្រសិនបើមានសេចក្ដីត្រូវការ ខ្ញុំនឹងមកម្ដងទៀត ។

(៣១៤) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះភូរិទត្ត លុះពោលពាក្យនេះហើយ ក៏បញ្ជូននាគទាំង ៤ ថា អ្នកទាំងឡាយចូរនាំ ចូរទៅ ចូរក្រោកឡើង ចូរនាំព្រាហ្មណ៍ឲ្យដល់ (នូវផ្លូវដើរទៅកាន់ក្រុងពារាណសី) ជាប់ ។ នាគទាំង ៤ ត្រូវភូរិទត្តប្រើទៅហើយ បានស្ដាប់ពាក្យនោះ របស់ភូរិទត្តនោះ ក៏ក្រោកឡើងហើយបាននាំព្រាហ្មណ៍ឲ្យដល់ឆាប់ ។

(៣១៥) (ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ...) អ្នកកាន់យកនូវកែវមណី ជាមង្គល ជាទ្រព្យដ៏ប្រសើរ ជាទីពេញចិត្ត ជាថ្មបរិបូណ៌ដោយទ្រង់ទ្រាយ អ្នកបានកែវមណីនេះអំពីណា ។

(៣១៦)លោភាភិភូតស្ស មហាសត្តហិ សមត្ថា ឥពិកាទិ

អជ្ជ កាលំ បថំ គច្ឆំ អជ្ឈគមាំ មណឹ ឥមំ ។

(៣១៧)សុចិណ្ណោ អយំ សេលោ អច្ចិតោ មហិតោ សទា

សុធារិតោ សុនិក្ខិត្តោ សព្វត្ថមភិសាធយេ ។

ឧបចារវិបន្នស្ស និក្ខេបេ នាសនាយ ច

អយំ សេលោ វិនាសាយ បរិចិណ្ណោ អយោនិសោ ។

ន យិមំ អកុសលោ និច្ចំ មណឹ ធារេតុមារហោ

បដិបជ្ជ សតំ និក្ខំ ទេហិមំ រតនំ មម ។

(៣១៨)នេវ អយំ មណិ កេយ្យោ គោហិ(១)ភណ្ឌេហិ វា

សេលោ ព្យញ្ជនសម្បន្នោ នេវ កេយ្យោ មណិ មម ។

(៣១៩)នោ ចេ តយា មណិ កេយ្យោ គោហិ ភណ្ឌេហិ វា

អថ កេន មណិ កេយ្យោ តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ ។

(៣២០)យោ មេ សំសេ មហានាគំ តេជស្សិំ ទុរតិក្កមំ

តស្ស ទជ្ជំ ឥមំ សេលំ ជលន្តំរិវ តេជសា ។

---
១ ម. គោភិ ។

(៣១៦)(កាលនោះ អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) ថ្ងៃនេះខ្ញុំទៅកាន់ផ្លូវតាំងពីព្រឹក បានកែវម-ណីនេះ ដែលពួកនាគនាំនាំកក្រោមមួយពោនថែក្បាលហើយ ។

(៣១៧)(ព្រាហ្មណ៍សោម...) កែវមណីនេះ បើបុគ្គលសម្ដែងគុណល្អថែទាំ ប្រើប្រាស់ល្អ ទុកដាក់ល្អហើយសព្វកាល តែងញ៉ាំងប្រយោជន៍ទាំងពួងឲ្យសម្រេចបាន ។ តែកាលបើបុគ្គលជាអ្នកប្រាសចាកការថែទាំ ក្នុងការទុកដាក់ ឬក្នុងការប្រើប្រាស់វិញ កែវមណីនេះ ដែលគេសន្សំទុកដោយមិនត្រូវទំនងនឹងជារបស់សេចក្ដីវិនាស អ្នកជាបុគ្គលមិនឈ្លាស មិនគួរគ្រប់គ្រងកែវមណីជាដរាបនេះទេ អ្នកចូរគ្រប់គ្រងនិក្ខមាសមួយរយចុះ ចូរឲ្យកែវមណីនេះដល់ខ្ញុំ ។

(៣១៨)(កាលនោះ អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) កែវមណីនេះ ខ្ញុំមិនអាចលក់ដោយគោ ឬដោយរតនៈទាំងឡាយទេ កែវមណីរបស់ខ្ញុំ ដែលកើតអំពីថ្ម បរិបូណ៌ដោយព្យញ្ជនៈ ខ្ញុំមិនអាចលក់ទេ ។

(៣១៩)(ព្រាហ្មណ៍សោម...) បើកែវមណីអ្នកមិនលក់ ដោយគោ ឬដោយរតនៈទាំងឡាយទេ ចុះកែវមណីអ្នកនឹងលក់ដោយអ្វី ខ្ញុំសួរហើយ អ្នកចូរប្រាប់សេចក្ដីនោះ ។

(៣២០)(កាលនោះ អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) បុគ្គលណាអាចបង្ហាញនាគដ៏មានតេជះ ដែលគេកន្លងបានដោយក្រ ដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងឲ្យកែវ-មណី ដ៏រុងរឿងដោយតេជះដល់បុគ្គលនោះ ។

(៣២១) កោ នុ ព្រាហ្មណវណ្ណេន សុបណ្ណោ បតតិ វេហា
សាគិ ជិតិសមទ្ធេតិ អទ្ធេសំ កត្វាមត្តោ ។

(៣២២) នាហំ(១) ជំជាជំ ចោ ហោមិ ន ជំ ឆ្នោ កុឡេប្បយា
អាសីវិសេន វិត្តោស្មិ វេជ្ជោ ព្រាហ្មណ មំ វិទូ ។

(៣២៣) កិំ នុ តុយ្ហំ ពលំ អត្ថិ កិំ សិប្បំ វិជ្ជតេ តវ
កិស្មិំ ត្វំ បច្ចយោ ទុរគំ នាបចាយសិ ។

(៣២៤) អារញ្ញិកស្ស ឥសិនោ ចិរំ រត្តំ តបស្សិនោ
សុបណ្ណោ កោសិយស្សក្ខា វិសវិជ្ជំ អនុត្តរំ ។
តំ ភាវិតត្តញ្ញតរំ សម្មន្តំ បព្វតន្តរេ
សក្កច្ចំ ឧបដ្ឋាសិ រត្តិន្ទិវមតន្ទិតោ ។
សោ តទា បរិចិណ្ណោ មេ វត្តវា ព្រហ្មចរិយំ
ទិព្វំ បាតុករី មន្តំ កាមសា ភគវា មមំ ។
ត្យាហំ មន្តេ បរត្ថទ្ធោ នាហំ ភាយាមិ(២) ភោគិនំ
អាចរិយោ វិសឃាតានំ អលម្ពាយោតិ មំ វិទូ ។

---
១ ម. នាហំ ។ ២ ម. អាយាមិ ។

(៣២១) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) អ្នកជាអ្វី ជាគ្រុឌដ៏ប្រសើរជាងសត្វស្លាប ទាំងឡាយ កាលស្វែងរកចំណីដើម្បីខ្លួន ទើបបាច់យកមាន ដោយភេទជាព្រាហ្មណ៍នេះឬ ។

(៣២២) (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) ខ្ញុំមិនមែនជាស្ដេចសត្វស្លាបទេ គ្រុឌខ្ញុំមិនដែលឃើញទេ ខ្ញុំជាអ្នកប្រកប ដោយការសិក្សាពិស ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ជនទាំងឡាយដឹងថា ខ្ញុំជាពេទ្យ ។

(៣២៣) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ...) កម្លាំងរបស់អ្នកដូចម្ដេច សិល្បៈរបស់អ្នក ដូចម្ដេច ទាំងអ្នកពឹងពឹងព្រោះហេតុអ្វី បានជាមិនកោតខ្លាចពស់ ។

(៣២៤) (អាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍...) គ្រុឌបានប្រាប់វិជ្ជាពិសដ៏ប្រសើរ ដល់ឥសីមួយអង្គ ជាកោសិយគោត្រ នៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តតបធម៌ អស់កាលយូរ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមិនខ្ជិលច្រអូស ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ បាន បម្រើឥសីមួយអង្គនោះ ដែលមានខ្លួនចំរើនហើយ កាលគង់នៅ ក្នុងចន្លោះភ្នំដោយសេចក្ដីគោរព ។ ឥសីនោះដែលខ្ញុំបានបម្រើ ហើយក្នុងកាលនោះ ក៏ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ឥសីនោះបានប្រព្រឹត្ត ហើយ ឥសីមានជោគនោះ ក៏បញ្ជាក់មន្តទិព្វ ដល់ខ្ញុំ តាម សេចក្ដីប្រាថ្នា ។ ខ្ញុំជាអ្នកពឹងពឹង ព្រោះមន្តនោះ បានជាមិនខ្លាច នាគទាំងឡាយ ខ្ញុំជាអាចារ្យរបស់ពួកអ្នកសម្លាប់សត្វ មានពិស ទាំងឡាយ ជនទាំងឡាយស្គាល់ខ្ញុំថា អាលម្ពាយន៍ ។

(៣៤៥) គណ្ហាមសេ មណឹ តាត សោមទត្ត វិជានាហិ

មា ទណ្ឌេន សិរំ ហន្តិ កាមសោ ឧជ្ឈាមសេ ។

(៣៤៦) សយំ និវេសនំ ហន្តិ យោ តំ ព្រាហ្មណ បូជយិ

ឯវំ កល្យាណការិស្ស កិំ មោហា ទុព្ភិមិច្ឆសិ ។

សចេ តុំ ធនកាមោសិ ភូរិទត្តោ បទិស្សតិ

តមេវ គន្ត្វា យាចស្សុ ពហុំ ទស្សតិ តេ ធនំ ។

(៣៤៧) ហត្ថគតំ បត្តគតំ និក្ខិត្តំ ខាទិតុំ វរំ

មា នោ សន្ទិដ្ឋិកោ អត្ថោ សោមទត្ត ឧបច្ចគា ។

(៣៤៨) បច្ចតិ និរយេ ឃោរេ មហិស្សមិ វិទ្រិយតិ

មិត្តទុព្ភី ហិតច្ចាគី ជីវរេ វាបិ សុស្សតិ ។

សចេ តុំ ធនកាមោសិ ភូរិទត្តោ បទិស្សតិ

ខាញ្ញ អត្តកតំ វេរំ ន ចិរំ វេទយិស្សសិ ។

(៣៤៥) (គណ្ហាមសេ ...) ម្នាលសោមទត្ត កូន យើងនឹងកាន់យកកែវមណី ចូរអ្នកដឹងចុះ យើងកុំយកដំបងវាយក្បាល សិរីដែលមកដល់ហើយ តាមសេចក្តីប្រាថ្នាឡើយ ។

(៣៤៦) (សយំ និវេសនំ ...) បពិត្រព្រាហ្មណ៍ ភូរិទត្តណាបានបូជា លោកដែលដល់នូវនិវេសន៍របស់ខ្លួន លោកប្រាថ្នានឹងប្រទូស្ត ចំពោះព្រះភូរិទត្តនោះដែលធ្វើនូវល្អយ៉ាងនេះ ព្រោះសេចក្តីវង្វេងធ្វើអ្វី ។ បើលោកឪពុកចង់បានទ្រព្យ ព្រះភូរិទត្តនឹងប្រទាន ចូរលោកឪពុកទៅសុំលោកចុះ លោកនឹងប្រទានទ្រព្យច្រើនដល់លោកឪពុក ។

(៣៤៧) (ហត្ថគតំ ...) ម្នាលសោមទត្ត យើងនឹងស៊ីរបស់ខ្លួន ដែលមកដល់ដៃដល់ភាជន៍ ប្រសើរជាង កុំឲ្យប្រ-យោជន៍ដែលឃើញច្បាស់នឹងភ្នែក កន្លងផុតពីយើងទៅបាន ។

(៣៤៨) (បច្ចតិ និរយេ ...) បុគ្គលជាអ្នកប្រទូស្តមិត្ត ជាអ្នកលះបង់ប្រយោជន៍ រមែងឆេះក្នុងនរកដ៏គួរខ្លាច ផែនដីក៏ស្រូបបុគ្គលប្រទូស្តមិត្តនោះ បុគ្គលប្រទូស្តមិត្ត សូម្បីរស់នៅក៏រីងស្ងួត (ដូចជាប្រេត) បើឪពុកចង់បានទ្រព្យ ព្រះភូរិទត្តនឹងប្រទានមិនខាន ខ្ញុំសំគាល់ថា មិនយូរប៉ុន្មាន ឪពុកនឹងដឹងច្បាស់នូវពៀរដែលខ្លួនធ្វើហើយ ។

(៣២៩)មហាយញ្ញំ យជិត្វាន ឥតិ សុស្សុតិ ព្រាហ្មណា

មហាយញ្ញំ យជិស្សាម ឥតិ មោក្ខាម បាបកា ។

(៣៣០)ហន្ទ ទានិ អបាយាមិ នាហំ អជ្ជ តយា សហ

បទម្បេកំ ន គច្ឆេយ្យំ ឯវំ កិព្ពិសការិនា ។

(៣៣១)ឥទំ វត្វាន បិតរំ សោមទត្តោ ពហុស្សុតោ

ឧជ្ឈាបេត្វាន ភូតានិ តម្ហា ឋានា អបក្កមិ ។

(៣៣២)គណ្ហាហេតំ មហាភាគំ អាហារេតំ មណឹ មម

ឥន្ទគោបកវណ្ណាភា យស្ស លោហិតកា សិខា ។

កប្បាសបិចុរាសីវ ឯសោ កាយោ បទិស្សតិ

វម្មិកគ្គគតោ សេតិ តំ ត្វំ គណ្ហាហិ ព្រាហ្មណ ។

(៣៣៣)អថោ សទេហិ តិព្វេហិ ជប្បំ មន្តបទានិ ច

ឯវំ អសក្ខិ ទុជ្ជំ គហេតុំ បន្នគុត្តមំ ។

(៣២៩) (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ...) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយបូជាមហាយញ្ញហើយ រមែងរួចចាកទីនេះ យើងនឹងបូជាមហាយញ្ញ គង់នឹងរួចចាកបាបដោយអាការយ៉ាងនេះ ។

(៣៣០) (សោមទត្ត ...) ម្នាលអ្នកដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនឹងចេញចាកផ្ទះ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមិននៅជាមួយនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិនដើរជាមួយនឹងអ្នក ដែលធ្វើកម្មអាក្រក់យ៉ាងនេះ សូម្បីមួយជំហានទេ ។

(៣៣១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) សោមទត្តកុមារ ជាពហុស្សូត លុះពោលពាក្យនេះនឹងបិតាហើយ ក៏ប្រកាសទោសទាំងឡាយ ហើយចេញចាកទីនោះ ។

(៣៣២) (ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ...) នាគណាមានពន្លឺដូចជាសត្វរៀង សត្វមេភ្លៀង មានក្បាលក្រហម អ្នកចូរចាប់នាគនុ៎ះចុះ ហើយចូរនាំកែវមណីនុ៎ះដល់ខ្ញុំ ។ កាយរបស់នាគនុ៎ះ រមែងប្រាកដ ដូចជាគំនរចុងកប្បាស នាគនេះដេកលើដំបូក ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរចាប់យកនាគនោះចុះ ។

(៣៣៣) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) គ្រានោះ ភាលម្ពាយនព្រាហ្មណ៍ កាលដល់បទនៃមន្តទាំងឡាយ ធ្វើជាគ្រឿងការពារខ្លួន ដោយទុសទក្ខទាំងឡាយហើយ ទើបចាប់នាគនោះ ដោយរំភីយ៉ាងនេះ ។

(៣៣៦) ឥមំ និសាម អាយន្តិំ សព្វកាមសមិទ្ធិនំ
ឥន្ទ្រិយានិ អហដ្ឋានិ សាវំ ជាតំ មុខំ តវ ។
បទុមំ យថា ហត្ថគតំ បាណិនា បរិមទ្ទិតំ
សាវំ ជាតំ មុខំ តុយ្ហំ ឥមំ និសាម អាគតំ ។

(៣៣៧) កច្ចិ នុ តេ នាភិសសិ កច្ចិ តេ អត្ថិ(១) វេទនា
យេន សាវំ មុខំ តុយ្ហំ ឥមំ ទិស្វាន អាគតំ ។

(៣៣៨) សុបិនំ តាត អទ្ទក្ខឹ ឥតោ មាសំ អធោគតំ
ទក្ខិណំ វិយ មេ ពាហុំ ឆេត្វា រុហិរមក្ខិតំ
បុរិសោ អាទាយ បក្កាមិ មម រោទន្តិយា សតិ ។
យតោហំ សុបិនមទ្ទក្ខឹ សុទស្សន វិជានហិ
ទិវា យទិ វា រត្តឹ វា សុខំ មេ នោបលព្ភតិ ។

(៣៣៩) យំ បុព្វេ បរិកិរិំសុ កញ្ញា រុចិរវិគ្គហា
ហេមជាលបដិច្ឆន្នា ភូរិទត្តោ ន ទិស្សតិ ។

---
១ ម. អត្ថិ ។

(៣៣៦) (សុទស្សនៈនាគរាជ ...) ឥន្ទ្រិយរបស់លោកមិនស្រស់បស់ ព្រះភក្ត្ររបស់លោកក៏ស្លាំង ព្រោះឃើញខ្ញុំ ដែលសម្រេចសេចក្តីប្រាថ្នាទាំងពួងកំពុងតែមកដល់ឬ ។ ព្រះភក្ត្ររបស់លោកស្លាំង ដូចជាផ្កាឈូកដែលបិតនៅក្នុងដៃ ដែលគេច្របាច់ដោយដៃ ព្រោះតែឃើញខ្ញុំប្រាកដដូចនេះឬ ។

(៣៣៧) តែក្រែងបុគ្គលណាមួយ មិនតប់តាមលោកខ្លះឬ វេទនារបស់លោកមានខ្លះឬ ព្រះភក្ត្ររបស់លោកស្លាំង ព្រោះឃើញខ្ញុំមកដោយហេតុណា (សូមលោកប្រាប់នូវហេតុនោះដល់ខ្ញុំចុះ) ។

(៣៣៨) (តាតសុបិនំ ...) ម្នាលកូន ក្រោយមួយខែមកហើយ អំពីថ្ងៃនេះ យើងបានឃើញសុបិនថា ហាក់ដូចជាបុរសកាត់ដៃខាងស្តាំរបស់យើង ហើយនាំយកដៃដែលប្រឡាក់ដោយឈាម ដើរចេញទៅក្នុងកាលដែលយើងកំពុងយំ ។ ម្នាលសុទស្សនៈ កាលណាយើងបានឃើញសុបិន អ្នកចូរដឹងថា កាលណាៗ យើងមិនបានសេចក្តីសុខទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។

(៣៣៩) នាងកញ្ញាទាំងឡាយ មានកាយដ៏រុងរឿង ពាក់បណ្តាញមាស បានចោមរោមភូរិទត្តណា ក្នុងកាលមុន (ឥឡូវនេះ) ភូរិទត្តនោះ យើងមិនឃើញទេ ។

យំ បុព្វេ បរិកិរឹសុ   ចេត្តសករាជិនោ

កណិការាវ សម្ផុល្លា   ក្វជ្ជេត្តា ន ទិស្សតិ ។

ហត្ថជាតំ គតិសញ្ញម   ក្វជ្ជត្ថិ បវេសនំ

បត្តំ សីលសម្បន្នំ   បស្សាម តវ កាសិកំ

(៣៣៨) ឥតោ ទិស្វាន អាយន្តិ   ក្វជ្ជស្ស អាគតំ (១)

កាមា បត្តយា បត្តំ   ក្វជ្ជស្ស គរិយាយោ ។

បុត្តត្ថោ យេ ន ជាលាម   ភិតោ ពាលំ អនោគតំ

មតំ វា យទិ វា ជីវំ   ក្វជ្ជំ យសស្សិនំ ។

(៣៣៩) សកុណី ហតបុត្តាវ   សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ

ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ   ក្វជ្ជំ អបស្សតី ។

កុររី(២) ហតច្ឆាបាវ   សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ

ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ   ក្វជ្ជំ អបស្សតី ។

សា ទុខ ចក្កវាកីវ   បល្លលស្មឹ អនូទកេ

ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ   ក្វជ្ជំ អបស្សតី ។

---

១ ម. ឆ. គរិយោ ។ ២ ម. ឧក្កុសា សកុណំ ហតបុត្តា សុញ្ញំ ទិស្វា កុលាវកំ ចិរំ ទុក្ខេន ឈាយិស្សំ ពិយបុត្តំ អបស្សន្តី អបស្សតី ។

នាគទាំងឡាយដែលកាន់គ្រឿងដ៏ប្រសើរ ដូចជាផ្កាកណ្ណិការរីក ពោរពេញកូនខ្ញុំណា ពីដើមកាលមុន (ឥឡូវនេះ) កូនខ្ញុំនោះ យើងមិនឃើញទេ ។ ព្រឹកយប់ឥឡូវនេះ យើងនឹងទៅកាន់លំនៅរបស់កូនខ្ញុំ យើងគង់នឹងឃើញប្អូនរបស់អ្នក ដែលតាំងនៅក្នុងមិត្តវិញ្ញូណាដោយសីល ។

(៣៣៨) (ឥតោ ទិស្វាន) ឯកនោះ ទាំងឡាយរបស់កូនខ្ញុំ បានឃើញ ព្រះមាតានៃកូនខ្ញុំនោះ ពីក្នុងដើមព្រៃ ក៏ជួនតែងខ្សឹកខ្សួលនូវការខ្ញុំ ជា បតិព្រតាកន្លាយជាម្ចាស់ ក្រោយមួយខែមកហើយអ៊ី. ឡូវនេះ យើងមិនដឹងកូនខ្ញុំមានយស ជាបុត្ររបស់លោក ជាស្លាប់ឬរស់នៅទេ ។

(៣៣៩) (សកុណី ហតបុត្តា ...) យើងកាលមិនឃើញកូនខ្ញុំទេ នឹងឆេះដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចជាមេសត្វស្លាបបាត់កូន ឃើញតែសំបុកទទេដូច្នោះ ។ យើងកាលមិនឃើញកូនខ្ញុំ នឹងឆេះដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចជាមេអកបាត់កូន ឃើញតែសំបុកទទេដូច្នោះ ។ យើងកាលមិនឃើញកូនខ្ញុំទេ នឹងឆេះដោយសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលយូរ ដូចជាមេសត្វចាក្រពាកនោះ នៅលើភក់ ដែលមិនមានទឹកដោយពិត ។

កម្មារានំ យថា ឧក្កា អន្តោ ឈាយតិ នោ ពហិ

ឯវំ ឈាយាមិ សោកេន ភូរិទត្តំ អបស្សតី ។

(៣៤០)សាលាវ សម្បមថិតា មាលុតេន បមទ្ទិតា

សេន្តិ បុត្តា ច ទារា ច ភូរិទត្តនិវេសនេ ។

(៣៤១)តេសំ សុត្វាន និគ្ឃោសំ ភូរិទត្តនិវេសនេ

អរិដ្ឋោ ច សុភោគោ ច បធាវិំសុ អនន្តរា

អម្ម អស្សាស មា សោចិ ឯវំធម្មា ហិ បាណិនោ

ចវន្តិ ឧបបជ្ជន្តិ ឯសាស្ស បរិណាមតា ។

(៣៤២)អហម្បិ តាត ជានាមិ ឯវំធម្មា ហិ បាណិនោ

សោកេន ច បរេតស្មិ ភូរិទត្តំ អបស្សតី

អជ្ជ ចេ មេ ឥមំ រត្តិំ សុទស្សន វិជានាហិ

ភូរិទត្តំ អបស្សន្តី មញ្ញេ ហិស្សាមិ ជីវិតំ ។

ដើមក្រានៃឡកជាងមាស ឆេះតែខាងក្នុង មិនឆេះខាងក្រៅ យ៉ាងណា យើងកាលមិនឃើញភូរិទត្ត ក៏ឆេះតែដោយសេចក្តីសោក យ៉ាងនោះ ។

(៣៤០) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) កូនទាំងប្រពន្ធទាំងឡាយ ដួលដេកក្នុងនិវេសន៍របស់ព្រះភូរិទត្ត ដូចជាដើមឈើដែលត្រូវខ្យល់ញាំញី បំបាក់ផ្តួល ។

(៣៤១) អរិដ្ឋៈ និងសុភោគនាគ បានឮសម្លេងទ្រហឹងខ្ទរទាំងនោះ ក្នុងនិវេសន៍របស់ព្រះភូរិទត្ត ក៏ស្ទុះទៅតាមលំដាប់ ហើយពោលថា បពិត្រលោកម្តាយ សូមលោកម្តាយដកដង្ហើមស្រួលចុះ កុំសោយសោកឡើយ ព្រោះថាសត្វទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនេះជាធម្មតា តែងច្យុត តែងកើតឡើងវិញ នេះជាការប្រែប្រួលនៃលោក ។

(៣៤២) (នាងសមុទ្ទជា ...) ម្នាលកូន យើងក៏ដឹងថាសត្វទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនេះជាធម្មតាដែរ តែថាយើងកាលមិនឃើញភូរិទត្ត ទើបត្រូវសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ហើយ ប្រសិនបើ(ភូរិទត្ត) មិនបាន(មកជួប)នឹងយើងក្នុងវេលាយប់នេះទេ ម្នាលសុទស្សនៈ អ្នកចូរដឹងចុះ យើងកាលមិនឃើញភូរិទត្តទេ យើងមុខជានឹងលះបង់នូវជីវិតពុំខាន ។

(៣៤៣)អន្ន អស្សាស មា សោចិ ភាណយិស្សាម តាតំ

ធិតោ ទិសំ គមិស្សាម ភាតុបរាយេ សទំ ឥរំ

បត្តោ គិរិទុគ្គេសុ គាមេសុ និគមេសុ ច

ទុរេន សត្តរត្តស្ស ភាតរំ បស្ស អាគតំ។

(៣៤៤)ហត្ថា បមុត្តោ ទូរតោ ធាវេ ទេ ឆិបតិ កុសិ

កត្វា ន វិសិតោ តាត មា ភាយិ សុខិតោ ភវ។

(៣៤៥)នេវ ខណ្ឌំ អយំ ឆាតោ អលំ ទុក្ខាយ កាយចិ

យាវតត្ថំ អហំ ភុត្វា ឧយោ កិយ្យា ន វិជ្ជតិ។

(៣៤៦)កោ នុ ព្រាហ្មណវណ្ណេន ធេត្តា(១)បរិសមាគតោ

អត្ថិយតុ សុយុទ្ធេន សុណាតុ បរិសា មមំ។

(៣៤៧)តំ ខំ ធាវេន ភាលត្ត អហំ ឧណ្ហេកជាបិយា

យោ នុ ខោ អត្ថំ អត្តអា សយា ស្សេហំ បញ្ហំ។

---

១ ម. ចេត្តា។

(៣៤៣) (កូនទាំងឡាយ ...) បពិត្រព្រះតាត សូមលោកដកដង្ហើម ស្រួលចុះ កុំសោយសោកឡើយ យើងទាំងឡាយ នឹងនាំបងមក យើងទាំងឡាយត្រាច់ទៅកាន់ទីស្ទឹងភ្នំ នឹងទៅកាន់ទីលំបាកលើភ្នំ ក្រោះតែ ក្នុងស្រុកនិងនិគមទាំងឡាយ លោកចូរមើលបង ដែលមកក្នុងវេលា កន្លងទៅ ៧ រាត្រី ។

(៣៤៤) (ការឃ្លាតចាកព្រាហ្មណ៍ ...) តាដែលរួចផុតពីដៃ (របស់យើង) ក្រោះបុរសនេះដើរលោកយ៉ាងឆ្ងាយ លោកក្រោកលើចិត្ត លោកកុំខ្លាចឡើយ ចូរដល់សេចក្តីសុខចុះ ។

(៣៤៥)(សុខស្វាធ ទាសក...)ខ្ញុំនេះមិនកាចឡូកូណាមួយដល់គាត្ម ទេ អ្នកជាប់កល់មានចាំនិងអ្នកមិនមែនមានច្រើនជាងអាត្មាទេ។

(៣៤៦) ការឃ្លាតចាកព្រាហ្មណ៍ ...) អ្នកណាហ្ន៎ ក៏ធ្វើ មានភេទ ដូចជាភេទនៃព្រាហ្មណ៍ មកកាន់បរិស័ទ ហើយហៅ (អញ) ឲ្យកើន បរិស័ទចូរស្តាប់ពាក្យរបស់យើងចុះ ។

(៣៤៧) (សុខស្វាធ ទាសក ...) ខ្ញាលកាលឃ្លាត អ្នកឲ្យកិនដីន យើងនៅយាង យើងកិបលក់ដីនឹងអ្នក ដោយគ្នាគ្រាស់ ការក្តាល់ក្នុងកម្ពុជនោះ ចូរមានដល់យើង ដោយកហាបណៈ ៨.០០០ ដាក់កណ្ត ។

(៣៦៨)អហញ្ហិ វសុមា អឡ្ហោ ធុំ ធលំ ព្យោសំ មាណវ
កោ ចុ តេ តាតិកោ តត្ថិ ឧបជ្ឈញ្ញ ការំ សំយោ ។
ឧបជ្ឈញ្ញ មេ អស្ស តាតិកោ កោ ច តាតិសោ
កោតុ តោ ឧក្ខតំ អត្ថ ភ សហស្សេហិ បញ្ចហិ ។
(៣៦៩)ស្នេហាសោហំ មេ មហារាជ ខៃបំ កដ្ឋបត្តេ តេ
បញ្ចន្នំ មេ សហស្សានំ តាតិកោ តោ ហិ ភិក្ខុយា ។
(៣៧០)មេត្តិការ៉ាំ ក ឥណំ ហោតិ យំ ក ហោតិ សយំ កតំ
កាតុំ មិរំ ពហុំ មយ្ហំ ខចំ យាចសិ ព្រាហ្មណ ។
(៣៧១)កាលធ្លាយ សោហំ តាតេច យចំ អកំជិកីសកំ
អហំ ឧណ្ហាគតាចយា ចំសយិសហ្វួម ព្រាហ្មណំ ។
តំ ត្វំ ឆដ្ឋំ មហារាជ អដ្ឋ ជោកខ្សៀប
ចត្តសស្សបរិត្យេជ្ឈា ធីយាហិ អហំធស្សធំ ។

(៣៦៨) (កាលឆ្លាយឧព្រាហ្មណ៍ ...) ម្នាលមាណព យើងជាអ្នក
មានទ្រព្យស្តុកស្តម្ភ អ្នកឯង ជាអ្នកចាស់ព្រា តើបុគ្គលណា
ជាអ្នកជាតាអ្នក ម្យ៉ាងទៀត ទ្រព្យដែលខ្ចីទុកក្នុងការភ្នាល់ មាន
ដែរឬ ។ ទ្រព្យដែលខ្ចីទុកក្នុងការភ្នាល់របស់យើង មាន ចាំង
បុគ្គលជាអ្នកធានាព្រោកឥឡូវនេះក៏មានដែរ ការភ្នាល់ក្នុងចម្បាំង
នោះ ឬមានដល់យើងដោយគណនាៈ ៨.០០០ ជាកំណត់ ។
(៣៦៩) (សុខស្សមហារាជ ...) បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទ្រង់
ព្រះសណ្ដាប់ពាក្យខ្ញុំព្រះអង្គ សេចក្ដីរើឧប្ទួមានដល់ព្រះអង្គ
ព្រះអង្គមានគិត្តិគុណ សូមព្រះអង្គធានា ដោយគណនាៈ
៨.០០០ របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។
(៣៧០) (ព្រោះថា ...) នែព្រាហ្មណ៍ ចំណុលជារបស់នៃបិតា ឬជា
ខ្ញុំដែលតាំងដោយខ្លួនឯង បានជាអ្នកធានាយកទ្រព្យរបស់យើងច្រើន
កើតព្រោះហេតុអ្វី ។
(៣៧១) (សុខស្សមហារាជ ...) ក្បែរកាលឆ្លាយឧព្រាហ្មណ៍ ធ្លាញ់
ការញាត្តភជាយតាន ការញាត្តភជាជញ្ញាងក្នុងកន្ត្រីបង្វាំព្រា-
ហ្មណ៍ ។ បពិត្រមហារាជញ្ញាំងដែលខ្សែរចំរើន ព្រោះហេតុនោះ
សូមព្រះអង្គ មានភ្នាក់អ្នកកាន់ព្រះរាជ័យហាយ យានីទៅដើម្បី
ឧតតស់ដែលឆ្លួន ។

(៣៨២) នេវ តំ អតិមញ្ញាមិ សិប្បកេន មាណវ
អតិមត្តោសិ សីលេន ទុរំ ភាបជាយសិ ។

(៣៨៣) អហម្បិ នាតិមញ្ញាមិ សិប្បកេន ព្រាហ្មណ
អរិយេន ច ធម្មេន កុសលេ វេយ្យសេ ជនំ ។
សំសេវតិ ជនោ ជញ្ញ យេជា ជានាមិ តំ អហំ
ន ត្វំ លភសិ អាសន្ទ ជុសមុដ្ឋី កុតោ ធនំ ។

(៣៨៤) ទុភជិតោ ជដី ព្រដ្ឋី ឧត្ត្ថា បរិសមាគតោ
យោ ត្វំ បវិ តតំ ឆាតំ អរិសោ អតិមញ្ញសិ
អាបជ្ជ តោ និជញ្ញាសិ ជុណ្ហិ ទុក្ខស្ស គេជសា
ឧញ្ញ តំ កស្មាកសីរ វិបុលមោសោ ពារិស្សតិ ។

(៣៨៥) សីហោ វីសំ សីលវុត្តស្ស ទុទ្ទកស្ស សីលាបុតោ
នេវ លោហិតសីសស្ស វីសំ ពាតស្ស រិជ្ជតិ ។

(៣៨២) (កាលព្រាហ្មណ៍ ...) ម្នាលមាណព ខ្ញុំមិនមើលងាយអ្នកដោយសិល្បៈទេ ចំណែកអ្នកមើលងាយដោយសីលៈ ច្បាស់ជាមិនគោរពក្រែងខាត ។

(៣៨៣) (សុតសោមរាជ ...) នៃព្រាហ្មណ៍ អាត្មាក៏មិនមើលងាយអ្នកដោយសិល្បៈទេ តែអ្នកបានប្រកបដោយធម៌ជាប្រសើរដោយខាង ដែលមិនមានទោស ។ អាត្មាដឹងអ្នកហើយណា ដែលត្រូវដឹងអ្នកហើយដែរ ម្នាលកាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកមិនបានអង្គុយ ក្នុងទីបានប្រជុំអ្វីណា ។

(៣៨៤) (កាលព្រាហ្មណ៍ ...) អ្នកស្លៀកដណ្ដប់សំពត់ស្មោកគ្រោក មានធូលីសក់ ដូចមនុស្សក្បួកក្ដី មកកាន់ទីសំណាក់ ហើយមើលងាយខាងនៃបារនេះថា មិនមានទោស អ្នកចូលមក ហើយគង់នឹងទីនោះ ដែលគេញាំងដោយគេជៈរបស់ខាង ជីទូជីទូល ខ្ញុំសំគាល់ថា ខាងនុះ ទីនេះត្រូវអ្នកឡើងមកជាអ្វីយ៉ាងនេះ យ៉ាងណាប់ ។

(៣៨៥) (សុតសោមរាជ ...) ពិសោធតស់នុះ គល់ទឹក គល់ ទៀតគ្រាន់តែបុរស ងក់សរនៃខាង មានក្បាលក្រហម មិនមានសោកឡើយ ។

(៣៨៦) សុតមេតំ អរហតំ សញ្ញតានំ តបស្សិនំ

ឥធ ជាតានិ រតនានិ សន្តិ គុណ្ឌិ ជាយរេ

ជីវន្តា ទេហិ ជាតានិ យន្តិ កេ អត្ថិ នាគរេ

អយំ នាគោ មហិទ្ធិកោ តេជស្សី ទុរតិក្កមោ

តេន តំ ទំសយិស្សាមិ សោ តំ កស្មិំ ករិស្សតិ។

(៣៨៧) មយា មេតំ សុតំ សម្ម សញ្ញតានំ តបស្សិនំ

ឥធ ជាតានិ រតនានិ សន្តិ គុណ្ឌិ ជាយរេ

ទ្វារេ ទេហិ ជីវន្តា យន្តិ កេ អត្ថិ នាគរេ

អយំ អគ្គិមុខី នាម បុណ្ណា ទុក្ខស្ស តេជសា

តាយ តំ ទំសយិស្សាមិ សា តំ កស្មិំ ករិស្សតិ។

យា ធីតា ជនរដ្ឋស្ស វេមាតា ភគិនី មម

សា ទំសតុ អគ្គិមុខី បុណ្ណា ទុក្ខស្ស តេជសា។

(៣៨៦) (កាលព្រាហ្មណ៍ ...) ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យនេះ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ដែលសង្រួមហើយ មានតបៈថា រតនទាំងឡាយក្នុងលោកនេះ ឲ្យបានទាំងឡាយ កើតទៅកាន់ឋានសួគ៌ ជាបើអ្នកបានក្រពិចក្បួដែលគួរឲ្យ អ្នកទាន់ទៅសេ ចូរឲ្យបានទាំងឡាយចុះ ។ នាគនេះ មានឫទ្ធិច្រើន មានតេជៈ ដែលអ្នកគួរឥតបានដោយក្រ ខ្ញុំនឹងប្រើនាគនេះឲ្យចឹកអ្នក នាគនោះនឹងធ្វើអ្នកឲ្យទៅជាផេះ ។

(៣៨៧) (សុខស្សនាគរាជ ...) ម្នាលសម្លាញ់ ខ្ញុំក៏បានស្តាប់ពាក្យនេះ របស់ពួកព្រះអរហន្ត ដែលសង្រួមហើយមានតបៈថា រតនទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ឲ្យបានទាំងឡាយ កើតទៅកាន់ឋានសួគ៌ ជាបើអ្នកបានក្រពិចក្បួដែលគួរឲ្យ អ្នកទាន់ទៅសេ ចូរឲ្យបានទាំងឡាយចុះ ។ កូនកន្និបនេះ ឈ្មោះអគ្គិមុខី ពេញដោយតេជៈរបស់ពស់ដ៏ខ្លាំងខ្លាំង ខ្ញុំនឹងប្រើនាងអគ្គិមុខីនោះ ឲ្យចឹកអ្នក នាងអគ្គិមុខីនោះ នឹងធ្វើអ្នកឲ្យទៅជាផេះ ។ នាងអគ្គិមុខីនោះ ជាធីតារបស់ព្រះបាទជនរដ្ឋ មានមាតាផ្សេងគ្នា ជាប្អូនស្រីរបស់ខ្ញុំ ពេញដោយតេជៈរបស់ពស់ដ៏ខ្លាំងខ្លាំង ចូរចឹកចុះ ។

(៣៥៨)ភូមិយំ ចេ និសិញ្ចិស្សំ ព្រហ្មទត្ត វិជានាហិ
តិណលតានិ ឱសធ្យោ ឧស្សុស្សេយ្យុំ អសំសយំ ។

(៣៥៩)ឧទ្ធំ ចេ បាតយិស្សាមិ ព្រហ្មទត្ត វិជានាហិ
សត្ត វស្សានិ យំ ទេវោ ន វស្សេ ន ហិមំ បតេ ។

(៣៦០)ឧទកេ ចេ និសិញ្ចិស្សំ ព្រហ្មទត្ត វិជានាហិ
យាវន្តោទកជា បាណា មរេយ្យុំ មច្ឆកច្ឆបា ។

(៣៦១)លោក្យំ សជន្តំ ឧទកំ បយាគស្មឹ បតិដ្ឋិតំ
កោ មំ អជ្ឈោហរី ភូតោ ឱគាឡ្ហំ យមុនំ នទឹ ។

(៣៦២) យោ ទេស លោកាធិបតី យសស្សី
ពារាណសឹ បក្កិហារី សមន្តតោ
តស្សាហំ បុត្តោ ឧរគូសភស្ស
សុភោគោតិ មំ ព្រាហ្មណ វេទយន្តិ ។

(៣៥៨) បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត សូមទ្រង់ជ្រាបចុះ បើខ្ញុំ
ករ សាចពិសទៅលើផែនដី ស្មៅ វល្លិ គុម្ពឈើ និងឱសថ
នឹងស្ងួតស្រពោនគ្មានសល់ ។

(៣៥៩) បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត សូមទ្រង់ជ្រាបចុះ បើខ្ញុំ
ករ សាចពិសទៅខាងលើ ភ្លៀងនឹងមិនបង្អុរចុះ ទឹកសន្សើម
នឹងមិនធ្លាក់ចុះ អស់ ៧ ឆ្នាំ ។

(៣៦០) បពិត្រព្រះអង្គ ព្រះនាមព្រហ្មទត្ត សូមទ្រង់ជ្រាបចុះ បើខ្ញុំ
ករ សាចពិសទៅក្នុងទឹក ត្រីនិងអណ្តើក ដែលជាសត្វកើតក្នុង
ទឹកទាំងពួង នឹងស្លាប់ទាំងអស់ ។

(៣៦១) (ព្រាហ្មណ៍នេសាទ ...) ទឹកដែលតាំងនៅក្នុងកំពង់បយាគៈ
ដែលអញកំពុងស្រោច ជាទឹកដែលលោកសន្មតថា សម្រាប់
លាងបាប ចុះភូតអ្វី ប្រមូលអញចុះទៅក្នុងស្ទឹងយមុនាដ៏ជ្រៅ ។

(៣៦២) (សុភោគនាគរាជ ...) នាគណា ជាធំក្នុងលោក
មានយសចុះមកព័ទ្ធក្រុងពារាណសីដោយជុំវិញ
អញជាកូននាគដ៏ប្រសើរនោះ ម្នាលព្រាហ្មណ៍
នាគទាំងឡាយហៅអញថា សុភោគៈដូច្នេះ ។

(៣៦៣) សចេសិ បុត្តោ ឧរគូសភស្ស
កាសិស្ស រញ្ញោ អមរាធិបស្ស
មហេសក្ខោ អញ្ញតរោ បិតា តេ
មច្ចេសុ មាតា បន តេ អតុល្យា
ន តាទិសោ អរហតិ ព្រាហ្មណស្ស
ទាសំបិ ឱហារិតុំ មហានុភាវោ ។

(៣៦៤) រុក្ខំ និស្សាយ វិជ្ឈិត្ថោ ឯណេយ្យំ បាតុមាគតំ
សោ វិទ្ធោ ទូរមចរិ សរវេគេន សេក្ខវ ។
តំ ត្វំ បតិតមទ្ទក្ខិ អរញ្ញស្មិំ ព្រហាវនេ
ស មំសកាជមាទាយ សាយំ និគ្រោធុបាគមិ
សុកសាលិកសង្ឃុដ្ឋំ បិង្គិយំ សណ្ឋុតាយុតំ
កោកិលាភិរុទំ រម្មំ ធុវំ ហរិតសទ្ទលំ
តត្ថ តេ សោ បាតុរហុ ឥទ្ធិយា យសសា ជលំ
មហានុភាវោ ភាតា មេ កញ្ញាហិ បរិវារិតោ ។

(៣៦៣) (ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ...) បើអ្នក ជាកូននៃនាគដ៏ប្រសើរ ជាព្រះរាជាក្នុងដែនកាសី ជាធំជាងនាគដែលមានអាយុវែង បិតារបស់អ្នក ជានាគមានស័ក្តិធំមួយដែរ បណ្តាសត្វទាំងឡាយ មាតារបស់អ្នកក៏មិនមានស្រីណាផ្ទឹមបានឡើយ បុគ្គលមានអានុភាពច្រើន ដូចអ្នកមិនគួរចាប់ប្រើបុគ្គល សូម្បីជាទាសៈ នៃព្រាហ្មណ៍ទេ ។

(៣៦៤) (សុភោគនាគពោល ...) ឯងឈរផ្អែកដើមឈើ ហើយបាញ់ទ្រាយដែលមកផឹក(ទឹក) ទ្រាយនោះ ដែលឯងបាញ់ហើយ ក៏ដើរមើលដោយកម្លាំងនៃសរ ក៏ស្ទុះទៅកាន់ទិសឆ្ងាយ ។ ឯងបានឃើញទ្រាយនោះ ដួលក្នុងព្រៃធំហើយ ក៏នាំសាច់មួយកំប្រែកចូលទៅកាន់ដើមជ្រៃ ក្នុងវេលាល្ងាច ជាឈើដែលគឹកកងដោយសត្វសេករនិងសាលិកា មានស្លឹកលឿង ដេរដាសដោយផ្លែ ដែលសត្វតាវេកិលយំ ជាទីគួរត្រេកអរ មានផែនដីដុះស្មៅខៀវជានិច្ច បងរបស់អញ ដែលមានអានុភាពច្រើន រុងរឿងដោយឫទ្ធិនិងយស ដែលពួកនាងកញ្ញាចោមរោមហើយ ក៏ប្រាកដដល់ឯងក្នុងទីនោះ ។

សោ តេន បរិចិណ្ណេន សព្វកាមេហិ តប្បិតោ
អនុជស្ស តុំ ធុត្តិ   អល្លេ យំ វជាតកំ ។
ទិព្វំ គីរំ បសាហេហិ   ន តេ ធស្សាមិ ជីវិតំ
កាតុ បរិសំ វំ   ទេធយិស្សាមិ តេ សិរំ ។

(៣៦៥) អជ្ឈាយកោ យាចយោគី   សាហុតគ្គិ ច ព្រាហ្មណោ
ឯតេហិ តីហិ ឋានេហិ អវជ្ឈោ ភវតិ ព្រាហ្មណោ

(៣៦៦) យំ បុរំ ធតរដ្ឋស្ស   និកាឡ្ហំ យមុនំ នទី
ជោតតេ សព្វសោវណ្ណំ   គិរិមាហច្ច យាមុនំ ។
តត្ថ តេ បុរិសព្យគ្ឃា   សោទរិយា មម ភាតរោ
យថា តេ តត្ថ វត្តន្តិ   តថា ភោស្សសិ ព្រាហ្មណ ។

(៣៦៧) អនិត្តរា ឥត្តរសម្បយុត្តា
យញ្ញា ច វេទា ច សុភោគ លោកេ
តទគ្គរយ្ហំ ហិ វិជិគុច្ឆមានោ
ជហាតិ វិត្តញ្ច សតញ្ច ធម្មំ ។

ឯងនោះ ដែលបងរបស់អញនោះផ្ចាប់ហើយ ឲ្យស្កប់ស្កល់ដោយកាមទាំងពួង ឯងធ្លាប់ប្រទូស្តចំពោះបង ដែលមិនប្រទូស្ត គៀរនោះមកផលដល់ឯង ក្នុងទីនេះហើយ ។ ឯងចូរពោលពាក្យអំណាច អញនឹងមិនឲ្យជីវិតដល់ឯងទេ អញត្រូវឃើញនូវគៀរ (ដែលឯងធ្វើ) ចំពោះបង អញនឹងកាត់ក្បាលឯងឥឡូវនេះ ។

(៣៦៥) (ព្រាហ្មណ៍នេះសាទ . . .) ព្រាហ្មណ៍ជាអ្នករៀនមន្ត ១ ជាអ្នកប្រកបដោយការសូម ១ ជាអ្នកបូជាភ្លើង ១ ព្រាហ្មណ៍ប្រកបដោយហេតុទាំង៣នេះ អ្នកមិនគួរសម្លាប់ទេ ។

(៣៦៦) (យំបុរំធតរដ្ឋ . . .) បុរីណា របស់ព្រះបាទធតរដ្ឋ ជាវិការៈនៃមាសទាំងអស់ ដែលចូលទៅកាន់ស្ទឹងយមុនា ទល់នឹងភ្នំហិមពាន្ត ដែលនៅជិតស្ទឹងយមុនា រុងរឿង ។ បងប្អូនរបស់អញទាំងនោះ ជាបុរសក្លៀវក្លា ជាអ្នករួមផ្ទៃ នៅក្នុងបុរីនោះ បងប្អូនទាំងនោះ ក្នុងបុរីនោះ និយាយយ៉ាងណា ឯងនឹងនៅជាយ៉ាងនោះ ។

(៣៦៧) (អនិត្តរាឥត្តរ...) បពិត្រសុភោគ យញ្ញទាំងវេទទាំងឡាយក្នុងលោកនេះ ដែលព្រាហ្មណ៍ឯទៀតប្រកបហើយមិនថោកជារបស់ផ្តេសផ្តាសទេ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលកាលតិះដៀលព្រាហ្មណ៍ដែលមិនគួរតិះដៀល ឈ្មោះថាលះបង់ទ្រព្យនឹងធម៌របស់ពួកសប្បុរស ។

(៣៦៨) អជ្ឈេនមរិយា បថវី ជនិន្ទា
វេស្សា កសិំ បារិចរិយញ្ច សុទ្ទា
ឧបាគុ បច្ចេកំ យថាបទេសំ
កតាហុ ឯតេ វសិនាតិ អាហុ ។

(៣៦៩) ធាតា វិធាតា វរុណោ កុវេរោ
សោមោ យមោ ចន្ទិមា វាយុ សុរិយោ
ឯតេបិ យញ្ញំ បុថុសោ យជិត្វា
អជ្ឈាយកានំ អថ សព្វកាមេ ។
វិកាសិតា ចាបសតានិ បញ្ច
យោ អជ្ជុនោ ពលវា ភីមសេនោ
សហស្សពាហុ អសមោ បថព្យា
សោបិ តទា អាទហិ ជាតវេទំ ។

(៣៧០) យោ ព្រាហ្មណេ ភោជយិ ទីឃរត្តំ
អន្នេន បានេន យថានុភាវំ
បសន្នចិត្តោ អនុមោទមានោ
សុភោគ ទេវញ្ញតរោ អហោសិ ។

(៣៦៨) ពួកអ្នកប្រសើរ(ព្រាហ្មណ៍)ប្រកាន់នូវការរៀនមន្ត ពួកជាធំជាងជន(ក្សត្រិយ៍)ប្រកាន់នូវការផែនដី ពួកវេស្សៈ ប្រកាន់នូវការភ្ជួររាស់ ពួកសូទ្រៈ ប្រកាន់នូវការបម្រើ រៀងខ្លួន តាមសមគួរដល់ប្រទេសជនទាំងឡាយបានពោលថា ត្រកូលទាំង ៤ នេះ ព្រហ្មបានតាក់តែងហើយ ។

(៣៦៩) ទេវតាគឺព្រះធាតា វិធាតា វរុណៈ កុវេរៈ សោមៈ យមៈ ចន្ទិមៈ វាយុ សុរិយៈ ទេវតាទាំងនេះ បានបូជាយញ្ញដ៏ច្រើន ទាំង(បានឲ្យ) វត្ថុជាទីប្រាថ្នាគ្រប់យ៉ាង ដល់ពួកព្រាហ្មណ៍អ្នករៀនមន្ត ។ ព្រះបាទអជ្ជុនណាមានកម្លាំង មានសេនាគួរខ្លាច មានដៃមួយពាន់ (១) មិនមានបុគ្គលណាស្មើ លើផែនដី ជាអ្នកយកធ្នូ ៥០០ បាន ព្រះបាទអជ្ជុនៈនោះឯង ក៏បូជាភ្លើងក្នុងកាលនោះដែរ ។

(៣៧០) បុគ្គលណា មានចិត្តជ្រះថ្លា រីករាយ បានញុំាងព្រាហ្មណ៍ឲ្យបរិភោគបាយនឹងទឹក អស់កាលយូរ ដ៏សមគួរ តាមអានុភាព បពិត្រសុភោគ បុគ្គលនោះ ក៏បានជាទេវតាមួយអង្គ ។

---

១ មិនមែនមានដៃមួយពាន់ទេ គឺអាចយកធ្នូដែលត្រូវកម្លាំងមួយពាន់នាក់យកបាន ។ អដ្ឋកថា ។

(៣៨១) មហាសនំ ទេវមនោមវណ្ណំ
យោ សប្បិនា អសក្ខិ ភោជេតុមគ្គឹ
សោ យញ្ញតន្តំ វរតោ យជិត្វា
ទិព្វំ គតឹ មុចលិន្ទជ្ឈគច្ឆិ[១] ។
(៣៨២) មហានុភាវោ វស្សសហស្សជីវី
យោ បព្វជិ ទស្សនេយ្យោ ឧឡារោ
ហិត្វា អបរិយន្តំ រដ្ឋំ សសេនំ
រាជា ទុទីបោបជ្ឈគាមិ សគ្គំ ។
(៣៨៣) យោ សាគរន្តំ សាគរោ វិជិត្វា
យូបំ សុភំ សោវណ្ណមយំ ឧឡារំ
ឧស្សេសិ វេស្សានរមាទហានោ
សុភោគ ទេវញ្ញតរោ អហោសិ ។
យស្សានុភាវេន សុភោគ គង្គា
បវត្តថ ទធិសន្និសិន្នំ[២] សមុទ្ទំ
សោ លោមបាទោ បរិចរិយមគ្គឹ
អង្គោ សហស្សក្ខបុរជ្ឈគច្ឆិ ។

---

១ អដ្ឋកថាយំ បន សោ យញ្ញតន្តំ វរតោ យជិត្វា ទិព្វំ គតឹ មុចលិន្ទជ្ឈគច្ឆីតិ បាឋោ ទិស្សតិ ។ ២ ម. ទធិសន្ទំ ។ ៣ ម. ទធិសន្ទា ។

(៣៨១) ព្រះបាទមុជលិន្ទ កាលបញ្ចាំងទៅភ្លើង ជាអ្នកស៊ីច្រើន មាន
ពន្លឺមិនថោកទាប ឲ្យស្កប់ស្កល់ដោយសប្បិ បានបូជាយញ្ញ
ចំពោះទេវតាភ្លើងដ៏ប្រសើរ ទ្រង់បានទៅកាន់គតិជាទិព្វ ។
(៣៨២) ព្រះរាជា ព្រះនាមទុទីបៈ មានអានុភាពច្រើន មានព្រះជន្ម
១.០០០ឆ្នាំ បានលះបង់នូវដែនព្រមទាំងសេនា មិនមានទីបំផុត
ហើយបួស បានជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គល គួរមើលឃើញដ៏លើស
លុប ទ្រង់បានទៅកាន់ឋានសួគ៌ ។
(៣៨៣) បពិត្រសុភោគ ព្រះបាទសាគរឈ្នះផែនដី មានសាគរជាទី
បំផុត បានលើកសសរយញ្ញដ៏ល្អ ជាវិការៈនៃមាសដ៏លើសលុប
បូជាភ្លើង ទ្រង់បានជាទេវតាមួយអង្គ ។ បពិត្រសុភោគ ទន្លេ
គង្គា ប្រព្រឹត្តទៅដោយអានុភាពនៃព្រះរាជាណា ទឹកដោះជូរ
ដែលស្ងប់ស្ងៀម ទៅកាន់សមុទ្រដោយអានុភាពនៃព្រះរាជាណា
ព្រះរាជានោះ គឺព្រះបាទអង្គៈ មានរោមត្រង់ព្រះបាទ បម្រើ
ភ្លើង ក៏ទ្រង់បានទៅកាន់បុរីនៃព្រះឥន្ទ្រ ។

(៣៧៤) មហិទ្ធិកោ ទេវវរោ យសស្សី

សេនាបតិ តិទិវេ ភាសវស្ស

សោ សោមយាគេន មលំ វិហញ្ញ

សុភោគ ទេវញ្ញតរោ អហោសិ ។

(៣៧៥) អក្ការយំ លោកមិមំ ចរន្តុ

កាមីរជី ហិមវន្តញ្ញ វិជ្ជំ

យោ ឥទ្ធិមា ទេវវរោ យសស្សី

សោបិ គតា សាធរំ ជាតវេទំ ។

មាលាគិរិ ហិមវា យោ ច វិជ្ឈោ

សុទស្សនោ និសភោ កាកនេរុ

ឯតេ ច អញ្ញេ ច នគា មហន្តា

ចិត្យា កតា យញ្ញករេហិ មាហុ ។

(៣៧៦) អជ្ឈាយកំ មន្តគុណូបបន្នំ

តបស្សិនំ យាចយោគីតិ ចាហុ

តីរេ សមុទ្ទស្សុទកំ សជន្តំ

តំ សាគរជ្ឈោហរិ តេនបេយ្យោ ។

(៣៧៤) បពិត្រសុភោគ ទេវតាដ៏ប្រសើរ មានឫទ្ធិច្រើន មានយស ជាសេនាបតីនៃព្រះបាទវេស្សវណ្ណ ក្នុងឋានត្រៃត្រិង្ស ព្រោះតែបានកំចាត់បង់នូវមន្ទិលដោយសោមយាគវិធី ក៏បានជាទេវតាមួយអង្គ ។

(៣៧៥) ទេវតាដ៏ប្រសើរ ព្រហ្មានឫទ្ធិច្រើន មានយស បានសាងលោកនេះនឹងលោកដទៃ នឹងស្ដីការដើរផង ក្នុងហិមពាន្តផង ក្នុងវិជ្ឈៈផង ព្រហ្មនោះឯង ក៏បានបូជាភ្លើងក្នុងកាលនោះដែរ ។ មួយទៀត ក្នុងមាលាគិរី ១ ក្នុងហិមពាន្ត ១ ក្នុងវិជ្ឈៈ ១ ក្នុងសុទស្សនៈ ១ ក្នុងនិសភៈ ១ ក្នុងកាកនេរុ ១ ពួកព្រាហ្មណ៍ពោលថា ក្នុងចំណែកទៀត ក្នុងផ្លូវធំក្ដី ពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាយញ្ញ បានធ្វើទៀបចិត្រហើយ ។

(៣៧៦) ជនទាំងឡាយ បានពោលចំពោះព្រាហ្មណ៍អ្នករៀនមន្ត ដ៏បរិបូណ៌ដោយគុណនៃមន្ត មានតបៈ ក្នុងលោកនេះ ថាជាអ្នកប្រកបដោយការសូម សាគរបានពន្លិចព្រាហ្មណ៍នោះ ដែលបិតនៅលើត្រើយ កំពុងសាចទឹកសមុទ្រ ហេតុនោះ បានជាសមុទ្រមានទឹកប្រៃ ផឹកមិនបាន ។

(៣៧៧) អាយោគវត្តេ ច ចុទ្ទ បវំព្យា

សារិវិដ្ឋន្តិ ព្រាហ្មណា កសេវស្ស

បុរិមំ ទិសំ បច្ឆិមំ ឧត្តរាណុត្តរំ

សរិវិដ្ឋមាលា ជនយន្តិ វេគំ ។

(៣៧៨) គលី ហិ ធីរាន កដំ មគានំ

គវន្តិ វេឧជ្ឈគតា អវិដ្ឋ

មវិចិនម្មំ អសមេក្ខិតត្តា

អាយាកុលា ធាតិវេហន្តិ មញ្ចំ ។

វេធា ន តាណាយ ភវន្តិ តស្ស

មិត្តទ្ទុនោ ភូនហុនោ នរស្ស

ន តាយតេ បរិចិណ្ណោ អគ្គិ

ទោសន្តរំ មច្ចមនរិយកម្មំ ។

សព្វញ្ច មច្ចា សធនា សភោគា

អាទីបិតំ ទារុតិណេន មិស្សំ

ទហំ ន តប្បេ អសមត្ថតេជោ

កោ តំ សុភិក្ខំ ទិរសញ្ញូ ករេយ្យ ។

(៣៧៧) ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាអ្នកស្រោចស្រព មានច្រើនលើផែនដី មានគ្រប់ទិសខាងកើត ទិសខាងលិច ទិសខាងត្បូង និងទិសខាងជើង តែងញ៉ាំងសេចក្តីក្រោធ ឲ្យកើតដល់សត្វ ។

(៣៧៨) (ក្លិចក្តខានកដ...) ម្នាលអរិដ្ឋ ការរៀនយកគម្ពីរវេទទាំងឡាយ ជាទោសរបស់អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែជាសំពើរបស់បុគ្គលពាលទាំងឡាយ (វេទ) ជាធម៌ ដូចជាបណ្តើរកូន ព្រោះសំឡឹងមើលទៅ មិនស្មើវេទទាំងឡាយ ជាទីរំលាតនៃកលខ្មាយ ទើបញ៉ាំងអ្នកមានបញ្ញាមិនបានទេ ការការពារខ្លួនជ្រុលមិត្រ ចំផ្លាញសេចក្តីចំរើនរបស់ គឺមិនបានទេ ភ្លើងដែលបុគ្គលបម្រើហើយ រមែងមិនការពារបុគ្គលមានកម្មបាបទេ ជារបស់មិនប្រសើរ ប្រកបដោយទោស ។ មួយទៀត សត្វទាំងឡាយមានទ្រព្យ មានភោគៈ យកទ្រព្យទាំងអស់លាយដោយចង្កឹះស្មៅហើយដុតភ្លើងមានតេជៈ មិនមានគូស្មើ ការនេះទៅដែលគេដុតហើយ ក៏មិនគប្បីឆ្អែត ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើនដោយអណ្តាតទាំងពីរ បុគ្គលណា គប្បីធ្វើភ្លើងនោះឲ្យឆ្អែតបាន ។

យថាបិ ខីរំ វិបរិណាមធម្មំ
ទធិ ភវិត្វា នវនីតំបិ ហោតិ
ឯវំបិ អគ្គិ វិបរិណាមធម្មោ
តេជោ សមារោហតិ យោគយុត្តោ ។
ន ទិស្សតិ អគ្គិមនុប្បវិដ្ឋោ
សុក្ខេសុ កដ្ឋេសុ នវេសុ ចាបិ
នាមត្ថមានោ អរណីនរេន
នាកម្មុនា ជាយតិ ជាតវេទោ ។
សចេ ហិ អគ្គិ អន្តរតោ វសេយ្យ
សុក្ខេសុ កដ្ឋេសុ នវេសុ ចាបិ
សព្វានិ សុស្សេយ្យុំ វនានិ លោកេ
សុក្ខានិ កដ្ឋានិ ច បជ្ជលេយ្យុំ ។
ករោតិ ចេ ទារុតិណេន បុញ្ញំ
ភោជំ នរោ ធូមសិខឹ បតាបវំ
អង្គារិកា លោណករា ច សូទា
សរីរទាហាបិ ករេយ្យុ បុញ្ញំ ។

ទឹកដោះមានការប្រែប្រួលជាធម្មតា ក្លាយទៅជាទធិ ហើយទៅជានវនីត យ៉ាងណា ភ្លើងជាតេជោធាតុ មានការប្រែប្រួលជាធម្មតា យ៉ាងនោះដែរ លុះតែប្រកបដោយគ្រឿងកួរ ទើបឆេះ ។ ភ្លើងដែលចូលទៅ ក្នុងឈើស្ងួត ឬឈើស្រស់ ក៏មិនប្រាកដ ភ្លើងដែលនរជនមានឈើគំនូតក្នុងដៃ មិនបានក្លូត ក៏មិនឆេះ ភ្លើងមិនមែនឆេះដោយការមិនធ្វើទេ ។ ប្រសិនបើ ភ្លើងនៅក្នុងឈើស្ងួត ឬឈើស្រស់ នៅខាងក្នុង នៅក្នុងព្រៃទាំងអស់ ក្នុងលោក នឹងស្ងួតក្រៀម ឯឈើស្ងួតទាំងឡាយ នឹងឆេះ ។ ជាបើ នរជនញុំាងភ្លើងដ៏ក្តៅ ប្រកបដោយផ្សែងនិងអណ្តាត ឲ្យឆេះដោយអុសនិងស្មៅ ឈ្មោះថា ធ្វើបុណ្យឬ ជនអ្នកធ្វើធ្យូង អ្នកធ្វើអំបិល អ្នកធ្វើអាហារ និងអ្នកដុតសរីរៈនៃបុគ្គលស្លាប់ ឈ្មោះថា ធ្វើបុណ្យដែរ ។

អថ ចេ ហិ ឯតេហិ ករោន្តិ បុញ្ញំ
អជ្ឈេនមគ្គឹ ឥធ តប្បយិត្វា
ន កោចិ លោកស្មិំ ករោតិ បុញ្ញំ
ភោជំ នរោ ធូមសិខិំ បតាបវំ ។
កថំ ហិ លោកាបចិតោ សមានោ
អមនុញ្ញគន្ធំ ពហូនំ អកន្តំ
យទេវ មច្ចា បរិវជ្ជយន្តិ
តទប្បសត្ថំ ទិរសញ្ញូ ភុញ្ជេ
សិខិម្បិ ទេវេសុ វទន្តិ ហេកេ
អាបំ មិលក្ខូ បន ទេវមាហុ
សព្វេវ ឯតេ វិតថំ ភណន្តិ
អគ្គី ន ទេវញ្ញតរោ ន អាបោ ។
អនិន្ទ្រិយំ(១) សន្តមសញ្ញកាយំ(២)
វេស្សានរំ កម្មករំ បជានំ
បរិចរិយ មគ្គឹ សុគតិំ កថំ វជេ
បាបានិ កម្មានិ បកុព្វមានោ ។

១ ម. អនិន្ទ្រិយ ។ ២ ម. អសញ្ញកាយំ ។

ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ញុំាងការរៀនមន្តនិងភ្លើងឲ្យឆ្អែតក្នុង លោកនេះ ទើបឈ្មោះថាធ្វើបុណ្យ គ្មាននរណាមួយក្នុងលោក កាលញុំាងភ្លើងមានគំនរប្រកបដោយផ្សែងនិងអណ្តាត ឲ្យស៊ី មិនឈ្មោះថាធ្វើបុណ្យទេ ។ ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន សោរដោយអណ្តាតគឺ (អគ្គិទេពរបស់អ្នក) ដែលលោកគោរពហើយ ម្តេចក៏ស៊ីវត្ថុមាន ក្លិនមិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនជាទីត្រេកអរនៃជនដ៏ច្រើន ដែលពួក មនុស្សវៀរចេញ ជារបស់មិនប្រសើរនោះ ។ មនុស្សពួកខ្លះ ពោល ថាភ្លើង(ជាទេវតាមួយអង្គ)ក្នុងពួកទេវតា ពួកមិលក្ខជន ពោល ថាទឹកជាទេវតា ជនទាំងអស់នុ៎ះពោលខុស ភ្លើងមិនមែនជាទេវតា ណាមួយទេ ទឹកក៏មិនមែនដែរ ។ ភ្លើងមិនមានឥន្ទ្រិយ ជាពួក មិនមានចេតនា សម្រាប់ធ្វើការងាររបស់ពួកមនុស្ស អ្នកធ្វើបាប- កម្មទាំងឡាយកាលបម្រើភ្លើង នឹងទៅកាន់សុគតិដូចម្តេចកើត ។

សច្ចា កិរេតា ហុច ជីវិតញ្ញា
អត្ថស្ស ព្រហ្មា បរិចារកោតិ
សព្វានុការី ច វសី កិមត្ថំ
អនិម្មិតោ និម្មិតិ វត្តិតស្ស ។
ហាសំ អភិជ្ឈាបច្ចម្ម អត្ថំ
សត្ថារមោតុ បរិការីសុ បុរេ
តេ លោកសន្ថារេ អមាតុក្កេ(១)
សច្ចាភិកា ជត្តិ សត្ថិធម្មំ ។
អជ្ឈេនមរិយា បឋវី ជនិន្ទា
វេស្សា កសឹ បារិចរិយញ្ច សុទ្ទា
ឧបដ្ឋិតា បច្ចេកំ យថាបទេសំ
កតាហុ ឯតេ វសិនាតិ អាហុ ។
ឯតញ្ច សច្ចំ វចនំ ភវេយ្យ
យថា ឥទំ ភាសតិ ព្រាហ្មណា ច
នាខត្តិយោ ជាតុ លភេថ រជ្ជំ
នាព្រាហ្មណោ មន្តបទានិ សិក្ខេ
នាញ្ញត្រ វេស្សា ហិ កសឹ ករេយ្យ
សុទ្ទោ ន មុញ្ចេ បរបេសនាយ ។

១ ម. ឆ. អកតញ្ញុរូបេ ។

ពួកព្រាហ្មណ៍ជាអ្នកត្រូវការដោយទ្រព្យ ក្នុងលោកនេះ ពោលថា (មហាព្រហ្ម) ជាអ្នកបម្រើសត្វលោកទាំងអស់ ហើយពោលថា ព្រហ្មជាអ្នកបម្រើភ្លើងផ្ទះ ។ តើ (មហាព្រហ្ម) មានអនុភាពជាធំលោកទាំងអស់ មានអំណាចមិនមានអ្នកណាសាង ហេតុអ្វីក៏សាងការក្រិតដែលខ្លួនមិនមានវិញ ។ ពាក្យព្រាហ្មណ៍ ជាពាក្យគួរសើច មិនគួរដល់ការពិតឡើយ ជាពាក្យមិនពិត ពួកព្រាហ្មណ៍ក្នុងកាលមុន ពោលតែ (ពាក្យមិនពិត) ព្រោះហេតុនៃសក្ការៈ ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ កាលបើលាភសក្ការៈ មិនកើតឡើងទេ ក៏តម្លើងគុណមិនពិតពោលពីលទ្ធិរបស់ខ្លួន ជាមួយនឹងពួកសត្វ ។ ពួកអ្នកប្រសើរ (ព្រាហ្មណ៍) ប្រកាន់ការរៀនមន្ត ពួកជាធំជាងផែន (ក្សត្រិយ៍) ប្រកាន់ផែនដី ពួកវេស្សៈប្រកាន់ការភ្ជួររាស់ ពួកសូទ្រៈប្រកាន់ការបម្រើ ផ្សេងៗគ្នា សមគួរតាមប្រទេស ជនទាំងឡាយបានពោលថា ត្រកូលទាំងនេះ ព្រហ្មបានធ្វើតែងហើយ ។ ប្រសិនបើពាក្យនុ៎ះ ជាពាក្យពិត ដូចយ៉ាងពាក្យដែលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយពោលហើយនេះ បុគ្គលមិនមែនជាក្សត្រិយ៍ មិនត្រូវបានរាជ្យជាដាច់ខាត បុគ្គលមិនមែនជាព្រាហ្មណ៍ មិនគប្បីសិក្សាបទនៃមន្ត បុគ្គលក្រៅពីពួកវេស្សៈ មិនគប្បីធ្វើការភ្ជួររាស់ ពួកសូទ្រៈមិនគប្បីរួចអំពីការប្រើនៃជនដទៃ ។

យស្មា ច ឯតំ វចនំ អភូតំ
មុសាវិមេ ឱទរិយា ភណន្តិ
តទប្បញ្ញា អភិសទ្ទហន្តិ
បស្សន្តិ តំ បណ្ឌិតា អត្តនាវ ។
ខត្យា ហិ វេស្សាន ពលឹ ហរន្តិ
អាទាយ សត្ថានិ ចរន្តិ ព្រាហ្មណា
តំ តាទិសំ សង្ខុភិតំ បភិន្នំ
កស្មា ព្រហ្មា ន ឧជ្ជុំ ករោតិ លោកំ ។
សចេ ហិ សោ ឥស្សរោ សព្វលោកេ
ព្រហ្មា បហូ ភូតបតី បជានំ
កឹ សព្វលោកំ វិទហិ អលក្ខឹ
កឹ សព្វលោកំ ន សុខី អកាសិ ។
សចេ ហិ សោ ឥស្សរោ សព្វលោកេ
ព្រហ្មា បហូ ភូតបតី បជានំ
មាយា មុសាវជ្ជមទេន ចាសិ[១]
លោកំ អធម្មេន កិមត្ថការិ ។

១ ម. មុសាវិជ្ជមទេន ។

ពាក្យនេះ ជាពាក្យមិនពិត ព្រោះហេតុណា (ហេតុនោះ) ព្រាហ្មណ៍ទាំងនេះ ពោលពាក្យកុហកដើម្បីការបំពេញផ្ទៃ បុគ្គលអ្នកមិនមានប្រាជ្ញាទាំងឡាយ រមែងជឿស៊ប់នូវពាក្យនោះ ចំណែកតពួកបណ្ឌិតរមែងឃើញហេតុនោះ ដោយខ្លួនឯង ។ ពួកក្សត្រិយ៍នាំយកពលី (ស្ពួយ) របស់ពួកវេស្សៈ ពួកព្រាហ្មណ៍ កាន់យកគ្រឿងសស្ត្រាទាំងឡាយ ហើយដើរទៅ (សម្លាប់សត្វ) ហេតុអ្វី ព្រហ្មមិនធ្វើលោកដែលជ្រួលច្រើម បែកខ្ញែកបែបនោះនោះឲ្យត្រង់ ។ ប្រសិនបើព្រហ្មជាឥស្សរៈនោះ ជាប្រធាន ជាម្ចាស់លើពួក របស់ពួកសត្វក្នុងលោកទាំងអស់ ហេតុអ្វី ក៏ចាត់ចែងលោកទាំងអស់ឲ្យមានទុក្ខ ហេតុអ្វី មិនធ្វើលោកទាំងអស់ឲ្យបានសេចក្ដីសុខ ។ ប្រសិនបើព្រហ្មជាឥស្សរៈនោះ ជាប្រធាន ជាម្ចាស់លើពួករបស់ពួកសត្វ ក្នុងលោកទាំងអស់ ហេតុអ្វី ក៏ធ្វើលោកឲ្យវិនាស ដោយកល ១ ជាមួយនឹងការញ៉ាំញី ដោយការពោលពាក្យកុហក ដែលមិនមែនជាធម៌ ។

សចេ ហិ សោ ឥស្សរោ សព្វលោកេ
ព្រហ្មា បហូ ភូតបតី បជានំ
អធម្មិកោ ភូតបតី អរិដ្ឋ
ធម្មេ សតិ សោ វិទហី អធម្មំ ។
កីដា បដង្គា ឧរគា ច ភេកា
ហន្ត្វា កិមី សុជ្ឈតិ មក្ខិកា ច
ឯតេ ហិ ធម្មា អនរិយរូបា
កម្ពោជកានំ វិតថា ពហុន្នំ ។

(៣៨៤) សចេ ហិ សោ សុជ្ឈតិ យោ ហនាតិ
ហតោបិ សោ សគ្គមុបេតិ ឋានំ
ភោវាទិ ភោវាទិន មារយេយ្យុំ
យេ ចាបិ តេសំ អភិសទ្ទហេយ្យុំ ។
នេវ មិគា ន បសូ នោបិ គាវោ
អាយាចន្តិ អត្តវធាយ កេចិ
វិប្ផន្ទមានេ ឥធ ជីវិកត្ថា
យញ្ញេសុ បាណេ បសុមារភន្តិ ។

ប្រសិនបើព្រហ្ម ជាឥស្សរៈនោះជាប្រធាន ជាម្ចាស់លើពួករបស់ពួកសត្វក្នុងលោកទាំងអស់ ម្នាលអរិដ្ឋ ព្រហ្មជាម្ចាស់លើពួកមិនប្រកបដោយធម៌ទេ ព្រោះកាលបើធម៌មាន បែរជាតាំងដែលអធម៌វិញ ។ បុគ្គលសម្លាប់កណ្តូប កន្ទុំរុយ ពស់ កង្កែប ដង្កូវ រុយ ទើបឈ្មោះថា បរិសុទ្ធ ឯធម៌ទាំងនេះ ជាធម៌របស់ពួកជនម្ចុកនៅក្នុងដែនកម្ពុជៈដ៏ច្រើន ជាធម៌មានសភាពមិនប្រសើរ ជាធម៌មិនពិត ។

(៣៨៤) ប្រសិនបើអ្នកសម្លាប់នោះ បរិសុទ្ធ ឬអ្នកដែលត្រូវសម្លាប់នោះ ទៅកាន់ឋានសួគ៌បាន ពួកព្រាហ្មណ៍ គប្បីសម្លាប់ពួកព្រាហ្មណ៍ ឬសម្លាប់ពួកជនអ្នកជឿពាក្យព្រាហ្មណ៍នោះ (ផង) ។ មិនមានពួកម្រឹគ មិនមានពួកសត្វចិញ្ចឹម ពួកគោណាមួយអង្វរឲ្យសម្លាប់ខ្លួនទេ សត្វទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ សុទ្ធតែញាប់ញ័រត្រូវការដោយជីវិត (ព្រោះថា) ជនទាំងឡាយ ប្រារព្ធនឹងសម្លាប់សត្វទាំងឡាយ នឹងសត្វចិញ្ចឹម ក្នុងយញ្ញទាំងឡាយ ។

យស្សុប្បេ ធសុពាទេ ច ពាលា
ចិត្រាហិ វណ្ណាហិ មុខំ ធយន្តិ
អយន្តេ យសោ កាមទុហោ ធរត្ថ
ភវិស្សតិ សស្សតោ សម្បរាយេ ។
សតេ ច យុគេ មណិសង្ខមុត្តំ
ធញ្ញំ ធនំ រជតំ ជាតរូបំ
សុភេសុ កាជេសុ ឧណ្ឌេសុ ធាចិ
សតេ ធុមោ តិធិវេ សព្វកាមេ
តេវិជ្ជសញ្ញោ ធុជ្ជ យជេយ្យុំ
ន ព្រាហ្មណា ភិក្ខុ ន យាចយេយ្យុំ ។
ភុតោ ច យុគេ មណិសង្ខមុត្តំ
ធញ្ញំ ធនំ រជតំ ជាតរូបំ
សុភេសុ កាជេសុ ឧណេសុ ធាចិ
ភុតោ ធុរោ តិធិវេ សព្វកាមេ ។
សហំ ច សុត្វា ច បសុន្ទពាលា
ចិត្រាហិ វណ្ណាហិ ធុមិ ធយន្តិ
អាធាយ អគ្គិំ ធម ទេហិ វិត្តំ
តាតោ សុខី ហោហិសិ សព្វកាមេ ។

ក្នុងបុព្វកាល វែងនឹងបើកភាគ់និយាយ ដោយហេតុតាំងឡាយ
ពិចិត្រ គឺនឹងការលើកទៀតនូវសសរយញ្ញៈ នឹងទិចនៀងសត្វចំពោះ
ជា សសរយញ្ញនេះបង្កើតសេចក្ដីព្រាហ្មណ៍ដល់អ្នក គឺនឹងលោក
នឹងឡើងសេចក្ដីទៀតគាត់គឺបរលោក ។ ប្រល័ងលើ បុត្តលនឃ្លើ
ផ្កាមកែវមណី ស័ង្ខ កែវមុក្តា ស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ នឹងមាស គឺ
សសរយញ្ញ គឺរំលើសត្វ នឹងរំលងស្រល់ ម្យ៉ាងទៀត ប្រសិន
បើសសរយញ្ញ គប្បីបង្កើតសេចក្ដីព្រាហ្មណ៍គ្រប់យ៉ាង គឺឋាន
សួគ៌ ពួកអ្នកនៅព្រៃវែងដ៏ច្រើនគប្បីបូជា បុត្តលមិនមែនជា
ព្រាហ្មណ៍មិនគប្បីបូជាតិចតួចទេ ។ កែវមណី ស័ង្ខ កែវមុក្តា
ស្រូវ ទ្រព្យ ប្រាក់ មាស គឺសសរយញ្ញ គឺរំលើសត្វ
នឹងរំលើស្រល់ នឹងមានតិណា សសរយញ្ញនឹងបង្កើតសេចក្ដី
ព្រាហ្មណ៍គ្រប់យ៉ាង គឺឋានសួគ៌ដល់ម្ចាស់កើត ។ ពួកព្រាហ្មណ៍
ជាអ្នកបោកប្រាស ចិត្តអាក្រក់ ជាពួកពាល ប្រាសាទលោក
វែងនឹងបើកភាគ់និយាយដោយហេតុ ពិចិត្រជា អ្នកឯងចូរយក
ភ្លើងចុះ ហើយឱ្យទ្រព្យដល់យើង លំដាប់នោះ អ្នកឯងនឹងបាន
នូវសេចក្ដីព្រាហ្មណ៍គ្រប់យ៉ាង ហើយនឹងដល់នូវសេចក្ដីសុខ ។

គមន្តូបាត្តំ សរណំ បវិស្ស
ចិត្រេហិ វណ្ណេហិ មុខំ នយន្តិ
ទុព្ពេបយិត្វា ភេសជស្មិំ នខេញ
វេឡេហិ រិត្តំ អភិគាឡ្ហយន្តិ ។

តាតា ទុល្លុភំ រហោ លភិត្វា
ឃរំ សមាធំ ពហុកា សមេច្ច
អន្នាទិ កុត្វា កុហកា កុហិត្វា
មុណ្ឌំ ករិត្វា យញ្ញបថោសជន្តិ ។

ឃរំ ហិ សោ វត្ថេតេ ព្រាហ្មណេហិ
ឃរេតា សមាគោ ពហុកា សមេច្ច
តេ យោគយោគេន វិលុម្បមាណា
ទិដ្ឋំ អទិដ្ឋេន ធនំ ហរន្តិ ។

អកាសិយា រាជូហិ វានុសិដ្ឋា
តទស្ស អាទាយ ធនំ ហរន្តិ
តេ តាទិសា ចោរសមា អសន្តា
វជ្ឈា ន ហញ្ញន្តិ អរិដ្ឋ លោកេ ។

ពួកព្រាហ្មណ៍ តាំងខ្លួនជាសរណៈ (ព្រះរាជាមិនបានហាមាត្រ) ចូលទៅកាន់រោងសម្រាប់បូជាភ្លើងនោះ គំរើកមាត់ និយាយដោយហេតុវិចិត្រ ឱ្យគេកោរសក់ ពុកមាត់ កាត់ក្រចក ហើយនាំយកទ្រព្យដោយវេទមន្តទាំងឡាយ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ជាអ្នក-កុហកដ៏ច្រើន បាននាំយកម្នាក់ ហើយក៏ហៅមកស៊ីបាយ ដូចជាផ្លែឈើទាំងឡាយ ដោយហារម៉ៀត ពួកដទៃស្ងាត់ ពួកគេធ្វើឱ្យរលីងហើយដាក់ចុះទៅក្នុងភ្លើងយញ្ញ ។ តាយកតែម្នាក់នោះ ត្រូវពួកព្រាហ្មណ៍បញ្ឆោតហើយ ដោយការហោមនេះឯង ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះជាច្រើន ហោមចូលដោយការប្រកបដោយទម្ងាយ គឺនាំយកទ្រព្យដែលឃើញ ដោយហេតុដែលមិនឃើញនោះ ។ ដូចយ៉ាងពួកចោរ ដែលព្រះរាជាច្រើទៅហើយ គឺនាំយកទ្រព្យរបស់គេ ម្នាលអរិដ្ឋ ពួកព្រាហ្មណ៍ប្រាកដដូច្នោះ ប្រៀបដូចពួកចោរ ជាអសប្បុរស ជាបុគ្គលគួរសម្លាប់ តែគេមិនសម្លាប់ក្នុងលោក ។

ឥន្ទស្ស ពាហារសិ ទក្ខិណាតិ
យញ្ញេសុ ឆិន្ទន្តិ បលាសយដ្ឋឹ
តញ្ចេវ សច្ចំ មឃវា ឆិន្នពាហុ
កេនស្ស ឥន្ទោ អសុរេ ជិនាតិ ។
តញ្ចេវ មុសា មឃវា សមង្គី
ហន្តា អវជ្ឈោ បរមោ សុទេវោ
មន្តា ឥមេ ព្រាហ្មណា តុច្ឆរូបា
សន្ទិដ្ឋិកា វញ្ចនា ឯស លោកេ ។
មាលាគិរិ ហិមវា យោ ច គិជ្ឈោ(១)
សុទស្សនោ និសភោ កាកនេរុ
ឯតេ ច អញ្ញេ ច នគា មហន្តា
ចិត្យា កតា យញ្ញករេហិមាហុ ។
យថាបការានិ ហិ ឥដ្ឋកានិ
ចិត្យា កតា យញ្ញករេហិមាហុ
ន បព្វតា ហោន្តិ តថាបការា
អញ្ញា ទិសា អចលា តិដ្ឋសេលា ។

១ ម. ច. គិជ្ឈោ ។

ពួកព្រាហ្មណ៍បានកាត់ដើមពា មកធ្វើក្នុងពិធីយញ្ញ (ប្រាប់ថានេះ) ជាដៃស្តាំរបស់ព្រះឥន្ទ្រ បើពាក្យនោះពិត ព្រះឥន្ទ្រទៅជាដាច់ដៃ ចុះព្រះឥន្ទ្រឈ្នះពួកអសុរ ដោយកម្លាំងដៃដូចម្តេច ។ ពាក្យនោះទទេសោះ ព្រះឥន្ទ្រនៅមានដើមដៃគ្រប់គ្រាន់ ជាទេវតាដ៏ប្រសើរ មិនមានអ្នកណាសម្លាប់បាន បានតែចាត់ពួកអសុរ មន្តទាំងឡាយនេះ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍ មានសភាពជារបស់ទទេ នេះជាការបញ្ឆោត ដែលគេឃើញច្បាស់ ក្នុងលោក ។ ភ្នំមាលាគិរី ១ ភ្នំហិមពាន្ត ១ ភ្នំគិជ្ឈៈ ១ ភ្នំសុទស្សនៈ ១ ភ្នំនិសភៈ ១ ភ្នំកាកនេរុ ១ ភ្នំទាំងនុ៎ះក្តី ភ្នំធំៗ ឯទៀតក្តី ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពោលថា ពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាយញ្ញ កសាងហើយជាចិត្រដូច្នោះ ។ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ពោលថា ភ្នំទាំងឡាយ ដែលពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបូជាយញ្ញ កាន់យកឥដ្ឋទាំងឡាយ មានសណ្ឋានយ៉ាងណា ធ្វើចិត្រហើយ ភ្នំទាំងឡាយ មិនមែនមានសណ្ឋានដូច្នោះទេ ឯភ្នំទាំងឡាយ មិនដូចរបស់ដទៃទេ ជារបស់មិនកម្រើក ជាថ្មសុទ្ធដែលគេឃើញច្បាស់ ។

ន ឥដ្ឋកា ហោន្តិ សិលា ចិរេន
ន តត្ថ សញ្ជាយតិ អយោ ន លោហំ
យញ្ញញ្ច ឯតំ បរិវណ្ណយន្តា
ចិត្យា កតា យញ្ញការេហិមាហុ ។
អជ្ឈាយកំ មន្តគុណូបបន្នំ
តបស្សិនំ យាចយោគីតិចាហុ
តីរេ សមុទ្ទស្សុទកំ សជន្តិ
តំ សាគរោជ្ឈោហរិ តេនបេយ្យោ ។
បរោសហស្សម្បិ សមន្តវេទេ
មន្តូបបន្នេ នទិយោ វហន្តិ
ន តេន ព្យាបន្នរសូទកានិ
កស្មា សមុទ្ទោ អតុលោ អបេយ្យោ ។
យេ កេចិ កូបា ឥធ ជីវលោកេ
លោណូទកា កូបខណេហិ ខាតា
ន ព្រាហ្មណជ្ឈោហរណេន តេសុ
អាបោ អបេយ្យោ ទិរសញ្ញុកាហុ ។

ក្តិតឥដ្ឋក្តី មិនមែនជាថ្មទេ ទុកយូរយារហើយ ដែក មិនមែនកើតក្នុងឥដ្ឋនោះទេ លោហៈ ក៏មិនមែនកើត ក្នុងឥដ្ឋនោះដែរ ពួកព្រាហ្មណ៍តែងសរសើរនូវយញ្ញនេះ ផងពោល ថា ក្តិតឥដ្ឋក្តី ដែលពួកព្រាហ្មណ៍ផ្គុំបូជាយញ្ញ ធ្វើចិត្រ ហើយ ។ ព្រាហ្មណ៍តាំងឥដ្ឋក្តី ក្នុងលោកនេះ បាន ពោលនូវព្រាហ្មណ៍ អ្នករៀនមន្ត បរិបូណ៌ដោយគុណនៃមន្ត មានតបៈ ជាអ្នកប្រកបដោយការសូម សាគរលេបព្រាហ្មណ៍ នោះ ដែលគេសាចទឹកនៃសមុទ្រលើច្រាំង ព្រោះហេតុនោះ ទុកជាទឹកសមុទ្រនោះប្រៃ ផឹកមិនបាន ។ ស្ទឹងទាំងឡាយ នាំយកពួកព្រាហ្មណ៍អ្នកបរិបូណ៌ដោយវេទ បរិបូណ៌ដោយមន្ត ច្រើនជាងពាន់នាក់ ទឹកទាំងឡាយមិនខូចរស ព្រោះហេតុនោះ ទេ សមុទ្រមិនមានគូស្មើ មានរសប្រៃ ផឹកមិនបាន តើ ព្រោះហេតុអ្វី ។ អណ្តូងទាំង ក្នុងជីវលោកនេះ មានទឹកប្រៃ ដែលពួកជនអ្នកជីកអណ្តូងជីកហើយ ព្រោះអ្នកជីករសដោយ អណ្តូងទាំងនោះ ជនទាំងឡាយមិនគួរផឹក ទឹកក្នុងអណ្តូងទាំង នោះ មានរសប្រៃផឹកមិនបាន ព្រោះតែពួកព្រាហ្មណ៍ទេ ។

បុរេ បុរត្ថា កា កស្ស ភរិយា
មនោ មនុស្ស អជ្ឈាវសិ តុវំ
តេនាបិ ធម្មេន ន កោចិ ហីនោ
ឯវម្បិ ភេស្សន្តរិកត្តមាហុ ។
ចណ្ឌាលបុត្តោបិ អធិច្ច វេទេ
ភាសេយ្យ មន្តេ កុសលោ មតីមា
ន តស្ស មុទ្ធា វិផលេយ្យ សត្តធា
មន្តា ឥមេ អត្តវធាយ កតា ។
វាចា កតា គិទ្ធិ កតា គហិតា
ទុម្មោចយា កាព្យបថានុបន្នា
ពាលាន ចិត្តំ វិសមេ និវិដ្ឋំ
តទប្បបញ្ញា អភិសទ្ទហន្តិ ។
សីហស្ស ព្យគ្ឃស្ស ច ទីបិនោ ច
ន វិជ្ជតី ពោរិសិយំ ពលេន
មនុស្សភាវោ ច គវំ បេក្ខោ
ជាតី ហិ តេសំ អសមា សមានំ ។

តាំងពីមុនដើម្បីមក ស្ត្រីណា ជាភរិយា របស់បុរសណា មនោបាននាំញ៉ាំងមនុស្សឲ្យកើតឡើងក្នុងកាលមុន មិនមានអ្នកណាមួយ កើតតាមជាតិផង ដោយធម៌នោះ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយបានពោលនូវការបែក(វណ្ណៈ)ដោយការលះបង់(ធម៌នោះ) យ៉ាងនេះឯង ។ សូម្បីកូនចណ្ឌាល ជាអ្នកឈ្លាសវៃមានប្រាជ្ញ បានរៀនវេទទាំងឡាយ ពោលមន្តទាំងឡាយ ក្បាលនៃកូនជនចណ្ឌាលនោះ មិនបែកជា៧ភាគទេ មន្តទាំងនេះពួកព្រាហ្មណ៍ធ្វើហើយ ដើម្បីសម្លាប់ខ្លួន ។ វាចាកុយាក ពួកព្រាហ្មណ៍បានតាក់តែងហើយ ការចង់បាន ពួកព្រាហ្មណ៍បានតាក់តែងកាន់យកហើយ កើតឡើងតាមគន្លងនៃពាក្យឃ្លោង ដែលគេស្រាយបានដោយក្រ ចិត្តរបស់បុគ្គលពាលទាំងឡាយជឿស៊ប់ក្នុងទីមិនស្មើ បុគ្គលឥតប្រាជ្ញ រមែងជឿពាក្យនោះ ។ ព្រាហ្មណ៍ មិន(ប្រកប) ដោយកម្លាំងដ៏ធំ ដូចកម្លាំងនៃរាជសីហ៍ ខ្លាធំ និងខ្លាដំបង មនុស្សភាព (របស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ) ត្រូវយល់ថា ដូចគោដែរ ព្រោះជាតិរបស់ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ស្មើ(ដោយគោ) ស្មើដោយសីហៈជាដើម ។

សចេ ច រាជា បថវី វិជិត្វា
សជីវវា អស្សវបារិសជ្ជោ
សយមេវ សោ សត្តុសង្ឃំ វិជេយ្យ
តស្សប្បជា និច្ចសុខី ភវេយ្យ ។
ខត្តិយមន្តា ច តយោ ច វេទា
អត្ថេន ឯតេ សមកា ភវន្តិ
តេសញ្ច អត្ថំ អវិនិច្ឆិនិត្វា
ន ពុជ្ឈតិ ឱឃបថំវ ឆន្នំ ។
ខត្តិយមន្តា ច តយោ ច វេទា
អត្ថេន ឯតេ សមកា ភវន្តិ
លាភោ អលាភោ យសោ អយសោ ច
សព្វេវ តេសំ ចតុន្នញ្ច ធម្មា ។
យថាបិ ឥន្ទ ធនធញ្ញហេតុ
កម្មានិ ករោន្តិ បុថូ បថព្យា
តេវិជ្ជសង្ឃា ច តថេវ អជ្ជ
កម្មានិ ករោន្តិ បុថូ បថព្យា ។

ប្រសិនបើព្រះរាជាឈ្នះផែនដី ប្រកបដោយអាមាត្យមានអ្នកស្តាប់បង្គាប់ មានបរិស័ទ ព្រះរាជានោះ គប្បីឈ្នះពួកសត្រូវដោយព្រះអង្គឯង ប្រជាជនរបស់ព្រះរាជានោះ គប្បីបានសេចក្តីសុខជានិច្ច ។ មន្តរបស់ក្សត្រិយ៍ និងវេទទាំងបីនោះ ស្មើគ្នាដោយអត្ថ (តែក្សត្រិយ៍ក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី) មិនបានវិនិច្ឆ័យនូវអត្ថនៃមន្តនិងវេទទាំងនោះទេ ទាំងមិនដឹងដូចបុគ្គលកាលមិនដឹងផ្លូវ ដែលគេបាំងដោយទឹក ។ មន្តរបស់ក្សត្រិយ៍ និងវេទទាំងបីនោះ ស្មើគ្នាដោយអត្ថ លាភ អលាភ យស និងអយស ទាំងអស់នេះជាធម៌របស់វណ្ណៈទាំង ៤ នោះ ។ ពួកគហបតី ជាច្រើនលើផែនដី ញុំាងបុគ្គលឲ្យធ្វើការងារទាំងឡាយ ព្រោះហេតុតែទ្រព្យ និងស្រូវយ៉ាងណា សូម្បីពួកអ្នកមានត្រៃវេទ ជាច្រើនលើផែនដី ក៏ញុំាងបុគ្គលឲ្យធ្វើការងារទាំងឡាយ ក្នុងថ្ងៃនេះ យ៉ាងនោះដែរ ។

នត្ថហិ ឋិតោ សមណោ ករោតិ

និច្ចុស្សុក្កា កាមគុណេសុ យុត្តា

កម្មានិ ការេន្តិ បុថុ បថព្យា

ឥធប្បញ្ញា និរស្សញ្ញក តេ ។

[៣៨១] យស្ស ភេរី មុទិង្គា ច សង្ខា បណវទេណ្ឌិមា(១)

បុរតោ បដិបន្នានិ ហាសយន្តា រថេសភំ ។

តស្ស កម្ពលបដ្ដេន មុទុនា ពិដ្ឋុណ្ណិតា

យុភ ការណបសន្នោ សោ ឯតិ សិរិយា ជលំ ។

ទុក្ខាមុខេ បមាទ្ធិវ ទណ្ឌិត្ថាសេទ្ធិក

មុខំ ជាតុរិភាកតិ សោ ឯតិ សិរិយា ជលំ ។

តស្ស ជម្ពោនទំ ឆត្តំ សសលាកំ ឧតោរមំ

អាតិច្ចរំសាវរណំ សោ ឯតិ សិរិយា ជលំ ។

---

១ ឧទ្ទិពកាយំ បន បណវទេណ្ឌិមាតិ ចូរោហោ ទិស្សតិ ។

ព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ស្ដេចទីទីអាហារ ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ជាច្រើនលើផែនដី ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយជានិច្ច ប្រកបក្នុងកាមគុណ ទាំងឡាយ តែងញុំាងបុគ្គលឲ្យប្រព្រឹត្តការងារទាំងឡាយ ក្នុងផែនដី ដោយអន្លូតទាំងពីរ ព្រោះហេតុនោះ ព្រាហ្មណ៍ ទាំងនោះ ជាអ្នកឥតបញ្ញា ។

[៣៨១] (ព្រះពុទ្ធសាសនព្រហ្មទត្ត ...) ស្គរធំ សម្ពោរ ស័ង្ខ ស្គរ ដំឡូងនិងស្គរទៀត របស់អ្នកណា ដែលដើរនាំមុខ ហើយញុំាង ព្រះរាជាដ៏ប្រសើរក្នុងរថឲ្យរីករាយ ។ (សម្បុរទុក) របស់អ្នកណា (ដ៏រុងរឿង) ដោយសម្លៀកបំពាក់ដ៏ក្រាស់ មានពណ៌ដូចផ្កាបាឡាត់ អ្នកណា នៅកន្លែង ប្រដាប់ដោយបំពង់ព្រួញ រុងរឿងដោយសិរី ហើយដើរមក ។ មុខអ្នកណាប្រសើរដូចមាសក្ដៅ លើនាំ ដើរក្រោម ឬប្រាកដស្មើដោយរងើកភ្លើងស្រគត់ អ្នកណារុងរឿង ដោយសិរីហើយដើរមក ។ ឆត្ររបស់បុគ្គលណាជាវិការៈនៃមាស ជម្ពូនទ ប្រកបដោយឆ្អឹងជាទីគាប់នៃចិត្ត ជាគ្រឿងបិទបាំង រស្មីនៃព្រះអាទិត្យ អ្នកណា រុងរឿងដោយសិរីហើយដើរមក ។

កស្ស កម្ពុ បរិក្ខយ្ហ ភលរិជធិតុត្តមំ
ឧកោ វេបញ្ចស្ស តុត្តិ ទុមរូបរ ។
កស្ស បេក្ខុណាបាតានិ ចក្រានិ ច តុត្តិ ច
សុវណ្ណមណីធណ្ណានិ ធរន្តិ ឧកោតមុខំ ។
ទនិរត្តិវណ្ណាភា ឧក្កាមុខបហំសិតា
កស្សេតេ កុណ្ឌលា វគ្គូ សោភន្តិ ឧកោតា មុខំ
កស្ស ភគេន ចុម្ពិតា សំធិទ្ធា មុខ តាត្បោតា
សោភយន្តិ ឧលាតន្តំ នភា វិជ្ជុរិវុគ្គតា ។
កស្ស បីតានិ អក្ខីនិ អាយតានិ បុថូនិ ច
កោ សោភតិ វិសាលក្ខោ កស្សេតំ ឧណ្ណជំ មុខំ
កស្សេតេ លបនជាតា សុទ្ធា សង្ខវរូបមា
ភាសមានស្ស សោភន្តិ ទន្តា កុប្បិលសាទិសា ។
កស្ស លាខារសសមា ហត្ថបាទា សុខេ ឋិតា
កោ សោ ពិម្ពោដ្ឋសម្បន្នោ ទិវា សុរិយោវ សោភតិ ។
ហិមច្ចយេ ហិមវតោ មហាសាលោវ បុប្ផិតោ
កោ សោ ឱទាតបាវារោ ជយំ ឥន្ទោវ សោភតិ ។

កម្ពុ (ប្រាក់កាន់ផ្ចិត) ផ្ទាក់ការយកកលដៃដ៏ជំទុក ហានរលើ ក្បាលតាំងពីភាគ នៃបុគ្គលមានបញ្ញាដ៏ប្រសើរណា ៗ ចុះបៃន កន្ទុយក្ងោក ដ៏វិចិត្រផង ទន់ផង មានផងជាវៃតារះនៃមាសនិងកែវ មណី ប្រព្រឹត្តទៅតាំងពីកោតនិមុខ របស់បុគ្គលណា ៗ កុណ្ឌល តាំងឡាយនេះ ដ៏ល្អមានពន្លឺដូចជាពណ៌រងើកភ្លើងនៃមនុស្សគីរ ដ៏ក្រៃលើមាត់ជើងក្រោន រមែងរុងរឿងតាំងពីកោតនិមុខរបស់បុគ្គល ណា ៗ សក់របស់បុគ្គលណា មានចុងដ៏ល្អិត ទន់ ខ្មៅ ត្រូវឡាប បក់ហើយ គឺញ៉ាំងទីថ្ងាសនៃចិត្តស្បូល្អ ដូចជាផ្លេកបន្ទោរដែល ចេញអំពីមេឃ ៗ ភ្នែកតាំងនេះវែងធំរបស់អ្នកណា អ្នកណា មានភ្នែកធូលាយស ម មុខនេះរបស់អ្នកណា ក្តីទុនដូចកញ្ចក់មាស ធាតុនេះរបស់អ្នកណាដ៏ស្អាត ដូចជាស័ង្ខដ៏ប្រសើរ ចេញរបស់ បុគ្គលណា កាលនិយាយទៀតដូចជាផ្កាមណ្ឌកក្រពុំ ៗ ដៃ និងជើងតាំងឡាយ របស់អ្នកណា ដូចជាទឹកល័ក្ខ តាំងនៅ ក្នុងសេចក្តីសុខ អ្នកណា មានរិមបបូរមាត់ដូចផ្លែថ្កុល ដ៏ល្អដូច ជាព្រះអាទិត្យក្នុងវេលាថ្ងៃ ៗ អ្នកណា មានសំពត់ធ្លាក់ះដ៏ស ដូចដើមក៏ងដ៏ធំមានផ្កាកើតហើយ ក្នុងគ្រាហិមកាន្តិកាលដែល កន្លងទៅនៃទឹកសន្សើម ល្អដូចព្រះឥន្ទ្រដែលមានជ័យជំនះ ៗ

សុវណ្ណបិឡកាកិណ្ណំ   មណិទណ្ឌវិចិត្តកំ
កោ សោ បរិសមជ្ឈម្ហិ   អំសេ ធត្តំ បមុញ្ចតិ ។
សុវណ្ណវិកតា ចិត្រា   សុកតា ចិត្រសិព្វនី
កោ សោ ឱមុញ្ចតេ ធានា ឧភោ កាត្វា មហាសិរោ ។
(៣៨១) ជនកជ្ជស្ស តេ តាត   ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សិនោ
សមុទ្ទជាយ ឧប្បន្នា   ឯតេ នាគា មហិទ្ធិកាតិ ។

ភូរិទត្តជាតកំ ឆដ្ឋំ ។

អ្នកណា នៅក្នុងបរិស័ទ ដោះដាវនៅលើស្មា ដែលមានផលដ៏វិចិត្រ ដោយកែវមណី ដ៏ចេញចេសដោយពពកជាវិការៈនៃមាស ។ អ្នកណា ដោះស្បែកជើង ដែលធ្វើដោយមាស វិចិត្រដោយកែវប្រភេទ ដេរដោយស្បែកដ៏វិចិត្រ ល្អហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំតាបសអ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំ ។

(៣៨១) (តាបស ជាបិតា ...) នាគទាំងនោះ ជានាគមានឫទ្ធិ មានយស ជាកូននៃព្រះបាទធតរដ្ឋ កើតអំពីនាងសមុទ្ទជា នាគទាំងនេះ សុទ្ធតែជានាគមានឫទ្ធិច្រើន ។

ចប់ ភូរិទត្តជាតក ទី ៦ ។

ចន្ទកុមារជាតកំ[១]

(៣៨២) រាជាសិ លុទ្ទកម្មោ[២]
ឯករាជា បុប្ផវតិយា
សោ បុច្ឆិ ព្រហ្មពន្ធុំ
ខណ្ឌហាលំ បុរោហិតំ មូឡ្ហំ
សគ្គានមគ្គមាចិក្ខ
ត្វំសិ ព្រាហ្មណ ធម្មវិនយកុសលោ
យថា ឥតោ វជន្តិ សុគតិំ
នរា បុញ្ញានិ កត្វាន ។

(៣៨៣) អតិទានំ ទទិត្វាន
អវជ្ឈេ ទេវ ឃាតេត្វា
ឯវំ វជន្តិ សុគតិំ
នរា បុញ្ញានិ កត្វាន ។

(៣៨៤) កិំ បន តំ អតិទានំ
កេ ច អវជ្ឈា ឥមស្មិ លោកស្មិំ
ឯតញ្ច ខោ នោ អក្ខាហិ
យជិស្សាមិ ទទាមិ ទានានិ ។

១ ម. ឆ. ខណ្ឌហាលជាតកំ ។ ២ ម. លុទ្ទកម្មោ ។ ឆ. លុទ្ទកម្មេសិ ។

ចន្ទកុមារជាតក

(៣៨២) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះបាទឯករាជ អ្នកមានអំពើអាក្រក់ នៅក្នុងក្រុងបុប្ផវតីនោះ សួរ[illegible]ព្រហ្មលោក ដ៏ជាបុរោហិត ឈ្មោះខណ្ឌហាល ជាផៅពង្សព្រហ្ម ជាមនុស្សល្ងង់ខ្លៅថា ម្នាលព្រាហ្មណ៍ អ្នកជាមនុស្សឈ្លាសក្នុងធម៌និងវិន័យ សូមអ្នកប្រាប់ផ្លូវឋានសួគ៌ តាមដំណើរដែលពួកជនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ហើយចេញអំពីលោកនេះ ទៅកាន់សុគតិដូច្នោះ ។

(៣៨៣) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍បុរោហិតទូលថា) បពិត្រព្រះទេវៈ ពួកជនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ឲ្យទានដ៏ក្រៃលែង សម្លាប់បុគ្គលដែលមិនគួរសម្លាប់ទាំងឡាយ ហើយទៅកាន់សុគតិយ៉ាងនេះ ។

(៣៨៤) (ព្រះបាទឯករាជ...) ទានដ៏ក្រៃលែងនុះ ដូចម្តេច ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលទាំងឡាយ ដូចម្តេច ដែលមិនគួរសម្លាប់ ចូរអ្នកប្រាប់សេចក្តីនុះដល់យើង យើងនឹងបូជា នឹងឲ្យទានទាំងឡាយ ។

(៣៨៥) បុត្តេហិ ទេវ យជិតព្វំ
មហេសិយា នេគមេហិ ច
ឧសភេហិ អាជានិយេហិ ចតូហិ
សព្វចតុក្កេន ទេវ យជិតព្វំ ។

(៣៨៦) តំ សុត្វា អន្តេបុរេ
កុមារា មហេសិយោ ច ហញ្ញន្តុ
ឯកោ អហោសិ និគ្ឃោសោ
ភេស្មា អច្ចុគ្គតោ សទ្ទោ ។

(៣៨៧) គច្ឆថ វទេថ កុមារេ
ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច ភទ្ទសេនញ្ច
សូរញ្ច វាមគោត្តញ្ច
បចុរា កិរ ហោន្តិ យញ្ញត្ថាយ ។

(៣៨៨) កុមារិយោបិ វទេថ
ឧបសេនញ្ច កោកិលញ្ច
មុទិតញ្ច នន្ទញ្ចាបិ កុមារឹ
បចុរា កិរ ហោន្តិ យញ្ញត្ថាយ ។

(៣៨៥) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ...) បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គគប្បីបូជា ដោយព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយផង ដោយព្រះអគ្គមហេសីទាំងឡាយផង ដោយអ្នកនិគម (សេដ្ឋី) ទាំងឡាយផង បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គគប្បីបូជា ដោយគោឧសភ សេះអាជានេយ្យបួន ៗ ដោយវត្ថុសព្វបួន ៗ ទាំងអស់ ។

(៣៨៦) សំឡេងគឹកកងតែមួយ សំឡេងខ្ពស់ខ្លាំង លាន់ឮឡើងក្នុងទីក្នុង ព្រោះឮព្រាហ្មណ៍និយាយថា ព្រះកុមារទាំងឡាយ និងព្រះអគ្គមហេសីទាំងឡាយ ត្រូវសម្លាប់ ។

(៣៨៧) (ព្រះរាជា ...) អ្នកទាំងឡាយ ចូរទៅប្រាប់កុមារទាំងឡាយ គឺចន្ទកុមារ ១ សុរិយកុមារ ១ ភទ្ទសេនកុមារ ១ សូរកុមារ ១ វាមគោត្តកុមារ ១ ថា អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកជួបជុំគ្នា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយញ្ញ ។

(៣៨៨) អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់កុមារីទាំងឡាយ គឺកុមារីឈ្មោះ ឧបសេនា ១ កោកិលា ១ មុទិតា ១ នន្ទា ១ ថា នាងទាំងឡាយ ចូរមកជួបជុំគ្នា ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយញ្ញ ។

(៣៨៩)វិជយញ្ច មហេសឹ
ឯរាវតឹ កេសិនឹ សុនន្ទញ្ច
លក្ខណវរូបបន្នា
ឧបក្ខតា ហោន្តុ យញ្ញាយ ។

(៣៩០)គហបតយោ ច វេទេថ
បុណ្ណមុខំ ភទ្ទិយំ សិង្គាលញ្ច
វឌ្ឍញ្ចាបិ គហបតឹ
ឧបក្ខតា ហោន្តុ យញ្ញាយ ។

(៣៩១) តេ តត្ថ គហបតយោ អវោចយឹសុ
សមាគតា បុត្តទារបរិកិណ្ណា
សព្វេ សិខិនោ ទេវ ករោហិ
អថវា នោ ទាសេ សាវេហិ ។

(៣៩២)អភយង្ករម្បិ[១]មេ ហត្ថឹ នាឡាគិរឹ អច្ចុគ្គតំ
(វរុណទន្តំ)

អានេថ ខោ តេ ខិប្បំ យញ្ញត្ថាយ ភវិស្សតិ ។
អស្សរតនម្បិ មេ កេសឹ សុរាមុខំ បុណ្ណកំ វិនតកញ្ច
អានេថ ខោ តេ ខិប្បំ យញ្ញត្ថាយ ភវិស្សតិ ។

១ ឱ. អភ័ក៌ ។

(៣៨៩) អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់មហាសីទាំង គឺនាងវិជយា ១ នាងឯរាវតី ១ នាងកេសិនី ១ នាងសុនន្ទា ១ ដែលជាស្ត្រីបរិបូណ៌ ដោយលក្ខណៈដ៏ប្រសើរថា នាងទាំងឡាយ ចូរមកជួបជុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយញ្ញ ។

(៣៩០) អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់គហបតីទាំងឡាយ គឺគហបតីឈ្មោះ បុណ្ណមុខៈ ១ ភទ្ទិយៈ ១ សិង្គាលៈ ១ វឌ្ឍៈ ១ ថា ចូរអ្នកទាំងឡាយ មកជួបជុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយញ្ញ ។

(៣៩១) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ពួកគហបតីទាំងនោះ មកជួបជុំគ្នានៅទីនោះ ដោយកូននឹងប្រពន្ធក៏ចោមរោម ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គ ធ្វើយើងខ្ញុំទាំងអស់ឲ្យមានផ្នួងលើក្បាលវិញ ពុំនោះសោត សូមព្រះអង្គប្រកាសយើងខ្ញុំថាជាទាសៈ ។

(៣៩២) (ព្រះរាជា...) អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំមកនូវដំរីរបស់អញ ឈ្មោះ អភយង្ករៈ ១ នាឡាគិរី អច្ចុគ្គតៈ ១ (ឈ្មោះវរុណទន្តៈ) ១ ដំរីទាំងឡាយនោះ នឹងជាសត្វដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយញ្ញយ៉ាងជាប់ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំមកនូវសេះកែវរបស់អញទាំងនេះ ឈ្មោះកេសិ ១ សុរាមុខៈ ១ បុណ្ណកៈ វិនតកៈ ១ សេះទាំងឡាយនោះ នឹងជាសត្វដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ការបូជាយញ្ញយ៉ាងជាប់ ។

ទសណ្ណកំ មេ យុបបតិ

អនោមំ និសភំ កាឡុប្បតិ

តេហិ មយ្ហំ អានេថ សព្វា ការេន្តុ សព្វំ

យជិស្សាមិ ឧគ្គមំ ជាតានិ ។

សព្វំ បដិយាទេថ

យញ្ញំ បាត ឧគ្គតម្ហិ សុរិយម្ហិ

អាណាបេថ ចន្ទកុមារេ

អភិរមន្តុ ឥមំ រត្តិំ ។

សព្វំ ឧបដ្ឋបេថ

យញ្ញំ បាត ឧគ្គតម្ហិ សុរិយម្ហិ

វទេថ ទានិ កុមារេ

អជ្ជ ហោ បច្ឆិមា រត្តិ ។

(៣៨៣) តំ តំ មាតា អវោច

រោទន្តី អាគន្ត្វា វិមានតោ

យញ្ញោ កិរ តេ បុត្ត

កាហិស្សតិ ចតូហិ បុត្តេហិ ។

អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំយកដាវទសណ្ណកៈដែលនោះរបស់អញ គឺដាវ ទសណ្ណៈឈ្មោះយុបបតិ ១ អនោមៈ ១ និសភៈ ១ កាឡុប្បតិ ១ មកឲ្យអញ អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើកិច្ចការទាំងពួង ក្នុងទីចំពោះ មុខអញ នឹងបូជា ទីនៃយញ្ញទាំងឡាយ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដាក់កែវគ្រឿងដ៏ថ្លៃគ្រប់មុខ កាលបើព្រះអាទិត្យ រះឡើង ហើយ អញនឹងបូជា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់ពួកកុមារ នាងចន្ទកុមារជាដើម កុមារទាំងឡាយ ចូរត្រេកអរអស់ ១ យប់នេះ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរតែងទុកនូវគ្រឿងយញ្ញ គ្រប់មុខ កាលបើព្រះអាទិត្យ រះឡើង អញនឹងបូជា អ្នកទាំងឡាយ ចូរប្រាប់កុមារទាំងឡាយ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ថា រាត្រី ថ្ងៃនេះឯង ជារាត្រីបំផុត ។

(៣៨៤) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ព្រះរាជមាតា (ព្រះចន្ទកុមារ) ទ្រង់ ព្រះកន្សែង ទ្រង់ស្តេចមកអំពីវិមាន ទ្រង់មានព្រះបន្ទូលសំដែង ស្នូកមេចក្តីនោះ នឹងព្រះកុមារនោះ ថា នែកូន ឮថា ក្នុងថ្ងៃ នឹងបូជាយញ្ញ ដោយព្រះរាជបុត្រទាំង ៤ អាត្មាឯង ។

(៣៩៤) សាធេមិ ទុច្ចជំ បុត្តា ចត្តា
ចន្ទស្មឹ ហញ្ញមានស្មឹ
បុត្តេហិ យញ្ញំ យជិត្វាន
សុគតឹ សគ្គំ គមិស្សាមិ ។

(៣៩៥) មា តំ បុត្ត សទ្ទហេសិ
សុគតី កិរ ហោតិ បុត្តយញ្ញេន
និរយានេសោ មគ្គោ
នេសោ មគ្គោ ហិ សគ្គានំ ។
ទានានិ ទេហិ កោណ្ឌញ្ញ
អហឹសា សព្វភូតភព្យានំ
ឯស មគ្គោ សុគតិយា
ន ច មគ្គោ បុត្តយញ្ញេន ។

(៣៩៦) អាចរិយានំ វចនា
ឃាតេស្សំ ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច
បុត្តេហិ យជិត្វា ទុច្ចជេហិ
សុគតឹ សគ្គំ គមិស្សាមិ ។

(៣៩៤) (ព្រះបាទឯកពល...) ការដែលខ្ញុំសម្លាប់ចន្ទកុមារហើយ បុត្រទេសខ្ញុំទាំងអស់ ក៏ខ្ញុំលះបង់ ដើម្បីបូជាយញ្ញដែរ លុះខ្ញុំបូជាដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ ខ្ញុំនឹងទៅកាន់សុគតិសួគ៌ ។

(៣៩៥) (ព្រះជនកា...) ម្នាលកូន អ្នកកុំជឿពាក្យពោលព្រាហ្មណ៍នោះ សុគតិបានដោយការបូជាបុត្រឡើយ ផ្លូវនេះ ជាផ្លូវទៅកាន់នរក មិនមែនជាផ្លូវទៅកាន់ឋានសួគ៌ទេ ។ ម្នាលកូនកោណ្ឌញ្ញព្រាហ្មណ៍ ចូរអ្នកឲ្យទានទាំងឡាយ (ចុះ) កុំបៀតបៀនសត្វទាំងពួងដែលកើតហើយនិងត្រូវកើតឡើយ នេះជាផ្លូវនៃសុគតិ ផ្លូវ (នៃសុគតិ) មិនមែនបានដោយការបូជាបុត្រទេ ។

(៣៩៦) (ព្រះបាទឯកពល...) ខ្ញុំនឹងសម្លាប់ចន្ទកុមារផង សុរិយកុមារផង តាមពាក្យរបស់អាចារ្យ បូជាបុត្រទាំងឡាយដែលលះបង់បានដោយក្រហើយ នឹងទៅកាន់សុគតិសួគ៌ ។

(៣៩៧) តំ តំ បិតាបិ អវច

សេវេត្តិ ទុរសំ សតំ បុត្តំ

យញ្ញោ តកិរ តេ បុត្ត

ភវិស្សតិ ឥច្ឆាហិ បុត្តេហិ ។

(៣៩៨) សចេបិ ឧយ្ហេ បុត្តា ឥត្ថា

ឧក្ខុម្មិ ហញ្ញមានស្មិ

បុត្តេហិ យញ្ញំ យជិត្វាន

សុគតិំ សគ្គំ គមិស្សសិ ។

(៣៩៩) នាហំ បុត្ត សទ្ទហាសិ

សុគតិ តវ ហោតិ បុត្តយញ្ញេន

និរយានេសោ មគ្គោ

នេសោ មគ្គោ ហិ សគ្គានំ ។

ទានានិ ទេហិ កោណ្ឌញ្ញ

អហឹសា សព្វភូតព្យានំ

ឯស មគ្គោ សុគតិយា

ន ច មគ្គោ បុត្តយញ្ញេន ។

(៣៩៧) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ចំណែកខាងព្រះវសវត្តី ជាព្រះជនបិតា ក្រាស់

សួរនាតុនោះ ចំពោះព្រះចន្ទកុមារ ជាកជបុត្រកើតអំពីគ្រឹះខន

នោះថា ម្នាលកូនឯង អ្នកនឹងបានយញ្ញ ដោយបុត្រទាំងនេះមែនឬ ។

(៣៩៨) (ព្រះចន្ទកុមារ ...) កាលបើខ្ញុំសម្លាប់ចន្ទកុមារ (បុត្រ)

ហើយ បុត្រទាំងឡាយទាំងអស់ ក៏ខ្ញុំសម្លាប់ដែរ ខ្ញុំបូជាយញ្ញ

ដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ នឹងទៅកាន់សុគតិសួគ៌ ។

(៣៩៩) (ព្រះជនបិតា ...) ម្នាលកូន អញកុំជឿនូវពាក្យព្រាហ្មណ៍

ថា សុគតិមាន ដោយការបូជាបុត្រឡើយ ផ្លូវហ្នឹង

ជាផ្លូវទៅកាន់នរក មិនមែនជាផ្លូវទៅកាន់ឋានសួគ៌ទេ ។

ម្នាលកូនកោណ្ឌញ្ញៈ ចូរអ្នកឲ្យទានដល់ទាំងឡាយ (អ្នក)

កុំបៀតបៀនសព្វសត្វទាំងឡាយ ដែលកើតហើយ នឹងត្រូវកើត

នេះជាផ្លូវនៃសុគតិ ផ្លូវ (នៃសុគតិ) មិនមែនបានដោយការ

បូជាបុត្រទេ ។

(៦០០) អាចរិយានំ វចនា
យជិស្សំ ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច
បុត្តេហិ យជិត្វា ទុច្ចជេហិ
សុគតី សគ្គំ គមិស្សាមិ ។

(៦០១) ទានានិ ទេហិ កោណ្ឌញ្ញ
អហឹសា សព្វភូតានំ
បុត្តបរិវុតោ តុវំ
រដ្ឋំ ជនបទញ្ច បាលេហិ ។

(៦០២) មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
អបិ និគឡពទ្ធាបិ
ហត្ថី អស្សេ ច បាលេម ។
មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
អបិ និគឡពទ្ធាបិ
ហត្ថិឆកណានិ ឧជ្ឈេម ។

(៦០០) (ព្រះបាទឯកពល ...) ខ្ញុំនឹងសម្លាប់ចន្ទកុមារផង សុរិយកុមារផង តាមពាក្យនៃខណ្ឌហាលអាចារ្យ ខ្ញុំបូជាបុត្រទាំងឡាយ ដែលគេលះបង់ បានដោយក្រ ហើយនឹងទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ ។

(៦០១) (ព្រះរាជបិតា ...) ម្នាលកូន កោណ្ឌញ្ញគោត្រ អ្នកចូរឲ្យទានទាំងឡាយ (ចុះ) កុំបៀតបៀនសព្វសត្វដែលកើត ហើយនឹងត្រូវកើតទាំងឡាយឡើយ អ្នកចូរជាមនុស្ស ដែលកូនទាំងឡាយហែហមហើយ រក្សាផែនដីដែនបទចុះ ។

(៦០២) (ចន្ទកុមារ...) បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គប្រទានខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ចំណែកខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ សូមជាអ្នកជាប់ចំណង ហើយឃ្វាលដំរីនឹងសេះ ។ បពិត្រព្រះទេវៈ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គ ប្រទានខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ចំណែកខាងខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ សូមជាអ្នកជាប់ចំណងហើយ នឹងចោលអាចម៍ដំរី ។

មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
អបិ និគឡពន្ធកាបិ
ហត្ថី អស្សេ ច បាលេម ។
មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
យស្ស ហោន្តិ តវ កាមា
អបិ រដ្ឋា បព្វាជិតា ភិក្ខាចរិយំ ចរិស្សាម ។

(៤០៣) ទុក្ខំ ខោ មេ ជនយថ
វិលបន្តា ជីវិតស្ស កាមា ហិ
មុញ្ចេថ ទានិ កុមារេ
អលម្បិ មេ ហោតុ បុត្តយញ្ញេន ។

(៤០៤) បុព្វេវ ខោសិ មេ វុត្តោ
ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវញ្ចេតំ
អថ នោ ឧបក្ខដស្ស យញ្ញស្ស
កស្មា ករោសិ វិក្ខេបំ ។

បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ បើណាក៏ដោយខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយ សូមជាអ្នកជាប់ចំណងក៏ហើយ នឹងរក្សាដំរីសេះ ។ បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ព្រះអង្គមានប្រាថ្នា (ដើម្បីព្រះរាជទាន) ដល់ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ណា សូមទ្រង់ព្រះរាជទានខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះចុះ ពុំនោះសោត ទើបសូមព្រះអង្គបណ្តេញខ្ញុំព្រះបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយ ចេញចាកដែន ក៏ខ្ញុំបង្គំជាកូនចៅទាំងឡាយ នឹងត្រាច់ទៅកាន់ភិក្ខាចារ ។

(៤០៣) (ព្រះបាទឯកករាជ ...) អ្នកទាំងឡាយ បង្កើតទុក្ខដល់យើងក្រៃណាស់ អ្នកទាំងឡាយ យំស្រែក ព្រោះតែចង់បានជីវិត ឥឡូវនេះ ចូរអ្នកទាំងឡាយ លែងកុមារទាំងឡាយទៅ ការបូជាយញ្ញដោយកូនរបស់អញ ល្មមលើកលែងចុះ ។

(៤០៤) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ..) ខ្ញុំព្រះបង្គំក្រាបទូលព្រះអង្គតាំងពីដើមមកថា ការបូជាយញ្ញនុ៎ះ ជាការធ្វើបានដោយកម្រផង មិនងាយនឹងធ្វើឲ្យកើតឡើងបានផង កាលបើគ្រឿងយញ្ញដែលខ្ញុំព្រះបង្គំប្រុងប្រៀបស្រេចហើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គធ្វើឲ្យខានទៅវិញ

សព្វេ វទន្តិ សុគតឹ
យេ យជន្តិ យេបិ ច យជាបេន្តិ(១)
យេ ចាបិ អនុមោទន្តិ
យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ញំ ។

(៦០៨) អថ កិស្ស ច ភោ បុត្តេ
សោត្ថានំ ព្រាហ្មណោ អវចេសិ
អថ ភោ អត្តានស្មា
យញ្ញាយ នេវ ឃាតេសិ ។

ធុត្តេ ភោ ឧទារកាលេ
ន ហនេសិ ន ឃាតេសិ
ឥហាវម្ហា យោព្វនបុត្តា
អទូសកា តាត ហញ្ញាម ។

ហត្ថិគាវេ អស្សគាវេ
សន្នទ្ធេ បស្ស ភោ មហារាជ
យុទ្ធេ ច យុជ្ឈមានេ ច
ន ហិ តាទិសា ហោន្តិ យញ្ញាយ ។

១ ម. យេបិ យាជេន្តិ ។

ជនទាំងឡាយណាឲ្យគេបូជាយញ្ញខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយណាឲ្យគេបូជាយញ្ញក្តី ឬជនទាំងឡាយណា គ្រាន់តែអនុមោទនាមហាយញ្ញ ដែលពួកជនកំពុងបូជាប្រាកដដូច្នេះក្តី ជនទាំងឡាយ ទាំងអស់នោះ រមែងទៅកាន់សុគតិ ។

(៦០៨) (ចន្ទកុមារ ...) ចុះព្រះអង្គឲ្យពួកព្រាហ្មណ៍តាមសួររបស់ទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំ តើមុនមកដើម្បីអ្វី បពិត្រព្រះទេវៈ កាលបើដូច្នេះ ព្រះអង្គឲ្យគេសម្លាប់ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ ដោយឥតហេតុ ។ គឺដើមកាលដែលទូលព្រះបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ នៅក្មេងនៅឡើយ(តូចក៏) ព្រះអង្គមិនសម្លាប់មិនឲ្យគេសម្លាប់ទៅ បពិត្រព្រះបិតា ឥឡូវនេះទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ជាក្មេងពេញកម្លោះជាអ្នកឥតប្រទូស្ត ក៏ស្រាប់តែព្រះអង្គឲ្យគេសម្លាប់ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គទតមើល ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយដែលពាក់គ្រឿងក្រោះជិះដំរីជិះសេះ ច្បាំងហើយនឹងកំពុងច្បាំងនឹងមនុស្សទាំងឡាយ ដែលច្បាំងនេះ មិនមែនជាមនុស្សសម្រាប់បូជាយញ្ញទេ ។

បច្ចន្តេ ភោ កុមរិត

អដវីសុ ភោ នាគិសេ និយោជេន្តិ

អថ នោ អការណស្មា

អព្ភិមិយំ រាជ ឃាតេម ។

យា កាចិ សកុណិកាយោ(១)

វសន្តិ តិណឃរកានិ កត្វាន

តាសំ បិយា បុត្តា

អថ នោ ត្វំ ទេវ ឃាតេសិ ។

មា តស្ស សទ្ទហេសិ

ន មំ ខណ្ឌហាលោ ឃាតេយ្យ

មមញ្ហិ សោ ឃាតេត្វាន

អនន្តរា តម្បិ ទេវ ឃាតេយ្យ ។

គាមវរំ និគមវរំ ទទន្តិ

ភោគម្បិស្ស មហារាជ

អគ្គបិណ្ឌំ ភុញ្ជតិ

កុលេ កុលេ ហេតេ ភុញ្ជន្តិ ។

---

១ ម. យាចិហិ ត សកុណិយោ ។

ជនទាំងឡាយ តែងបញ្ជាន់ក្លួនមនុស្សដូចទូលបង្គំជាខ្ញុំ ទៅកាន់បច្ចន្តគ្រាម ដែលជាបរព្វាគេឡើងហើយ ឬក៏ជននៃត្រ បពិត្រព្រះបិតា កាលបើដូច្នោះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ មិនត្រូវព្រះអង្គឲ្យគេសម្លាប់ ក្នុងទីមិនជាទុក្ខ ដោយឥតហេតុទេ ។ ពេលកូនស្លាបទាំងឡាយណាមួយ ធ្វើសម្បុកដោយស្មៅទាំងឡាយហើយនៅ កូនទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់របស់សត្វស្លាបទាំងនោះ បពិត្រព្រះរាជា កាលបើដូច្នេះ ព្រះអង្គនៅតែឲ្យគេសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ។ ព្រះអង្គកុំជឿពាក្យខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះថា ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ មិនគប្បីសម្លាប់អញទាំង ដូច្នេះឡើយ បពិត្រព្រះរាជា ព្រោះខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះ សម្លាប់ទូលបង្គំ ជាខ្ញុំទាំងឡាយហើយ គប្បីសម្លាប់ព្រះអង្គ ក្នុងកាលជាលំដាប់ ។ បពិត្រមហារាជ ព្រះរាជាទាំងឡាយ តែងប្រទានស្រុកដ៏ប្រសើរផង និគមដ៏ប្រសើរផង គោរពផង ដល់ព្រាហ្មណ៍នោះ កាលបើដូច្នោះ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំងនោះ ជាអ្នកបរិភោគភស់ ។ ដុំបាយដ៏ឆ្ងាញ់ តែងបរិភោគក្នុងត្រកូល ។

តេសំ តាតិសានំ

វុឌ្ឍិ ឧក្កិរ៉ឹ មហាភេទ

យោក្ងុយេ្យន ហំ សំផេ

អកាតញ្ញុតោ ព្រាហ្មណា ទេវ ។

មា នោ ទេវ អវធិ

ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស

អបិ និគឡពន្ធកាបិ

ហត្ថី អស្សេ ច បាលេម ។

មា នោ ទេវ អវធិ

ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស

អបិ និគឡពន្ធកាបិ

ហត្ថិឆកណានិ ឧជ្ឈេម ។

មា នោ ទេវ អវធិ

ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស

អបិ និគឡពន្ធកាបិ

អស្សឆកណានិ ឧជ្ឈេម ។

បពិត្រមហារាជ ព្រាហ្មណ៍នុ៎ះ ប្រាថ្នាដើម្បីប្រទូស្តចំពោះជនអ្នកឲ្យចំណីនោះ ដូចជាព្រះអង្គ បពិត្រព្រះទេវៈ ពួកព្រាហ្មណ៍ចំពីនុ៎ះជាមនុស្សអកតញ្ញូដោយច្រើន បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ សូមជាប់ចំណងហើយនឹងឃ្វាលដំរីនិងសេះ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទាន នូវទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ជាប់ចំណងហើយនឹងចាក់អាចម៍ដំរី ។ បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គព្រះរាជទានទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ សូមជាប់ចំណងនឹងចាក់អាចម៍សេះ ។

មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
យស្ស ហោន្តិ តវ កាមា
អបិ រដ្ឋា បព្វាជិតា ភិក្ខាចរិយំ ចរិស្សាម ។

(៤០៦) ទុក្ខំ ខោ មេ ជនយិត្ថ
វិលបន្តា ជីវិតស្ស កាមា ហិ
មុញ្ចេថ ទានិ កុមារេ
អលំបិ មេ ហោតុ បុត្តយញ្ញេន ។

(៤០៧) បុព្វេវ ខោសិ មេ វុត្តោ
ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវំ ចេតំ
អថ នោ ឧបក្ខដស្ស យញ្ញស្ស
កស្មា ករោសិ វិក្ខេបំ ។
សព្វេ វជន្តិ សុគតឹ
យេ យជន្តិ យេបិ យាជេន្តិ
យេ ចាបិ អនុមោទន្តិ
យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ញំ ។

បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឡើយ ព្រះអង្គសូមព្រះរាជទានចុះ ចំពោះខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ណា សូមព្រះរាជទាន ពួកទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះវិញចុះ កុំ[illegible] ទូលបង្គំជាខ្ញុំទាំងឡាយ បើព្រះអង្គបំបរបង់ចេញចាកដែន នឹងត្រាច់ទៅកាន់ភិក្ខាចារ ។

(៤០៦) (ព្រះបាទឯកពល...) អ្នកទាំងឡាយ បង្កើតទុក្ខដល់យើង ក្រៃណាស់ អ្នកទាំងឡាយ យំស្រែក ព្រោះតែចង់បានជីវិត ឥឡូវនេះ ចូរអ្នកទាំងឡាយ លែងកុមារទាំងឡាយទៅ ការបូជាយញ្ញដោយកូនរបស់អញ ល្មមលើកលែងចុះ ។

(៤០៧) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍...) ទូលបង្គំ បានក្រាបទូលតាំងពីដើមមកថា ការបូជាយញ្ញនុ៎ះ ជាការធ្វើបានដោយក្រផង មិនងាយនឹងឲ្យកើតឡើងបានផង កាលបើគ្រឿងយញ្ញ ដែលទូលបង្គំតាក់តែងប្រុងប្រៀបស្រេចហើយ ហេតុអ្វីក៏ព្រះអង្គធ្វើឲ្យរាត់រាយទៅវិញ ។ ជនទាំងឡាយណា បូជាយញ្ញខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយណាឲ្យគេបូជាយញ្ញក្តី ឬក៏ជនទាំងឡាយណា ត្រេកអរអនុមោទនាមហាយញ្ញ ដែលអ្នកដទៃកំពុងបូជាប្រាកដដូច្នេះក្តី ជនទាំងអស់ (នោះ) រមែងទៅកាន់សុគតិ ។

(៦០៨) យទិ កាមា យជិត្វា បុត្តេហិ
ទេវលោកំ ឥតោ ចុតា យន្តិ
ព្រាហ្មណោ តាវ យជតុ
បច្ឆា យជិស្សសិ រាជ(១) ។
យទិ កាមា យជិត្វា បុត្តេហិ
ទេវលោកំ ឥតោ ចុតា យន្តិ
អយមេវ ខណ្ឌហាលោ
យជតុ សកេហិ បុត្តេហិ ។
ឯវំ ជានំ ខណ្ឌហាលោ
កិំ បុត្តកេ ន ឃាតេសិ
សព្វញ្ច ញាតិជនំ
អត្តានញ្ច ន ឃាតេសិ ។
សព្វេ បជ្ជន្តិ និរយំ
យេ យជន្តិ យេ ចេវ យជាបេន្តិ
យេ ចាបិ អនុមោទន្តិ
យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ញំ ។

១ ម. យជិស្សេ រាជ ។

(៦០៨) (ចន្ទកុមារ ...) បើប្រាកដជាបុគ្គលទាំងឡាយ បូជាយញ្ញ
ដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ ច្យុតចាកមនុស្សលោកនេះ រមែង
ទៅកាន់ទេវលោក បពិត្រមហារាជ សូមព្រាហ្មណ៍បូជាមុនចុះ
សូមព្រះអង្គបូជាជាខាងក្រោយ ។ ឬថា បើប្រាកដជាបុគ្គល
ទាំងឡាយ បូជាយញ្ញដោយបុត្រទាំងឡាយហើយ ច្យុតអំពី
មនុស្សលោកនេះ រមែងទៅកាន់ទេវលោក សូមខណ្ឌហាល-
ព្រាហ្មណ៍នេះឯង បូជាដោយកូនទាំងឡាយរបស់ខ្លួនចុះ ។ បើ
ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ដឹងយ៉ាងនេះហើយ ហេតុអ្វីក៏មិនសម្លាប់
កូនតូច ៗ ទាំងឡាយផង មិនសម្លាប់ជនជាញាតិទាំងអស់ផង
មិនសម្លាប់ខ្លួនឯងផង ។ ជនទាំងឡាយណា បូជាយញ្ញ
ដោយខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយណាឲ្យគេបូជាយញ្ញក្តី ពួកជន
ទាំងឡាយណា ត្រេកអរអនុមោទនាមហាយញ្ញប្រាកដដូច្នេះក្តី
ជនទាំងអស់ (នោះ) រមែងទៅកាន់នរក ។

(៥០៩) កាជញ្ញ(១) តាំ បុត្តកាមាយោ
គហបតយោ ឃរណិយោ ច
ខត្យាឡ្ហិ ច ឧបវត្តិ កជាធំ
មា យោគយិ ខិរសំ បុត្តិ ។
កាជញ្ញ តាំ បុត្តកាមាយោ
គហបតយោ ឃរណិយោ ច
ខត្យាឡ្ហិ ច ឧបវត្តិ កជាធំ
មា យោគយិ អត្រធំ បុត្តិ ។
រញ្ញោ ចម្ហិ អត្តកាមោ
ហិតោ ច សព្វជនបទស្ស
ន កោចិ អស្ស បដិឃំ ខយា
ជនបទោ ច ជាវេលេតិ ។

១ ម. ឯត្តក សលេហិ សោ សុឡ្ហិតិ យោ ហេតិ ហេតោ សោ សន្តុខេតិ ឆ្នាំ សោដិ សោដិ ឧបមេយ្យ ហេតុ សេ សាសនហេតុ អប់ ហេតា និស្សតិ ។

(៥០៩) ម្តេចក៏ពួកគហបតី និងស្រីមេផ្ទះទាំងឡាយ ដែលជាអ្នកចង់បានកូន មិនខ្វល់ខ្វាយព្រះរាជា កុំព្រេងសម្លាប់បុត្រ ដែលកើតអំពីខ្លួនឡើយ ។ ម្តេចក៏ពួកគហបតី និងស្រីមេផ្ទះទាំងឡាយដែលជាអ្នកចង់បានកូន ក្នុងក្រុង មិនខ្វល់ខ្វាយព្រះរាជា កុំព្រេងសម្លាប់បុត្រ ដែលកើតអំពីខ្លួនឡើយ ។ ខ្ញុំជាអ្នកប្រាថ្នាប្រយោជន៍ដល់ព្រះរាជា ប្រយោជន៍ដល់ពួកជនបទទាំងអស់ អ្នកណាមួយក៏មិនគួរធ្វើសេចក្តីក្រោធនឹងខ្ញុំឡើយ (ហេតុនោះ) ពួកជនបទមិនក្រោធខ្ញុំព្រោះហេតុនោះ ។

(៦១០) គច្ឆថ ភោ ឃរណិយោ
តាតញ្ច វេទេថ ខណ្ឌហាលញ្ច
មា ឃាតេថ កុមារេ
អទូសកេ សីហសង្កាសេ
គច្ឆថ ភោ ឃរណិយោ
តាតញ្ច វេទេថ ខណ្ឌហាលញ្ច
មា ឃាតេថ កុមារេ
អបេក្ខិតេ សព្វលោកស្ស ។

(៦១១) យន្នូនាហំ ជាយេយ្យំ
រថការកុលេ វា
បុក្កុសកុលេ វា វេស្សេសុ វា ជាយេយ្យំ
ន ហជ្ជ មំ រាជ យញ្ញេ ឃាតេយ្យ ។

(៦១២) សព្វា សីមន្តិនិយោ
គច្ឆថ អយ្យស្ស ខណ្ឌហាលស្ស
បាទេសុ និបតថ
អបរាធាហំ ន បស្សាមិ ។

(៦១០) ម្នាលនាងឃរណីជាទីស្រឡាញ់ (ស្រីមេផ្ទះ) ចូរនាងជាទីស្រឡាញ់ ទៅអង្វរព្រះរាជបិតាផង ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ផងថា សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់កុមារជាទីស្រឡាញ់ ដូចជាសីហៈ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ម្នាលនាងឃរណីជាទីស្រឡាញ់ ចូរនាងជាទីស្រឡាញ់ទៅនិយាយអង្វរ ព្រះបិតាផង ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ផងថា សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់ កុមារជាទីស្រឡាញ់ ជាទីអាល័យ របស់សត្វលោកទាំងអស់ ។

(៦១១) បើខ្ញុំព្រះអង្គ កើតក្នុងត្រកូលអ្នកធ្វើរថ ឬក្នុងត្រកូល សម្រាម ឬកើតក្នុងត្រកូលវេស្សៈ ទើបព្រះរាជាមិនសម្លាប់ អញ ដើម្បីយញ្ញក្នុងថ្ងៃនេះ ។

(៦១២) ម្នាលពួកស្រី អ្នកមានសក់ចែកជាទីស្រឡាញ់ ចូរនាងទាំងអស់ ទៅក្រាបទៀបបាទា នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ជាម្ចាស់ ហើយ (ប្រាប់ថា) ខ្ញុំមិនឃើញកំហុសសោះ ។

សព្វាបិ ឃរណិយោ(១)

គច្ឆថ អយ្យស្ស ខណ្ឌហាលស្ស

បាទេសុ និបតថ

ភន្តេ ភន្តេ តយិ អទូសេម ។

(៦០៣) កាចណា វិលបតិ សេលា

ទិស្វាន ភាតរេ ឧបនីតត្តេ

យញ្ញោ កិរ មេ ឧក្ខិបិតោ

តាតេន សគ្គកាមេន ។

(៦០៤) អាវត្តិ ច បរិវត្តិ ច

វាសុលោ សម្មុខា រញ្ញោ

មា នោ ទេវ បិតរំ អវធិ

ទហរេ អយោព្វនប្បត្តេ ។

(៦០៥) ឯសោ តេ វាសុល បិតា

សមេហិ បិតរា សហ

ទុក្ខំ ខោ មេ ជនយសិ

វិលបន្តោ អន្តេបុរស្មឹ

ឧញ្ញជេតាតិ កុមារេ

អលំ មេ ហោតុ បុត្តយញ្ញេន ។

១ ម. សព្វាសិ ឃរណិយោ ។

ម្នាលកូនស្រីជាមេផ្ទះទាំងអស់គ្នា ចូរនាំគ្នាទាំងឡាយទៅក្រាប ទៀបបាទនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ជាម្ចាស់ ហើយ (និយាយថា) បពិត្រលោកខណ្ឌហាលដ៏ចំរើន យើងទាំងឡាយបាន ប្រទូស្តដល់លោក ។

(៦០៣) លំដាប់នោះព្រះនាងសេលាជាព្រះរាជធីតាកុមារីកាលទតឃើញ ព្រះភាតាទាំងឡាយដែលគេនាំចូលទៅហើយ ទ្រង់ព្រះកន្សែងថា ឮថា យញ្ញព្រះរាជបិតាអញ ទ្រង់ប្រាថ្នាឋានសួគ៌ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ។

(៦០៤) (លំដាប់នោះ) វាសុលកុមារបម្រះខ្លួនទៀល ក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះរាជា ទ្រង់ព្រះកន្សែងរកទូលថា បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គ កុំសម្លាប់បិតារបស់ខ្ញុំទាំងពីរឡើយ ព្រោះខ្ញុំទាំងពីរនៅក្មេង កុំទាន់ធំនៅឡើយ ។

(៦០៥) (ព្រះរាជា ...) ម្នាលវាសុលកុមារ នុ៎ះបិតារបស់ឯង ចូរឯងស្ទាបអង្អែលជាមួយនឹងបិតារបស់ឯងចុះ ឯងយំស្រែកក្នុងព្រះរាជវាំង ឈ្មោះថា ញុំាងទុក្ខយ៉ាងធំ ឲ្យកើតឡើងដល់អញ អ្នកទាំងឡាយ ចូរលែងពួកកុមារក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ការបូជាយញ្ញ ដោយបុត្តរបស់អញ ល្មមហើយលែងចុះ ។

(៤០៦) បុព្វេវ ខោសិ មេ វុត្តោ
ទុក្ករំ ទុរភិសម្ភវំ
អថ នោ ឧបក្ខដស្ស យញ្ញស្ស
កស្មា ករោសិ វិក្ខេបំ ។
សព្វេ វជន្តិ សុគតិំ
យេ យជន្តិ យេបិ តេ យជាបេន្តិ
យេ ចាបិ អនុមោទន្តិ
យជន្តានំ ឯទិសំ មហាយញ្ញំ ។

(៤០៧) សព្វរតនស្ស យញ្ញោ ឧបក្ខដោ
ឯករាជ តវ បដិយត្តោ
អភិនិក្ខមស្សុ ទេវ
សគ្គំ គតោ ត្វំ បមោទិស្សសិ ។

(៤០៨) ទហរា សត្តសតា ឯតា
ចន្ទកុមារស្ស ភរិយាយោ
កេសេ វិកិរិត្វាន
រោទន្តិយោ មគ្គមនុយាយន្តិ ។

(៤០៦) (ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ...) ខ្ញុំបានក្រាបទូលព្រះអង្គតាំងពីដើមមកថា ការបូជាយញ្ញនេះ ជាកិច្ចធ្វើបានដោយក្រផង មិនងាយនឹងនឹងកើតឡើងបានផង កាលបើគ្រឿងយញ្ញដែលខ្ញុំបានតាំងប្រុងប្រៀបស្រេចហើយ ហេតុអ្វីព្រះអង្គធ្វើឲ្យរាត់រាតទៅវិញ ។ ជនទាំងឡាយណា បូជាយញ្ញដោយខ្លួនឯងក្តី ជនទាំងឡាយណា ឲ្យគេបូជាយញ្ញក្តី ម្យ៉ាងទៀតជនទាំងឡាយណា ត្រេកអរអនុមោទនាមហាយញ្ញ ដែលអ្នកដទៃកំពុងបូជាប្រាកដដូច្នេះក្តី ជនទាំងអស់នោះ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ ។

(៤០៧) បពិត្រព្រះឯករាជ យញ្ញខ្ញុំបានតាំង តាក់តែងរៀបចំ ដើម្បីព្រះអង្គដោយរតនៈទាំងពួងហើយ បពិត្រព្រះទេវៈ សូមព្រះអង្គយាងចេញទៅ ព្រះអង្គនឹងទៅរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ ។

(៤០៨) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) ស្ត្រីក្រមុំទាំង ៧០០ អង្គ នៅក្មេង ៗ ដែលជាភរិយា ចន្ទកុមារ រំសាយកេសា ស្រែកយំដើរតាមផ្លូវទៅ ។

អមក ឋន សោកេន
និក្ខន្តា នន្ទនេ វិយ ទេវា
ទោសា វីតារិត្វាន
នេន្តិយោ មត្តបុយាយន្តិ ។
(៤១៨) កាសិកសុចិវត្ថធរា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយន្តិ ចន្ទសុរិយា
យញ្ញត្ថាយ ឯករាជស្ស ។
កាសិកសុចិវត្ថធរា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយន្តិ ចន្ទសុរិយា
មាតុ កត្វា ហទយសោកំ
កាសិកសុចិវត្ថធរា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយន្តិ ចន្ទសុរិយា
ជនស្ស កត្វា ហទយសោកំ ។

ចំណែកកូនស្រីឯទៀត ក៏ចេញទៅដោយសេចក្តីសោកស្តាយ រំសាយកេសា ឲ្យញាំជើងមន្ទីរទៅ ដូចជាទេវតា (ដោយ កោមលេទុកស្រែសែលរៀបប្បួន) ក្តីឲ្យនូវនេះមួយក្រុង ។

(៤១៨) ចន្ទកុមារ និងសុរិយកុមារ ទ្រទ្រង់សំពត់ដ៏ស្អាតដែលកើតក្នុងដែនកាសី ជាអ្នកទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប ដោយកំញាននិងខ្លឹមចន្ទន៍ ត្រូវគេនាំយកទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញនៃព្រះបាទឯករាជ ។ ចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់ដ៏ស្អាត ដែលកើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប ដោយកំញាននិងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃមាតា ត្រូវគេនាំយកទៅ ។ ចន្ទកុមារនិងសុរិយ-កុមារ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់ដ៏ស្អាត ដែលកើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាប ដោយកំញាននិងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ត្រូវគេនាំយកទៅ ។

មំសរសភោជនា ន្ហាបកសុន្ហាតា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយន្តិ ចន្ទសុរិយា
យញ្ញត្ថាយ ឯករាជស្ស ។
មំសរសភោជនា ន្ហាបកសុន្ហាតា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយន្តិ ចន្ទសុរិយា
មាតុ កត្វា ហទយសោកំ ។
មំសរសភោជនា ន្ហាបកសុន្ហាតា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយន្តិ ចន្ទសុរិយា
ជនស្ស កត្វា ហទយសោកំ ។
យស្ស បុព្វេ ហត្ថិវរធុរគតេ
ហត្ថិកា[1] អនុវជន្តិ
ត្យជ្ជ ចន្ទសុរិយា
ឧភោវ បត្តិកា យន្តិ ។

---
១ ម. ហត្ថី ។

ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ដែលជាអ្នកបរិភោគសាច់មានរស ជាអ្នកដែលងូតព្រះកេសផ្ទូវស្អាតហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយកំញាននិងខ្លឹមចន្ទន៍ ត្រូវគេនាំយកទៅ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញ នៃព្រះបាទឯករាជ ។ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ជាអ្នកបរិភោគសម្លសាច់មានរស ជាអ្នកដែលងូតព្រះកេសផ្ទូវស្អាតហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយកំញាននិងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្ដីសោក ក្នុងហឫទ័យនៃមាតា ត្រូវគេនាំយកទៅ ។ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ជាអ្នកបរិភោគសាច់មានរស ជាអ្នកដែលងូតព្រះកេសផ្ទូវស្អាតហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយកំញាននិងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្ដីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ត្រូវគេនាំយកទៅ ។ កាលពីមុនពួកពលដំរី តែងតាមហែហម នូវចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារណា ដែលគង់លើខ្នងដំរីប្រសើរ ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅដោយព្រះបាទទទេ ។

យស្សុ បុព្វេ អស្សវរធុរកោតេ
អស្សកា អនុវជន្តិ
ត្យជ្ជ ចន្ទសុរិយា
ឧភោ បត្តិកា យន្តិ ។
យស្សុ បុព្វេ រថវរធុរកោតេ
រថកា អនុវជន្តិ
ត្យជ្ជ ចន្ទសុរិយា
ឧភោ បត្តិកា យន្តិ ។
យេ ហ័ស្សុ បុព្វេ និយំសុ
តបនីយកប្បនេហិ តុរង្គេហិ
ត្យជ្ជ ចន្ទសុរិយា
ឧភោ បត្តិកា យន្តិ ។
(៦២០) យទិ សកុណេ មំសមិច្ឆសិ
ឧយ្យស្សុ(១) បុព្វេន បុប្ផវតិយាយំ
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ បុត្តេហិ ។

១ ឱ. ឧយ្យស្ស ។

កាលពីមុន ពួកពលសេះ តែងតាមហែ ពួកចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារណា ដែលគង់លើខ្នងសេះដ៏ប្រសើរ ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅដោយព្រះបាទទទេ ។ កាលពីមុន ពួករថ តែងតាមហែ ពួកចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារណា ដែលគង់លើកណ្ដាលរថដ៏ប្រសើរ ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារ ទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅ ដោយព្រះបាទទទេ ។ កាលពីមុន ចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារណា ស្ដេចទៅ ដោយព្រះទីនាំងសេះ ដែលគេតាក់តែង ដោយគ្រឿងមាស ថ្ងៃនេះ ចន្ទកុមារនិងសុរិយកុមារ ទាំងពីរព្រះអង្គនោះ យាងទៅដោយព្រះបាទទទេ ។

(៦២០) (មហាជន . . .) ឮពាក្យបក្សី បើឯងចង់ស៊ីសាច់ ចូរឯងហើរទៅ ខាងទិសខាងកើតនៃក្រុងបុប្ផវតី ព្រោះព្រះបាទឯករាជ គាត់ ល្ងង់ ប្រើឲ្យយកព្រះរាជបុត្រ ៤ ព្រះអង្គទៅបូជាយញ្ញ ក្នុងទីនោះ ។

យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា យំ
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ កញ្ញាហិ ។
យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា យំ
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ មហេសីហិ ។
យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា យំ
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ គហបតីហិ ។
យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា យំ
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ ហត្ថីហិ ។

ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅតាមទិសខាងកើតនៃក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ល្ងង់ហើយ ទ្រង់យកព្រះរាជកញ្ញាទាំង ៤ ព្រះអង្គបូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។ ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅតាមទិសខាងកើតនៃក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ល្ងង់ហើយ ទ្រង់យកព្រះមហេសីទាំង ៤ ព្រះអង្គបូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។ ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើតនៃក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ល្ងង់ហើយ ទ្រង់យកគហបតីទាំង ៤ បូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។ ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើត ក្រុងបុប្ផវតីចុះ ព្រោះព្រះបាទឯករាជ កាន់ល្ងង់ហើយ ទ្រង់យកដំរីទាំង ៤ បូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។

យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ អស្សេហិ ។
យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ ចតូហិ ឧសភេហិ ។
យទិ សកុណិ មំសមិច្ឆសិ
ឌយស្សុ បុព្វេន បុប្ផវតិយា
យជតេត្ថ ឯករាជា
សម្មូឡ្ហោ សព្វចតុក្កេន ។
(៦៦៧) អយមស្ស បាសាទោ
សោវណ្ណោ បុប្ផមាល្យាភិកិណ្ណោ(១)
តេទានិ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។

១. ម. ឥទំ អស្សុ សុវណ្ណមយំ ។

ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើត នៃក្រុងបុប្ផវតី ព្រោះព្រះបាទឯករាជ ភាន់ស្មារតី ទ្រង់យកសេះចំនួន ៤ បូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។ ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើត នៃក្រុងបុប្ផវតី ព្រោះព្រះបាទឯករាជ ភាន់ស្មារតី ទ្រង់យកគោឧសភ ៤ បូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។ ម្នាលបក្សី បើអ្នកចង់ស៊ីសាច់ ចូរអ្នកហើរទៅទិសខាងកើត នៃក្រុងបុប្ផវតី ព្រោះព្រះបាទឯករាជ ភាន់ស្មារតី ទ្រង់យកសត្វបួន ៗ គ្រប់មុខបូជាយញ្ញ ក្នុងទីនុ៎ះ ។

(៦៦៧) ប្រាសាទនេះ ជាវិការៈនៃមាស ដេរដាស ដោយផ្កាកម្រងផ្កា ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់

ឥទមស្ស កូដាគារំ
សោវណ្ណំ បុប្ផមាល្យាភិកិណ្ណំ
តេទានិ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។
ឥទមស្ស ឧយ្យានំ
សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ
តេទានិ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។
ឥទមស្ស អសោកវនំ
សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ
តេទានិ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។
ឥទមស្ស កណិការវនំ
សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ
តេទានិ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។

---
១ ម. ធិ អម្ពុរ៉ា សុញ្ញសីយ ។

ផ្ទះកំពូលនេះ ជាវិការៈនៃមាស ដេរដាស ដោយផ្កាកម្រង ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។ ឧទ្យាននេះ មានផ្កាតែសព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។ ព្រៃអសោកនេះ មានផ្កាតែសព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។ ព្រៃកណិការនេះ មានផ្កាតែសព្វកាល ជាទីរីករាយ ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ឥទមស្ស បាដលិវនំ
សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ
តេហជ្ជ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។
ឥទមស្ស អម្ពវនំ
សុបុប្ផិតំ សព្វកាលិកំ រម្មំ
តេហជ្ជ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។
អយមស្ស បោក្ខរណី
សញ្ឆន្នា បទុមបុណ្ឌរីកេហិ
នាវា ច សោវណ្ណវិកតា
បុប្ផវល្លិយា ចិត្តា សុរម្មណីយា
តេហជ្ជ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។
(៦៦៤) ឥទមស្ស ហត្ថិរតនំ
ឯរាវណោ គជោ ពលី ទន្តី
តេហជ្ជ អយ្យបុត្តា
ចត្តារោ វធាយ និន្នីតា ។

ព្រៃប្រាសៀតនេះ មានផ្កាកើតសព្វកាល ជាទីរីករាយ ថ្ងៃនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង៤ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ព្រៃស្វាយនេះ មានផ្កាកើតសព្វកាល ជាទីរីករាយ ថ្ងៃនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង៤ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ស្រះបោក្ខរណីនេះ ដេរដាសពាសពេញ ដោយផ្កាឈូកស ឈូកក្រហម ទាំងទូកដែលគេធ្វើដោយមាស វិចិត្រដោយភ្ញីល្អ ជាទីរីករាយចិត្ត ដោយក្រៃលែង ថ្ងៃនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង៤ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

(៦៦៤)ដំរីកែវនេះ ជាដំរីឈ្មោះឯរាវ័ណ មានកំឡាំង មានភ្លុក ថ្ងៃនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង៤ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ឥទមស្ស អស្សរតនំ

ឯកខុរោ វេគោ អាសុ

យេនាសុ អយ្យបុត្តា

បក្កោ តោយ និដ្ឋិតា ។

អយមស្ស អស្សរថោ

សាលិយា វិយ និគ្ឃោសោ[១]

សុភោ រតនវិចិត្តោ យត្ថស្សុ

អយ្យបុត្តា សោភិសុ នន្ទនេ វិយ ទេវា

តេជាសិ អយ្យបុត្តា

បក្កោ តោយ និដ្ឋិតា ។

កថញ្ហិ សាមសមសុន្ទរេហិ

ចន្ទនមុទុកគត្តេហិ[២]

រាជា យជិស្សតេ យញ្ញំ

សម្មាណោ ចតូហិ បុត្តេហិ ។

១ ឱ. សាលិកាវិ និគ្ឃោសោ ។ ម. សាលិយាវិ និគ្ឃោសា ។ ២ ឱ. ចន្ទនមោកគត្តេហិ ។

សេះកែវនេះ ជារបស់ មានក្រចកមួយ មានសន្ទុះលឿន

ឥឡូវនេះ ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញ

ទៅសម្លាប់ ។ រថសេះនេះ មានស្នូរសព្ទ ដូចសំឡេង

នៃស្រីសាលិកា ជាទីពីរោះ វិចិត្រដោយរតនៈ ជាលំអ របស់

ព្រះអយ្យបុត្រ ដូចជាពួកទេវតាក្នុងនន្ទនវ័ន ឥឡូវនេះ

ព្រះអយ្យបុត្រទាំង ៤ ព្រះអង្គនោះ ត្រូវគេនាំចេញទៅសម្លាប់ ។

ម្ដេចក៏ ព្រះរាជាកាន់ប្រែប្រួល ពិធីបូជាយញ្ញដោយព្រះរាជបុត្រ

ទាំង ៤ ព្រះអង្គ ដែលមានសម្បុរល្មើស មានកាយស្មើ ជាចុងល្អ

ស្អាត (ដងកោស) ដែលមានខ្លួនលាបហើយដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។

កាជញ្ញាម សាមសាមសុវណ្ណកេហិ

ចន្ទនមុទុកគត្តាហិ

រាជា យជិស្សតេ យញ្ញំ

សម្មុឡ្ហោ ចតូហិ កញ្ញាហិ ។

កាជញ្ញាម សាមសាមសុវណ្ណកេហិ

ចន្ទនមុទុកគត្តាហិ

រាជា យជិស្សតេ យញ្ញំ

សម្មុឡ្ហោ ចតូហិ មហេសីហិ ។

កាជញ្ញាម សាមសាមសុវណ្ណេហិ

ចន្ទនមុទុកគត្តេហិ

រាជា យជិស្សតេ យញ្ញំ

សម្មុឡ្ហោ ចតូហិ គហបតីហិ ។

យថា ហោន្តិ គាមនិគមា

សុញ្ញា អមនុស្សកា ព្រហារញ្ញា

តថា ហេស្សតិ បុប្ផវតិយា

យិដ្ឋេសុ ចន្ទសុរិយេសុ ។

ស្តេចក៏ ព្រះរាជាភាន់ច្រឡំនឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយព្រះរាជកញ្ញា ទាំង ៤ ព្រះអង្គ ដែលមានសម្បុរលឿង មានជាតិស្មើ ជាគូគ្នាល្អ ដែលមានខ្លួនលាបហើយ ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ស្តេចក៏ ព្រះរាជាភាន់ច្រឡំនឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយព្រះមហេសីទាំង ៤ ព្រះអង្គ ដែលមានសម្បុរលឿង មានជាតិស្មើ ជាគូគ្នាល្អ ដែលមានខ្លួនលាបហើយ ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ស្តេចក៏ ព្រះរាជាភាន់ច្រឡំនឹងបូជាយ័ញ្ញ ដោយគហបតីទាំង ៤ នាក់ ដែលមានសម្បុរលឿង មានជាតិស្មើ ជាគូគ្នាល្អ ដែលមានខ្លួនលាប ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ ។ ស្រុកនឹងនិគមទាំងឡាយ សូន្យអមនុស្ស ក្លាយទៅជាព្រៃធំ យ៉ាងណាមិញ កាលបើចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ត្រូវព្រះរាជា យកទៅបូជាយ័ញ្ញហើយ ក្រុងបុប្ផវតី (ស្ងាត់ស្ងៀមជាដើម) យ៉ាងនោះដែរ ។

(៦៦៣) ទុក្ខិតា ការិស្សាមិ

ឆមាយា បំសុកុណ្ឋិតា

សចេ ចន្ទកុមារំ ហន្តិ

បាណា មេ ទេវ រុជ្ឈន្តិ(១) ។

ទុក្ខិតា ការិស្សាមិ

ឆមាយា បំសុកុណ្ឋិតា

សចេ សុរិយកុមារំ ហន្តិ

បាណា មេ ទេវ រុជ្ឈន្តិ ។

(៦៦៤) កិន្នុមា ន រមាបេយ្យុំ

អញ្ញមញ្ញំ បិយំវទា

ឃដ្ដិកា ឧបរិក្ខី ច

បោក្ខរណី ច ភាយិកា

ចន្ទសុរិយេសុ នច្ចន្តិយោ

សមា តាសំ ន វិជ្ជតិ ។

១ ម. ឆិជ្ជន្តិ ។ ឧ. ឆិជ្ជេ ។

(៦៦៥) (ព្រះនាងចន្ទាទេវី ...) ខ្ញុំម្ចាស់មានទុក្ខ សាបសូន្យចាក សេចក្ដីចំរើន ប្រឡាក់ប្រឡូស ដោយធូលីដី ពុំខាន បើទ្រង់សម្លាប់ចន្ទកុមារ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ជីវិតរបស់ ខ្ញុំម្ចាស់នឹងបែកធ្លាយ ។ ខ្ញុំម្ចាស់មានទុក្ខ សាបសូន្យចាក សេចក្ដីចំរើន ប្រឡាក់ប្រឡូស ដោយធូលីដីពុំខាន បើទ្រង់ សម្លាប់សុរិយកុមារ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ជីវិតរបស់ខ្ញុំម្ចាស់ នឹងបែកធ្លាយ ។

(៦៦៦) ស្ត្រីទាំងឡាយនេះ ជាអ្នកចេះរាំ ជាអ្នកប្រគំ និងជាអ្នកច្រៀង ជាអ្នកពោលពាក្យជាទីស្រឡាញ់ ទៅវិញ ទៅមក ម្ដេចក៏មិនធ្វើឲ្យចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ សប្បាយរីករាយ (ព្រោះស្ត្រីដទៃ) ស្មើដោយស្ត្រីទាំងនោះ មិនមានទេ ។

(៦៦៨) ឥមំ មយ្ហំ ហទយសោកំ
បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ មាតា
យោ មយ្ហំ ហទយសោកោ
ចន្ទស្មឹ វធាយ និន្និតេ ។
ឥមំ មយ្ហំ ហទយសោកំ
បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ មាតា
យោ មយ្ហំ ហទយសោកោ
សុរិយស្មឹ វធាយ និន្និតេ ។
ឥមំ មយ្ហំ ហទយសោកំ
បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា
យោ មយ្ហំ ហទយសោកោ
ចន្ទស្មឹ វធាយ និន្និតេ ។
ឥមំ មយ្ហំ ហទយសោកំ
បដិមុញ្ចតុ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា
យោ មយ្ហំ ហទយសោកោ
សុរិយស្មឹ វធាយ និន្និតេ ។

(៦៦៨) សេចក្ដីសោកក្នុងហឫទ័យនៃអញណា ព្រោះតែចន្ទកុមារដែលគេនាំទៅដើម្បីសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ម្ដាយអ្នកឯង ចូរទទួលយកសេចក្ដីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃអញនោះចុះ ។ សេចក្ដីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃអញណា ព្រោះតែសុរិយកុមារ ដែលគេនាំទៅដើម្បីសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ម្ដាយអ្នកឯង ចូរទទួលយកសេចក្ដីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញនោះចុះ ។ សេចក្ដីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញណា ព្រោះតែចន្ទកុមារ ដែលគេនាំទៅដើម្បីសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាល-ព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធអ្នកឯង ចូរទទួលយកសេចក្ដីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញនោះចុះ ។ សេចក្ដីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃអញណា ព្រោះតែសុរិយកុមារ ដែលគេនាំយកទៅសម្លាប់ នៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធរបស់អ្នក ចូរទទួលយកសេចក្ដីសោក ក្នុងហឫទ័យ នៃអញនោះចុះ ។

មា ច បុត្តេ មា ច បតឹ
អទ្ទក្ខិ ខណ្ឌហាល តវ មាតា
យោ ឃាតេសិ កុមារេ
អទូសកេ សីហសង្កាសេ ។
មា ច បុត្តេ មា ច បតឹ
អទ្ទក្ខិ ខណ្ឌហាល តវ មាតា
យោ ឃាតេសិ កុមារេ
អបេក្ខិតេ សព្វលោកស្ស ។
មា ច បុត្តេ មា ច បតឹ
អទ្ទក្ខិ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា
យោ ឃាតេសិ កុមារេ
អទូសកេ សីហសង្កាសេ ។
មា ច បុត្តេ មា ច បតឹ
អទ្ទក្ខិ ខណ្ឌហាល តវ ជាយា
យោ ឃាតេសិ កុមារេ
អបេក្ខិតេ សព្វលោកស្ស ។

អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ ដែលឥតមានទោសដូចសីហៈ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត នែខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ម្តាយអ្នកឯង កុំបានឃើញកូនចៅនិងស្វាមីឯង ក្តីដែរឡើយ ។ អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ ដែលសត្វលោកទាំងអស់ ការឡើងអាល័យ នែខណ្ឌហាល-ព្រាហ្មណ៍ ម្តាយអ្នកឯង កុំបានឃើញកូនចៅនិងស្វាមីឯង ក្តីដែរឡើយ ។ អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ ដែលឥតមានទោសដូចសីហៈ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត នែខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធអ្នកឯង កុំបានឃើញកូនចៅនិងស្វាមីឯង ក្តីដែរឡើយ ។ អ្នកឯងសម្លាប់ពួកកុមារ ដែលសត្វលោកទាំងអស់ ការឡើងអាល័យ នែខណ្ឌហាល-ព្រាហ្មណ៍ ប្រពន្ធអ្នកឯង កុំបានឃើញកូនចៅនិងស្វាមីឯង ក្តីដែរឡើយ ។

(៤៦៦) មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
អបិ និគ្គឡពទ្ធកាបិ
ហត្ថី អស្សេ ច បាលេម ។
មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
អបិ និគ្គឡពទ្ធកាបិ
ហត្ថិឆកណានិ ឧជ្ឈេម ។
មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
អបិ និគ្គឡពទ្ធកាបិ
អស្សឆកណានិ ឧជ្ឈេម ។
មា នោ ទេវ អវធិ
ទាសេ នោ ទេហិ ខណ្ឌហាលស្ស
យស្ស ហោន្តិ តវ កាមា
អបិ រដ្ឋា បព្វាជិតា
ភិក្ខាចរិយំ ចរិស្សាម ។

(៤៦៦) (ចន្ទកុមារ . . .) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្លួនព្រះបុត្រទាំងឡាយឡើយ សូមទ្រង់ព្រះរាជទានខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ សូមឲ្យជាអ្នកជាប់ចំណង ហើយឃ្វាលដំរីនិងសេះ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្លួនព្រះបុត្រទាំងឡាយឡើយ សូមទ្រង់ព្រះរាជទានខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ សូមឲ្យជាអ្នកជាប់ចំណងហើយចោលលាមកដំរី ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្លួនព្រះបុត្រទាំងឡាយឡើយ សូមទ្រង់ព្រះរាជទាន ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍វិញចុះ ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយសូមឲ្យជាអ្នកជាប់ចំណង ហើយចោលលាមកសេះ ។ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ខ្លួនព្រះបុត្រឡើយ បើព្រះអង្គសព្វព្រះទ័យចំពោះខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ណា សូមទ្រង់ព្រះរាជទានខ្ញុំព្រះអង្គទាំងឡាយ ឲ្យជាទាសៈនៃខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍នោះចុះ ក៏គួរសោត សូមព្រះអង្គបំបរបង់ ឲ្យចេញចាកដែន ព្រះអង្គនឹងត្រាច់ទៅកាន់ភិក្ខាចារ ។

កិន្នុ តេ ឧបយាចន្តិ
បុត្តត្ថិកា ទលិទ្ទាបិ
បដិភាណានិបិ ហិត្វា
បុត្តេ ន លភន្តិ ឯកទា
អសភសិកានិ ការេន្តិ
បុត្តា នោ ជាយន្តុ ឥតោ ចតុត្ថា
អថ នោ អការណាស្មា
យញ្ញត្ថាយ ទេវ ឃាតេសិ ។
ឧបយាចិតកេន បុត្តំ លភន្តិ
មា តាត នោ អឃាតេសិ
មា កិច្ឆលទ្ធកេហិ បុត្តេហិ
យជិត្ថោ ឥមំ យញ្ញំ ។
ឧបយាចិតកេន បុត្តំ លភន្តិ
មា តាត នោ អឃាតេសិ
មា កបណលទ្ធកេហិ បុត្តេហិ
អម្មាយ នោ វិប្បវាសេសិ ។

បពិត្រព្រះសម្មតិទេព នារីពួកខ្លះ សូម្បីជាស្ត្រីក្រសត់ នៅតែបន់ចង់បានកូន ហើយបន់ស្រន់ទេព្តា ស្ទួយបន់ចំណាក់ផ្សេង នៅតែមិនបានកូនតាំងឡាយក៏មាន ។ នារីពួកខ្លះ ធ្វើពាក្យប្រកបដោយសេចក្តីប៉ុនប៉ងថា កូនទាំងឡាយ របស់យើង ចូរកើតបន្ទាប់ពីនេះ ទៅទាំងឡាយ ចូរកើតទៀត បពិត្រព្រះសម្មតិទេព កាលបើដូច្នេះ (ទោតុវិក) ព្រះអង្គសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ ដើម្បីបូជាយញ្ញដោយមិនសមហេតុ ។ ពួកស្ត្រីតែងបានកូន ដោយការបន់ស្រន់ បពិត្រព្រះវរបិតា ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយឡើយ ព្រះអង្គកុំបូជាយញ្ញនេះ ដោយបុត្រទាំងឡាយ ដែលបានដោយលំបាកឡើយ ។ ពួកស្ត្រីតែងបានកូនដោយការបន់ស្រន់ បពិត្រព្រះវរបិតា ព្រះអង្គកុំសម្លាប់ទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយឡើយ សូមព្រះអង្គកុំញុំាងទូលព្រះបង្គំទាំងឡាយ ឲ្យព្រាត់ប្រាសចាកមាតាដោយពួកបុត្រទាំងឡាយ ដែលបានដោយលំបាក ។

(៤៦៧) ពហុទុក្ខា ពោសិយា ចន្ទំ

អម្ម តុំ ជីយសេ បុត្តំ

វន្ទាមិ ខោ តេ បាទេ

លភតំ តាតោ បរលោកំ

ហន្ទ ច មំ ឧបគូហ

បាទេ តេ អម្ម វន្ទិតុំ ទេហិ

គច្ឆាមិ ទានិ បវាសំ

យញ្ញត្ថាយ ឯករាជស្ស ។

ហន្ទ ច មំ ឧបគូហ

បាទេ តេ អម្ម វន្ទិតុំ ទេហិ

គច្ឆាមិ ទានិ បវាសំ

មាតុ កត្វា ហទយសោកំ ។

ហន្ទ ច មំ ឧបគូហ

បាទេ តេ អម្ម វន្ទិតុំ ទេហិ

គច្ឆាមិ ទានិ បវាសំ

ជនស្ស កត្វា ហទយសោកំ ។

(៤៦៧) បពិត្រព្រះមាតា ព្រះអង្គបានបង្កើតបុត្រ គឺខ្ញុំកុមារមក មានទុក្ខព្រួយច្រើនណាស់ ព្រោះតែការចិញ្ចឹម ខ្ញុំជាកូន សូមក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះបាទ នៃព្រះមាតា សូមឲ្យព្រះជនកបិតា បានទៅបរលោក (ដែលបរិបូណ៌ដោយសម្បត្តិ) ចុះ ។ បពិត្រព្រះមាតា ណ្ហើយចុះ សូមព្រះមាតាឱបក្បៀកខ្ញុំ ហើយអនុញ្ញាត ឲ្យថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាតា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងទៅកាន់ទី ព្រាត់ប្រាស ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញរបស់ព្រះបាទឯករាជ ។ បពិត្រព្រះមាតា ណ្ហើយចុះ សូមព្រះមាតាឱបក្បៀកខ្ញុំ ហើយ អនុញ្ញាតឲ្យថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាតា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើ សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃព្រះមាតា ហើយទៅកាន់ទីព្រាត់ ប្រាស ។ បពិត្រព្រះមាតា ណ្ហើយចុះ សូមព្រះមាតាឱបក្បៀកខ្ញុំ ហើយអនុញ្ញាតឲ្យថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះមាតា ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងធ្វើ សេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ហើយទៅកាន់ទីព្រាត់ប្រាស ។

(៦៦៨) ហន្ទ ច បទុមបត្តានំ
មោលឹ ពន្ធស្សុ គោតមិបុត្ត
ចម្បកទលមិស្សាយោ[១]
ឯសា តេ ពោរាណិកា បកតិ ។
ហន្ទ ច វិលេបនំ តេ
បច្ឆិមកំ ចន្ទនំ វិលិម្បស្សុ
យេហិ ច សុវិលិត្តោ
សោភសិ រាជបរិសាយំ ។
ហន្ទ ច ខុទ្ទកានិ វត្ថានិ
បច្ឆិមំ កាសិកំ និវាសេហិ
យេហិ ច សុនិវត្ថោ
សោភសិ រាជបរិសាយំ ។
មុត្តាមណិកនកវិភូសិតានិ
គណ្ហស្សុ ហត្ថាភរណានិ
យេហិ ច ហត្ថាភរណេហិ
សោភសិ រាជបរិសាយំ ។

១- ម. ចម្បកទលវីតិមិស្សាយោ ។ ឱ. ចម្បកទលេហិ មិស្សាយោ ។

៦៦៨] (ព្រះនាង...) ម្នាលគោតមីបុត្រ ណ្ហើយចុះ ចូរឯងទ្រង់ឈ្នួតមោលី
ដោយស្លឹកឈូក ចូរឯងប្រដាប់ផ្កាចម្បី ដែលលាយដោយ
ត្របកផ្កាចម្បា នេះជាប្រក្រតីពីដើមរបស់ឯង ។ នែ ចូរឯងឆាប់
លាបស្រឡាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ គ្រឿងលាបណា ហើយល្អប្រៀប
ក្នុងរាជបរិស័ទ (នេះ) ជាគ្រឿងលាបរបស់ឯង ចូរលាបខ្លឹមចន្ទន៍
ជាទីបំផុត ។ នែ ចូរឯងស្លៀកដណ្តប់សំពត់ដ៏ល្អណា
មានសាច់ម៉ដ្ឋ ដែលល្អប្រៀបក្នុងរាជបរិស័ទ (នេះ) ជាសំពត់
មានសាច់ល្អ ចូរស្លៀកសំពត់ដែលកើតក្នុងដែនកាសី មាន
ក្នុងទីបំផុតចុះ ។ ចូរឯងល្អប្រៀបដោយហត្ថាភរណៈណា ក្នុង
រាជបរិស័ទ ចូរពាក់នូវហត្ថាភរណៈ ដ៏រហូតដោយកែវមុក្តា
កែវមណី និងមាស (នោះ) ចុះ ។

(៦២៩) ន ហិ នូនាយំ រដ្ឋបាលោ
ភូមិបតិ ជនបទស្ស ទាយាទោ
លោកិស្សរោ មហន្តោ
បុត្តេ សិនេហំ ជនយតិ ។

(៦៣០) មយ្ហំ បិយា បុត្តា អត្តា ច
បិយោ(១) តុម្ហេ ច ភរិយាយោ
សគ្គញ្ច បត្ថយានោ
តេនាហំ ឃាតយិស្សាមិ ។

(៦៣១) មំ(២) បឋមំ ឃាតេហិ
មា មេ ហទយំ ទុក្ខំ អនាវេសិ
អលង្កតោ សុន្ទរកោ បុត្តោ
ទេវ តវ សុខុមាលោ ។
ហន្ទយ្យ មំ ហនស្សុ
សលោកា ចន្ទកេន(៣) ហេស្សាមិ
បុញ្ញំ ករស្សុ វិបុលំ
វិចរាម ឧភោ បរលោកេ ។

១ ម. អត្តាច បិយោ ។ ២ ម. មំ ។ ៣ ម. សលោកា ចន្ទិយេន ។

(៦២៩) (នាងចន្ទាទេវី...) ព្រះបាទឯករាជនេះ ជាអ្នករក្សាដែន ជាម្ចាស់ផែនដី ជាអ្នកទំនុកបំរុងរបស់អ្នកជនបទ ជាឥស្សរៈលើលោក ទ្រង់ជាធំ តែមិនញ៉ាំងសេចក្តីស្នេហា ឲ្យកើតក្នុងព្រះរាជបុត្រ ដោយពិត ។

(៦៣០) (ព្រះបាទឯករាជ ...) បុត្រប្រុសទាំងឡាយ ជាទីស្រឡាញ់ របស់អញ ម្យ៉ាងទៀត នាងឯងក្តី ភរិយាទាំងឡាយ (ឯទៀត) ក្តី ក៏ជាទីស្រឡាញ់របស់អញ ប៉ុន្តែអញចង់បានឋានសួគ៌ទើប បានជាអញឲ្យគេសម្លាប់ ដោយហេតុនោះ ។

(៦៣១) (នាងចន្ទាទេវី...) បពិត្រព្រះសម្មតិទេព សូមព្រះអង្គសម្លាប់ខ្ញុំម្ចាស់មុន កុំឲ្យសេចក្តីទុក្ខចូលទៅក្នុងចិត្តខ្ញុំម្ចាស់ឡើយ បពិត្រព្រះសម្មតិទេព បុត្ររបស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកមានគ្រឿងអលង្ការប្រដាប់ ហើយជាបុត្រល្អល្អ ជាសុខុមាលជាតិ ។ បពិត្រព្រះអង្គជាម្ចាស់ នែ ណ្ហើយចុះ សូមព្រះអង្គសម្លាប់ខ្ញុំម្ចាស់ចុះ ខ្ញុំម្ចាស់ជាស្ត្រីមានសេចក្តីសោក ជាមួយនឹងចន្ទកុមារ សូមព្រះអង្គធ្វើបុណ្យឲ្យបរិបូណ៌ចុះ យើងទាំងពីរនាក់ នឹងត្រាច់ទៅក្នុងបរលោក ។

(២៣៦) មា ត្វំ ចន្ទេ រោទិ(១) ពហុកា
អរំ នោ វិសាលក្ខិ
តេ គំ ខេយិស្សន្តិ
យញ្ញស្មិំ គោតមិបុត្តេ ។

(២៣៧) យំ បុត្តេ ចន្ទា អត្តានំ
ហន្តិ ហន្ទុតលាភោហិ
អលមេត្ថ(២) ជីវិតេន
មរិស្សាមិ(៣) វិសំ ខាទិស្សាមិ ។
ន ហិ នូនិមស្ស រញ្ញោ
ញាតិមិត្តា ច វិជ្ជរេ
សុហទា យេ ន វទន្តិ ករាជំ
មា ឃាតយិ ឱរសេ បុត្តេ ។
ន ហិ នូនិមស្ស រញ្ញោ
ញាតិមិត្តា ច វិជ្ជរេ
សុហទា យេ ន វទន្តិ ករាជំ
មា ឃាតយិ អត្រជេ បុត្តេ ។

---

១ [illegible] ។
២ [illegible] ។ ៣ [illegible] ។

(២៣៦) (ព្រះចន្ទកុមារ...) ម្នាលនាងចន្ទា នាងមានភ្នែកវែងស្រស់
វិសាល នាងកុំយំឡើយ យើងទាំងឡាយជាបរិក្ខារពិធី របស់
នាងនឹងសោកច្រើន យើងទាំងនោះ នឹងញ៉ាំងនាងឲ្យព្រួយណាស់ ព្រោះ
គោតមីបុត្រ ត្រូវគេបូជាយញ្ញហើយ ។

(២៣៧) (អភិសម្ពុទ្ធគាថា) កាលបើព្រះចន្ទកុមារ ត្រាស់យ៉ាងនេះ
ហើយ នាងចន្ទាទៅ ប្រហារខ្លួនឯង ដោយគាថាថា ជនទាំងឡាយ
(ព្រះចន្ទាទេវី) ការរស់នៅក្នុងលោកនេះ ល្មមប៉ុណ្ណឹងហើយ
ខ្ញុំនឹងផឹកថ្នាំពិសឲ្យស្លាប់ ។ ព្រោះថា ជនទាំងឡាយជា
ញាតិមិត្រ ជាសំឡាញ់ របស់ព្រះរាជានេះ មិនមានអ្នក
ណាមួយ ហ៊ានក្រាបទូលព្រះរាជាថា សូមព្រះអង្គកុំសម្លាប់
ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីព្រះឱរសរបស់ព្រះអង្គឡើយ ។
ជនទាំងឡាយ ជាញាតិមិត្រ ជាសំឡាញ់ របស់ព្រះរាជានេះ
មិនមានអ្នកណាមួយ ហ៊ានក្រាបទូលព្រះរាជាថា សូមព្រះអង្គ
កុំសម្លាប់ព្រះរាជបុត្រ ដែលកើតអំពីព្រះអង្គឡើយ ។

នទេ ចេមិ បយ្ហំ បុត្តា
កុណ្ឌិនោ កាយុរធារិនោ
កជា គេហាមិ យជស្សុ យញ្ញំ
អជ មុញ្ចតុ គោតមំបុត្តេ ។
វិលសតមៀ មំ កញ្ញា
យជស្សុ សត្តធា មហាភជ
មា ជេដ្ឋបុត្តំ អវធិ
អទូសកំ សីហសណ្ឋិតំ ។
វិលសតមៀ មិ កញ្ញា
យជស្សុ សត្តធា មហាភជ
មា ជេដ្ឋបុត្តំ អវធិ
អបេក្ខិតំ សព្វលោកស្ស ។

(៦៣៤) ពហុកា តវ ទិន្នា អាភរណា
ឧច្ចាវចា សុភណិតម្ហិ
មុត្តា មណិ វេឡុរិយា
ឯតន្តេ បច្ឆិមកំ ទានំ ។

បុត្ររបស់ខ្ញុំម្ចាស់ទាំងឡាយនេះ ពាក់ក្របិលកុណ្ឌល ក្រវ៉ាត់ក្រវៀន ប្រដាប់ដោយគ្រឿងអលង្ការ សូមព្រះអង្គ បូជាយញ្ញ ហើយ កុំបុត្រទាំងឡាយចុះ ប៉ុន្តែ សូមព្រះអង្គលែងគោតមបុត្រ ។ បពិត្រមហារាជ សូមព្រះអង្គកាប់ខ្ញុំម្ចាស់ ១០០ កំណាត់ ហើយ បូជាយញ្ញ គ្រប់ទាំង ៧ កន្លែងចុះ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់បុត្រច្បង ដែលជាអ្នកឥតទោសដូចសីហៈ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។ បពិត្រមហា-រាជ សូមព្រះអង្គចិញ្ច្រាំខ្ញុំម្ចាស់ ១០០ កំណាត់ ហើយបូជាយញ្ញ គ្រប់ទាំង ៧ កន្លែងចុះ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់បុត្រច្បង ដែលសត្វលោកទាំងអស់ គាប្បះគាល់យាឡើយ ។

(៦៣៤) (ពហុកា ...) គ្រឿងអាភរណៈច្រើនយ៉ាង គឺកែវមុក្តា កែវមណី កែវពិទូរ្យដែលប្រសើរ និងមិនប្រសើរ យើងឲ្យហើយដល់នាង គ្រឿងដែលនាងនិយាយល្អហើយ នេះជាទានក្រោយទីបំផុត ចូរមានដល់នាងចុះ ។

(២៣៩) យេសំ បុព្វេ ចក្ខេសុ ជុល្ហា
មាលាគុណា វិវត្តិសុ
កេសផ្លុច សុចិសិតោ ចេត្តិសោ
វិវត្តិស្សតិ ចក្ខេសុ ។
យេសំ បុព្វេ ចក្ខេសុ ចិត្តា
មាលាគុណា វិវត្តិសុ
កេសផ្លុច សុចិសិតោ ចេត្តិសោ
វិវត្តិស្សតិ ចក្ខេសុ ។
អចិរំ វត ចេត្តិសោ
វិវត្តិស្សតិ រាជបុត្តានំ ចក្ខេសុ
អជ មម ហាលយំ ឆ ជលតិ
តាវ ពព្រកទុងញ្ញ មេ អាសិ ។
កាសិកសុចិវត្ថធរា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា
យញ្ញត្ថាយ ឯករាជស្ស ។

(២៣៩) (តាំងពីនេះទៅ...) កាលពីដើម ព្រះរាជបុត្រទាំងឡាយណា
ដែលមានកម្រងផ្កាកែសរកោដិ ពាក់ហើយលើ-កទាំងឡាយ
ផ្ទុំនៃព្រះរាជបុត្រទាំងនោះ គ្រឿងប៉ះទៅជាមានជាតិ ដែលគេ
សំលៀងមុត និងធ្លាក់លើ-កទាំងឡាយហើយ ។ ក៏ដើម ព្រះរាជ-
បុត្រទាំងឡាយណា ដែលមានកម្រងផ្កាដាក់វិចិត្រហើយ ពាក់
លើ-កទាំងឡាយ ផ្ទុំនៃព្រះរាជបុត្រទាំងនោះ គ្រឿងប៉ះទៅជា
មានជាតិ ដែលគេសំលៀងមុត និងធ្លាក់លើ-កទាំងឡាយហើយ ។
មិនយូរប៉ុន្មានទេ មុខនៃជាតិនឹងធ្លាក់លើ-កនៃរាជបុត្រទាំងឡាយ
ក៏មាន ព្រួយរបស់ខ្ញុំបាស់ គាត់នៃកញ្ចាយឯណាទុក ព្រោះ
ចំណាត់យាត់ទាំង នាងផល់ខ្ញុំបាស់ហើយ ។ ព្រះចន្ទកុមារនិង
សុរិយកុមារ ទ្រង់ទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់សាច់ល្អដែល
កើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយកំភ្លាំង
និងខ្លឹមចន្ទន៍ ចូលចេញទៅ ដើម្បីយញ្ញនៃព្រះបាទឯករាជ ។

កាសិកសុចិវត្ថធរា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយ្យាថ ចន្ទសូរិយា
មាតុ កត្វា ហទយសោកំ ។
កាសិកសុចិវត្ថធរា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយ្យាថ ចន្ទសូរិយា
ជនស្ស កត្វា ហទយសោកំ ។
មំសរសភោជនា ណ្ហាបកសុណ្ហាតា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយ្យាថ ចន្ទសូរិយា
យញ្ញាយ ឯករាជស្ស ។
មំសរសភោជនា ណ្ហាបកសុណ្ហាតា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយ្យាថ ចន្ទសូរិយា
មាតុ កត្វា ហទយសោកំ ។

ព្រះចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់ធាងសាច់ល្អ ដែលកើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយគ្រឿងនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃមាតា ចូរចេញទៅចុះ ។ ព្រះចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់ធាងសាច់ល្អ ដែលកើតក្នុងដែនកាសី ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយគ្រឿងនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យនៃជន ចូរចេញទៅចុះ ។ ព្រះចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកបរិភោគភោជន ដែលលាយដោយសាច់និងរស ជាអ្នកដែលពួកអ្នកផ្ងូតៗល្អហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយគ្រឿងនឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ចូរចេញទៅដើម្បីយញ្ញ របស់ព្រះរាជាឯករាជចុះ ។ ព្រះចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកបរិភោគភោជន ដែលលាយដោយសាច់និងរស ជាអ្នកដែលពួកអ្នកផ្ងូតៗ ល្អហើយ ទ្រទ្រង់កុណ្ឌល លាបស្រឡាបដោយគ្រឿង នឹងខ្លឹមចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោកក្នុងហឫទ័យ នៃមាតា ចូរស្តេចចេញទៅចុះ ។

មិសរសោកជា ផ្កាបការសុផ្កាតា
កុណ្ឌលិនោ អគ្គលុចន្ទនវិលិត្តា
និយ្យាថ ចន្ទសុរិយា
ជនស្ស កត្វា ហទយសោកំ ។

(៨៣២) សព្វស្មិំ ឧបក្ខតស្មិំ និសិន្នេ
ចន្ទស្មិំ យញ្ញត្ថាយ
បញ្ចាលរាជធីតា បញ្ជលិកា
សព្វបរិសន្តមនុបរិយាសិ ។

យេន សច្ចេន ខណ្ឌហាលោ
បាបកម្មំ ករោតិ ទុម្មេធោ
ឯតេន សច្ចវជ្ជេន
សមង្គិនី សាមិកេន ហោមិ ។

យេ ឥធត្ថិ អមនុស្សា
យានិ ច យក្ខភូតភព្យានិ
ករោន្តុ មេ វេយ្យាវដិកំ
សមង្គិនី សាមិកេន ហោមិ ។

ញាលចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារ ឥតចាំនឹងព្យាយលំអកបរិភោគ គោជនៃដែលលាយដោយសាច់មាននេស ជាអ្នកដែលភ្លួកអ្នកផ្គូរ ល្អហើយ ប្រព្រឹត្តកុណ្ឌល លាបស្របព្វាយជាយគំញ្ញានិងខ្លឹម ចន្ទន៍ ធ្វើសេចក្តីសោក ក្នុងហ្ឫទ័យនៃជន ចូលទៅកាន់យញ្ញ ។

(៨៣២) (គាថាសម្តែងការ) កាលបើគ្រឿងប្រដាប់បូជាយញ្ញគ្រប់យ៉ាង ដែលគេតាក់តែងហើយ កាលបើចន្ទកុមារនឹងសុរិយកុមារគង្គុយ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់យញ្ញហើយ នាងបញ្ចាលរាជធីតា លើកកំបង់អញ្ជលី ដើរចូលទៅគ្រប់ពួកបរិស័ទទាំងពួង(ប្រកាសថា) ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ជាមនុស្សឆោតល្ងង់ ធ្វើបាបកម្ម ដោយពាក្យសច្ចៈណា ខ្ញុំម្ចាស់ព្រមព្រៀង ជាមួយនឹងព្រះស្វាមី ដោយពាក្យសច្ចៈនុ៎ះ ។ ពួកអមនុស្សពួកណាមាននឹងពួកសត្វកើត ហើយនិងសត្វដែលត្រូវកើត មានគឺយក្ស ចូរធ្វើនូវសេចក្តីខ្វល់ខ្វាយដល់ខ្ញុំ ខ្ញុំសូមព្រមព្រៀង (ជាមួយ) នឹងព្រះស្វាមីហើយ ។

យា ទេវតា ឥធាគតា

យាចិ ច សព្វកាមទទំ

សារេណាសិទិ អហាសិ កាយេន ធំ

យាចាមិ តេ បតិមាហំ អវេយ្យំ ។

(២៣៧) កិំ សុត្វា អមនុស្សោ

អយោគាមំ ចរិត្តមិត្តាន

កាយេនស្ស ផលយន្តោ

គាថាំ ផលមភេច ។

បុញ្ញស្ស តេ ភជកាលិ

មា តេហំ សត្តំ ជិតាគ្យេសិ

មា ទេវម្បុត្តំ អវធិ

អត្តសតំ សិហាសត្តាសំ ។

តោ តេ ជិវ្ហា ភជកាលិ

បុត្តកវ៌យាយោ បាញ្ញាយាយោ

សេដ្ឋី ច គហបតយោ

អត្តសកា សត្តកាមា ហំ ។

ភ្នារទេវតា ក្លាសត្វកើតហើយ គឺជីសត្វដែលត្រូវកើតចាំផែល

ដែលមកក្នុងទីនេះ សូមអ្នកចាំនិទ្យាយរក្សខ្ញុំ ជាមនុស្សអនាថា

ដែលស្មើនគេពីកើត ខ្ញុំសូមអង្វរព្រះស្វាមី ដែលពួកបណ្ដាមិត្រ

ក្លាញមិនចុះ ចំពោះលោកចាំនិទ្យាយ ។

(២៣៧) អមនុស្ស (សក្កទេវរាជ) ឮពាក្យនោះហើយ ក៏ត្រូវដៃខ្សែ

ដែក ចំពីយព្រះរាជានោះ ហើយនិយាយនឹងព្រះរាជាថ្កូវធ្ងន់

ម្នាលស្តេចកាឡកណ្ណី ព្រះអង្គឡាដីជុះ កុំឲ្យខ្ញុំសំលាប់ព្រះ

ព្រះអង្គឡើយ ព្រះអង្គកុំសម្លាប់បុត្រច្បង ជាអ្នកអង្គការបផុត

សីហៈ ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ។ ម្នាលស្តេចកាឡកណ្ណី ព្រះអង្គ

ធ្លាប់ឃើញអ្នកណា ដែលសម្លាប់បុត្រកើយ និងសេដ្ឋី

គហបតី ជាអ្នកមិនប្រទូស្ត ព្រោះត្រូវការបានសួគ៌ ។

(៦៣៨) កំ សុត្វា ខណ្ឌហាលោ
រាជា ច អត្រជមត្តនិ ពិស្វាន
សព្វេសំ ពន្ធនា មោចេសុំ
យថា តំ អនុបឃាតិ(១) ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
សព្វេ ឯកេកលេឌ្ឌុមទំសុ
ឯស វធោ ខណ្ឌហាលស្ស ។
(៦៣៩) សព្វេ បវិដ្ឋា និរយំ
យថា តំ បាបកម្មំ ករិត្វាន
ន ហិ បាបកម្មំ កត្វា
លព្ភា សុគតិ ឥតោ គន្តុំ ។
(៦៤០) សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចន្ទំ អភិសិញ្ចិសុ
សមាគតា រាជបរិសា ច ។

---
១. ម. អបាបំ ។

(៦៣៨) ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ បានឮពាក្យនោះ ទាំងព្រះរាជាក៏ឃើញសត្វទេវកេដ ដែលព្រះអង្គ មិនធ្លាប់ឃើញនេះ ទើបឲ្យស្រាយចំណង ពីជនទាំងពួង ឲ្យរួចជាមិនមានសេចក្តីបៀតបៀន ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកជនដែលមកប្រជុំក្នុងទីនោះ គឺចាំគ្នាគប់មួយដុំដីៗម្នាក់ នេះជាការសម្លាប់ខណ្ឌហាលព្រាហ្មណ៍ ។

(៦៣៩) ពួកជនទាំងពួង ធ្វើបាបកម្មហើយ ទៅកាន់នរក យ៉ាងណា ពួកជនមិនធ្វើបាបកម្ម ហើយទៅអំពីលោកនេះទៅ គប្បីបាននូវសុគតិ យ៉ាងនោះឯង ។

(៦៤០) កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកជនបរិស័ទមកប្រជុំក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេកចន្ទកុមារ ។

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យា តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចន្ទំ អភិសិញ្ចិសុ
សមាគតា រាជកញ្ញាយោ ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចន្ទំ អភិសិញ្ចិសុ
សមាគតា ទេវបុត្តា ច ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យា តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចន្ទំ អភិសិញ្ចិសុ
សមាគតា ទេវកញ្ញាយោ ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចេលុក្ខេបមកាសុំ
សមាគតា ជនបរិសា ច ។

កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួករាជកញ្ញាដែលមកប្រជុំគ្នា ក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេកចន្ទកុមារ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកទេវបុត្រដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេកចន្ទកុមារ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកទេវកញ្ញា ដែលមកប្រជុំគ្នា ក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាអភិសេក ចន្ទកុមារ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកជនបរិស័ទដែលមកប្រជុំគ្នា ក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។

សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យា តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចេលុក្ខេបមកាសុំ
សមាគតា រាជកញ្ញាយោ ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យេ តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចេលុក្ខេបមកាសុំ
សមាគតា ទេវបុរិសា ច ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
យា តត្ថ សមាគតា តទា អាសុំ
ចេលុក្ខេបមកាសុំ
សមាគតា ទេវកញ្ញាយោ ។
សព្វេសុ វិប្បមុត្តេសុ
ពហូ អានន្ទិនោ អហុ
វទឹសុ នន្ទិប្បវេសនកំ
ពន្ធនា មោក្ខោ អហោសិ ត្វាតិ ។

ចន្ទកុមារជាតកំ សត្តមំ ។

កាលបើពួកជនទាំងអស់រួចអំពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួករាជកញ្ញា ដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់រួចអំពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកទេវបុរសដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់ រួចអំពីចំណងហើយ ក្នុងកាលនោះ ពួកទេវកញ្ញាដែលមកប្រជុំគ្នាក្នុងទីនោះ ក៏ប្រជុំគ្នាលើកទង់សំពត់ ។ កាលបើពួកជនទាំងអស់រួចអំពីចំណងហើយ ពួកជនជាច្រើនត្រេកអរក៏រាយ ចាំវាយនូវនន្ទភេរី ក្នុងកាលដែលចន្ទកុមារចូលទៅក្នុងនគរ ពួកជនបានប្រកាសការរួចចាកចំណង (របស់ពួកសត្វ) ។

ចប់ ចន្ទកុមារជាតក ទី ៧ ។